

MEMÒRIA CIENTÍFICA

IISPV 2008

Edita: Institut d'Investigació Sanitària Pere Virgili

C/ St. Llorenç, 21
43201 Reus

C/ Dr. Mallfrè Guasch, 4
43007 Tarragona

Dipòsit legal: T.1531-2009
Impressió: Indústries Gràfiques Gabriel-Gibert, S.A.

Introducció

Al juliol de l'any 2008 culminava el procés de transformació de l'Institut d'Investigació Sanitària Pere Virgili (IISPV) amb l'aprovació d'uns nous estatuts i la incorporació al Patronat de l'IISPV de la Generalitat de Catalunya, a través dels departaments de Salut i d'Innovació, Universitats i Empresa. Aquest procés ha significat reforçar l'aliança estratègica dels fundadors: l'Institut Català de la Salut, amb els Hospitals Joan XXIII i Verge de la Cinta i el Servei d'Atenció Primària de les comarques de Tarragona; el Grup Sagessa, amb l'Hospital de Sant Joan; el Grup Pere Mata, amb l'Hospital Psiquiàtric, i la Universitat Rovira i Virgili, amb l'objectiu de promoure, desenvolupar, gestionar i difondre tant la recerca com la formació en investigació en l'àmbit de les ciències de la salut i l'alimentació.

Aquesta *Memòria científica* reflecteix l'encert de la iniciativa, en què la suma d'esforços ha permès posar en relleu la potència científica de les comarques meridionals de Catalunya en l'àmbit biomèdic, i impulsar les activitats de recerca i desenvolupament d'un dels àmbits capdavanters del nostre país i amb més solidesa científica.

La recerca en aquest camp a les nostres comarques, com ens detalla el document que teniu a les mans, abasta molts àmbits estratègics, des de la nutrició i

salut; obesitat, malalties metabòliques i risc cardiovascular; oncologia i hematologia; neurociències i salut mental, fins a salut i medi ambient. Hi treballen 25 grups d'investigació i, junt amb l'àmbit de la innovació clínica, dóna com a resultat una producció científica amb molta visibilitat internacional. A partir d'aquesta sòlida realitat, l'IISPV afronta ara amb força confiança el procés d'acreditació per part de l'Institut de Salut Carlos III, primera fita en el camí immediat.

Amb la definició actual, l'IISPV esdevé una peça clau en un dels projectes estratègics del territori, el del clúster del coneixement en nutrició i salut, ja que comparteix visió i complementa missió amb els altres elements impulsats per la Universitat Rovira i Virgili o que en reben el suport: la formació de postgrau, el Centre Tecnològic en Nutrició i Salut, Tecnoparc, i també amb l'Administració, el sector productiu i altres entitats de generació del coneixement protagonistes també d'aquest ambiciós projecte. En definitiva, l'IISPV contribuirà decisivament a millorar la competitivitat d'un sector estratègic per al país i, en particular, per a les nostres comarques.

Francesc Xavier Grau Vidal
*President del Patronat
Rector de la Universitat Rovira i Virgili*

2. PRESENTACIÓ

Presentació

Les organitzacions sanitàries del Camp de Tarragona i Terres de l'Ebre (Institut Català de la Salut, Grup Sagessa i Grup Pere Mata) i la Universitat Rovira i Virgili (URV) van tenir la felicitat d'impulsar un institut de recerca en biomedicina amb l'objectiu d'aglutinar i potenciar la recerca biomèdica que es realitza en el seu àmbit territorial.

L'IISPV ha esdevingut, des de la seva creació, el referent de la recerca biomèdica a les comarques del sud de Catalunya. Actualment gestiona el gruix dels projectes de recerca competitiu i no competitiu assolits pels seus investigadors del sistema sanitari i comparteix amb la URV l'impuls i la potenciació de la recerca. Entre els nostres objectius hi ha el foment a la recerca de qualitat en ciències de la salut i la translació dels resultats a la població, quan això sigui possible.

Durant l'any 2008 els investigadors i investigadores que formen part de l'IISPV han produït més de dues-centes publicacions indexades al Journal Citation Reports, amb un factor d'impacte acumulat de gairebé 750 punts. El nombre de projectes, contractes i convenis que gestiona l'IISPV és també prou destacable. Aquestes dades

ens indiquen que l'IISPV malgrat ser una institució molt jove, té uns actius científics excel·lents.

Però no n'hi ha prou, hem de ser ambiciosos. Volem i podem millorar. La incorporació de la Generalitat de Catalunya (Departament de Salut i Departament d'Innovació, Universitats i Empresa) a l'institut, és un fet que ha de permetre donar un impuls definitiu a la consolidació de l'IISPV. Ens esperen però reptes importants. El treball que hem engegat per a definir els àmbits estratègics de recerca, els grups d'investigació, les plataformes transversals de suport i la oficina tècnica de gestió ha de ser visible l'any vinent. També s'ha iniciat el procés d'endreçar i millorar l'IISPV per tal de poder estar en condicions d'assolir la condició d'institut acreditat per l'Institut de Salut Carlos III.

Tot el que reflecteix en aquesta memòria no hauria estat possible sense la complicitat de les institucions sanitàries del Camp de Tarragona i les Terres de l'Ebre, de la URV, de la Generalitat de Catalunya i del col·lectiu d'investigadors i investigadores de l'IISPV. A tots, gràcies.

Francesc Vidal
Director Científic

3. ORGANITZACIÓ

Organització

L'Institut d'Investigació Sanitària Pere Virgili (IISPV) fou creat en el marc d'un conveni de col·laboració científica interinstitucional entre l'Institut Català de la Salut (Hospital Universitari de Tarragona Joan XXIII, Hospital de Tortosa Verge de la Cinta, Àrea d'Atenció Primària del Camp de Tarragona i Terres de l'Ebre), el Grup SAGESSA (Hospital Universitari Sant Joan de Reus, Àrea d'Atenció Primària de SAGESSA), el Grup Pere Mata (Hospital Psiquiàtric Universitari Institut Pere Mata) i la Universitat Rovira i Virgili.

Aquestes institucions disposen del personal investigador, dels grups i de la infraestructura de recerca, sent l'IISPV l'encarregat de gestionar l'activitat investigadora en l'àmbit biomèdic amb la voluntat de buscar sinèrgies, promoure la col·laboració i dur a terme una investigació biomèdica de qualitat.

Les àrees de recerca biomèdica que es realitzen en el sí de l'IISPV inclouen:

- Recerca bàsica
- Recerca clínica
- Recerca traslacional o aplicada
- Recerca epidemiològica

La transferència de tecnologia i coneixement, el procés d'acreditació com Institut d'Investigació Sanitària per l'Institut de Salut Carlos III i la consolidació de l'estructura de gestió han dut al IISPV a una professionalització progressiva de l'activitat investigadora, amb la voluntat d'assolir un salt quantitatiu i qualitatiu en la gestió de projectes.

Els objectius específics de l'IISPV són:

1. Identificar i promoure les grans àrees de recerca en l'àmbit biomèdic del Camp de Tarragona i les Terres de l'Ebre.
2. Promoure la més estreta interrelació entre la recerca bàsica, clínica, epidemiològica i de serveis sanitaris, potenciant la recerca traslacional o aplicada, amb una millor transferència dels avenços

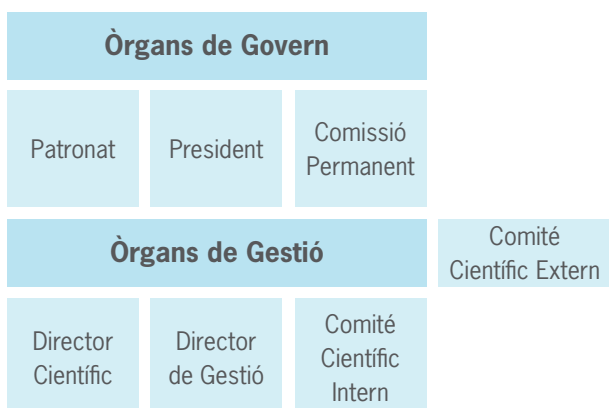
científics obtinguts en la prevenció i tractament dels problemes de salut més prevalents.

3. Estimular la col·laboració entre els investigadors i grups de recerca que pertanyen als diversos centres i institucions membres de l'Institut, i amb d'altres institucions i entitats, configurant equips multidisciplinaris per al desenvolupament de projectes de recerca específics, si s'escau.
4. Facilitar el finançament de la recerca que portin a terme a les institucions i entitats que formen part de l'Institut, mitjançant l'obtenció de fons propis o aliens, sigui quina sigui la seva naturalesa, procedents de persones físiques o jurídiques, públiques o privades.
5. Produir i difondre a la societat els avenços científics, així com facilitar la innovació i transferència de tecnologia al sector productiu.
6. Impulsar i millorar la col·laboració dels investigadors i grups de recerca amb les empreses de l'àmbit de la vida i de la salut.
7. Promoure i participar en l'organització i el desenvolupament de programes docents dirigits al personal investigador, preferentment en programes de tercer cicle. Establir aliances amb col·laboradors externs pel que l'activitat formativa en ciències de salut.
8. Fomentar l'organització de cursos, congressos, jornades, seminaris, conferències i qualsevol altra activitat similar, així com també editar i difondre tota mena de publicacions científiques.
9. Concedir beques, borses d'estudi i d'altres ajuts econòmics per a la realització de treballs d'investigació i estades en laboratoris d'altres centres i institucions nacionals i estrangeres, i per a l'adquisició i manteniment d'aparells i utilitatge de recerca.
10. Contractar els investigadors i els tècnics de suport a la recerca que s'escaigui, per a l'adequat desenvolupament dels grups i les àrees de recerca.
11. Adquirir, mantenir i optimitzar la utilització de la infraestructura, equipament i utilitatge de recerca.
12. Prestar serveis de suport a la recerca en interès dels investigadors i grups de recerca dels diferents centres i institucions membres.

13. Participar en les polítiques de coordinació de la recerca biomèdica de Catalunya, projectes de recerca i xarxes d'excel·lència d'àmbit nacional i internacional.
14. En general, qualsevol altra relativa a la gestió de serveis i recursos humans, científics, tècnics i econòmics de suport a la recerca, per tal de potenciar una investigació sanitària i biomèdica de qualitat.

Estructura de l'IISPV

L'estructura de govern i de gestió de l'IISPV es defineixen a la figura següent:

3.1 El Patronat

La representació, el govern i l'administració de la Fundació correspon al Patronat.

El Patronat té les facultats d'administració i gestió, disposició i gravamen de béns, i representació de la Fundació, sense més limitacions que les resultants de la legislació en matèria.

Esta format per:

- President
Francesc Xavier Grau i Vidal
Rector de la Universitat Rovira i Virgili.

- Vicepresident 1r
Francesc José Maria Sánchez
Director Gerent de l'Institut Català de la Salut.
- Vicepresident 2n
Lluís Nualart i Berbel
Director General Hospital Universitari Sant Joan de Reus. Grup SAGESSA.
- Vocals:
 - **Rosa M. Solà i Alberich**
Departament Medicina i Cirurgia, Universitat Rovira i Virgili.
 - **Cristóbal Richart i Jurado**
Departament Medicina i Cirurgia, Universitat Rovira i Virgili.
 - **Verònica Piera i Lluch**
Departament Ciències Mèdiques Bàsiques, Universitat Rovira i Virgili.
 - **Lluís Maria Arola i Ferrer**
Departament Bioquímica i Biotecnologia, Universitat Rovira i Virgili.
 - **Ramón Morera i Castell**
Hospital Universitari de Tarragona Joan XXIII.
 - **Joan Josep Vendrell i Ortega**
Hospital Universitari de Tarragona Joan XXIII.
 - **Joan Miquel Carbonell i Riera**
Hospital Universitari Sant Joan de Reus.
 - **Lluís Masana i Marín**
Hospital Universitari Sant Joan de Reus.
 - **Joan Amigó i Ferrater**
Hospital Psiquiàtric Universitari Institut Pere Mata de Reus.
 - **Carles Tobar i Pascual**
Hospital de Tortosa Verge de la Cinta.
 - **Josep Basora i Gallisà**
Assistència Primària Institut Català de la Salut.
 - **Lluís Colomé i Figuera,**
Assistència Primària Grup SAGESSA.
- Secretari no patró
Francesc Vidal Marsal

3.2. El Comitè Científic Intern

El Comitè Científic Intern és l'òrgan col·legiat de gestió científica de l'IISPV. Li correspon la responsabilitat d'assessorar el director científic en l'objectiu d'impulsar i coordinar l'activitat científica de l'Institut.

Està format pels següents membres:

President:

- El Director Científic de l'Institut
Francesc Vidal Marsal

Vocals:

- 2 representants del Departament de Medicina i Cirurgia de la Universitat Rovira i Virgili:
 - Joaquin Escribano Subías
 - Cristóbal Richart Jurado
- 1 representant del Departament de Ciències Mèdiques Bàsiques de la Universitat Rovira i Virgili:
 - Josep Guarro Artigas
- 1 representant del Departament de Bioquímica i Biotecnologia de la Universitat Rovira i Virgili:
 - Lluís Arola Ferrer
- 2 representants dels investigadors de l'Hospital Universitari Sant Joan de Reus:
 - Lluís Masana Marin
 - Jorge Joven Maried
- 2 representants dels investigadors de l'Hospital Universitari de Tarragona Joan XXIII:
 - Joan Vendrell Ortega
 - Alfredo Bardají Ruíz
- 1 representant dels investigadors de l'Hospital de Tortosa Verge de la Cinta:
 - Ramón Bosch Príncipe

- 1 representant dels investigadors de l'Hospital Psiquiàtric Universitari Institut Pere Mata:
 - Elisabet Vilella Cuadrada
- 1 representant dels investigadors d'atenció primària de de l'Institut Català de la Salut:
 - Josep Basora Gallisà
- 1 representant dels investigadors d'atenció primària del Grup SAGESSA:
 - Lluís Colomé Figuera
- 3 representants proposats per la Direcció Científica de l'Institut d'Investigació Sanitària Pere Virgili:
 - Jordi Salas Salvado
 - Jordi Rello Condomines
 - Xavier Correig Blanchar

3.3. El Comitè Científic Extern

El Patronat nomenarà un Comitè Científic Extern, que vetllarà per la qualitat científica de l'Institut i assessorarà al director científic, que en serà el secretari, en el desenvolupament de les seves funcions.

3.4 El Director Científic

El director científic és el càrrec unipersonal que té la responsabilitat de direcció, coordinació i impuls de les activitats de recerca de l'Institut. És el responsable d'executar i fer complir els acords del Patronat relatius a les matèries de la seva competència. És nomenat i apartat per acord unànim dels membres del Patronat. Presideix el Comitè Científic Intern i coordina i forma part, com a secretari, del Comitè Científic Extern de l'Institut. Assisteix a les reunions del Patronat amb veu i sense vot.

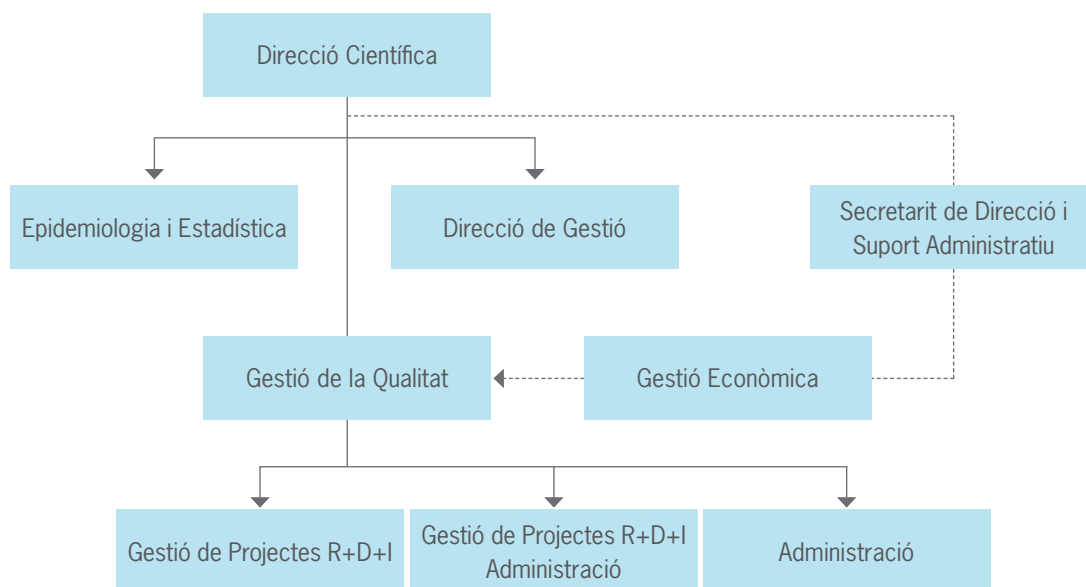
El director científic és el Dr. Francesc Vidal.

3.5 El Director de Gestió

El Director de Gestió és el càrrec unipersonal responsable de la realització adequada de les tasques administratives de l'Institut, tramitació de la documentació i preparació de la seva memòria administrativa. És proposat pel director científic.

El director de gestió de l'Institut és el Sr. David Martín.

3.6 Organigrama

Rebeca Bueno
Elisabet Galve
Ma. José Guilera
Pilar Hernández
David Martín (director de gestió)
Elia Pepiol
Neus Rodríguez
Elisabet Serralvo
Lluís López
Francesc Vidal (director científic)

3.7. Comitè Ètic d'Investigació Clínica

El Comitè Ètic d'Investigació Clínica (en endavant, CEIC) és l'òrgan responsable per vetlla pel compliment dels acords i normes ètiques existents en matèria d'investigació amb humans.

L'IISPV, per la seva estructura, disposa de dos comitès per verificar el compliment de les disposicions legals i convenis i acords internacionals en matèria de R+D+i:

Les seves composicions són:

- **Comitè Ètic d'Investigació Clínica de l'Hospital Universitari Sant Joan de Reus.** El president és el Dr. Jorge Joven Maried.

Membres:

Josep Mª Alegret Colomé
Carlos Alonso-Villaverde Lozano
Albert Ameijide Sánchez
Joan Fernández Ballart
Elisabet Vilella Cuadrada
Mª Francisca Jiménez Herrera
Pere López Bruno
Maria del Mar Granell Barceló
Jordi Mallol Mirón
Maria José Rojas Cecilia
Francesc Xavier Sureda Batlle
Mercè Vilella Papaseit
Montserrat Boj Borbones
Teresa Bordell i Sierra
Isabel Rosich Martí
Joaquín Escribano Subias
Núria Plana Gil
Isabel González (secretària)

- **Comitè Ètic d'Investigació Clínica de l'Hospital Universitari de Tarragona Joan XXIII.** El president és el Dr. Joan Carles Quer Boniquet.

Membres:

Joan Vendrell Ortega
Alfredo Bardají Ruiz
Ferrán Bejarano Romero
Ana Borrueal Llovera
Laura Canadell Vilarrasa
Lluís Estrada García
Carles Llop i Margalef
Andrés Llorente Cabrera
Anna Prades Gasulla
Alejandro H. Rodríguez Oviedo
Montserrat Salvador Saigí
Maria de la Coba Navarrete (secretària)

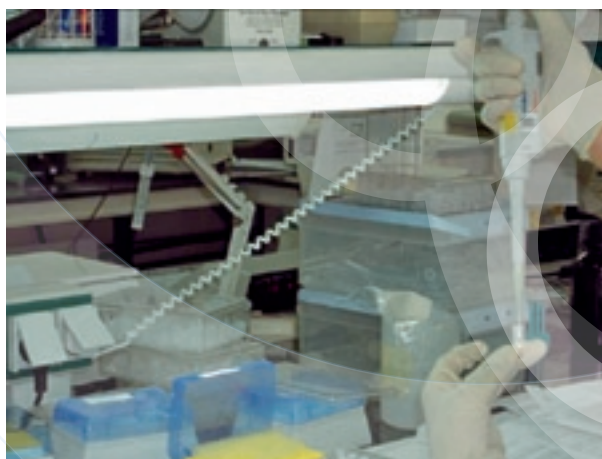
3.8. Comitè ètic d'experimentació animal

El Comitè Ètic d'Experimentació Animal (CEA) és l'òrgan encarregat de vetllar pel benestar dels animals d'experimentació. És un comitè amb experiència i coneixements i amb unes instal·lacions i uns procediments d'experimentació. Està situat a la Facultat de Medicina i Ciències de la Salut.

Membres:

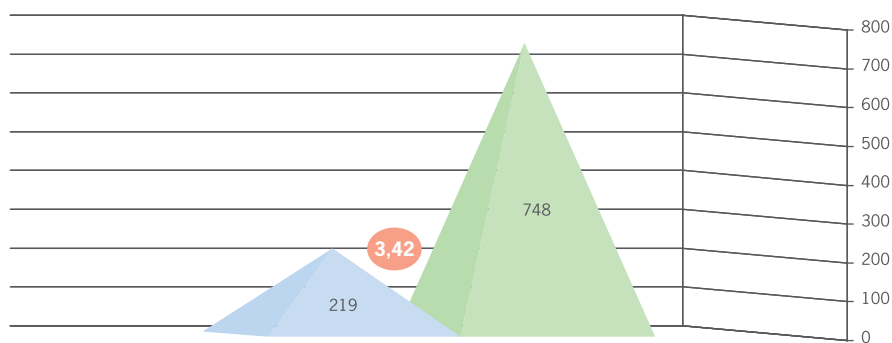
Josep Guarro Artigas
Josep Tomàs Ferré
Jose Luis Domingo Roig
Daniel del Castillo Dejardin
Rosa Nogués Lloret
Cinta Bladé Segarra
Luis Sanz Ioriente

4. RESUM DE L'ACTIVITAT INVESTIGADORA

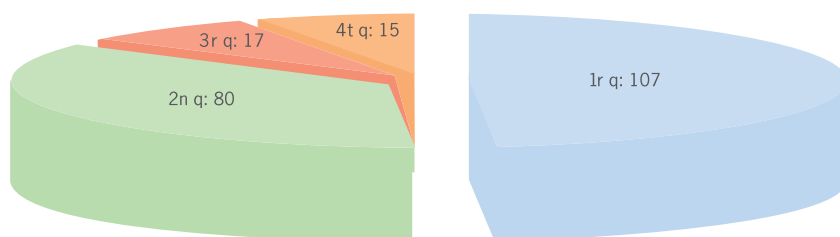
Resum de l'activitat investigadora

4.1 Publicacions indexades amb factor d'impacte

Pel que fa a la producció científica, durant 2008 s'han fet 284 publicacions, de les quals 219 són indexades al JCR. El factor d'impacte acumulat és de 748 punts i un factor d'impacte mitjà de 3,42 punts.

4.2 Distribució de les publicacions per quartil

Tal com podem visualitzar en aquest gràfic, el 49% de les publicacions indexades se situen al primer quartil i el 36% en el segon quartil. La proporció de publicacions en el tercer i quart quartil és del 15%.

4.3 Projectes de recerca públics competitiu concedits el 2008

Expedient	Projecte	Import	Institució
PI08/1381	Projecte d'investigació en salut	135.883	ISCIII
PI08/1579	Projecte d'investigació en salut	161.051	ISCIII
PI08/1409	Projecte d'investigació en salut	124.388	ISCIII
PI08/1032	Projecte d'investigació en salut	151.976	ISCIII
PI08/1175	Projecte d'investigació en salut	80.102	ISCIII
PI08/0452	Projecte d'investigació en salut	7.986	ISCIII
PI08/0733	Projecte d'investigació en salut	96.316	ISCIII
PI08/1195	Projecte d'investigació en salut	54.450	ISCIII
Total		812.152	

4.4 Projectes de recerca públics competitiu actius el 2008

Expedient	Projecte	Anualitat'08	Institució
PI05/1606	Projecte d'investigació en salut	25.109	ISCIII
PI05/1954	Projecte d'investigació en salut	38.913	ISCIII
PI05/0837	Projecte d'investigació en salut	1.785	ISCIII
PI05/1607	Projecte d'investigació en salut	50.218	ISCIII
PI05/1599	Projecte d'investigació en salut	20.349	ISCIII
PI05/1994	Projecte d'investigació en salut	20.230	ISCIII
PI05/1591	Projecte d'investigació en salut	14.280	ISCIII
SAF05-00413	Projecte d'investigació	32.368	MEC
PI06/1586	Projecte d'investigació en salut	56.507	ISCIII
PI06/0857	Projecte d'investigació en salut	6.050	ISCIII
PI06/0060	Projecte d'investigació en salut	7.744	ISCIII
36610/06	Projecte d'investigació	3.575	FIPSE
-	Node Metabòliques	2.408	GENOMA
-	Node Metabòliques	15.518	GENOMA
-	Node Neurològiques	84.294	GENOMA
PI07/1024	Projecte d'investigació en salut	24.200	ISCIII

Expedient	Projecte	Anualitat'08	Institució
PI07/0789	Projecte d'investigació en salut	65.945	ISCIII
PI07/0976	Projecte d'investigació en salut	23.232	ISCIII
PI07/90960	Projecte d'investigació d'evaluació de tecnologies sanitàries i serveis de salut	82.885	ISCIII
EC07/90599	Projecte d'investigació clínica no comercial amb medicaments d'ús humà	2.420	ISCIII
EC07/90761	Projecte d'investigació clínica no comercial amb medicaments d'ús humà	91.960	ISCIII
SAF07-60086	Projecte d'investigació en salut	123.710	MEC
70910	Projecte d'investigació	63.394	F. Marató TV3
Total		857.094	

4.5 Ajuts d'infraestructura dels darrers 3 anys

Expedient	Concepte	Import (€)	Institució	Any
IF08/36204-1	3 ultracongeladors -86C, 1 ultracongelador -150C, centrifugadora, racks, rotors	52.024	ISCIII	2008
IF07/36178-1	7900HT Fast Real-Time Fast 96	121.269,88	ISCIII	2007
IF07/36178-2	VersaDoc 4000MP Imaging System			
IF07/36178-3	Robosep Magnetic Cell Separation			
IF06/3740-1	Lector de Microplacas con capacidad multi-detección.	22.500	ISCIII	2006
IF06/3740-2	Cabina de flujo laminar, ultracongeladores e incubador CO2	30.944,25		

4.6 Xarxes Temàtiques d'Investigació Cooperativa en Salut (RETICS)

Redes Temáticas de Investigación Cooperativa en Salud (RETICS)

Expedient	Nom	Import (€)	Institució	Any	IP
RD06/003/003	REDINSCOR	7.140	ISCIII	2008	Bardají Ruiz, Alfredo
RD06/006/1004	Investigación Cooperativa en Sida	25.487,42	ISCIII	2008	Vidal Marsal, Francesc

4.7 Centres de Recerca en Xarxa (CIBER)

Centros de Investigación Biomédica en Red (CIBER)

Expedient	Nom	Institució	Any	IP
CB07/08/0014	Diabetis i malalties metabòliques associades	ISCIII	2008	Correig Blanchart, Xavier
CB07/08/0028	Diabetis i malalties metabòliques associades	ISCIII	2008	Masana Marin, Lluís
CB07/08/0012	Diabetis i malalties metabòliques associades	ISCIII	2008	Vendrell Ortega, Joan
CB07/03/2004	Fisiopatología de la obesidad y nutrición	ISCIII	2008	Salas Salvado, Jordi

4.8 Programa d'estabilització de la activitat investigadora en el SNS

Expedient	Investigador	Anualitat'08	Institució	Any
ECA07/056	Gallart Millan, Lluís	34.000	ISCIII	2008

4.9 Ajuts d'investigació actius per la contractació de personal

Expedient	Projecte	Anualitat'08	Institució	Investigador	Responsable	Any Inici
FIS02/3033	Contracte d'investigador del SNS	40.140,26	ISCIII	Antonio Garcia-España Monsonis	Joan Vendrell Ortega	2002
CP06/00119	Contracte d'investigador del SNS (inclosa partida fungible)	58.580,00	ISCIII	Matilde Rodriguez Chacon	Joan Vendrell Ortega	2006
CM06/00246	Contracte d'investigador del SNS	36.000	ISCIII	Sandra Parra	Carlos Alonso Villaverde	2006
CA07/00008	Contracte de recolzament del SNS	21.000	ISCIII	Roser Rosales Ribas	Lluís Masana Marin	2007
CA07/00337	Contracte de recolzament del SNS	21.000	ISCIII	Miriam Campos Baguena	Joan Vendrell Ortega	2007
2008FIC 00359	Beca/Ajut predoctoral per la formació i contractació de personal investigador novell (FI)	18.756	AGAUR	Gerard Aragonés Bargalló	Jorge Joven Maried	2006
2008FIC 00360	Beca/Ajut predoctoral per la formació i contractació de personal investigador novell (FI)	18.756	AGAUR	Judith Marsillach	Jorge Joven Maried	2006
2008FI_B00064	Beca/Ajut predoctoral per la formació i contractació de personal investigador novell (FI)	16.789	AGAUR	Raul Alejandro Beltrán Debón	Carlos Alonso-Villaverde Lozano	2008
468	Programa Juan de la Cierva	33.000	MEC	Xavier Escoté Miró	Joan Vendrell Ortega	2007

*Els projectes en què la institució apareix ISCIII són projectes finançats pel "Plan Nacional de Investigación Científica, Desarrollo e Innovación Tecnológica (I+D+I) y el Instituto de Salud Carlos III y cofinanciados con fondos FEDER".

4.10 Grups de Recerca Consolidats (AGAUR)

1. Infecció Respiratòria Greu (2005SGR920).
2. Unitat de Recerca de Lípids, Arteriosclerosi i Nutrició (2005SGR00415).
3. Centre de Recerca Biomèdica (2005SGR00503).
4. Grup d'Investigació en Psiquiatria (2005SGR00967).
5. Unitat de Micologia i Microbiologia ambiental (2005SGR00518). *Gestionat per la URV.*
6. Grup d'estudi de les malalties metabòliques associades a insulín-resistència (GEMMAIR) (2005SGR01033). *Gestionat per la URV.*
7. Laboratori de Toxicologia i Salut Mediambiental (2005SGR00479). *Gestionat per la URV.*
8. Microsystems and nanotechnologies for chemical analysis. (2005SGR01084). *Gestionat per la URV.*
9. Unitat d'Histologia i Neurobiologia (UHNEUROB). (2005SGR00337). *Gestionat per la URV.*

4.11 Assaigs clínics

	Núm
Assaigs clínics	103
Contractes i convenis	6

El nombre d'assaigs clínics inicitats o en curs aquest any 2008 ha estat de 103 mentre que el nombre de convenis és de 6.

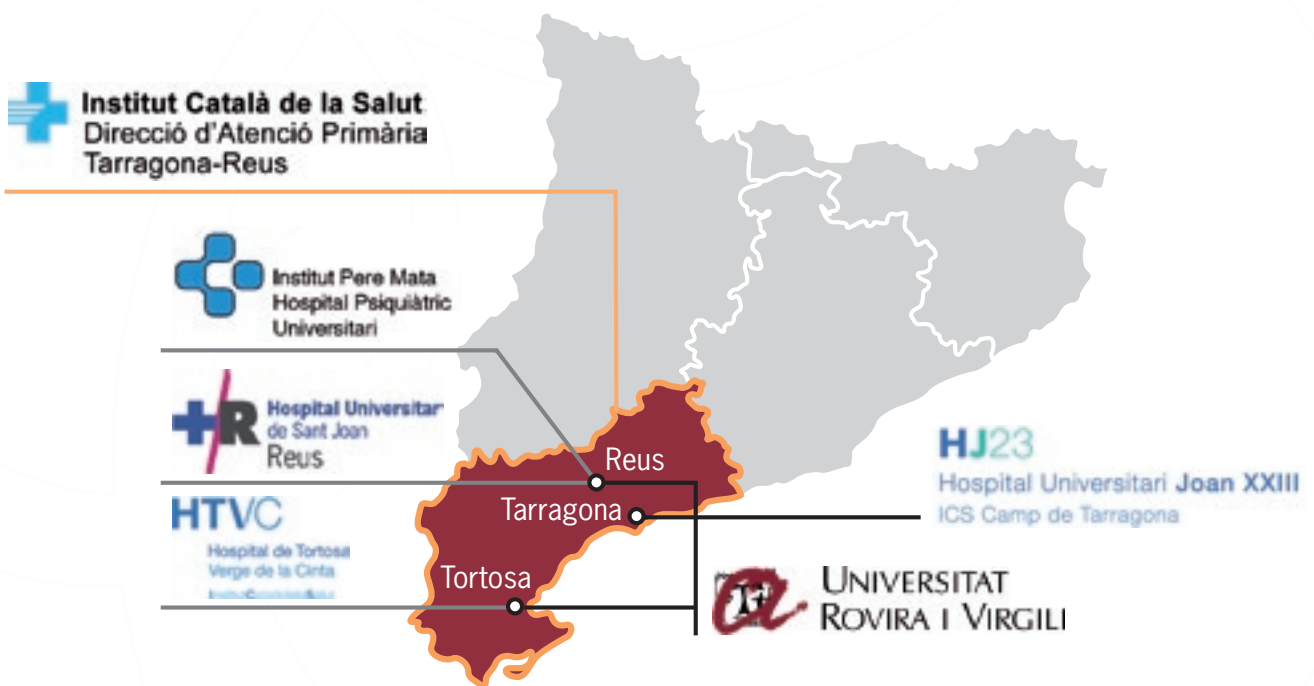
4.12 Tesis Doctorals llegendes dirigides per investigadors de l'IISPV

- Títol: Polimorfismo de il-6 en neumonia adquirida en la comunidad. Asociación pronóstica y mortalidad.
Nom doctorand: Ignacio Esteban Martín-Loeches.
Directors: Jordi Rello.
Data lectura: 2008.
Universitat: Universidad Palmas de Gran Canaria.
- Títol: Impacto de la diversidad antibiótica en la colonización en infección por microorganismos resistentes en el paciente crítico.
Nom doctorand: Alberto Sandiumenge.
Directors: Jordi Rello.
Data lectura: 2008.
Universitat: Universidad Autónoma de Madrid.
- Títol: Urokinasa versus cirugía en el tratamiento de empiema pleural y derrame pleural complicado.
Nom doctorand: Jesús Albort.
Directors: Emili Canalís.
Data lectura: 2008.
Universitat: Universitat Rovira i Virgili.
- Títol: Crioterapia prostática en el cáncer de próstata localizado.
Nom doctorand: H. Ascaso Til.
Directors: Xavier Rius i Josep Segarra.
Data lectura: 2008.
Universitat: Universitat Autònoma de Barcelona.
- Títol: Efectes antiinflamatoris de la radioteràpia a dosis baixes en un model experimental. d'inflamació sistèmica.
Nom doctorand: Meritxell Arenas.
Directors: Julián Panés i Albert Biete.
Data lectura: 2008.
Universitat: Universitat de Barcelona.

- Títol: The development of decision-making systems based on fuzzy models to assess water quality in rivers.
Nom doctorand: William Andrés Ocampo.
Directors: Marta Schuhmacher.
Data lectura: 2008.
Universitat: Universidad Javeriana – Universitat Rovira i Virgili.
- Títol: Efectos neuroconductuales derivados de la explosión A sulfonato de perfluorooctamo (Pfos) y su interacción con el estrés prenatal.
Nom doctorand: Sílvia Fuentes.
Directors: M. Teresa Colomina i José Luis Domingo.
Data lectura: 2008.
Universitat: Universitat Rovira i Virgili.
- Títol: Integració de diferents tècniques de monitorització ambiental i anàlisi de resultats per l'optimització de l'avaluació de riscos.
Nom doctorand: Montserrat Mari.
Directors: José Luis Domingo.
Data lectura: 2008.
Universitat: Universitat Rovira i Virgili.
- Títol: Estudi de la variació de l'exposició dietètica a contaminants químics en la població de Catalunya. Ribefood, una nova eina per establir els beneficis i riscos de la ingesta d'aliments.
Nom doctorand: Roser Martí.
Directors: José Luis Domingo.
Data lectura: 2008.
Universitat: Universitat Rovira i Virgili.
- Títol: Creación y validación de una ecuación para estimar peso corporal mediante antropometría en ancianas mexicanas.
Nom doctorand: Maria Fernanda.
Directors: Joan Fernández Ballart.
Data lectura: 2008.
Universitat: Universidad de Guadalajara (Mèxic).
- Títol: Role of the APOA5 gene in lipid and fat-soluble vitamin metabolism.
Nom doctorand: Montse Guardiola.
Directors: Josep Ribalta.
Data lectura: 2008.
Universitat: Universitat Rovira i Virgili.
- Títol: Concentraciones plasmáticas y genotipo APOE en la enfermedad de Alzheimer.
Nom doctorand: María Pilar Martínez.
Directors: Lluís Masana.
Data lectura: 2008.
Universitat: Universitat Rovira i Virgili.
- Títol: Aplicabilidad del video en el método de resolución de problemas en Fisioterapia.
Nom doctorand: Isabel Salvat.
Directors: Ángel Pio González.
Data lectura: 2008.
Universitat: Universitat Rovira i Virgili.
- Títol: Estudio longitudinal de una muestra de estudiantes catalanes con conductas a riesgo de trastornos de la conducta alimentaria.
Nom doctorand: Carolina Sancho.
Directors: Josepa Canals i Victoria Arija.
Data lectura: 2008.
Universitat: Universitat Rovira i Virgili.
- Títol: Estudio de seguimiento a escolares preadolescentes con alteraciones de la conducta alimentaria: Evolución del estado nutricional e implicación del polimorfismo Val66Met del gen BDNF.
Nom doctorand: Marta Ferrer.
Directors: Victoria Arija i Josepa Canals.
Data lectura: 2008.
Universitat: Universitat Rovira i Virgili.
- Títol: Efectividad del cribaje bioquímico de segundo trimestre y de la ecografía de las 20 semanas en el diagnóstico prenatal de las anomalías cromosómicas y morfológicas en una población general de gestantes.

- Nom doctorand: Narcís Ros.
Directors: Ramon M. Miralles.
Data lectura: 2008.
Universitat: Universitat Rovira i Virgili.
- Títol: Proteína transportadora de retinol tipo 4 (RBPA) en la obesidad: niveles plasmáticos y expresión en masa subcutánea.
Nom doctorand: Rafael Juan Ramírez.
Directors: Cristóbal Richart.
Data lectura: 2008.
Universitat: Universitat Rovira i Virgili.
 - Títol: Evaluació del tractament de les hemorroides grau III lligadura amb banda elàstica versus hemorroidectomia.
Nom doctorand: Aleides Caro.
Directors: Vicente Vicente i Carles Olona.
Data lectura: 2008.
Universitat: Universitat Rovira i Virgili.
 - Títol: Soft computing approaches to uncertainty propagation in environmental risk management.
Nom doctorand: Vikas Kumar.
Directors: Marta Schuhmacher.
Data lectura: 2008.
Universitat: Universitat Rovira i Virgili.
 - Títol: Grupos de diferenciación linfocitaria en neonatos de bajo peso para la edad gestacional (BPEG).
Nom doctorand: J. Moralejo.
Directors: Ricardo Closa.
Data lectura: 2008.
Universitat: Universitat Rovira i Virgili.
 - Títol: Bacteriemia de brecha y endocarditis infecciosa. Estudio clínico de dos formas de bacteriemia persistente.
Nom doctorand: Miguel López-Dupla.
Directors: Cristóbal Richart i Francesc Vidal.
Data lectura: 2008.
Universitat: Universitat Rovira i Virgili.
- Títol: Immunogenètica i immunopatogènia de la infecció pel VIH-1 en la població espanyola.
Nom doctorand: Joaquim Peraire.
Directors: Cristóbal Richart i Francesc Vidal.
Data lectura: 2008.
Universitat: Universitat Rovira i Virgili.

5. ACTIVITAT INVESTIGADORA: GRUPS DE RECERCA IISPV

Activitat investigadora: grups de recerca IISPV

**Àmbit estratègic 1
NUTRICIÓ I SALUT**

NUTRICIÓ I SALUT

MEDICINA PREVENTIVA I SALUT PÚBLICA

Responsable del grup:

Joan Fernandez

joan.fernandez-ballart@urv.cat

Investigadors/es:

Michelle Murphy

Pere Cavallé (col·laborador)

Becàries:

Judit Salat

Maria Isabel Berrocal

Sílvia Fernández

Objectius

- NUTCIR. L'estudi NUTCIR (NUTrició i Creixement Intrauterí Retardat) és un estudi prospectiu de l'associació entre l'homocisteïna, funció placentària vascular reduïda i complicacions d'embaràs associades.
- PRE-C. Es tracta d'un estudi prospectiu de seguiment de dones amb expectatives de concepció immediata. Es controla l'estat nutricional (antropometria, bioquímica i ingesta d'aliments i nutrients) des de la preconcepció fins a 6 mesos postpart. També s'ha valorat mares i nens/nenes 6 anys després del naixement.
- HOMFOL. Es determina en una mostra de 800 homes i dones de 18 a 75 anys representativa de la població de la nostra àrea la freqüència de polimorfismes genètics que afecten les vies metabòliques involucrades en la regulació de la homocisteïnèmia i la interacció amb l'estat nutricional en les vitamines del grup B implicades.

Línies de recerca

- Metabolisme de l'homocisteïna. Interaccions genètica-nutrició:
 - Contribució de l'estat nutricional en riboflavina en l'efecte del polimorfisme MTHFR C677T sobre els nivells de homocisteïna.
 - Interaccions genèticonutricionals en el metabolisme de l'homocisteïna en una mostra representativa d'una població mediterrània.
- Nutrició durant el procés reproductiu:
 - Contribució de l'estat nutricional matern i de la funció placentària sobre el desenvolupament del retard del creixement intrauterí i altres complicacions de l'embaràs.
 - Investigació de l'associació entre autoanticossos contra els receptors dels folats a la placenta amb complicacions de l'embaràs.

Projectes de recerca competitius i actius finançats per agències públiques

- Títol: Contribución del estado nutricional materno y de la función placentaria sobre el desarrollo del retraso del crecimiento intrauterino y otras complicaciones del embarazo.
Investigadora principal: Dra. Michelle Murphy.
Entitat finançadora: Ministerio de Educación y Ciencia.
Número d'expedient: SAF2005-05096.
Import concedit: 92.500 €
Període d'execució: 2005 – 2008.
Projecte gestionat per la URV.

Publicacions

- Salas-Salvadó J, Garcia-Arellano A, Estruch R, Marquez-Sandoval F, Corella D, Fiol M, Gómez-Gracia E, Viñoles E, Arós F, Herrera C, Lahoz C, Lapetra J, Perona JS, Muñoz-Aguado D, Martínez-González MA, Ros E; PREDIMED Investigators. Components of the Mediterranean-type food pattern and serum inflammatory markers among patients at high risk for cardiovascular disease. *Eur J Clin Nutr* 2008;62:651-9. FI: 2,33. 2n quartil.
- Salas-Salvadó J, Fernández-Ballart J, Ros E, Martínez-González MA, Fitó M, Estruch R, Corella D, Fiol M, Gómez-Gracia E, Arós F, Flores G, Lapetra J, Lamuela-Raventós R, Ruiz-Gutiérrez V, Bulló M, Basora J, Covas MI; PREDIMED Study Investigators. Effect of a Mediterranean diet supplemented with nuts on metabolic syndrome status: one-year results of the PREDIMED randomized trial. *Arch Intern Med* 2008;168:2449-58. FI: 8,39. 1r quartil.
- Babio N, Canals J, Fernández-Ballart J, Arija V. Non-clinical adolescent girls at risk of eating disorder: under-reporters or restrained eaters?. *Nutr Hosp* 2008;23:27-34.
- Trinidad Rodríguez I, Fernandez-Ballart J, Cucó Pastor G, Biarnés Jordà E, Arija V. Validation of a short

questionnaire on frequency of dietary intake: reproducibility and validity. *Nutr Hosp* 2008;23:242-52.

- Álvarez Pérez J, Fernández Ballart J, Serra Majem LL. Consumo de alimentos ricos en ácidos grasos omega-3: estudio en mujeres españolas durante el primer trimestre del embarazo (2002-2004). *Rev Esp Nutr Comunitaria* 2008;14:42-8.

Comunicacions a congressos

- Murphy MM, Berrocal-Zaragoza MI, Quadros EV, Sequeira JM, Fernandez-Ballart J. Prevalence of blocking folate receptor autoantibodies and interactions with folate status in a population study. FASEB Summer research conferences: Folic acid, vitamin B12 & one carbon metabolism. Lucca (Italia), 2008.
- Berrocal-Zaragoza MI, Quadros EV, Sequeira JM, Fernandez-Ballart J. Association between blocking folate receptors autoantibodies and subfertility. FASEB Summer research conferences: Folic acid, vitamin B12 & one carbon metabolism. Lucca (Italia), 2008.

Pertinença a estructures estables de recerca

- RD06/0045/0001. Alimentación saludable en la prevención primaria de enfermedades crónicas: PREDIMED – (NODO NURETA). Instituto de Salud Carlos III (ISCIII). Responsable del grup: Jordi Salas-Salvadó.
- CB07/03/2004. Fisiopatología de la Obesidad y Nutrición (CB06/03'). Instituto de Salud Carlos III (ISCIII). Responsable del grup: Jordi Salas-Salvadó.
- NUTRCRSM – Nutrició, Alimentació, Creixement i Salut Mental. Mapa grups de recerca de la URV. Responsable del grup: Jordi Salas-Salvadó.

NUTRICIÓ I SALUT

SALUT PÚBLICA I NUTRICIÓ COMUNITÀRIA

Responsable del grup:

Victoria Arija

victoria.arija@urv.cat

Dietistes:

Cristina Bedmar

Blanca Ribot

Francisca Lunar

Farmacèutica:

Nuria Aranda

Objectius

- Prevenció, promoció i restauració de la salut i, principalment, la salut nutricional.
- Objectiu específic: Assessorar en el procés de restauració col·lectiva dels centres hospitalaris, coordinat des de la Facultat de Medicina i Ciències de la Salut.

CENTRES HOSPITALARIS:

- Hospital Psiquiàtric Universitari.
Institut Pere Mata.
- Sanatori Villablanca S.A.
- Institut Assistencial Reusenc Paulo Freire S.A.
- Centre de dia Marinada de Reus.
- Hospital de dia d'adults de Tarragona.
Fundació Pere Mata.
- Llar Residència de Tarragona.
Fundació Pere Mata.
- Hospital de dia infantojuvenil de Reus.
Fundació Pere Mata.

TASQUES:

- Confeccionar els menús mensuals de la dieta base i de les dietes terapèutiques
- Confeccionar les dietes específiques personalitzades
- Supervisar l'acompliment del menú des de la compra d'aliments, elaboració culinària, distribució als pavellons i emplatat.
- Supervisar l'acompliment del Protocol APPCC
- Impartir formació continuada dels professionals que participen en el procés

Linies de recerca

- Assessorament del menú en centres hospitalaris.
- Altres línies de recerca del grup investigador:
 - Estat Nutricional de la Població:
 - a. Població general.
 - b. Trastorns del comportament alimentari en població pre i adolescents.
 - c. Obesitat infantil: Prevalença, promoció d'estil de vida saludable i tractament.

- Relacions entre dieta i genètica:
 - a. Població general
 - b. Lactants i embarassades
 - c. Escolars

questionnaire on frequency of dietary intake: reproducibility and validity. *Nutr Hosp* 2008;23:242-52.

Projectes de recerca competitius i actius finançats per agències públiques

- Títol: Efectos de la suplementación con hierro en el embarazo sobre la salud materna y neonatal según mutaciones del gen HFE de la hemocromatosis hereditaria.
 Investigadora principal: Victoria Arijá Val.
 Entitat finançadora: Instituto de Salud Carlos III.
 Número d'expedient: 05/2462.
 Import concedit: 76.755 €
 Període d'execució: 2006-2008.
Projecte gestionat per la URV.

Publicacions

- Ochoa O, Vila-Córcoles A, de Diego C, Arijá V, Maxenchs M, Grive M, Martín E, EVAN-65 Study Group. The burden of community-acquired pneumonia in the elderly: the Spanish EVAN-65 study. *BMC Public Health*. 2008;8:222. FI: 1,63. 2n quartil.
- Hernández-Martínez C, Arijá V, Balaguer A, Cavallé P, Canals J. Do The Emotional States Of Pregnant Women Affect Neonatal Behaviour? *Early Hum Dev* 2008;84:745-50. FI: 1,85. 2n quartil.
- Sancho C, Arijá MV, Canals J. Personality in non-clinical adolescents with eating disorders. *Eur Eat Disord Rev* 2008;16:133-8. FI: 0,6. 3r quartil.
- Babio N, Canals J, Fernández-Ballart J, Arijá V. Non-clinical adolescent girls at risk of eating disorder: under-reporters or restrained eaters? *Nutr Hosp* 2008;23:27-34.
- Trinidad Rodríguez I, Fernández-Ballart J, Cucó Pastor G, Biarnés Jordà E, Arijá V. Validation of a short

Comunicacions a congressos

- Romeu M, Aranda N, Nogués MR, Arijá V, Giralt M. Iron state and oxidative stress in a Mediterranean population. *Bioanalysis in oxidative stress*. Biochemical Society. University of Exeter, UK, 2008.
- Ribot B, Aranda N, Romeu M, Giralt M, Canals J, Arijá V. Etapa crítica del déficit de hierro durante el embarazo para el peso del recién nacido. VIII Congreso Sociedad Española de Nutrición Comunitaria (SENC). València, 2008.
- Albaladejo R, Aranda N, Giralt M, Solà R, Basora J, Arijá V. Educación en alimentación (EDAL). Detección de casos de sobrepeso y obesidad en población infantil. 1ª Fase. VIII Congreso Sociedad Española de Nutrición Comunitaria (SENC). València, 2008.
- Cabré JJ, Hernández JM, Basora J, Arijá V, Bejarano F, Ripoll M. Proyecto SEGUDIAB. Seguridad en pacientes diabéticos. 26ª Congreso Sociedad Española de Calidad Asistencial. Saragossa, 2008.
- Canals J, Sancho C, Asorey O, Arijá V. Epidemiology of eating disorders: a two year an spanish school adolescents. 13th international Congress bridging the gaps: Integrating perspectives in child and adolescent mental health. Florència, 2008.
- Tuset G, Vall-Llovera F, Gallardo S, Nevot E, Valdivieso A, Arijá V. Relació entre el grau de dependència i els hàbits de compra d'aliments. 2ª Jornada Catalana Interdisciplinària d'atenció Domiciliària. Tarragona, 2008.
- Barrera M, Rey C, Valdivieso E, Arijá V, Giner C, Reyes C. Programa comunitario integrado en centros educativos. Percepción del tabaquismo en adolescentes. XII Encuentro Internacional de Investigación en Enfermería conjuntamente con 6º Coloquio BIANUAL Joanna Briggs. Investen Instituto de Salud Carlos III. Còrdova, 2008.

NUTRICIÓ I SALUT

- Rey C, Valdivieso E, Arja V, Giner C, Reyes A, Barreira M. Prevalencia y percepción del tabaquismo en adolescentes eliminando las barreras del conocimiento. XII Encuentro Internacional de Investigación en Enfermería conjuntamente con 6º Coloquio BIANUAL Joanna Briggs. Investen Instituto de Salud Carlos III. Còrdova, 2008.

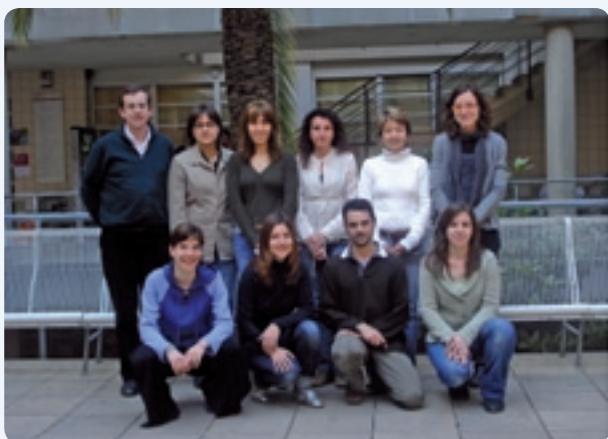
Ponències i conferències convidades

- Arija V. Nutrición y ciencias “ómicas”. Nuevos avances en el estudio de la ferroportina y su genética. VIII Congreso Sociedad Española de Nutrición Comunitaria (SENC) en colaboración con la Fundación Valenciana de Estudios Avanzados y la Conselleria de Sanidad de la Generalitat Valenciana. València, 2008.
- Arija V. Vino, gastronomía y salud. VIII Congreso Sociedad Española de Nutrición Comunitaria (SENC) en colaboración con la Fundación Valenciana de Estudios Avanzados y la Conselleria de Sanidad de la Generalitat Valenciana. València, 2008.

Pertinença a estructures estables de recerca

- Nutrició i Salut Mental. Mapa de Grups de Recerca de la URV. Responsable del grup: Dra. Victoria Arija.

UNITAT DE NUTRICIÓ HUMANA

Responsable del grup:

Jordi Salas

jordi.salas@urv.cat

Dietistes:

Núria Guillén

Clara Alegret

Isabel Clara Megias

Investigadors/es:

Mònica Bulló

Nancy Babio

Rafel Balanzà

Joan Quílez

Juan Josep Cabré

Josep Basora

Anna Bonada

Antoni Rabassa

Núria Ibarrola

Tècniques:

Cristina Molina

Suport:

Carles Munné

Becàries:

Patrícia Casas

Fabiola Márquez

Patricia López

Mar Sorlí

Objectius

Els objectius del nostre grup són impulsar la recerca d'alt impacte amb relació al coneixement dels beneficis per a la salut del consum de patrons dietètics, aliments i nutrients, així com els mecanismes implicats. El grup està especialment centrat a avaluar la importància de la alimentació en l'obesitat, la síndrome metabòlica, la diabetis i les malalties cardiovasculars, tant en els aspectes preventius com de tractament.

Línies de recerca

- Estudi dels factors implicats en la inflamació i la funció endotelial en la obesitat i la síndrome metabòlica.
- Estudi de l'efecte de la dieta o diferents nutrients sobre el metabolisme energètic, lipídic, glucídic i el risc cardiovascular.
- Estudi de l'efecte de la dieta o diferents components de la dieta sobre biomarcadors de la inflamació, l'estrès oxidatiu, la funció endotelial i el metabolisme ossi.
- Efecte de la dieta en la prevenció primària de la diabetis i la malaltia cardiovascular. Identificació de biomarcadors predictius.

NUTRICIÓ I SALUT

Projectes de recerca competitius i actius finançats per agències públiques

- Títol: Alimentación saludable en la prevención primaria de enfermedades crónicas: la red PREDIMED.
Investigador Principal: Jordi Salas-Salvadó.
Entitat finançadora: Fondo de Investigación Sanitaria. Instituto de Salud Carlos III.
Número d'expedient: RD06/0045/0001.
Import concedit: 108.649,56
Període d'execució: 2007-2009.
Projecte gestionat per la URV.
- Títol: Evaluación del efecto de la ingesta de frutos secos sobre el balance calórico de la respuesta metabólica e inflamatoria y la oxidación.
Investigador principal: Jordi Salas-Salvadó.
Entitat finançadora: Comisión Interministerial de Ciencia y Tecnología (CICYT). Ministerio de Educación y Ciencia.
Número d'expedient: AGL2005-0365/ALI .
Import concedit: 55.555 €
Període d'execució: 2006–2008.
Projecte gestionat per la URV.

Publicacions

- Salas-Salvadó J, Fernández Ballart J, Ros E, Martínez-González MA, Fitó M, Estruch R, Corella D, Fiol M, Gómez Gracia E, Arós F, Flores G, Lapetra J, Lamuela R, Ruiz Gutiérrez V, Bulló Bonet M, Covas MI. A metabolic diet supplemented with nuts improves metabolic syndrome status. One year results of the PREDIMED randomized trial. Arch Intern Med 2008;168:2449-58. FI: 8,39. 1r quartil.
- Buckland G, Salas-Salvadó J, Roure E, Bulló M, Serra-Majem L. Socio-demographic risk factors associated with metabolic syndrome in a Mediterranean population. Public Health Nutr 2008;11:1372-8. FI: 1,86. 2n quartil.
- Zarpe I, Sánchez-Taínta A, Lamuela R, Schröder H, Estruch R, Salas-Salvadó J, Corella D, Fiol M, Gómez-Gracia E, Arós F, Ros E, Ruiz-Gutiérrez V, Lapetra J, Conde-Herrera M, Martínez-González MA for the PREDIMED group. A large randomized individual and grupal intervention conducted by dietitians increased the adherence to Mediterranean-type diets: The PREDIMED study. J Am Diet Assoc 2008;108: 1134-44. FI: 3,01. 1r quartil.
- Salas-Salvadó J, Casas-Agustench P, Murphy MM, López-Uriarte P, Bulló M. The effect of nuts on inflammation. Asia Pac J Clin Nutr 2008;17(S1):333-6. FI: 1,18. 3r quartil.
- Salas-Salvadó J, Farrés X, Luque X, Narejos S, Borrell M, Basora J, Anguera A, Torres F, Bulló M, Balanzà R for the Fiber in Obesity Study Group. Effect of two doses of a mixture of soluble fibres on body weight and metabolic variables in overweight or obese patients: a randomised trial. Br J Nutr 2008;99:1380-7. FI: 2,34. 2n quartil.
- Salas-Salvadó J, García-Arellano A, Estruch R, Márquez-Sandoval F, Corella D, Fiol M, Gómez-Gracia E, Viñoles E, Arós F, Herrera C, Lahoz C, Lapetra J, Perona JS, Muñoz-Aguado D, Martínez MA, Ros E, for the PREDIMED Investigators. Components of the Mediterranean-type food pattern and serum inflammatory markers among patients at high risk for cardiovascular disease. Eur J Clin Nutr 2008;62:651-9. FI: 2,33. 2n quartil.
- Carmona-Torre Fde A, Garcia-Arellano A, Marques-Lopes I, Basora J, Corella D, Gómez-Gracia E, Fiol M, Covas MI, Aros F, Conde M, Lapetra J, Estruch R, Martinez-Gonzalez MA. Relationship of alcoholic beverage consumption to food habits in a Mediterranean population. Am J Health Promot 2008;23:27-30. FI: 1,77. 2n quartil.
- Sánchez-Taínta A, Estruch R, Bulló M, Corella D, Gómez-Gracia E, Fiol M, Algorta J, Covas MI, Lapetra J, Zarpe I, Ruiz-Gutiérrez V, Ros E, Martínez-González MA; PREDIMED group. Adherence to a Mediterranean-type diet and reduced prevalence of clustered cardiovascular risk factors in a cohort

of 3,204 high-risk patients. *Eur J Cardiovasc Prev Rehabil* 2008;15: 589-93. FI: 2,22. 2n quartil.

- Cabré JJ, Martín F, Costa B, Piñol JL, Llor JL, Ortega Y, Basora J, Baldrich M, Solà R, Daniel J, Hernández JM, Saumell J, Bladé J, Sagarra R, Basora T, Montañés D, Frigola JL, Donado-Mazarrón A, García-Vidal MT, Sánchez-Oro I, de Magriñà JM, Urbaneja A, Barrio F, Vizcaíno J, Sabaté JM, Pascual I, Revuelta V. Metabolic syndrome as a cardiovascular disease risk factor: patients evaluated in primary care. *BMC Public Health* 2008;22;8:251. FI: 1,63. 2n quartil.
- Almirall J, Bolibar I, Serra-Prat M, Roig J, Hospital I, Carandell E, Agustí M, Ayuso P, Estela A, Torres A; Community-Acquired Pneumonia in Catalan Countries (PACAP) Study Group (Cabre JJ et al). New evidence of risk factors for community-acquired pneumonia: a population-based study. *Eur Respir J* 2008;31:1274-84. FI: 5,35. 1r quartil.
- Márquez-Sandoval F, Bulló M, Vizmanos B, Casas-Agustench P, Salas-Salvadó J. Un patrón de alimentación saludable: la dieta mediterránea tradicional. *Antropo* 2008;16:11-22.
- Amigó P, Bulló M, Márquez-Sandoval F, Vizmanos B, Alegret C, Salas-Salvadó J. Importancia de la dieta en la inflamación. *Antropo* 2008;16:23-8.
- Babio N, Arijá V, Sancho C, Canals J. Factors associated with body dissatisfaction in non-clinical adolescents at risk of eating disorders. *J Public Health* 2008;16:107-15.
- Babio N, Bulló M, Salas-Salvadó J. Patrones dietéticos asociados al síndrome metabólico. *Actualización en Nutrición* 2008;9:300-10.
- Babio N, Canals J, Fernández-Ballart J, Arijá V. Non-clinical adolescent girls at risk of eating disorder: under-reporters or restrained eaters? *Nutr Hosp* 2008;23:27-34.

Llibres i capítols de llibre

- Salas-Salvadó J, Bonada A, Trallero R, Saló E, Burgos R. *Nutrición y Dietética Clínica–II edición*. Barcelona: Elsevier, 2008 pp. 1-677.
- Salas-Salvadó J, Gómez Flores A. Dieta controlada en el síndrome nefrótico. Llibre: Salas-Salvadó J, Bonada A, Trallero R, Saló E, Burgos R, eds. *Nutrición y Dietética Clínica–II edició*. Barcelona: Masson, 2008; pp. 280-282. ISBN: 978-84-458-1843-5.
- Cabré Gelada E, Salas-Salvadó J. Dieta controlada en proteïnes en la encefalopatia hepática. Llibre: A: Salas-Salvadó J, Bonada A, Trallero R, Saló E, Burgos R, eds. *Nutrición y Dietética Clínica–II edició*. Barcelona: Masson, 2008; pp. 283-287. ISBN: 978-84-458-1843-5.
- Salas-Salvadó J, Márquez Sandoval F. Distribución horaria del aporte proteico en la enfermedad de Parkinson. Llibre: A: Salas-Salvadó J, Bonada A, Trallero R, Saló E, Burgos R, eds. *Nutrición y Dietética Clínica–II edició*. Barcelona: Masson, 2008; pp. 288-291. ISBN: 978-84-458-1843-5.
- Salas-Salvadó J, Megias Rangil I. Introducción a las dietas controladas en fibra. Llibre: A: Salas-Salvadó J, Bonada A, Trallero R, Saló E, Burgos R, eds. *Nutrición y Dietética Clínica–II edició*. Barcelona: Masson, 2008; pp. 331-341. ISBN: 978-84-458-1843-5.
- Salas-Salvadó J, Cabré Gelada E. Dieta rica en fibra. Llibre: A: Salas-Salvadó J, Bonada A, Trallero R, Saló E, Burgos R, eds. *Nutrición y Dietética Clínica–II edició*. Edició: Barcelona: Masson, 2008; pp. 346-360. ISBN: 978-84-458-1843-5.
- Salas-Salvadó J, Alegret Basora C. Dieta controlada en sodio. Llibre: A: Salas-Salvadó J, Bonada A, Trallero R, Saló E, Burgos R, eds. *Nutrición y Dietética Clínica–II edició*. Edició: Barcelona: Masson, 2008; pp. 389-397. ISBN: 978-84-458-1843-5.
- Guillen N. Dieta líquida, semisólida y de fácil masticación. Llibre: A: Salas-Salvadó J, Bonada A, Trallero R, Saló E, Burgos R, eds. *Nutrición y Dietética*

NUTRICIÓ I SALUT

Clínica—II edició. Edició: Barcelona: Masson, 2008; pp. 280-282. ISBN: 978-84-458-1843-5.

- Bonada A. Dieta controlada en grasa en las dislipemias. Llibre: A: Salas-Salvadó J, Bonada A, Traller R, Saló E, Burgos R, eds. Nutrición y Dietética Clínica—II edició. Edició: Barcelona: Masson, 2008; pp. 280-282. ISBN: 978-84-458-1843-5.
- Balanzà Roure R, Basulto Marset J, Salas-Salvadó J. Efecto de la fibra sobre el patrón lipídico, el metabolismo de la glucosa y el peso corporal. Llibre: A: Corporación Alimentaria Peñasanta, ed. Libro blanco de la fibra dietética. Edició: Granda, Siero (Asturias): Corporación Alimentaria Peñasanta, 2008; pp. 79-89. ISBN: 978-84-612-7653-0.

Comunicacions a congressos

- Sarto B, Burgos R, Masuet C, Forga M, Cantón R, Traller R, Muñoz M, Mauri S, Rabassa A, Flotats P, Lecha M, Enrich G, Planas M and the Hospital Malnutrition Group in Catalonia. Hospital Malnutrition in Catalonia, Spain: an initiative of the hospital malnutrition group. XXX Congrés de la ESPEN (The European Society for Clinical Nutrition and Metabolism). Florència, 2008.
- Buckland G, Salas-Salvadó J, Serra-Majem L, Castell C, Cabré J, Sabaté JM. Evolución en la última década del síndrome metabólico en una población mediterránea utilizando las definiciones ATPIII y IDF: de 1992-93 a 2002-03. Simposium Nacional de Obesidad: aspectos básicos y aplicados (IX Edición). Reus, 2008.
- Babio N, Bulló M, Fernández-Ballart J, Salas-Salvadó J en nombre de los Investigadores del estudio PREDIMED. Asociación entre la adherencia a la dieta mediterránea y el riesgo de presentar síndrome metabólico. Simposium Nacional de Obesidad: aspectos básicos y aplicados (IX Edición). Reus, 2008.
- Casas-Agustench P, López-Uriarte P, Bulló M, Ros E, Gómez-Flores A, Salas-Salvadó J. Efecto del consumo de tres desayunos ricos en grasa sobre el gasto energético, la oxidación de sustratos y la saciedad. Simposium Nacional de Obesidad: aspectos básicos y aplicados (IX Edición). Reus, 2008.
- Salas-Salvadó J, García-Arellano A, Estruch-Riba R, Márquez-Sandoval F, Corella-Piquer D, Bulló-Bonet M, por el grupo del estudio PREDIMED. Alimentos característicos mediterráneos y marcadores periféricos de inflamación en pacientes con alto riesgo de enfermedad cardiovascular. Simposium Nacional de Obesidad: aspectos básicos y aplicados (IX Edición). Reus, 2008.
- Guillén N, Megias I, Martí C, Bonada A, Rabassa A, Salas-Salvadó J. Valoración de los cambios en los hábitos alimentarios después de la intervención dietética en niños obesos. Simposium Nacional de Obesidad: aspectos básicos y aplicados (IX Edición). Reus, 2008.
- Casas Agustench P, López Uriarte P, Bulló Bonet M, Ros E, Salas Salvadó J. Efecto del consumo de tres desayunos ricos en grasa sobre el gasto energético, la oxidación de sustratos y la saciedad. 50 Congreso de la Sociedad Española de Endocrinología y Nutrición (SEEN). Endocrinol Nutr 2008;55:57. Bilbao, 2008.
- Amigó-Correig P, Bulló Bonet M, Márquez-Sandoval F, Molina Llauradó C, Martínez González MA, Estruch Riba R, Basora Gallisà J, Solà Alberich R, Salas-Salvadó J. Impacto de un patrón alimentario tipo mediterráneo sobre el metabolismo óseo. 50 Congreso de la Sociedad Española de Endocrinología y Nutrición (SEEN). Endocrinol Nutr 2008;55:99. Bilbao, 2008.
- Rabassa A, Bonada A, Guillén N, Megias I, Martí C, Marimón F, Salas-Salvadó J. Estado nutricional y evolución ponderal durante la gestación en una paciente afecta de epidermolisis ampollosa hereditaria distrófica. XXIII Congreso de la Sociedad Española de Nutrición Parenteral y Enteral (SENPE). Nutr Hosp 2008;23:75. Valencia, 2008.
- Guillén N, Megias I, Martí C, Bonada A, Rabassa A, Salas-Salvadó J. Análisis de los hábitos alimentari-

os de niños obesos, tras seis meses de educación alimentaria muy específica y estructurada. XXIII Congreso de la Sociedad Española de Nutrición Parenteral y Enteral (SENPE). València, 2008.

- López Uriarte P, Romeu M, Casas-Agustench P, Nogués R, Bulló M, Salas-Salvadó J. Efecto del consumo de frutos secos sobre la oxidación en pacientes con síndrome metabólico. IV Congreso de la Asociación Española de Dietistas Nutricionistas (AEDN). Abstract Book. pp. 51. Bilbao, 2008.
- Megias Rangil I, Aragonés Bargalló G, Ferré Vallès R, Cos Gonzalez R, Plana Gil N, Masana Marín L. Función endotelial y riesgo cardiovascular en una población de pacientes obesos de elevado riesgo cardiovascular. Simpòsium Nacional de Obesidad: aspectos básicos y aplicados. IX Edición. Reus, 2008.
- Martí C, Megías-Rangil I, Guillén N, Bonada A, de Febrer G, Ruiz E, Pi J, Guàrdia M, Rabassa A, Salas-Salvadó J. Valoración de la ingesta en pacientes paliativos y de larga estancia en dos centros sociosanitarios. VII Congreso Nacional de la Sociedad Española de Cuidados Paliativos. Salamanca, 2008.
- Casas-Agustench P, López Uriarte P, Bulló M, Cabré Vila J, Sabaté Fiestras JM, Salas-Salvadó J. Efecto del consumo de frutos secos sobre la resistencia a la insulina y la respuesta inflamatoria en pacientes con síndrome metabólico. IV Congreso de la Asociación Española de Dietistas Nutricionistas (AEDN). Abstract Book. pp. 64. Bilbao, 2008.
- Salas-Salvadó J, Fernández Ballart JD, Ros E, Martínez González MA, Fitó M, Estruch R, Corella D, Fiol M, Gómez Gracia E, Arós F, Flores G, Lapetra J, Lamuela Raventós R, Ruiz Gutiérrez v, Bulló M, Covas MI, on behalf of the PREDIMED Study Investigators. A Mediterranean diet supplemented with nuts improves metabolic syndrome status. One-year results of the PREDIMED randomized trial. II Symposium del Ciber Fisiopatología de la Obesidad y Nutrición (CIBERObn). Abstract Book. pp. 50. La Toja, 2008.

- Bulló M, Márquez-Sandoval F, Babio N, Salas-Salvadó J. Mediterranean diet and high dietary acid load associated with mixed nuts: effect on bone metabolism in elderly subjects. II Symposium del Ciber Fisiopatología de la Obesidad y Nutrición (CIBERObn). Abstract Book. pp. 68. La Toja, 2008.
- Serra M, Salas-Salvadó J, Fernández Ballart J, Fitó M, Estruch R, Corella D, Fiol M, Lapetra J, Bulló M, Basora J, Covas MI, Ros E, for the PREDIMED Study Investigators. Effect of a mediterranean diet supplemented with nuts on metabolic syndrome status. II Symposium del Ciber Fisiopatología de la Obesidad y Nutrición (CIBERObn). Abstract Book. pp. 162. La Toja, 2008.
- Estruch R, Secanella E, Monagas M, Agell-Vázquez M, Casas R, Lamuela Raventós RM, Salas-Salvadó J, Martínez-González MA, Covas MI, Ros E. Molecular antiinflammatory effects of the mediterranean diet. II Symposium del Ciber Fisiopatología de la Obesidad y Nutrición (CIBERObn). Abstract Book. pp. 186. La Toja, 2008.

Ponències i conferències convidades

- Salas-Salvadó J. Síndrome Metabólico y dieta mediterránea. VII Congreso Internacional de Barcelona sobre la Dieta Mediterránea. Barcelona, 2008.
- Salas-Salvadó J. Last news on health message. XXVII World Nut and Dried Fruit Congress. Santiago de Chile, 2008.
- Salas-Salvadó J. Dieta Mediterránea: Evidencias que soportan su beneficio en la salud. Conferència plenària. XIV Congreso Latinoamericano y del Caribe de Nutricionistas y Dietistas. Organizado por el Colegio de Nutricionistas Universitarios de Chile y la Confelanyd. Viña del Mar, 2008.
- Salas-Salvadó J. Síndrome metabólico: Importancia de la dieta y estilo de vida en su control. XIV Congreso Latinoamericano y del Caribe de Nutricionistas y Dietistas. Organizado por el Colegio de Nutri-

NUTRICIÓ I SALUT

cionistas Universitarios de Chile y la Confelanyd. Viña del Mar, 2008.

- Megias I. Nutrientes específicos en el pacient con cancer: niveles de evidencia. XXIII Congrés Nacional de la SENPE. València, 2008.
- Núria Guillen. Valoració productes de Nutrició Enteral. Reunión de Expertos Dietistas. Organitzat per Fresenius Kabi. Barcelona, 2008.

Pertinença a estructures estables de recerca

- RD06/0045/0001. Alimentación saludable en la prevención primaria de enfermedades crónicas: PREDIMED – (NODO NURETA). Instituto de Salud Carlos III (ISCIII). Responsable del Grup: Jordi Salas-Salvadó.
- CB06/03/1023. Fisiopatología de la Obesidad y Nutrición (CB06/03'). Instituto de Salud Carlos III (ISCIII). Responsable del Grup: Jordi Salas-Salvadó.
- NUTRCRSM – Nutrició, Alimentació, Creixement i Salut Mental. Mapa grups de recerca de la URV. Responsable del Grup: Jordi Salas-Salvadó.
- Centre Català de la Nutrició. Institut d'Estudis Catalans (CCNIEC).

UNITAT DE RECERCA EN PEDIATRIA NUTRICIÓ I DESENVOLUPAMENT HUMÀ

Responsables del grup:

Joaquín Escribano

Ricardo Closa

jescribano@grupsagessa.com

rclosa.hj23.ics@gencat.cat

Investigadors/es:

Gemma Castillejo

Albert Feliu

Manel Jariod

Rosa Collell

Rosa Jiménez

Albert Balaguer

Filomena Pagone

Juan Carretero

Esmeralda Perera

Adolfo Gómez

Personal de Suport:

Marta Zaragoza

Anna Galià

Mariona Gispert

Natàlia Ferré

Objectius

La Unitat de Recerca en Pediatria, Nutrició i Desenvolupament Humà (URPNDH) és un grup de recerca multidisciplinar que té com a objectiu realitzar una investigació de qualitat, col·laborant estretament amb altres grups d'investigació i també amb els professionals responsables de la pràctica clínica, i que ajudi a donar respostes als problemes de salut més comuns que actualment afecten a la població pediàtrica.

Les seves principals línies d'investigació s'emmarquen dins l'estudi de problemes de salut relacionats amb la nutrició com l'obesitat o la malaltia celíaca, i també sobre l'efecte de l'alimentació del lactant en la seva salut i desenvolupament posterior mitjançant la 'programació metabòlica'. La URPNDH té també per objectiu desenvolupar, des d'un enfocament de medicina basada en l'evidència, revisions crítiques i sistemàtiques de la literatura d'aspectes relacionats amb les seves línies d'investigació.

Linies de recerca

- Programació metabòlica precoç mitjançant l'alimentació del lactant: efecte a llarg termini de la injecció proteica sobre la seva salut posterior, el risc a patir obesitat, i el seu desenvolupament neurocognitiu.
- Obesitat infantil: estudi de factors de risc cardiovascular, síndrome metabòlic i estratègies d'intervenció.
- Efecte de la nutrició en el desenvolupament infantil i juvenil. Relació amb el desenvolupament de patologies com la malaltia celíaca. Aliments funcionals.
- Patologia renal a la infància.
- Funció pulmonar i infeccions en l'edat pediàtrica.

NUTRICIÓ I SALUT

Projectes de recerca competitius i actius finançats per agències públiques

- Títol: The effect of diet in mental performance of children (NUTRIMENTHE).
Investigador principal: Dr. Ricardo Closa i Dr. Joaquín Escribano.
Entitat finançadora: Comissió Europea.
Número d'expedient: FP7-KBBE-2007-1, ref. nº 212652.
Import concedit: 444.276 €
Període d'execució: 2008-2012.
Projecte gestionat per la URV.
- Títol: Early nutrition programming (EARNEST).
Investigador principal: Dr. Ricardo Closa i Dr. Joaquín Escribano.
Entitat finançadora: Comissió Europea.
Número d'expedient: FOOD-CT—2005-007036.
Import concedit: 453.000 €
Període d'execució: 2005-2010.
Projecte gestionat per la URV.
- Títol: Influence of the dietary history in the prevention of coeliac disease: possibilities of induction of tolerance for gluten in genetic predisposed children (PREVENTCD).
Investigador principal: Dr. Joaquín Escribano.
Entitat finançadora: Comissió Europea.
Número d'expedient: FP-6-2005-FOOD-4B, ref nº 036383.
Import concedit: 101.438 €
Període d'execució: 2007-2010.
Projecte gestionat per la URV.
- Títol: Influencia de las interacciones entre la alimentación y el proceso de colonización microbiana intestinal de neonatos y lactantes en la predisposición a padecer enfermedad celíaca, y balance riesgo-beneficio del uso de probióticos en el período postnatal en modelos animales.
Investigadora principal: Dra. Yolanda Sanz.

Instituto de Agroquímica y Tecnología de Alimentos (CSIC) de Valencia.

Entitat finançadora: CICYT

Número d'expedient:

AGL2007-66126-C03-01/ALI.

Import concedit: 120.000€

Període d'execució: 2008- 2010

Projecte gestionat per "Instituto de Agroquímica y Tecnología de Alimentos (CSIC) de Valencia".

Publicacions

- López-Parra M, Titos E, Horrillo R, Ferré N, González-Pérez A, Martínez-Clemente M, Planagumà A, Masferrer J, Arroyo V, Clària J. Regulatory effects of arachidonate 5-lipoxygenase on hepatic microsomal TG transfer protein activity and VLDL-triglyceride and apoB secretion in obese mice. *J Lipid Res* 2008;49:2513-23. FI: 4,34. 1r quartil.
- Marsillach J, Ferré N, Camps J, Riu F, Rull A, Joven J. Moderately high folic acid supplementation exacerbates experimentally induced liver fibrosis in rats. *Exp Biol Med (Maywood)* 2008;233:38-47. FI: 1,98. 2n quartil.
- Marsillach J, Ferré N, Camps J, Rull A, Beltran R, Joven J. Changes in the expression of genes related to apoptosis and fibrosis pathways in CCl(4)-treated rats. *Mol Cell Biochem* 2008;308:101-9. FI: 1,70. 4t quartil.
- Sabench F, Hernández M, Feliu A, Blanco S, Morandeira A, Del Castillo D. Influence of sleeve gastrectomy on several experimental models of obesity: metabolic and hormonal implications. *Obes Surg* 2008;18:97-108. FI: 2,85. 1r quartil.
- Bonaglia MC, Ciccone R, Gimelli G, Gimelli S, Marelli S, Verheij J, Giorda R, Grasso R, Borgatti R, Pagone F, Rodriguez L, Martinez-Frias ML, van Ravenswaaij C, Zuffardi O. Detailed phenotype-genotype study in five patients with chromosome 6q16 deletion: narrowing the critical region for Prader-Willi-like phe-

- notype. Eur J Hum Genet 2008;16:1443-9. FI: 4,0. 2n quartil.
- Jiménez E, Delgado S, Fernández L, García N, Albújar M, Gómez A, Rodríguez JM. Assessment of the bacterial diversity of human colostrum and screening of staphylococcal and enterococcal populations for potential virulence factors. Res Microbiol 2008;159:595-601. FI: 2,22. 3r quartil.
 - Jiménez E, Delgado S, Maldonado A, Arroyo R, Albújar M, García N, Jarid M, Fernández L, Gómez A, Rodríguez JM. Staphylococcus epidermidis: a differential trait of the fecal microbiota of breast-fed infants. BMC Microbiol 2008;10;8:143. FI: 2,98. 2n quartil.
 - Balaguer A, González de Dios J. Home intravenous antibiotics for cystic fibrosis. Cochrane Database Syst Rev 2008; 16;CD001917. FI: 4,65. 1r quartil
 - Hernández-Martínez C, Arija V, Balaguer A, Cavallé P, Canals J. Do the emotional states of pregnant women affect neonatal behaviour?. Early Hum Dev 2008;84:745-50. FI: 1,85. 2n quartil.
 - Troncone R, Ivarsson A, Szajewska H, Mearin ML, also on behalf of the members of the European multistakeholder platform on CD (CDEUSSA). Review article: future research on coeliac disease – a position report from the European multistakeholder platform on celiac disease (CDEUSSA). Aliment Pharmacol Ther 2008;27:1030–43. FI: 3,20. 2n quartil.
 - Figueras-Aloy J, Carbonell-Estrany X, Quero-Jiménez J, Fernández-Colomer B, Guzmán-Cabañas J, Echaniz-Urcelay I, Doménech-Martínez E; IRIS Study Group. FLIP-2 Study: risk factors linked to respiratory syncytial virus infection requiring hospitalization in premature infants born in Spain at a gestational age of 32 to 35 weeks. Pediatr Infect Dis J 2008; 27:788-93. FI: 3,09. 1r quartil.
 - Clària J, Horrillo R, Martínez-Clemente M, Morán-Salvador E, Titos E, González-Pérez A, Ferré N. Mecanismos básicos de lesión hepatocelular. Papel de los mediadores lipídicos de inflamación. Gastroenterol Hepatol 2008;31:682-92.
 - Gloria Mª Fraga Rodríguez, Joaquín Escribano Subias y Esther Benito Acin. Situación actual de la profilaxis antibiótica en el reflujo vesicoureteral primario en el niño. Arch Esp Urol 2008;61:236-43.
 - Joaquín Escribano Subias y Gloria Fraga Rodríguez. Tratamiento médico-conservador versus intervencionista del reflujo vesicoureteral primario en el niño. Arch Esp Urol 2008;61:229-235.
 - Camprubí Camprubí M, Balaguer A, Escofet C. Síndrome de neck-tongue, una entidad que se debe recordar. An Pediatr 2008;68:304-5.

Comunicacions a congressos

- Luque V, Escribano J, Ferré N, Zaragoza M, Closa R. Grasa corporal al nacimiento en función de la edad gestacional. IX Edición del Simposium Nacional de Obesidad: aspectos básicos y aplicados. Reus, 2008.
- Rimblas M, Braviz I, Pagone F, Feliu A, Castillejo G, Escribano J, Varea V. Esofagitis herética tipus I en pacient immunocompetent. 15ª reunió de la Societat Catalana de Pediatria. Berga, 2008.
- Braviz I, Feliu A, Pagone F, Larrosa S, Escribano J. Meningoencefalitis herpètica: Tractament immediat per a un diagnòstic diferit. 15ª reunió de la Societat Catalana de Pediatria. Berga, 2008.
- Braviz I, Barroso JM, Rimblas M, Escribano J. Meningoencefalitis asèptica: Enterovirus el principal responsable. 15ª reunió de la Societat Catalana de Pediatria. Berga, 2008.
- Braviz I, Fimeneff-Feijoo R, París N, Escribano J. Hèrnia diafragmàtica congènita de presentació tardia en un lactant de 2 mesos de vida. 15ª reunió de la Societat Catalana de Pediatria. Berga, 2008.
- Braviz I, Feliu A, Castillejo G, Rimblas M, Escribano J. Lisinúria amb intolerància a proteïnes. Un correcte diagnòstic i tractament, un futur pel pacient. 15^a

NUTRICIÓ I SALUT

reunió de la Societat Catalana de Pediatria. Berga, 2008.

- Larrosa S, Pagone F, Barroso JM, París N, Escribano J. Artrogriposi com a signe d'afectació del sistema nerviós central: Polimicrogiria perisilvaiana bilateral. 15ª reunió de la Societat Catalana de Pediatria. Berga, 2008.
- Larrosa S, Feliu A, Martín B, París N, Escribano J. Son útils els valors analítics neonatals per al diagnòstic de la forma no clàssica d'hiperplàsia suprarenal congènita? 15ª reunió de la Societat Catalana de Pediatria. Berga, 2008.
- Rimblas M, Braviz I, Pagone F, Feliu A, Castillejo G, Escribano J, Varea V. Esofagitis herètica tipus 1 en pacient immunocompetent. 15ª reunió de la Societat Catalana de Pediatria. Berga, 2008.
- Braviz I, Feliu A, Castillejo G, París N, Escribano J. Lisinúria con intolerancia a proteïnas: Un correcto diagnóstico y tratamiento, un futuro para el paciente. 57° Congreso de la Sociedad Española de Pediatría. Santiago de Compostel·la, 2008.
- Braviz I, Fimenef-Feijoo R, Larrosa S, Escribano J. Hernia diafragmática congénita de presentación tardía en un lactante de 2 meses de vida. 57° Congreso de la Sociedad Española de Pediatría. Santiago de Compostel·la, 2008.
- Closa R. Ensuring phosphorus adequacy of human-milk fed preterm babies. 4° Congreso Hispano-Portugués de Nefrología Pediátrica. Istanbul, 2008.
- Closa R. Programación Metabólica Precoz del Síndrome Metabólico. Simposio Nacional de Obesidad: Aspectos Básico y Aplicados. Tarragona, 2008.
- Luque V. Influence of feeding patern on kidney growth in healthy babies (EU Childhood Obesity Project). EARNEST Bi-annual General Assembly. Glasgow, 2008.

Pertinença a estructures estables de recerca

- Unitat de Recerca en Pediatria, Nutrició i Desenvolupament Humà. Mapa de Grups de Recerca de la URV. Responsable del grup: Dr. Joaquín Escribano.

Ponències i conferències convidades

- Closa R. Lactancia inicial y programación. Jornada Nacionales de Alimentación 2008. Tarragona, 2008.
- Closa R. Protein intake in the first year of life: A risk factor for later obesity? XXXVIII Journées Nationales de Néonatalogie. París, 2008.

Activitat investigadora: grups de recerca IISPV

Àmbit estratègic 2
OBESITAT,
MALALTIES METABÒLIQUES
I RISC CARDIOVASCULAR

OBESITAT, MALALTIES METABÒLIQUES I RISC CARDIOVASCULAR

ANGIOLOGIA I CIRURGIA VASCULAR-ENDOVASCULAR

Responsable del grup:

Vicente Martin-Paredero

vparedero.hj23.ics@gencat.cat

Investigadors/es:

Jose Diaz

Carmen Berga

Víctor Sanchez

Benet Gómez

Francesc Pañella

Natàlia Rodriguez

Esteban Hernandez

Raul Garcia

Objectius

Publicar els resultats assistencials, científics i docents del Servei d'Angiologia i Cirurgia Vascular-Endovascular del l'Hospital Universitari Joan XXIII durant l'any 2008.

Publicacions

- Mellado M, Hernández E, Gómez B, Martin Paredero V. Aneurismas micóticos de ambos miembros inferiores secundarios a endocarditis infecciosa. *Med Clin* 2008;13:198-9. FI: 1,34. 3r quartil.
- Gómez B, Hernández E, Martin Paredero V. Estenosis de arteria renal segmentaria causante de hipertensión renovascular. *Nefrologia* 2008;4:471-3.
- Admetller X, Mellado M, Pañella F, Diaz J, Sempere T, Martin Paredero V. Phlegmasia Cerulea Dolens of the lower extremities secondary to thrombosis of an inferior vena caval aneurysm. *Eur J Vasc Endovasc Surg* 2008;36:371-4.
- Mellado M, Pañella F, Martin Paredero V. Leucocitosis y abdomenalgia en un paciente con masa abdominal pulsátil. *Angiologia* 2008;60:375-6.

Comunicacions a congressos

- Mellado M, Pañella F, Hernandez E, Garcia R, Abril Y, Fariñas P, Martin Paredero V. Aneurisma femoral roto secundario a infección por neumococo: caso clínico. 54 Jornadas Angiologicas Españolas. Barcelona, 2008.
- Mellado M, Pañella F, Gomez B, Garcia R, Abril Y, Fariñas P, Martin Paredero. Experiencia inicial en el tratamiento endovascular del sector infrapopliteo. 54 Jornadas Angiologicas Españolas. Barcelona, 2008.
- Abril Y, Pañella F, Garcia R, Mellado M, Fariñas P, Martin Paredero V. Tratamiento endovascular en la isquemia mesenterica crónica con oclusión de arteria mesentérica superior. 54 Jornadas Angiologicas españolas. Barcelona, 2008.
- Fariñas P, Berga C, Mellado M, Garcia R, Martin Paredero V. Tumores de cuerpo carotideo: una patología e manejo controvertido. 54 Jornadas Angiologicas Españolas. Barcelona, 2008.
- Pañella F, Gómez B, Garcia R, Abril Y, Fariñas P, Martin Paredero V. Experiència inicial en el tractament endovascular del sector infrapopliti. *Acad. Cien Med. Barcelona*, 2008.

OBESITAT, MALALTIES METABÒLIQUES I RISC CARDIOVASCULAR

- Fariñas P, Gomez B, Berga C, Mellado M, Abril Y, Argilés N, Martin Paredero V. Tractament endovascular de l'estenosi d'artèria renal. Resultat i seguiment. Acad. Cien Med. Barcelona, 2008.

Llibres i capítols de llibre

- Hernandez E, Diaz J, Garcia R. Trombosis venosa profunda. A "Manual de práctica clínica en Urgencias". Editorial Garcia G y Fusté M. Hospital Joan XXIII de Tarragona, 2008. DL: B-37228-2008.
- Pañella F, Martin Paredero V, Abril Y. Aneurismas de aorta abdominal infrarrenal. A "Manual de práctica clínica en Urgencias". pp: 406-7. Editorial Garcia G y Fusté M. Hospital Joan XXIII de Tarragona, 2008. DL: B-37228-2008.
- Martin Paredero V. Conferencia Nacional sobre úlceras de las extremidades inferiores. Consejo Coordinador. Editorial EdikaMed SL, 2008. ISBN: 978-84-7877-555-2.

Ponències i conferències convidades

- Martin Paredero V. Documentos de Consenso de la Conferencia Nacional de Consenso sobre Úlceras de extremidad Inferior (CONUEI). Úlceras de etiología Isquémica. VII Simposio Nacional sobre Úlceras por Presión y Heridas. 1r Congreso Latinoamericano sobre Úlceras y Heridas. Tarragona, 2008.
- Martin Paredero V. I Curso del Capitulo Español de Flebología en Patología Venosa. Cangas de Onís (Astúries), 2008.
- Martin Paredero V. V Curso de actualización en Angiología y Cirugía Vasculuar. Segòvia, 2008.
- Hernandez E. Aspectos peculiares de los aneurismas de aorta abdominal. 54 Congreso Nacional de la Sociedad española de Angiología y Cirugía Vasculuar. Barcelona, 2008.

- Martin Paredero V. Comunicaciones libres del CEF. Congreso Nacional de A y C Vasculuar. Barcelona, 2008.
- Martin Paredero V. Sesión de Paneles del CEF. Congreso nacional de Ay C Vasculuar. Barcelona, 2008.
- Martin Paredero V. Abdominal Aorta Aneurysms. 57th ESCVS International Congress. Barcelona, 2008.
- B. Gomez. IV Curso Internacional de Cirugia Endovascular. Barcelona, 2008.

OBESITAT, MALALTIES METABÒLIQUES I RISC CARDIOVASCULAR

CENTRE DE RECERCA BIOMÈDICA

Responsable del grup:

Jorge Joven

jjoven@grupsagessa.com

Investigadors/es:

Jordi Camps
Carlos Alonso-Villaverde
Joan Carles Pedro-Botet
Josep Mª Alegret
Ignasi Duran
Núria Bertran
Josep Mª Simó
Natàlia Ferré

Becaris/àries:

Judit Marsillach
Anna Rull
Gerard Aragonès
Raul Beltrán
Fernando Rodríguez
Sandra Parra
Samuel Alí

Tècnica:

Alba Folch

Objectius

Estudi de les bases moleculars dels processos inflamatoris crònics i la relació de la inflamació, l'oxidació i el metabolisme amb la fisiopatologia de l'arteriosclerosi, l'obesitat i les alteracions relacionades.

Línies de recerca

- Oxidació i inflamació com a determinants del balanç energètic i la seva modulació mitjançant suplementes de flavonoides en la dieta: La investigació en l'obesitat i les seves malalties associades, com la arteriosclerosi, l'esteatosi hepàtica, la resistència a la insulina o la diabetis, ha de considerar els mecanismes de regulació de la homeòstasi energètica. La nostra hipòtesi se centra en l'estudi de MCP-1 com a quimiocina mediadora de l'activació de les cascades de senyalització intracel·lular, entre les que destaquen la de senyalització dels processos inflamatoris, la causant del manteniment de la funció endotelial i la

reguladora del balanç energètic. També proposem l'extracte aquós de Hibiscus sabdariffa (HS), ric en antocianines, com a font d'elements actius.

- Mecanismes moleculars de la funció antioxidant i antiinflamatòria de la paraoxonasa-1. Implicacions terapèutiques en la malaltia cardiovascular: Una funció benèfica de les HDL és la de reduir el nivell de fosfolípids oxidats a les LDL. Els fosfolípids oxidats estimulen la síntesi de MCP-1 i desencadenen la cascada inflamatòria. L'enzim PON1, que és transportat en circulació per les HDL, té com a funció degradar fosfolípids oxidats de les LDL i de les membranes cel·lulars i preveu la resposta inflamatòria associada. En particular, PON1 disminueix la producció de MCP-1 per macròfags in vitro i pensem que aquest és un fenomen d'importància real a l'organisme. Aquest projecte proposa dos estudis d'intervenció. El primer és de tipus nutricional, amb extractes aquosos de HS i el segon és de tipus farmacològic, en animals d'experimentació. La nostra hipòtesi és que ambdues intervencions poden ser beneficioses per al tractament de l'arteriosclerosi.

OBESITAT, MALALTIES METABÒLIQUES I RISC CARDIOVASCULAR

- La infecció pel virus de la immunodeficiència humana modifica la composició de les lipoproteïnes d'alta densitat: possibles efectes en el curs de la infecció i el desenvolupament d'arteriosclerosi: les complicacions cardiovasculars en pacients infectats pel virus de la immunodeficiència humana (VIH) són molt freqüents i precoces. Avui en dia es creu que els processos oxidatius i inflamatoris que pateixen tenen un paper important en el desenvolupament de complicacions cardiovasculars. Per exemple, les HDL, que en condicions normals tenen propietats antioxidants i cardioprotectors, en situacions de stress inflamatori, com és el cas de la infecció pel VIH, pateixen canvis en la seva composició i estructura que les converteixen en lipoproteïnes pro-inflamatòries. Per això, els canvis en la composició i funcionalitat de les HDL tenen rellevància clínica en el procés d'aterogènesi i en el curs de la infecció pel VIH.
- Títol: Estudio prospectivo. abierto, aleatorizado y cruzado sobre el efecto de la hidroxiclороquina, 200 mg al día en factores inflamatorios y metabólicos relacionados con la enfermedad cardiovascular en pacientes infectados por el VIH.
Investigador principal: Carlos Alonso-Villaverde.
Entitat finançadora: Instituto de Salud Carlos III.
Número d'expedient: EC07/90761.
Import concedit: 95.348 €
Període d'execució: 2008-2009.
- Títol: Ajuts per a donar suport a les activitats dels grups de recerca, SGR2005.
Investigador principal: Jorge Joven.
Entitat finançadora: AGAUR.
Número d'expedient: 2005SGR00503.
Import concedit: 50.600 €
Període d'execució: 2005-2008.

Projectes de recerca competitius i actius finançats per agències públiques

- Títol: Quimioquinas y arteriosclerosis. Efectos de la administración de antagonistas en modelos animales de arteriosclerosis e inflamación.
Investigador principal: Jorge Joven.
Entitat finançadora: Instituto de Salud Carlos III.
Número d'expedient: 05/1606.
Import concedit: 74.018 €
Període d'execució: 2006-2008.
- Títol: Paraoxonasa-1 y la función antiinflamatoria y ateroprotectora de las lipoproteínas de alta densidad. Estudios clínicos y experimentales.
Investigador principal: Jordi Camps.
Entitat finançadora: Instituto de Salud Carlos III.
Número d'expedient: 05/1607.
Import concedit: 181.118 €
Període d'execució: 2006-2008.

- Títol: Ajut per al finançament d'adquisició d'infraestructura i equipament de recerca (PEIR 2007). Adquisició d'un sistema de monitorització metabòlica.
Investigador principal: Jorge Joven.
Entitat finançadora: AGAUR.
Ref. centre: 00002. ref. resolució: 8.
Import concedit: 30.950 €
Període d'execució: 2008.
Projecte gestionat per la URV.

Publicacions

- Marsillach J, Ferré N, Camps J, Rull A, Beltran R, Joven J. Changes in the expression of genes related to apoptosis and fibrosis pathways in CCl4-treated rats. *Mol Cell Biochem* 2008;308:101-9. FI: 1,70. 4t quartil.
- Coll B, Alonso-Villaverde C, Masana L. Influence of inflammatory variables on intima-media thickness. *Stroke* 2008;39:e16. FI: 6,30. 1r quartil.

OBESITAT, MALALTIES METABÒLIQUES I RISC CARDIOVASCULAR

- Marsillach J, Ferré N, Camps J, Riu F, Rull A, Joven J. Moderately high folic acid supplementation exacerbates experimentally induced liver fibrosis in rats. *Exp Biol Med (Maywood)* 2008;233:38-47. FI: 2,0. 2n quartil.
- Franco-Pons N, Marsillach J, Joven J, Camps J, Closa D. Serum paraoxonase undergoes inhibition and proteolysis during experimental acute pancreatitis. *J Gastrointest Surg* 2008;12:891-9. FI: 2,3. 1r quartil.
- Plana N, Nicolle C, Ferre R, Camps J, Cos R, Villoria J, Masana L. Plant sterol-enriched fermented milk enhances the attainment of LDL-cholesterol goal in hypercholesterolemic subjects. *Eur J Nutr* 2008;47:32-9. FI: 2,098. 2n quartil.
- Segura-Carretero A, Puertas-Mejía MA, Cortacero-Ramírez S, Beltrán R, Alonso-Villaverde C, Joven J, Dinelli G, Fernández-Gutiérrez A. Selective extraction, separation, and identification of anthocyanins from *Hibiscus sabdariffa* L. using solid phase extraction-capillary electrophoresis-mass spectrometry (time-of-flight /ion trap). *Electrophoresis* 2008;29:2852-61. FI: 3,6. 1r quartil.
- Marsillach J, Mackness B, Mackness M, Riu F, Beltrán R, Joven J, Camps J. Immunohistochemical analysis of paraoxonases-1, 2, and 3 expression in normal mouse tissues. *Free Radic Biol Med* 2008;45:146-57. FI: 4,8. 1r quartil.
- Saumoy M, López-Dupla M, Veloso S, Alonso-Villaverde C, Domingo P, Broch M, Miranda M, Coll B, Saurí A, Vendrell J, Richart C, Vidal F. The IL-6 system in HIV-1-infection and in HAART-related fat redistribution síndromes. *AIDS* 2008;22:893-96. FI: 5,84. 1r quartil.
- Berenguer J, González J, Ribera E, Domingo P, Santos J, Miralles P, Angels Ribas M, Asensi V, Gimeno JL, Pérez-Molina JA, Terrón JA, Santamaría JM, Pedrol E; GESIDA 3903 Team. (Alonso-Villaverde C). Didanosine, lamivudine, and efavirenz versus zidovudine, lamivudine, and efavirenz for the initial treatment of HIV type 1 infection: final analysis (48 weeks) of a prospective, randomized, noninferiority clinical trial, GESIDA 3903. *Clin Infect Dis* 2008;47:1083-92. FI: 6,75. 1r quartil.
- Viciano P, Rubio R, Ribera E, Knobel H, Iribarren JA, Arribas JR, Pérez-Molina JA; Investigadores del Estudio CUVA. (Alonso-Villaverde C). Longitudinal study on adherence, treatment satisfaction, and effectiveness of once-daily versus twice-daily antiretroviral therapy in a Spanish cohort of HIV-infected patients (CUVA study). *Enferm Infecc Microbiol Clin* 2008;26:127-34. FI: 1,10. 4t quartil.
- Alegret JM, Viñolas X, Grande A, Castellanos E, Asso A, Tercedor L, Carmona JR, Medina O, Alberola AG, Fidalgo ML, Pérez-Alvarez L, Sabaté X. Clinical effectiveness of antiarrhythmic treatment after electrical cardioversion in patients without structural heart disease. *Rev Esp Cardiol* 2008;61:1274-9. FI: 2,21. 2n quartil.
- Alegret JM, Viñolas X, Sagristá J, Hernández-Madrid A, Berrueto A, Moya A, Martínez Sande JL, Pastor A; nombre de los investigadores del Estudio REVERSE. Clinical characteristics of patients with persistent atrial fibrillation referred for cardioversion: Spanish Cardioversion Registry (REVERSE). *Rev Esp Cardiol* 2008; 61:630-4. FI: 2,21. 2n quartil.

Llibres i capítols de llibre

- Alipour A, Coll B, Rietveld AP, Marsillach J, Camps J, Joven J, Elte JWF, Castro Cabezas M. Paraoxonase 1 and postprandial lipemia. En: (Mackness B, Mackness M, Aviram M, Paragh G, eds.). *The paraoxonases: their role in disease development and xenobiotic metabolism*. Springer, Dordrecht, 2008. Pàgs. 129-138. ISBN: 978-1-4020-6560-6.
- Marsillach J, Parra S, Ferré N, Coll B, Alonso-Villaverde C, Joven J, Camps J. Paraoxonase-1 in chronic liver diseases, neurological diseases and HIV infection. En: (Mackness B, Mackness M, Aviram M, Paragh G, eds.). *The paraoxonases: their role in disease development and xenobiotic metabolism*.

Springer, Dordrecht, 2008. Pàgs. 187-198. ISBN: 978-1-4020-6560-6.

Comunicacions a congressos

- Rull A, Aragonès G, Rodríguez F, Beltrán R, Marsillach J, Camps J, Joven J. MCP-1 deficiency prevents high-fat-induced obesity and modifies lipid and glucose metabolism in hyperlipidemic mice. 77th Congress of the European Atherosclerosis Society. Istanbul, 2008.
- Marsillach J, Mackness B, Mackness M, Riu F, Beltrán R, Joven J, Camps J. Immunohistochemical analysis of paraoxonases-1, 2, and 3 in human atheroma plaques. 77th Congress of the European Atherosclerosis Society. Istanbul, 2008.
- Marsillach J, Aragonès G, Beltrán R, Caballeria J, Pedro-Botet J, Morcillo C, Navarro A, Joven J, Camps J. Evaluation of a semi-automated method for the measurement of the serum PON1 lactonase activity. Influence of genotypes and application to the study of patients with liver disease. 3rd International Conference on Paraoxonases. University of California, Los Angeles, 2008.
- Marsillach J, Mackness B, Mackness M, Riu F, Beltrán R, Joven J, Camps J. Distribution of the PON1, PON2 and PON3 immunohistochemical expressions in the tissues of normal mice. 3rd International Conference on Paraoxonases. University of California, Los Angeles, 2008.
- Marsillach J, Mackness B, Mackness M, Riu F, Beltrán R, Joven J, Camps J. Immunohistochemical analysis of paraoxonases-1, 2, and 3 in human atheroma plaques. 3rd International Conference on Paraoxonases. Los Angeles, 2008.
- Aguilar RJ, Evangelista A, Sánchez V, Domínguez FJ, Alegret JM, Calvo F, Padilla F, Pastora Gallego P. Modelos de predicción de riesgo de mortalidad en el síndrome aórtico agudo obtenidos del registro español. Congreso de la Sociedad Española de Cardiología. Madrid, 2008.

Ponències i conferències convidades

- Camps J. Interrelationships between PON-1 and MCP-1 in the regulation of hepatic inflammation. 3rd International Conference on Paraoxonases. University of California, Los Angeles, 2008.
- Camps J. Marcadores para el estudio del stress oxidativo. VI Jornadas del Comité Científico de la Sociedad Española de Química Clínica y Patología Molecular. Granada, 2008.
- Marsillach J. Función antioxidante de las paraoxonases. VI Jornadas del Comité Científico de la Sociedad Española de Química Clínica y Patología Molecular. Granada, 2008.
- Rull A. Quimiocinas e inflamación: La MCP-1. VI Jornadas del Comité Científico de la Sociedad Española de Química Clínica y Patología Molecular. Granada, 2008.

Pertinença a estructures estables de recerca

- Unitat de Recerca Biomèdica. Mapa de Grups de Recerca de la URV. Responsable del grup: Jorge Joven Maried.
- Grup de Recerca Consolidat. AGAUR. 2005SGR00415. Centre de Recerca Biomèdica. Responsable del grup: Dr. Jorge Joven Maried.
- Bioactive Compounds Network. Ministerio de Ciencia e Innovación. AGL2007-28635.E/ALI. Centre de Recerca Biomèdica. Responsable del grup: Dr. Jorge Joven Maried.

OBESITAT, MALALTIES METABÒLIQUES I RISC CARDIOVASCULAR

FISIOPATOLOGÍA DE LA OBESIDAD Y NUTRICIÓN

Responsable del grup:

Cristóbal Richart

crichart.hj23.ics@gencat.cat

Investigadors:

M. Teresa Auguet
Montserrat Broch
José Antonio Porras
Maria Salomé Martínez
Beatriz Morancho
Yunuen Quintero

Tècniques:

Carmen Aguilar
Anna Maria Luna

Suport:

M. del Pilar Budesca

Objectius

El grup, des de la seva integració en l'any 2006 en el CIBER de Fisiopatologia de l'Obesitat posseeix una nova estructura i va adquirir compromís de treballar prioritàriament en la línia base de fisiopatologia de l'obesitat. Amb anterioritat ha realitzat o col·laborat en publicacions rellevants, en una part, compartides amb altres grups, i en diferents camps.

Actualment, ens plantegem desenvolupar una línia exclusiva, oberta a les sinergies, molt sòlida, i en una àrea molt concreta de recerca que engloba obesitat, adipocines, esteatosi hepàtica i gens reguladors. Metodològicament, disposem d'investigadors i tècnics qualificats. És probable, que necessitem ampliar progressivament l'equip a mig termini per als subprojectes que probablement generi aquesta línia.

Línies de recerca

- Es mantindran i ampliaran el desenvolupament de les dues línies referents a estudis d'obesitat insulinoresistència, citosines proinflamàtories i adipocines en diferents graus d'obesitat.

- Biologia del adipòcit. Estudis "In vitro" de línies amb cultius cel·lulars. Anàlisis de mostres de teixit subcutani adipós en diferents graus d'obesitat. Estudi d'expressió gènica d'adipocines per adipòcits i macròfags. Avaluació d'interaccions entre adipocines (Resistina i adiponectina) i citocines proinflamàtories (TNF y IL-6).

Projectes de recerca actius

- Títol: Resistina, adiponectina y proteina C reactiva interacciones como marcadores inflamatorios en la obesidad.
Investigador Principal: Cristobal Manuel Richart.
Entitat finançadora: Ministerio de Ciencia y Tecnología.
Número d'expedient: SAF2005-00413.
Import concedit: 95.200 €
Període d'execució: 2006-2008.
- Títol: Ciber- Fisiopatología de la obesidad.
Investigador Principal: Cristobal Manuel Richart.
Entitat finançadora: Instituto de Salud Carlos III.
Número d'expedient: CB06/03/0011
Import concedit: 620.000 €
Període d'execució: 2006-2009

OBESITAT, MALALTIES METABÒLIQUES I RISC CARDIOVASCULAR

Publicacions

- Megia A, Vendrell J, Gutiérrez C, Sabate M, Broch M, Fernández-Real J.M, Simón I. Insulin sensitivity and resistin levels in gestational diabetes mellitus and after parturition. *Eur J Endocrinol* 2008;158:173-8. FI: 3,24. 2n quartil.
- Saumoy M, López-Dupla M, Veloso S, Alonso-Villaverde C, Domingo P, Broch M, Miranda M, Coll B, Sauria A, Vendrell J, Richart C, Vidal F. The II-6 systems in HIV-1 infection and in HAART-related fat redistribution syndromes. *AIDS* 2008;22:893-6. FI: 5,84. 1r quartil.
- Caixàs A, Giménez-Palop O, Broch M, Vilardell C, Megia A, Simón I, Giménez-Pérez G, Mauricio D, Vendrell JJ, Richart C, González-Clemente JM. Adult subjectes with Prader-Willi syndrome show more low-grade systemic inflammation than matched obese subjects. *J Endocrinol Invest* 2008;31:169-75. FI: 2,02. 3r quartil.
- Gutiérrez F, Padilla S, Masià M, Iribarren JA, Moreno S, Viciano P, Hernández-Quero J, Alemán R, Vidal F, Salavertm M, Blanco JR, Leal M, Dronca F, Pérez Hoyos S, del Amo J, CoRIS-MD. Patients characteristics and clinical implications of suboptimal CD4 T-cell gains after 1 year of successful antiretroviral therapy. *Curr Hiv Res* 2008;6:100-7. FI: 2,65. 2n quartil.
- Auguet T, Vidal F, López-Dupla M, Broch M, Gutiérrez C, Olona M, Oltra C, Aguilar C, González E, Quer JC, Sirvent JJ, Richart C. A study on the TNF-alpha system in Caucasian Spanish patients with alcoholic liver disease. *Drug Alcohol Depend* 2008;92:91-9. FI: 3,22. 2n quartil.
- Nacional de la Sociedad Española de Medicina Interna. La Corunya, 2008.
- Castellar E, Auguet T, Olona M, Broch M, Piqueras C, Llutart J, Vidal F, Richart C. Polimorfismos genéticos de ADH1B, ADH1C y CYP2E1 y cáncer de colon en alcohólicos en población caucásica. XXIX Congreso Nacional de la Sociedad Española de Medicina Interna. La Corunya, 2008.
- Ramirez R, Auguet T, López Dupla M, Qaaneta R, Araújo O, Ruiz S, Ruiz Gamietta M, Richart C. Métodos diagnósticos en una serie de pacientes con síndrome de Sjögren primario. XXIX Congreso Nacional de la Sociedad Española de Medicina Interna. La Corunya, 2008.
- Piqueras C, López-Dupla M, Diaz A, Castellar E, Vidal F, Auguet T, Ruiz Gamitea M, Richart C. Características del eritema nodoso en los pacientes del hospital universitario Joan XXIII de Tarragona. Diferencias entre la fomra idiopática y secundaria. XXIX Congreso Nacional de la Sociedad Española de Medicina Interna. La Corunya, 2008.
- Rodenas A, Manresa N, Auguet T, Olona M, Diaz O, Riesco D, Sabater A, Richart C. Manifestaciones subclínicas de la sarcoidosis. XXIX Congreso Nacional de la Sociedad Española de Medicina Interna. La Corunya, 2008.
- Riesco D, Ruiz M, Jariod M, Auguet T, Portolà O, Sabater A, Manresa N, Richart C. Reacciones adversas graves a medicamentos y su impacto en nuestro servicio de Medicina Interna. XXIX Congreso Nacional de la Sociedad Española de Medicina Interna. La Corunya, 2008.
- Qanneta R, Ruiz M, Veloso S, Peraire J, Roca M, Delgado C, Vidal F, Richart C. Linfadenitis tuberculosa mediastínica (LTM) en pacientes VIH negativos a propósito de 3 casos. XXIX Congreso Nacional de la Sociedad Española de Medicina Interna. La Corunya, 2008.
- Roca M, Auguet T, Ruiz Gamietta M, Puga E, Portola O, Carrera D, Vidal F, Richart C. Presentación atípica de infección de derivación ventrículo peritoneal.

Comunicacions a congressos

- Roca M, Ruiz M, Qanneta R, Auguet T, Sosa S, Jariod M, Richart, C. Análisis de los factores que influyen en la solicitud de Angio TC torácico en el despistaje de la embolia pulmonar. XXIX Congreso

OBESITAT, MALALTIES METABÒLIQUES I RISC CARDIOVASCULAR

XXIX Congreso Nacional de la Sociedad Española de Medicina Interna. La Corunya, 2008.

- Auguet T, Crescenti A, Torrademé E, Broch M, Olona M, Aguilar C, Oliveira A, Richart C. New adipokines vaspin and omentin: Preliminar results in obesity. II Symposium CIBER Fisiopatologia de la Obesidad y Nutrición. La Toja, 2008.
- Broch M, Auguet T, Ramirez R, Olona M, Aguilar C, Richart C. RBP4 Expression parallels adiponectin expression in subcutaneous adipose tissue. II Symposium CIBER Fisiopatologia de la Obesidad y Nutrición. La Toja, 2008.

Conferències i ponències rellevants

- Morancho B. Estudio de factores de transcripción y expresión génica en tejidos grasos y esteatohepatitis no alcohólica de mujeres con obesidad mórbida. II Symposium CIBER Fisiopatologia de la Obesidad y Nutrición. La Toja, 2008.

Pertinença a estructures estables de recerca

- CB06/03/0011. Fisiopatología de la Obesidad y Nutrición. Instituto de Salud Carlos III (ISCIII). Responsable del Grup: Cristóbal Richart.
- Grup de Recerca Consolidat. AGAUR. 2005SGR01033. Grup d'estudi de les malalties metabòliques associades a insulín-resistència (GEMMAIR). Responsable del grup: Cristóbal Richart.
- Grup de medicina aplicada HJ23. Mapa de Grups de Recerca de la URV. Responsable del grup: Cristóbal Richart.

GRUP DE RECERCA EN RISC CARDIOVASCULAR

Responsables del grup:

Alfredo Bardaji / Alberto Martinez-Vea

abardaji.hj23.ics@gencat.cat / amartinezv.hj23.ics@gencat.cat

Investigadors/es:

Esther Sanz	Ramon de Castro
Isabel Serrano	Pilar Valdovinos
Jordi Guarinos	Mohsen Mohandes
Jordi Mercé	Merce Camprubi
Leonardo Krsticevic	Maria Garcia

Objectius

- Investigació clínica en patologia cardiovascular prevalent.

Línies de recerca

- Insuficiència cardíaca.
- Cardiopatia isquèmica.
- Hipertensió.
- Efectes cardiovasculars de les malalties renals.

Projectes de recerca competitiu i actius finançats per agències públiques

- Títol: Red de investigación clínica y básica en insuficiencia cardíaca (REDINSCOR).
Investigador principal: Alfredo Bardaji.
Entitat finançadora: Instituto de Salud Carlos III.
Número d'expedient: RD06/003/003.
Import concedit: 28.000 €
Període d'execució: 2007-2010.

Publicacions

- Bardaji A, Barrabés JA, Sanchis J, Sánchez PL. Ischemic heart disease: update. Rev Esp Cardiol 2008;61:37-47. FI: 2,21. 2n quartil.
- Alonso J, Bueno H, Bardaji A, García-Moll X, Badia X, Layola M y Carreño A. Influencia del sexo en la mortalidad y el manejo del síndrome coronario agudo en España. Rev Esp Cardiol Supl. 2008;8:8D-22D. FI: 2,21. 2n quartil.
- Mercé J, Ramírez-Montesinos R, Sans-Roselló J, Magarolas A. Transient cardiac constriction with severe heart failure. Rev Esp Cardiol 2008;61:985-7. FI: 2,21. 2n quartil.
- Bertomeu V, Morillas P, Gonzalez-Juanatey JR, Quiles J, Guindo J, Soria F, Llacer A, Lekuona I, Mazón P, Martín-Luengo C, Rodriguez-Padial L, (De Castro R). Prevalence of Peripheral Arterial Disease in Patients > or=40 years old admitted into hospital following an acute coronary event. Eur J Vasc Endovasc Surg 2008;36:189-96. FI: 2,16. 1r quartil.
- Alegret JM, Viñolas X, Sagristá J, Hernández-Madrid A, Berruezo A, Moya A, Martínez Sande JL, Pastor A, (Sanz, E). Clinical characteristics of patients with persistent atrial fibrillation referred for cardioversi-

OBESITAT, MALALTIES METABÒLIQUES I RISC CARDIOVASCULAR

on: Spanish Cardioversion Registry (REVERSE). Rev Esp Cardiol 2008;61:630-4. FI: 2,21. 2n quartil.

- Grigorian-Shamagian L, Gonzalez-Juanatey JR, Vazquez R, Cinca J, Bayes-Genis A, Pascual D, Fernandez-Palomeque C, Bardají A, Almendral J, Nieto V, Macaya C, Jimenez RP, de Luna AB; Muerte Subita En La Insuficiencia Cardiaca (MUSIC) Group. Association of blood pressure and its evolving changes with the survival of patients with heart failure. J Card Fail 2008;14:561-8. FI: 3,07. 2n quartil.
- Bardají A, Martínez-Vea A. Chronic kidney disease and the heart. Linked pathologies. Rev Esp Cardiol 2008;61:41-51. FI: 2,21. 2n quartil.
- Cygankiewicz I, Zareba W, Vazquez R, Vallverdu M, Gonzalez-Juanatey JR, Valdes M, Almendral J, Cinca J, Caminal P, de Luna AB, (Bardají A). Muerte Subita en Insuficiencia Cardiaca Investigators. Heart rate turbulence predicts all-cause mortality and sudden death in congestive heart failure patients. Heart Rhythm 2008;5:1095-102. FI: 4,20. 1r quartil.
- Cygankiewicz I, Zareba W, Vazquez R, Almendral J, Bayes-Genis A, Fiol M, Valdes M, Macaya C, Gonzalez-Juanatey JR, Cinca J, Bayes de Luna A, (Bardají A). Prognostic value of QT/RR slope in predicting mortality in patients with congestive heart failure. J Cardiovasc Electrophysiol 2008;19:1066-72. FI: 3,47. 1r quartil.

Comunicacions a congressos

- Bonte A, Mercé J, de Castor R, Serrano I, Sans J, Colomer I, Camprubi M, Sanz E, Bardají A. Evolució dels pacients amb flutter auricular típic, en relació amb el tractament rebut. XX Congrés de la Societat Catalana de Cardiologia. Barcelona, 2008.
- Mohandes M, Guarinos J, Krsticevic L, Serrano I, Bardají A. Factibilidad i seguretat de la via radial pel tractament de les lesions bifurcades. XX Congrés de la Societat Catalana de Cardiologia. Barcelona, 2008.

Ponències i conferències convidades

- Bardají A. Moderador en Tractament Actual de l'IAM: Catalunya vs Galicia. XX Congrés de la Societat Catalana de Cardiologia. Barcelona, 2008.
- Mohandes M. Moderador en Angioplastia retrògrada a les oclusions coronaries completes. XX Congrés de la Societat Catalana de Cardiologia. Barcelona, 2008.
- Sanz E. Moderadora de comunicacions orales sobre Evolució clínica post-cirurgia cardiaca, en XX Congrés de la Societat Catalana de Cardiologia. Barcelona, 2008.

Pertinença a estructures estables de recerca

- Redes temáticas en investigación cooperativa en salud (RETICS). Red de investigación clínica y básica en insuficiencia cardiaca (REDINSCOR). RD06/003/003. Responsable del grup: Alfredo Bardají.

GRUP D'INVESTIGACIÓ EN DIABETIS I ALTERACIONS METABÒLIQUES ASSOCIADES

Responsable del grup:

Joan Vendrell

jvo@comt.es

Investigadors/es:

Victoria Ceperuelo

Xavier Escoté

Lluís Gallart

Cristina Gutiérrez

Ana Megía

Esther Solano

Inmaculada Simón

Matilde R. Chacón

Silvia Näf

Mercedes Miranda

Tècnica de laboratori:

Míriam Campos

Objectius

- Mecanismes inflamatoris en el context de la diabetis tipus 2 i la resistència a la insulina:
 - a. Estudi de la senyalització intracel·lular que regula els mecanismes de resposta de les citocines proinflamatòries.
 - b. Activació crònica del sistema immunitari amb relació a la sensibilitat a la insulina.
 - c. Estudi de la modificació del procés inflamatori crònic a la diabetis tipus 2 i la obesitat.
- Marcadors de susceptibilitat genètica de la diabetis:
 - a. Estudi de la interacció genètica i ambiental en el desenvolupament de la diabetis.
 - b. Biobanc d'ADN de població amb diabetis i/o obesitat.
- Biologia de l'adipòcit. Mecanismes regulatoris dels tipus cel·lulars del teixit adipós:
 - a. Estudi dels gens implicats en la diferenciació de l'adipòcit.

- b. Anàlisi paracrí/endocrí dels mecanismes inflamatoris del teixit adipós en la obesitat i la diabetis.

Línies de recerca

La recerca en l'àmbit dels mecanismes reguladors de la biologia de l'adipòcit és un camp dinàmic, amb aparició constant de noves dianes potencials o nous factors rellevants per l'estudi de la diabetis i la obesitat. Això ens porta a considerar l'actual pla de treball com una proposta susceptible de ser modificada en funció de la pròpia evolució de la investigació, amb l'objectiu de dotar la recerca del grup d'un major impacte traslacional d'acord als coneixements i oportunitats dels que es disposi en cada moment. Al diagrama es pot veure la ubicació de cada període en el temps.

Primer període

- Selecció de subjectes d'estudi i recollida de mostres. Continuació de la col·lecció de mostres de teixit adipós amb teixit total, subcutani i visceral, afegint, quan sigui possible, teixit muscular dels mateixos pacients.

OBESITAT, MALALTIES METABÒLIQUES I RISC CARDIOVASCULAR

Segon període

- Processament molecular dels diversos teixits estudiats i preparació d'assaigs.
- Disseny de protocols d'amplificació i elecció de gens a estudiar.
- Disseny d'experiments en línies cel·lulars.
- Disseny de projectes per l'estudi del procés de diferenciació adipocitari mitjançant metabòlica.
- Inclusió de cohorts de pacients amb diabetis associada a hipertensió i cardiopatia isquèmica.

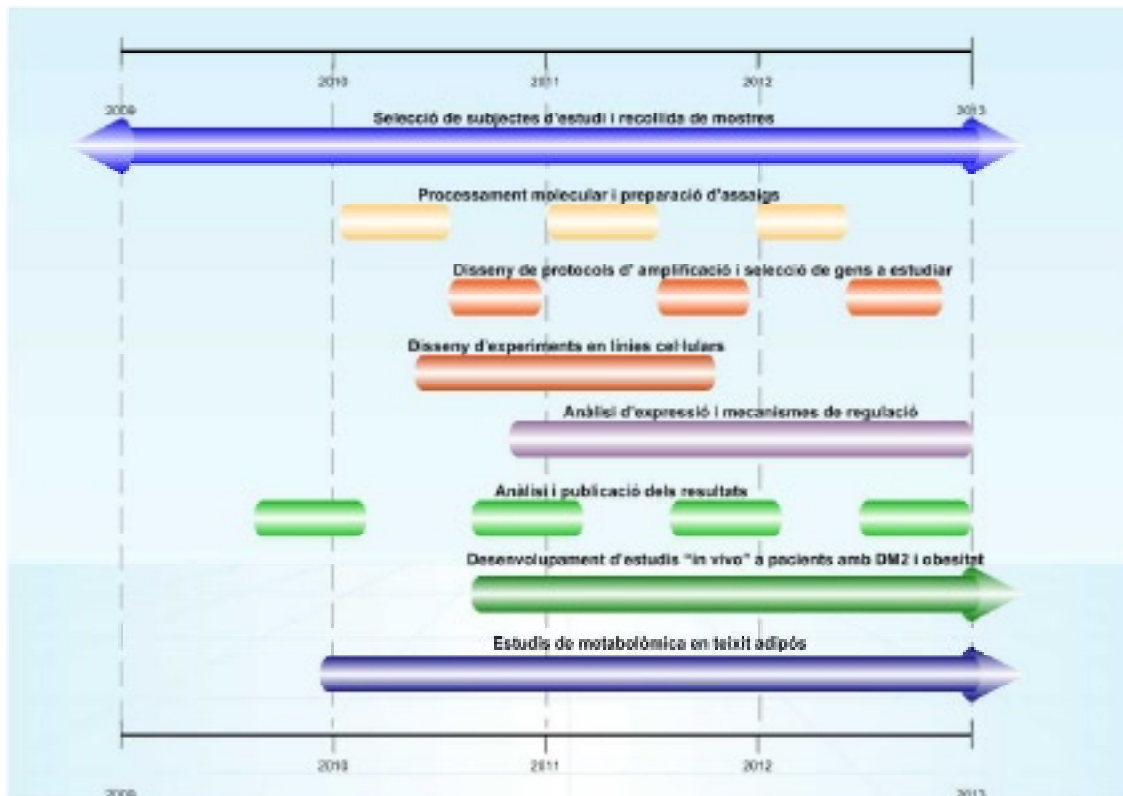
Tercer període

- Anàlisi d'expressió i mecanismes de regulació de diferenciació de l'adipòcit.
- Consolidació del biobanc de mostres biològiques (diabetis tipus 2 amb i sense complicacions angiopàtiques, obesitat, obesitat mòrbida).

Quart període

- Període d'anàlisi de dades i publicació de resultats, si bé al final de cada període s'obrirà una finestra específica d'elaboració i publicació de resultats.
- Desenvolupament d'estudis "in vivo" en pacients amb diabetis mellitus tipus 2 i obesos.
- Anàlisi massius d'expressió genètica en cèl·lules aïllades provinents de diferents subgrups de pacients obesos.
- Disseny de projectes que permetin l'abordatge de l'expressió de proteïnes en els mateixos grups cel·lulars on s'ha estudiat la expressió genètica i el seu comportament davant a diferents estímuls.

Diagrama de desenvolupament d'etapes

**Projectes de recerca competitius i actius
finançats per agències públiques**

- Títol: Estudio de la lamina A/C en tejido adiposo subcutáneo en la obesidad y diabetes mellitus tipo 2: relación con mecanismos inflamatorios y de diferenciación del adipocito.

Investigador principal: Joan J. Vendrell.
Entitat finançadora: Instituto de Salud Carlos III.
Número d'expedient: 05/1994.
Import concedit: 64.260 €
Període d'execució: 2006-2008.

- Títol: Ampliación del Banco Nacional de ADN, Nodo de Enfermedades metabólicas.

Entitat finançadora: Fundación Genoma España.
Investigador principal: Joan J. Vendrell.
Import concedit: 34.378,66 €
Període d'execució: 2006-2009.

- Títol: Papel pro-inflamatorio de la citocina TWEAK y de su receptor Fn14 sobre adipocitos humanos diferenciados in vitro a partir de células madre mesenquimales. Estudio de su relación con la resistencia a la insulina y marcadores inflamatorios.

Investigadora principal: Matilde R. Chacón.
Entitat finançadora: Instituto de Salud Carlos III.
Número d'expedient: CP06/00119.
Import concedit: 42.000 €
Període d'execució: 2007-2009.

- Títol: Estudio del canal de glicerol (acuaporina 7) en la regulación coordinada del metabolismo del glicerol y de la glucosa en tejido adiposo abdominal humano. Disfunción en la obesidad y en la diabetes tipo 2.

Entitat finançadora: Instituto de Salud Carlos III.
Investigador principal: Joan J. Vendrell.
Número d'expedient: 07/1024.
Import concedit: 74.415 €
Període d'execució: 2008-2010.

- Títol: CIBER de Diabetes y Enfermedades Metabólicas Asociadas.

Investigador principal: Joan J. Vendrell.
Entitat finançadora: Instituto de Salud Carlos III.
Número d'expedient: CB07/08/0012.
Import concedit: 114.002,81€ (anualitat 2008).
Període d'execució: 2008-2010.

Publicacions

- Megia A, Vendrell J, Gutierrez C, Sabaté M, Broch M, Fernández-Real JM, Simón I. Insulin sensitivity and resistin levels in gestational diabetes mellitus and after parturition. Eur J Endocrinol 2008;158:173-8. FI: 3,24. 2n quartil.
- Caixàs A, Giménez-Palop O, Broch M, Vilardell C, Megia A, Simón I, Giménez-Pérez G, Mauricio D, Vendrell J, Richart C, González-Clemente JM. Adult subjects with Prader-Willi syndrome show more low-grade systemic inflammation than matched obese subjects. J Endocrinol Invest 2008;31:169-75. FI: 2,02. 3r quartil.
- Chacón MR, Miranda M, Jensen CH, Fernández-Real JM, Villarrasa N, Gutiérrez C, Näf S, Gomez JM, Vendrell J. Human serum levels of fetal antigen 1 (FA1/Dlk1) increase with obesity, are negatively associated with insulin sensitivity and modulate inflammation in vitro. Int J Obes (Lond) 2008;32:1122-9. FI: 3,56. 1r quartil.
- Catalán V, Gómez-Ambrosi J, Pastor C, Rotellar F, Silva C, Rodríguez A, Gil MJ, Cienfuegos JA, Salvador J, Vendrell J, Frühbeck G. Influence of Morbid Obesity and Insulin Resistance on Gene Expression Levels of AQP7 in Visceral Adipose Tissue and AQP9 in Liver. Obes Surg 2008;18:695-701. FI: 2,85. 1r quartil.
- Saumoy M, López-Dupla M, Veloso S, Alonso-Villaverde C, Domingo P, Broch M, Miranda M, Coll B, Saurí A, Vendrell J, Richart C, Vidal F. The IL-6 system in HIV-1-infection and in HAART-related fat

OBESITAT, MALALTIES METABÒLIQUES I RISC CARDIOVASCULAR

redistribution syndromes. *AIDS* 2008;22:893-6. FI: 5,84. 1r quartil.

- Burghardt H, López-Bermejo A, Baumgartner B, Ibáñez L, Vendrell J, Ricart W, Palacín M, Fernández-Real JM, Zorzano A. The Nuclear Receptor Co-activator AIB3 is a modulator of HOMA beta-cell in nondiabetic children. *Clin Endocrinol (Oxf)* 2008;69:730-6. FI: 3,37. 2n quartil
- Miranda M, Chacón MR, Gutiérrez C, Vilarrasa N, Gómez JM, Caubet E, Megía A, Vendrell J. LMNA mRNA Expression Is Altered in Human Obesity and Type 2 Diabetes. *Obesity (Silver Spring)* 2008;16:1742-48. FI: 3,11. 1r quartil.

Comunicacions a congressos

- Huth C, Illig T, Herder C, et al. Assoziation zwischen IL6 – 174G>C und Diabetes mellitus Typ 2 sowie quantitativen N_chternglucosespiegeln – Eine Individualdatenanalyse 21 internationaler Studien. 43 Jahrestagung der Deutschen Diabetes-Gesellschaft. Múnic, 2008.
- C. Huth, T. Illig, C. Herder, et al. Joint analysis of individual-level data data from 17 studies on the association of the *IL6* promoter polymorphism -174G>C with glucose levels, interleukin-6 levels, and body-mass index. European Human Genetics Conference 2008. Barcelona, 2008.
- FJ Ortega, J Moreno-Navarrete, V Ribas, E Esteve, J Vendrell, W Ricart, A Zorzano, JM Fernández-Real. Subcutaneous fat shows higher thyroid hormone receptor-alpha gene expression and higher TRalpha1:TRalpha2 ratio tan omental fat. 44rd Annual Meeting of EASD. Roma, 2008.
- G Llauradó, R Tirado, A Megía, I Simón, L Gallart, A Caixàs, O Giménez-Palop, J Vendrell, JM González-Clemente. Insulin-resistance and low-grade inflammation in type 1 diabetes mellitus. 44rd Annual Meeting of EASD. Roma, 2008.

- J Vendrell, MR Chacón, M Miranda, V Ceperuelo-Mallafré, JM Fernández-Real, A Megía. Inflammatory role of the cytokine TWEAK and its receptor Fn14 on inflammatory adipocyte. Relationship of the soluble fraction with systemic inflammatory markers in obese and type 2 diabetic patients. 44rd Annual Meeting of EASD. Roma, 2008.
- J Moreno-Navarrete, J Bassols, F Ortega, J Vendrell, W Ricart, J Fernández-Real. Circulating lactoferrin is associated to insulin sensitivity in vivo and in vitro. 44rd Annual Meeting of EASD. Roma, 2008.
- W Ricart, J Moreno-Navarrete, J Bassols, F ortega, G Pardo, J Vendrell, J Fernández-Real. Circulating RBP4 concentration might reflect insulin resistance-associated iron overload. 44rd Annual Meeting of EASD. Roma, 2008.
- MR Chacón, M Miranda, V Ceperuelo-Mallafré, JM Fernández-Real, A Megía, J Vendrell. Inflammatory role of the cytokine TWEAK and its receptor Fn14 on human adipocytes. Relationship of the soluble fraction with systemic inflammatory markers in obese and type 2 diabetic patients. CIBERDEM 1st Annual Meeting. Vall de Núria, 2008.
- M Miranda, V Ceperuelo-Mallafré, JM Gómez, A Megía, JM González-Clemente, R Simó, S Näf, J Vendrell. LPIN1 expression levels in visceral and subcutaneous adipose tissue and hepatic tissue in human obesity and type 2 diabetes. CIBERDEM 1st Annual Meeting. Vall de Núria, 2008.

Pertinença a estructures estables de recerca

- Centro de Investigación Biomédica en Red de Diabetes y Enfermedades Metabólicas Asociadas (CIBERDEM). Responsable del grup: Joan J. Vendrell.

OBESITAT, MALALTIES METABÒLIQUES I RISC CARDIOVASCULAR

PLATAFORMA METABOLÒMICA

Responsable del grup:

Xavier Correig
xavier.correig@urv.cat

Tècnics/ques:

Maria Vinaixa
Miguel A. Rodríguez

Investigadors:

Jesús Brezmes
Nicolau Cañellas
Maria Cinta Bladé

Becàris/àries:

Júlia Sigles
Roger Mallol

Objectius

L'objectiu principal de la Plataforma Metabolòmica és oferir servei en el desenvolupament d'estudis basats en metabolòmica en els grups de recerca biomèdica. Pretén, a més a més de prestar servei, col·laborar de forma activa en el desenvolupament dels projectes experimentals relacionats amb la metabolòmica que els grups proposin, des del disseny experimental fins a la interpretació dels resultats, incloent les fases de mesures analítiques i processament de les dades (bioestadística).

Línies de recerca

Les principals línies de treball de la plataforma són les següents:

- Disseny experimental: s'involverà de forma activa en la planificació del disseny experimental, determinen la naturalesa i nombre de mostres necessàries per a cadascun dels projectes plantejats, les seqüències de polsos de RMN més convenients i

els mètodes estadístics adequats per obtenir la informació plantejada en els objectius.

- Tractament de la Mostra: la Plataforma disposa dels protocols experimentals necessaris respecte al tractament de mostres biològiques per a la seva mesura per RMN, tant en el cas de biofluids com per al cas de mesures en teixits o cultius cel·lulars.
- Anàlisi RMN i/o MS: les mostres s'analitzen en espectròmetres de RMN d'alt camp (600 MHz o 500 MHz), utilitzant seqüències de polsos 1D i 2D més adequades per l'estudi de la metabolòmica. En relació a les tècniques MS, es determinarà el perfil metabolòmic per GC-MS i/o HPLC-MS.
- Anàlisi de dades: de l'espectre al coneixement biomèdic: els algorismes multivariants utilitzats de forma comuna en estudis de metabolòmica (PCA, PLS-DA, OPLS) s'utilitzaran per extreure la informació que contenen els espectres, ja siguin de RMN o de MS. Mitjançant aquest procés es pot determinar de forma senzilla les similituds i diferències entre individus i descobrir els biomarcadors clau en cada ruta metabòlica.

OBESITAT, MALALTIES METABÒLIQUES I RISC CARDIOVASCULAR

Projectes de recerca competitius i actius finançats per agències públiques

- Títol: Centros de Investigación Biomédica en Red. Red Diabetes y Enfermedades Metabólicas Asociadas.
Investigador Principal: Xavier Correig.
Entitat finançadora: Instituto de Salud Carlos III.
Número d'expedient: CB07/08/0014.
Import concedit: 34.479,36 € (anualitat 2008).
Període d'execució: 2007-2010.

Comunicacions a congressos

- Miguel A. Rodriguez, Maria Vinaixa, Anna Rull, Raul Beltran, Jesus Brezmes, Xavier Correig, Jorge Joven. NMR Metabonomic Approach to Explore the Metabolic Phenotype in Genetically Modified Mices, Metabolomics Society 4th Annual Conference. Boston, 2008.
- Miguel A. Rodriguez, Maria Vinaixa, Jesus Brezmes, Xavier Correig, Nicolau cañellas. The metabolomic platform. Metabolomics Society 4th Annual Conference. Boston, 2008.

Ponències i conferències convidades

- X. Correig. La Plataforma metabolómica: una herramienta al servicio de la biomedicina. URBE-2008, BIOGUNE. Bilbao, 2008.
- Correig X, Brezmes J, Cañellas N, Vinaixa M, Rodríguez M. From nanotechnology to Metabonomics. From nanotechnology to Metabonomics. Helsinki, 2008.

Pertinença a estructures estables de recerca

- CB07/08/0014. CIBERDEM (Centre d'investigació en xarxa en diabetis i malalties metabòliques associades). Responsable del grup: Xavier Correig Blanchar.
- Grup de Recerca Consolidat. AGAUR.2005SGR01084. Microsystems and nanotechnologies for chemical analysis. Responsable del grup: Xavier Correig Blanchar.
- Signal Processing for Omic Sciences. Mapa grups de recerca de la URV. Responsable del grup: Xavier Correig Blanchar.

PREVENCIÓ CARDIOVASCULAR A LES TERRES DE L'EBRE (PRECARTE)

Responsable del grup:

Delicia Gentile Lorente

dgentille.ebre.ics@gencat.cat

Investigadors/es:

Carina Aguilar

Domingo Bofill

Míriam Boira

Montserrat Canela

M. Rosa Dalmau

Josep Maria Pepió

Objectius

L'objectiu general del grup és avaluar l'efectivitat de l'aplicació d'estratègies formatives o assistencials en la millora de la prevenció cardiovascular en les Terres de l'Ebre ja que aquesta millora redundaria en la reducció de la morbidimortalitat cardiovascular.

Línies de recerca

L'objectiu de la línia de recerca actual és avaluar l'efectivitat de l'aplicació d'estratègies formatives, als professionals sanitaris, per a implantar una guia de prescripció d'hipolipemians. Aquesta guia ha estat elaborada sota consens entre professionals d'atenció primària i hospitalària amb la finalitat de millorar el control lipídic (LDL-colesterol) en pacients amb cardiopatia isquèmica de l'àmbit Terres de l'Ebre.

Altres objectius secundaris són avaluar l'efectivitat de la implantació de la guia en la millora del perfil de prescripció de fàrmacs hipolipemians pels professionals, i avaluar la influència del tipus de fàrmac hipolipemiant del perfil del professional i del centre participant en el control dels nivells de colesterol LDL.

Publicacions

Orozco-Beltrán D, Brotons C, Moral I, Soriano N, Del Valle MA, Rodríguez AI, Pepió JM, Pastor A; investigadores del estudio PRESeAP. Determinantes del control de la presión arterial y los lípidos en pacientes con enfermedad cardiovascular (ESTUDIO PRESeAP). Rev Esp Cardiol 2008;61:317-21. FI: 2,21. 2n quartil.

Comunicacions a congressos

- Bierge Valero D, Lechuga Duran I, Gentile Lorente D, Brun Guinda D. Unidad de dolor torácico en un Hospital comarcal. XV Reunión anual de la Sociedad Aragonesa de Cardiología. Saragossa, 2008.
- Brun Guinda D, Arasa Tuliesa E, Verdoy Cuevas S, Sanz Arevalillo N, Forcadell Ferreres E, Soler Fontanet M, Bierge Valero D, Lechuga Durán I, Gentile Lorente D. Programas de intervención multidisciplinaria en insuficiencia cardiaca: una realidad también en el ámbito comarcal. XV Reunión anual de la Sociedad Aragonesa de Cardiología. Saragossa, 2008.
- Bierge Valero D, Brun Guinda D, Lechuga Durán I, Gentile Lorente D. Desarrollo de una unidad de do-

**OBESITAT, MALALTIES METABÒLIQUES
I RISC CARDIOVASCULAR**

lor toràcico en un hospital comarcal. Congreso de las Enfermedades Cardiovasculares (SEC). Bilbao, 2008.

- Brun Guinda D, Gentile Lorente D, Arasa tulesa E, Bofill Montoro D, Soler Fontante M, Rebull Fatsini J. Implantación y desarrollo de un programa hospitalario de intervención multidisciplinaria en insuficiencia cardiaca (IC) en el ámbito comarcal. XXVI Congreso de la Sociedad Española de Calidad Asistencial (SECA). Saragossa, 2008.

OBESITAT, MALALTIES METABÒLIQUES I RISC CARDIOVASCULAR

UNITAT DE RECERCA EN LÍPIDS I ARTERIOSCLEROSI

Responsable de la Unitat:

Lluís Masana

luis.masana@urv.cat

Investigadors/es:

Lluís Masana (IP responsable grup)

Rosa Solà (IP responsable grup)

Josep Ribalta (IP responsable grup)

Joan Carles Vallvé

Núria Plana

Raimon Ferré

Josefa Girona

Anna Cabré

Antoni Castro

Suport Administratiu:

Silvia Solé

Tècnics/ques:

Carme Buixadera

Jordi Merino

Mercedes Heras

Roser Rosales

Sara Fernández

Predotorals:

Raimon Ferré

Noemí Serra

Laia Pons

Rosa Maria Valls

Alfons Horra

Gemma Aragonès

Cecilia Gonzalez

Iolanda Lázaro

Úrsula Catalán

Marta González

Objectius

- Determinar els mecanismes de producció de la dislipèmia aterògena identificant biomarcadors plasmàtics de risc i noves dianes terapèutiques.
- Recerca traslacional que permeti millors eines de prevenció en els pacients amb alt risc vascular.
- Identificar la disposició genètica a la hipertriglicèridèmia i noves dianes terapèutiques.
- Identificar marcadors genètics i bioquímics del remodelatge vascular.
- Avaluar l'impacte de diferents nutrients sobre el metabolisme lipídic i el risc cardiovascular, dissenyar aliments funcionals i determinar les variables genètiques que condicionen la resposta alimentària.

Línies de recerca

- Dislipèmia aterògena en diabetis, obesitat i síndrome metabòlica.
- Arteriosclerosi subclínica i dislipèmies genètiques.
- Bases genètiques de les hipertriglicèridèmies.
- Patogènia de les alteracions de la matriu extracel·lular vascular.
- Nutrició, lípids i risc cardiovascular.

OBESITAT, MALALTIES METABÒLIQUES I RISC CARDIOVASCULAR

Projectes de recerca competitius i actius finançats per agències públiques

- Títol: Centros de Investigación Biomédica en Red. Red Diabetes y Enfermedades Metabólicas Asociadas.
Investigador Principal: Lluís Masana.
Entitat finançadora: Instituto de Salud Carlos III.
Número d'expedient: CB07/08/0028.
Import concedit: 105.313,48 € (anualitat 2008).
Període d'execució: 2007-2010.
- Títol: GENOMA España. Banco Nacional Enfermedades Metabólicas.
Investigador principal: Lluís Masana.
Entitat finançadora: GENOMA España.
Número d'expedient: Subnodo 3.
Import concedit: 36.463,24 €
Període d'execució: 2007-2009.
- Títol: Efecto del cambio terapéutico del estilo de vida sobre la función endotelial (tonometría arterial periférica) de pacientes con obesidad abdominal y riesgo cardiovascular global alto.
Investigador principal: Lluís Masana.
Entitat finançadora: Instituto de Salud Carlos III.
Número d'expedient: 05/1954.
Import concedit: 127.806 €.
Període d'execució: 2005-2008
- Títol: Determinación de la función endotelial mediante (Tonometría Arterial Periférica) en pacientes diagnosticados de Hipercolesterolemia Familiar Heterocigota.
Investigadora principal: Núria Plana.
Entitat finançadora: Sociedad Española de Arteriosclerosis.
Codi: Beca FEA/SEA.
Import concedit: 12.000 €
Període d'execució: 2008-2009.

- Títol: Aceite de oliva virgen enriquecido en compuestos fenólicos para optimizar la protección cardiovascular. Del consumo a los efectos protectores cardiovasculares.
Investigadora principal: Rosa Solà.
Entitat finançadora: Ministerio de Educación y Ciencia.
Número d'expedient: AGL2005-07881-C02-02/ALI.
Import concedit: 100.000 €
Període d'execució: 2005-2009.
Projecte gestionat per la URV.
- Títol: Programa CENIT. La Morella Nuts, S.A.
Investigadora principal: Rosa Solà.
Entitat finançadora: AJRE-AJUTS A LA RECERCA.
Número d'expedient: CENIT.
Import concedit: 9.842.770 €
Període d'execució: 2006-2009.
Projecte gestionat per la URV.

Publicacions

- Cabré A, Lázaro I, Girona J, Manzanares JM, Marimón F, Plana N, Heras M, Masana L. Plasma Fatty Acid-Binding Protein 4 Increases with Renal Dysfunction in Type 2 Diabetic Patients without Microalbuminuria. Clin Chem 2008; 54:181-7. FI: 4,80. 1r quartil.
- Plana N, Nicolle C, Ferre R, Camps J, Cos R, Villoria J, Masana L, on behalf of the DANACOL Group. Plant sterol-enriched fermented milk enhances the attainment of LDL-cholesterol goal in hypercholesterolemic subjects. Eur J Nutr 2008;47:32-9. FI: 2,10. 2n quartil.
- Alvarez-Sala LA, Cachofeiro V, Masana L, Suárez C, Pinilla B, Plana N, Trias F, Moreno MA, Gambus G, Lahera V, Pinto X. Effects of fluvastatin extended-release (80 mg) alone and in combination with ezetimibe (10 mg) on low-density lipoprotein cholesterol and inflammatory parameters in patients with pri-

**OBESITAT, MALALTIES METABÒLIQUES
I RISC CARDIOVASCULAR**

- mary hypercholesterolemia: A 12-week, multicenter, randomized, open-label, parallel-group study. *Clin Ther* 2008;30:84-97. FI: 3,26. 1r quartil.
- Girona J, Guardiola M, Cabre A, Manzanares JM, Heras M, Ribalta J, Masana L. The apolipoprotein A5 gene-1131T->C polymorphism affects vitamin E plasma concentrations in type 2 diabetic patients. *Clin Chem Lab Med* 2008;46:453-7. FI: 1,74. 2n quartil.
 - Coll B, Alonso-Villaverde C, Masana L. Influence of inflammatory variables on intima-media thickness. *Stroke* 2008;39:16. FI: 6,30. 1r quartil.
 - Cabré A, Lázaro I, Girona J, Manzanares JM, Marimon F, Plana N, Heras M, Masana L. Plasma fatty acid binding protein 4 is associated with atherogenic dyslipidemia in diabetes. *J Lipid Res* 2008;49:1746-51. FI: 4,34. 1r quartil.
 - Girona J, Manzanares JM, Marimon, F, Cabré A, Heras M, Guardiola M, Ribalta J, Masana L. Oxidized to non-oxidized lipoprotein ratios are associated with arteriosclerosis and the metabolic syndrome in diabetic patients. *Nut Metab Cardiovas* 2008;18:380-87. FI: 3,17. 1r quartil.
 - Camacho M, Rodríguez C, Salazar J, Martínez-González J, Ribalta J, Escudero JR, Masana L, Vila L. Retinoic Acid induces PGI-synthase Expression in Human Endothelial Cells. *JLipid Res* 2008;49:1707-14. FI: 4,34. 1r quartil.
 - Alvaro A, Solà R, Rosales R, Ribalta J, Anguera A, Masana L, Vallvé JC. Gene expression analysis of a human enterocyte cell line reveals down regulation of cholesterol biosynthesis in response to short-chain fatty acids. *IUBMB Life* 2008;60:757-64. FI: 2,86. 2n quartil.
 - Vallvé JC, Paredes S, Girona J, Uliaque K, Ribalta J, Hurt-Camejo E, Masana L. Tumor Necrosis Factor-alpha -1031 T/C Polymorphism Is Associated with Smaller and More Proatherogenic Low Density Lipoprotein Particles in Patients with Rheumatoid Arthritis. *J Rheumatol* 2008;35:1697-703. FI: 3,15. 2n quartil.
 - Coll B, Cabré A, Alonso-Villaverde C, Lázaro I, Aragonès G, Parra S, Girona J, Masana L. The fatty acid binding protein-4 (FABP4) is a strong biomarker of metabolic and lipodystrophy in HIV-infected patients. *Atherosclerosis* 2008;199:147-53. FI: 4,287. 1r quartil.
 - Civeira F, Ros E, Jarauta E, Plana N, Zambón D, Puzo J, MD, Martínez De Esteban J.P, Ferrando J, Zabala S, Almagro F, Gimeno Jose A, Masana L, Pocovi, M. Comparison of Genetic Versus Clinical Diagnosis in Familial Hypercholesterolemia. *Am J Card* 2008;102:1187-93. FI: 3,60. 1r quartil.
 - Salpea KD, Nicaud V, Tiret L, Talmud PJ, Humphries SE; Ears II Group. The association of telomere length with paternal history of premature myocardial infarction in the European Atherosclerosis Research Study II. *J Mol Med* 2008;86:815-24. FI: 4,82. 1r quartil.
 - Cabré J.J, Martín F, Costa B, Piñol JL, Llor JL, Ortega Y, Basora J, Baldrich M, Solà R, Et Al. Metabolic Syndrome as a Cardiovascular Disease Risk Factor: Patients Evaluated in Primary Care. *BMC Public Health* 2008;8:251. FI: 1,63. 2n quartil.
 - Solà R, Martín-Luján F. Tratamiento dietético en sujetos con resistencia a la insulina ¿Dieta rica en aceite de oliva virgen o en hidratos de carbono? *Clin Invest Arterioscl* 2008;20:70-2.
 - Masana L. El síndrome metabólico como equivalente de enfermedad cardiovascular. *Clin Invest Arterioscl* 2008;20:29-35.
 - Álvaro A, Rosales R, Masana L, Vallvé JC. Los ácidos grasos poliinsaturados disminuyen la expresión in vitro de la proteína NPC1L1, clave en la absorción intestinal de colesterol. *Clin Invest Arterioscl* 2008;20:200-6.

OBESITAT, MALALTIES METABÒLIQUES I RISC CARDIOVASCULAR

Llibres i capítols de llibre

- Masana L, Rubiés J, Carmena R. Alteraciones del Metabolismo Lipídico. En Medicina Interna. Farreras-Rozman. Ed Elsevier. 16a Edició, 2008.
- Masana L, et al. En Guía de la buena práctica en dislipemias. Aut Consejo General Colegios de Médicos de España. Ed. Internacional Marketing & Comunitation, S.A., 2008.

Comunicacions a congressos

- Mejías I, Aragonès G, Ferré R, Cos R, Plana N, Masana L. Función endotelial y riesgo cardiovascular en una población de pacientes obesos de elevado riesgo cardiovascular. Simposium Nacional de Obesidad: Aspectos básico y aplicados. IX Edición. Reus, 2008.
- Ferré R, Plana N, Coll B, Cos R, Aragonès G, Civeira A, González A, Masana L. Determinación de arteriosclerosis subclínica en pacientes con alto riesgo cardiovascular mediante la medición del grosor íntima media carotídea y la tonometría arterial periférica. XXI Congreso Nacional de la Sociedad Española de Arteriosclerosis. Madrid, 2008.
- Parra S, Alonso-Villaverde C, Coll B, González A, Ferré R, Masana L. Estimación del riesgo cardiovascular en pacientes infectados por el VIH en la práctica clínica utilizando marcadores de arteriosclerosis subclínica. XXI Congreso Nacional de la Sociedad Española de Arteriosclerosis. Madrid, 2008.
- García Iglesias M.F, Mostaza Prieto J.M, Ros E, Pintó X, Plana N, Masana L, Lahoz C. Disbetalipoproteinemia: Características clínicas y perfil lipídico de una serie de pacientes. XXI Congreso Nacional de la Sociedad Española de Arteriosclerosis. Madrid, 2008.
- Horra A, Salazar J, Ferré R, Vallvé JC, Rosales R, Masana L, Ribalta J. Análisis genético del sistema

linfático en el tejido adiposo de pacientes con hiperlipemia familiar combinada. XXI Congreso Nacional de la Sociedad Española de Arteriosclerosis. Madrid, 2008.

- Serra N, Álvaro A, Rosales R, Masana L, Vallvé JC. Efectos de los ácidos grasos sobre la expresión de proteínas implicadas en la matriz extracelular. XXI Congreso Nacional de la Sociedad Española de Arteriosclerosis. Madrid, 2008.
- Fernández S, Pons L, Heras M, Rosales R, Vallvé JC, Girona J, Masana L, Solà R. Desarrollo metodológico para el estudio de la actividad antiinflamatoria in vitro de compuestos bioactivos naturales. XXI Congreso Nacional de la Sociedad Española de Arteriosclerosis. Madrid, 2008.
- Pons L, Heras M, Girona J, Fernández S, Rosales R, Vallvé JC, Masana L, Solà R. Desarrollo metodológico para el estudio de la disfunción endotelial in vitro de compuestos bioactivos naturales. XXI Congreso Nacional de la Sociedad Española de Arteriosclerosis. Madrid, 2008.
- González C, Girona J, Soler A, Heras M, Romero M.P, Covas M.I, Motilva M.J, Masana L, Solà R. Estudio de la capacidad antioxidante de los fenoles del aceite de oliva virgen sobre la oxidación de las LDL inducida por cobre. XXI Congreso Nacional de la Sociedad Española de Arteriosclerosis. Madrid, 2008.
- Valls RM, Soler A, Girona J, Heras M, Romero P, Covas M.I, Motilva M.J, Masana L, Solà R. Efectos de la ingesta habitual de aceite de oliva virgen sobre los metabolitos fenólicos del plasma humano en ayunas. XXI Congreso Nacional de la Sociedad Española de Arteriosclerosis. Madrid, 2008.
- Plana N, Civeira F, García C, Fernández A, Zambón D, Borralló R.M, Carrasco F, Morales C y Grupo de trabajo Registro HTG SEA. Frecuencia de diabetes en el registro de hipertrigliceridemias de la SEA. XXI Congreso Nacional de la Sociedad Española de Arteriosclerosis. Madrid, 2008.

OBESITAT, MALALTIES METABÒLIQUES I RISC CARDIOVASCULAR

- Lázaro I, Cabré A, Girona J, Manzanares J.M, Marimón F, Plana N, Guardiola M, Heras M, Masana L. La variante genética APOA5-1131T>C modula el efecto de RBP4 sobre los niveles de triglicéridos en pacientes con diabetes tipo 2. XXI Congreso Nacional de la Sociedad Española de Arteriosclerosis. Madrid, 2008.
- Cabré A, Lázaro I, Girona J, Manzanares J.M, Marimón F, Plana N, Heras M, Masana L. Niveles plasmáticos elevados de FABP4 condicionan la presencia de dislipemia aterógena asociada a la diabetes tipo 2. XXI Congreso Nacional de la Sociedad Española de Arteriosclerosis. Madrid, 2008.
- Valls R.M, Vallvé J.C, Solà R. Personalized nutrition? Gene-diet interaction in intervention studies. 1st International Conference on Nutrigenomics. París, 2008.
- Valls RM, Vallvé JC, Solà R. ¿Nutrición personalizada? Interacción Gen-Dieta en estudios de intervención dietética. VIII Congreso de la Sociedad Española de Nutrición Comunitaria (SENC). València, 2008.
- Valls RM, Macià A, Girona J, González C, Heras M, Romero P, Covas MI, Moltíva MJ, Masana L, Solà R. Detection of phenolic compounds with verified in vitro LDL antioxidant activity in post-prandial human plasma following a virgin olive oil oral load.. II Congreso Internacional sobre Aceite de Oliva y Salud (CIAS). Còrdova-Jaén, 2008.
- Cabré A, Lázaro I, Girona J, Manzanares JM, Marimón F, Plana N, Guardiola M, Heras M, Masana L. Adipose tissue-derived lipocalins RBP4 and FABP4 induce atherogenic dyslipidemia in diabetes. European Atherosclerosis Society Congress. Istanbul, 2008.
- Serra N, Álvaro A, Rosales R, Masana L, Vallvé JC. Effects of simvastatin on the expression of fubulins and metalloproteinases in hman coronary artery smooth muscle cells. European Atherosclerosis Society Congress. Istanbul, 2008.
- Guardiola M, Álvaro A, Vallvé JC, Girona J, Rosales R, Solà R, Masana L, Ribalta J. Intestinal apolipoprotein A5 expression is inversely correlated with that of genes needed in lipoprotein assembly (MTP & APOB). European Atherosclerosis Society Congress. Istanbul, 2008.
- Cabré A, Civeira F, Lázaro I, Ros E, Plana N, Ascaso JF, Ferré R, Masana L. FABP4 influence on the lipid profile of type 2 diabetes and familial combined hyperlipidemia. Reunió anual CIBERDEM. Vall de Núria, 2008.
- González M, Ribalta J, Vives G, Ferré R, Plana N, Guardiola M, Dallinga-Thie G, Masana L, Castro A. Lipoprotein subclasses and the APOE genotype strongly influence the risk of carotid atherosclerosis in patients with Systemic Lupus Erythematosus. Reunió anual CIBERDEM. Vall de Núria, 2008.
- Serra N, Àlvaro A, Rosales R, Masana L, Vallvé JC. Efectos de la simvastatina sobre la expresión de proteínas implicadas en la matriz extracelular. Reunió anual CIBERDEM. Vall de Núria, 2008.
- Foglia M, Oliver M, Benito R, Ferré R, Plana N, Masana L. La disfunción endotelial como causa de hipoacusia neurosensorial. 59 Congreso Nacional de la Sociedad Española de Otorrinolaringología y Patología Cérvico-Facial. Tarragona, 2008.

Ponències i conferències convidades

- Masana L. New guidelines, New Standards. The Growing Challenge in Cholesterol Management: Treating to NEW Standards by Inhibiting Colesterol Absorption and Production. Lisboa, 2008.
- Masana L. Alteraciones del metabolismo lipídico y riesgo cardiovascular. Foro de Expertos VIH y Metabolismo. Barcelona, 2008.
- Ribalta J. Alteraciones del metabolismo lipídico y riesgo cardiovascular. Foro de Expertos VIH y Metabolismo. Sevilla, 2008.
- Ribalta J. Genética del metabolismo de los triglicéridos. XXI Congreso de la Sociedad Española de Arteriosclerosis. Madrid, 2008.

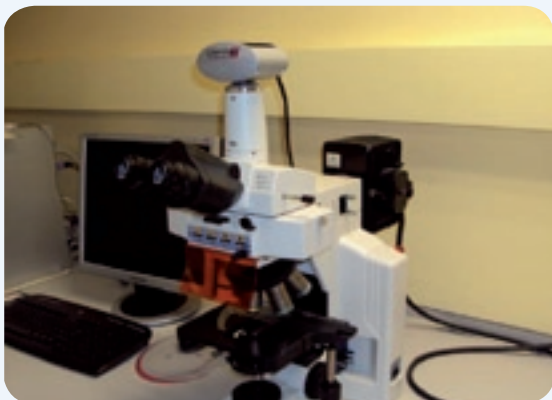
OBESITAT, MALALTIES METABÒLIQUES I RISC CARDIOVASCULAR

- Ribalta J. Tractament de la dislipèmia aterògena en la síndrome metabòlica. XI Jornada del Vallès de prevenció del risc cardiovascular a Terrassa. Terrassa, 2008.
- Plana N. Ejercicios prácticos de valoración y tratamiento del paciente dislipémico en grupos reducidos. 6º Curso Nacional de Lipidología Clínica. Barcelona, 2008.
- Plana N. Presentació de les dades del registre de Hipercolesterolèmia Familiar Heterozigota a Catalunya. XI Jornada de les Unitats de Lípids i Arteriosclerosi. Reus, 2008.

Pertinença a estructures estables de recerca

- Centro de Investigación Biomédica en Red de Diabetes y Enfermedades Metabólicas Asociadas (CIBERDEM). Responsable del grup: Lluís Masana.
- Unitat de Recerca de Lípids i Arteriosclerosi. Mapa de Grups de Recerca de la URV. Responsable del grup: Lluís Masana.
- GRUP de recerca reconegut en la Sociedad Española de Arteriosclerosis (SEA). President: Prof. Jesús Millán.
- Grup de Recerca Consolidat. AGAUR.2005SGR00415. Unitat de Recerca de Lípids, Arteriosclerosi i Nutrició. Responsable del grup: Lluís Masana.

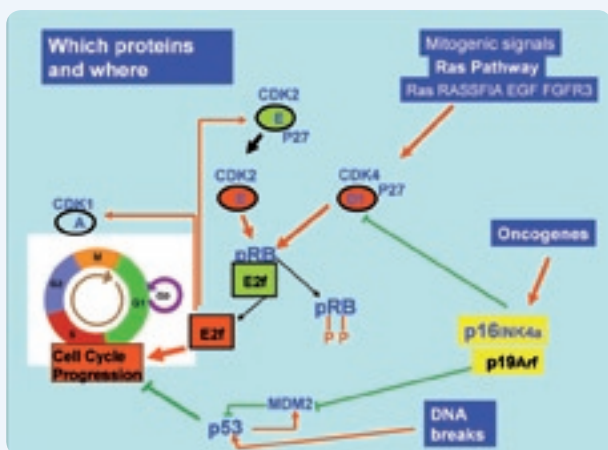
Activitat investigadora: grups de recerca IISPV

Àmbit estratègic 3
ONCOLOGIA
I HEMATOLOGIA

ONCOLOGIA I HEMATOLOGIA

BIOLOGIA MOLECULAR DE L'UROTÈLI SÀ I PATOLÒGIC

Responsable del grup:
Antonio Garcia-España
agarciae.hj23.ics@gencat.cat

Investigadors:
José Segarra
Maria Luisa Diaz
José Vila
Manel Prados

Tècnica:
Rosó Marés

Objectius

- Estudi en tumors superficials de bufeta de l'orina humans, de la expressió i la presència de certes modificacions epigenètiques, en un grup de proteïnes que són clau en el control de la proliferació, diferenciació i de l'estabilitat genòmica.
- Estudi de l'evolució de proteïnes i dels seus gens.

Linies de recerca

- Càncer bufeta de l'orina. És la línia principal, l'objectiu és l'estudi en tumors superficials de bufeta de l'orina en humans, de la expressió i la presència de certes modificacions epigenètiques, en un grup de proteïnes que són clau en el control de la proliferació, diferenciació i de l'estabilitat genòmica. Aquesta anàlisi permetrà avaluar en cada tumor l'estat de les diferents vies de senyalització cel·lular en les quals aquestes proteïnes estan implicades i que són importants en el desenvolupament tumoral (vies de FGR3/EGF/ras/ciclina D; Rb; p53/MDM2 i p16/p14). D'altra banda, aquesta informació és correlaciona amb la existència de diverses mutacions al gen del receptor FGFR3 i que sembla que

s'associen amb bon pronòstic. El gen del receptor FGFR3 es troba canviat en la majoria dels tumors superficials humans de bufeta de l'orina. A més d'incrementar el coneixement sobre els mecanismes moleculars implicats en el desenvolupament dels tumors, aquesta informació serà d'útil en la recerca de subtipus moleculars de tumors superficials de bufeta de l'orina.

- Evolució proteïnes: l'objectiu és l'estudi de l'evolució molecular de seqüències de proteïnes i els seus gens. Actualment estudiem diversos aspectes de l'evolució de les proteïnes Dor/Sip; Nanog/Oct4; tetraspanines. DOR és una proteïna recentment descoberta possiblement implicada en l'etiopatogènia de la síndrome metabòlica i co-reguladora (per interacció proteïna-proteïna amb el receptor activat) de receptors nuclears. També estudiem l'evolució de la família de proteïnes transmembrana tetraspanines, tant l'evolució de les seves seqüències com de l'estructura gènica. D'altra banda hem buscat paral·logismes humans en vertebrats inferiors de les proteïnes Nanog i OCT4.

Projectes de recerca competitius i actius finançats per agències públiques

- Títol: Análisis de proteínas claves en el desarrollo del cáncer de vejiga de la orina. Valor conjunto como marcadores tumorales.
Investigador principal: Antonio Garcia-España.
Entitat finançadora: Instituto de Salud Carlos III.
Número d'expedient: 07/0789.
Import concedit: 148.225 €
Període d'execució: 2008–2010.

Publicacions

- Garcia-España A, Chung PJ, Sarkar IN, Stiner E, Sun TT, Desalle R. Appearance of new tetraspanin genes during vertebrate evolution. *Genomics* 2008;91:326-34. FI: 3,61. 1r quartil.

Comunicacions a congressos

- Antonio García-España, Manel Prados, Maria Luisa Díaz, José Vila, Roso Mares, Carmen Aguilar y Juan José Sirvent. Retinoblastoma protein family (RB, p107 and p130), Cyclin D and p53 pattern of expression and phosphorylation in urinary bladder tumors. *Cell Cycle and Cancer*, Centro Nacional de Investigaciones Oncológicas CNIO Madrid, 2008.

Ponències i conferències convidades

- Garcia-España A. Retinoblastoma protein family (RB, p107 and p130), Cyclin D and p53 pattern of expression and phosphorylation in urinary bladder tumors. *Cell Cycle and Cancer*, Centro Nacional de Investigaciones Oncológicas CNIO. Madrid, 2008.

Pertinença a estructures estables de recerca

- Grup de Recerca Biomèdica HJ23. Mapa de Grups de Recerca de la URV. Reponsable: Francesc Vidal.
- Centro de Investigación Biomédica en Red de Diabetes y Enfermedades Metabólicas Asociadas (CIBERDEM). Responsable del grup: Joan J. Vendrell.

ONCOLOGIA I HEMATOLOGIA

GRUP DE RECERCA EN ONCOLOGIA. HOSPITAL UNIVERSITARI SANT JOAN DE REUS I FUNDACIÓ LLIGA PER A LA INVESTIGACIÓ I PREVENCIÓ DEL CÀNCER (FUNCA)

Responsable del grup:

Joan Borràs

jborras@grupsagessa.cat

Director Àrea Oncologia:

Josep Gumà

jguma@grupsagessa.cat

Director FUNCA:

Jaume Galceran

jgalceran@grupsagessa.cat

Investigadors:

Asunción Torres (Coordinadora)

Kepa Amillano

Merixell Arenas

Mònica Arguis

Eduard Borreguero

Inés Cabezas (Coordinadora)

Xavier Cardó

Julen Fernández

David Gómez

Xavier González

Iván Henríquez

Yolanda López

Dolors Martín

Francisca Martínez

Immaculada Grau (Dir. Infermeria)

Dolors Salsench

Francesca Isern

Araceli Jimenez

Mireia Melé

Encarna Mur

Alida Pardo

Sergio Peralta

Alberto Amejide

Josep Lluís Piñol

Dulce Rodríguez

Ester Rubio

Beatriz Rubio

Francina Saladié

Agustina Sirgo

Remei Tell

Jorge Trilla

Anna Lafuerza

Cristina Martí

Marta Rodríguez

Mònica Salvat

Objectius

Les línies prioritàries del grup son l'estudi de les malalties oncològiques en general.

En el camp de la recerca clínica se centra amb assaigs clínics, estudis de factor pronòstic i predictius.

En el camp de la recerca epidemiològica, en l'estudi d'exploració de la base de dades del Registre Poblacional de Càncer de Tarragona.

En el camp de la recerca en càncer hereditari, en l'estudi d'alteracions genètiques en càncer de mama.

I en el camp de la psicooncologia, estudia l'impacte de la malaltia oncològica. En l'àmbit social l'estudi dels beneficis del grups autoajuda de dones amb càncer de mama.

Línies de recerca

- Recerca clínica en càncer, estudis clínics, factors pronòstic, factors predictius de resposta. Assaigs clínics Fases Early II, II i III. *Josep Gumà, Cristina Martí, Iván Henríquez, Inés Cabezas, Asunción Torres, Xavier González, Dolors Salsench, Joan Bor-*

ONCOLOGIA I HEMATOLOGIA

ràs. Línies d'investigació en adjuvència i neoadjuvència, malaltia avançada en primera i segona línia en càncer digestiu, càncer de mama, càncer de pulmó, càncer urològic, limfoma i mieloma.

- Epidemiologia del càncer. Epidemiologia descriptiva (Registre de Càncer de Tarragona). Prevenció del càncer. Estudis analítics. *Jaume Galceran, Joan Borràs, Francina Saladié, Alberto Ameijide, Xavier Cardó, Josep Gumà, Encarna Mur.*
- Herència i càncer. *Asunción Torres, Joan Borràs, Agustina Sirgo, Mònica Salvat, Marta Rodríguez.* Estudi de les mutacions i variants del BRCA en càncer de mama. Estudi de les mutacions i variants de l'ATM en càncer de mama. Impacte psicològic de les famílies amb càncer hereditari.
- Psicooncologia. *Agustina Sirgo, Beatriz Rubio, Dulce Rodríguez.* Estudi de l'impacte psicoemocional de la malaltia oncològica en malalts i familiars, tant en processos de tractament com malaltia avançada. L'estudi del malestar emocional en pacients en situació d'últims dies. Estudi del deteriorament cognitiu associat als tractaments de quimioteràpia en dones amb càncer de mama. A nivell social l'estudi dels beneficis del grups autoajuda de dones amb càncer de mama.
- Estudi prospectiu multicèntric de base poblacional en càncer de bufeta. *Joan Borràs, Josep Gumà, Antonio García España, Jaume Galceran.* Estudi epidemiològic d'incidència, analític causal, clínic pronòstic, predictiu i molecular.

Projectes de recerca competitiu i actius finançats per agències públiques

- Títol: Impacto clínico del asesoramiento y estudio genético en síndromes de predisposición hereditaria al cáncer.
Investigador principal: Asunción Torres.
Entitat finançadora: Fondo de Investigación Sanitaria. Instituto de Salud Carlos III.
Número d'expedient: 05/0837.

Import concedit: 12.257 €

Període d'execució: 2006-2008.

- Títol: Incidencia y tendencia temporal del cáncer infantil en España: un estudio cooperativo de 11 registros de cáncer.
Investigador col·laborador: Jaume Galceran.
Entitat finançadora: Fondo de Investigación Sanitaria. Instituto de Salud Carlos III.
Número d'expedient: 06/1742.
Període d'execució: 2007-2009
Projecte gestionat per "Registro Nacional de Tumores Infantiles".
- Títol: Análisis de la probabilidad acumulada de al menos un falso positivo en el cribado mamográfico en España, en la indicación de alguna exploración adicional invasiva.
Investigador col·laborador: Jaume Galceran.
Entitat finançadora: Fondo de Investigación Sanitaria. Instituto de Salud Carlos III.
Número d'expedient: 06/1230.
Període d'execució: 2007-2009.
Projecte gestionat per l'Institut Municipal d'Assistència Sanitària.
- Títol: Relación entre patrones de respuesta inmune y mecanismos de proliferación y apoptosis sobre células tumorales en linfoma de Hodgkin. Proyecto coordinado.
Investigador col·laborador: Josep Gumà.
Entitat finançadora: Fondo de Investigación Sanitaria. Instituto de Salud Carlos III.
Número d'expedient: 05/1527.
Període d'execució: 2006-2008.
Projecte gestionat per l'Hospital de Tortosa Verge de la Cinta.
- Títol: Estudio de la prevalencia y riesgo asociado de las mutaciones heterocigóticas en el gen ATM en familias con cáncer de mama no relacionado con los genes BRCA1 y BRCA2.

ONCOLOGIA I HEMATOLOGIA

Investigadors col·laboradors: Asunción Torres i Joan Borràs.

Entitat finançadora: Beca Sociedad Española de Oncología Médica (SEOM).

Període d'execució: 2006-2009.

Projecte gestionat per l'Institut Català d'Oncologia Girona.

Publicacions

- Arenas M, Gil F, Gironella M, Hernández V, Biete A, Piqué JM, Panés J. Time course of anti-inflammatory effect of low-dose radiotherapy: correlation with TGF-beta(1) expression. *Radiother Oncol* 2008;86:399-406. FI: 4,07. 1r quartil.
- Baili P, Micheli A, De Angelis R, Weir HK, Francisci S, Santaquilani M, Hakulinen T, Quaresmas M, Coleman MP; CONCORD Working Group (Galceran J). Life tables for w (rld-wide comparison of relative survival for cancer (CONCORD study). *Tumori* 2008;94:658-68. FI: 0,60. 4t quartil.
- Baré M, Sentís M, Galceran J, Ameijide A, Andreu X, Ganau S, Tortajada L, Planas J. Interval breast cancers in a community screening programme: frequency, radiological classification and prognostic factors. *Eur J Cancer Prev* 2008;17:414-21. FI: 1,63. 3r quartil.
- Borràs J, Ameijide A, Vilardell L, Valls J, Marcos-Gragera R, Izquierdo A. Evolución de la incidencia del cáncer en Catalunya, 1985-2002. *Med Clin (Barc)* 2008;9:11-8. FI: 1,34. 2n quartil.
- Borràs J, Gispert R, Domènech J, Clèries R. Análisis de la incidencia, la supervivencia y la mortalidad según las principales localizaciones tumorales, 1985-2019: cáncer de estómago. *Med Clin (Barc)* 2008;9:78-82. FI: 1,34. 2n quartil.
- Borràs J, Marcos-Gragera R, Torres A, Espinàs JA. Análisis de la incidencia, la supervivencia y la mortalidad según las principales localizaciones tumorales, 1985-2019: cáncer de próstata. *Med Clin (Barc)* 2008;9:63-6. FI: 1,34. 2n quartil.
- Borràs JM, Borràs J, Izquierdo A, Gispert R. El impacto del cáncer en Catalunya. Introducción. *Med Clin (Barc)* 2008;9:2-3. FI: 1,34. 2n quartil.
- Borràs JM, Piñol JL, Izquierdo A, Borràs J. Análisis de la incidencia, la supervivencia y la mortalidad según las principales localizaciones tumorales, 1985-2019: Cáncer de pulmón. *Med Clin (Barc)* 2008;9:53-7. FI: 1,34. 2n quartil.
- Brunet J, Gutierrez S, Torres A, Bérez V, Sanjosé S, Galceran J, Izquierdo A, Menéndez JA, Gumà J, Borràs J. ATM germinale mutations in spanish early-onset breast cancer patients negative for BRCA1/BRCA2 mutations. *Clinical Genetics* 2008;73:465-73. FI: 3,18. 2n quartil.
- Coleman MP, Quaresma M, Berrino F, Lutz JM, De Angelis R, Capocaccia R, Baili P, Rachet B, Gatta G, Hakulinen T, Micheli A, Sant M, Weir HK, Elwood JM, Tsukuma H, Koifman S, E Silva GA, Francisci S, Santaquilani M, Verdecchia A, Storm HH, Young JL; (Galceran J). Cancer survival in five continents: a worldwide population-based study (CONCORD). *Lancet Oncol* 2008;9:730-56. FI: 12,25. 1r quartil.
- Galceran J, Ameijide A, Piñol JL, Gumà J. Análisis de la incidencia, la supervivencia y la mortalidad según las principales localizaciones tumorales, 1985-2019: cáncer de vejiga urinaria. *Med Clin (Barc)* 2008;9:67-71. FI: 1,34. 2n quartil.
- Galceran J, Puigdefàbregas A, Ribas G, Izquierdo A, Parejo L, Marcos-Gragera R. Evolución de la supervivencia del càncer en Catalunya y comparación con Europa. *Med Clin (Barc)* 2008;9:19-24. FI: 1,34. 2n quartil.
- Garcia-del-Muro X, Maroto X, Gumà J, Sastre J, López Brea M, Arranz JA, Lainez N, Soto del Prado D, Aparicio J, Piulats JM, Pérez X, Germà-Lluch JR. Chemotherapy as an alternative to radiotherapy in the treatment of stage IIA and IIB testicular Seminoma: a Spanish Germ Cell Cancer Group study. *J Clin Oncol* 2008;26:5416-21. FI: 15,48. 1r quartil.

ONCOLOGIA I HEMATOLOGIA

- Gil FL, Costa G, Pérez FJ, Salamero M, Sánchez N, Sirgo A. Adaptación psicológica y prevalencia de trastornos mentales en pacientes con cáncer. *Med Clin (Barc)* 2008;130:90-2. FI: 1,337. 2n quartil.
- Izquierdo A, Gispert R, Saladié F, Espinàs JA. Análisis de la incidencia, la supervivencia y la mortalidad según las principales localizaciones tumorales, 1985-2019: Cáncer de mama. *Med Clin (Barc)* 2008;9:50-2. FI: 1,34. 2n quartil.
- Marcos-Gragera R, Cardó X, Galceran J, Ribes J, Izquierdo A, Borràs J. Incidencia del cáncer en Catalunya, 1998-2002. *Med Clin (Barc)* 2008;9:4-10. FI: 1,34. 2n quartil.
- Marcos-Gragera R, Gumà J, de Sanjosé S. Análisis de la incidencia, la supervivencia y la mortalidad según las principales localizaciones tumorales, 1985-2019: linfomas no Hodgkin. *Med Clin (Barc)* 2008;9:72-7. FI: 1,34. 2n quartil.
- Marcus R, Imrie K, Solal-Celigny P, et al. (Gumà J). Phase III study of R-CVP compared with cyclophosphamide, vincristine, and prednisone alone in patients with previously untreated advanced follicular lymphoma. *J Clin Oncol* 2008;26:4579-86. FI: 15,48. 1r quartil.
- Menéndez M, González S, Obrador-Hevia A, Domínguez A, Pujol MJ, Valls J, Canela N, Blanco I, Torres A, Pineda-Lucena A, Moreno V, Bachs O, Capellá G. Functional characterization of the novel APC N1026S variant associated with attenuated familial adenomatous polyposis. *Gastroenterology* 2008;134:56-64. FI: 12,42. 1r quartil.
- Pérez G, Porta M, Borrell C, Casamitjana M, Bonfill X, Bolibar I, Fernández E on behalf of the INTERCAT Study Group, (Galceran J, Gumà J) Interval from diagnosis to treatment onset for six major cancers in Catalonia, Spain. *Cancer Detect Prev* 2008;32:267-75. FI: 1,60. 3r quartil.
- Ribes J, Clèries R, Buxó M, Ameijide A, Valls J, Gispert R. Proyección de la incidencia y la mortalidad del cáncer en Cataluña hasta el año 2015 mediante un modelo bayesiano. *Med Clin (Barc)* 2008;9:32-41. FI: 1,34. 2n quartil.
- Saladié F, Poblet C, Sirgo A, Galceran J. Women's satisfaction with the Breast Cancer Screening Programme in Tarragona, Spain. Letter to the editor. *The Breast* 2008;14:315-6. FI: 1,74. 2n quartil.
- Virgili G, Gatta G, Ciccolallo L, Capocaccia R, Biggeri A, Crocetti E, Lutz JM, Paci E, EUROCARE Working Group (Galceran J). Survival in patients with uveal melanoma in Europe. *Arch Ophthalmol* 2008;126:1413-18. FI: 2,98. 1r quartil.
- Henríquez I, Guix B, Pujol F, Lafuerza A, Caffaratti H. Estado actual de la privación androgénica (DA) en el cáncer de próstata. *Annals d'Urologia* 2008;1:4-10.
- Jorcano S, Casado A, Berenguer J, Arenas M, Roviroso A, Colomo L. Primary neuroendocrine small cell undifferentiated carcinoma of the parotid gland. *Clin Transl Oncol* 2008;10:303-6.
- Roviroso A, Ascaso C, Abellana R, Martínez-Celdrán E, Ortega A, Velasco M, Bonet M, Herrero T, Arenas M, Biete A. Acoustic voice analysis in different phonetic context after larynx radiotherapy for T1 vocal cord carcinoma. *Clin Transl Oncol* 2008;10:168-74.
- Yagüe C, Salvat M, López C, Gadea N, Velasco A. Enfermeras en el consejo genético en cáncer. *Enfermería Oncológica Primavera* 2008;10:38-40.

Llibres i capítols de llibre

- Arenas M, Roviroso A. Evaluación de la calidad de vida. En: *Calidad de vida en pacientes tratados con radioterapia*. Curso de formación. Coord. Roviroso A, 2008.
- Arenas M. Valoración de la calidad de vida en los pacientes con tumores cerebrales, digestivos y de pulmón. En: *Calidad de vida en pacientes tratados con radioterapia*. Curso de formación. Coord. Roviroso A, 2008.

ONCOLOGIA I HEMATOLOGIA

- Ferrer J, Galceran J, Magrinyà P, Saladié F. Butlletí Informatiu núm. 14/15 del Programa de Detecció Precoç del Càncer de Mama. Tarragona -Terres de l'Ebre. Edt. Fundació Lliga per a la Investigació i Prevenció del Càncer. Depòsit legal: T.903-2006. Reus, 2008.
- Galceran J i Saladié F. Guia informativa. La detecció precoç del càncer de mama. Tarragona -Terres de l'Ebre. Edt. Fundació Lliga per a la Investigació i Prevenció del Càncer. Depòsit legal: T.1521-2008. Reus, 2008.
- Guix B, Henríquez I, Tello JI, Carabante MD, Linares L. Braquiterapia con alta tasa de dosis (HDR) en el cáncer de próstata de riesgo bajo. ¿Es una alternativa real?. Controversias en el cáncer de próstata. Coord. Henríquez I. pp. 119-28. Edt. Visto Bueno Equipo Creativo, SL. 2008. ISBN: 978-84-612-0207-2.
- Guix B, Andrés A, Salort P, Tello JI, Henríquez I, Lejárcegui JA, Seegenschmiedt MH. Keloids and hypertrophic scars. En: Radiotherapy for non-malignant disorders. pp.209-24. Edts: Seegenschmiedt MH, Makoski HB, Trott KR, Brady LW. Alemania, 2008. ISBN: 978-3-540-62550-6.
- Henríquez I. Coord. Controversias en el cáncer de próstata. Edt. Visto Bueno Equipo Creativo, SL. 2008. ISBN: 978-84-612-0207-2.
- Henríquez I, Guix B, Abuchaibe O, Caffaratti H. Rescate con braquiterapia de alta tasa de dosis (HDR) en pacientes con fallo bioquímico post-radioterapia en el cáncer de próstata. ¿Nueva indicación?. En: Controversias en el cáncer de próstata. Coord. Henríquez I. pp. 141-20. Edt. Visto Bueno Equipo Creativo, SL, 2008. ISBN: 978-84-612-0207-2.

Comunicacions a congressos

- García F, García E, Saladié F, Galceran J, Izuel JA. Les quatre primeres voltes del Programa de detecció precoç del càncer de mama a la Regió Sanitària Terres de l'Ebre. Resultats i qualitat comparada amb els estàndards europeus. XXIV Jornades Mèdiques i de la Salut de les Terres de l'Ebre. Salut i municipi. Premi al millor treball de les XXIV Jornades Mèdiques i de la Salut de les Terres de l'Ebre per la Filial de Tortosa i Terres de l'Ebre de l'Acadèmia de Ciències Mèdiques i de la Salut de Catalunya i de Balears. Tortosa, 2008.
- Galceran J, Cardó X, Ameijide A, Saladié F, Piñol JL, López Y, Borràs J. In situ cervix uteri cancer trend and its effect on incidence and mortality trends in Tarragona, Catalonia, Spain, 1982-2001. GRELL 2008. Riunione dell'Ascensione Gruppo dei Registri di Lingua Latina. Parma, 2008.
- Pollán M, Vidal E, Larrañaga N, Martos C, Argüelles M, Chirlaque MD, Ardanaz E, Rojas MD, Galceran J, Marcos-Gragera R, Martínez C, Garau I, Torrella A, Mateos A, Perucha J, Jiménez-Chillarón R, Dorronoro M, Izarzugaza I, Pastor R. Change in invasive breast cancer incidence in Spain. Grell 2008. Riunione dell'Ascensione Gruppo dei Registri di Lingua Latina. Parma, 2008.
- Ameijide A, Borràs J, Cardó X, Piñol JL, Saladié F, Trilla J, Galceran J. Descriptive epidemiology of rectum cancer in Tarragona, Catalonia, Spain. 1982-2001. Grell 2008. Riunione dell'Ascensione Gruppo dei Registri di Lingua Latina. Parma, 2008.
- Marcos-Gragera R, Izarzugaza M, Martos C, Vicente ML, Chirlaque MD, Argüelles M, Martínez C, Galceran J, Ardanaz E, Garau I, Salmerón D, Guallar E, Vilardell L, Martínez R, Calvo C, Quirós JR, Sánchez MJ, Borràs J, Esponza C, Franch P, González V, Perix-Bonet R. Incidencia de los linfomas no Hodgkin (LNH) en la infancia (0-14 años), en España. I Congreso de la Sociedad Española de Hematología y Oncología Pediátrica (SEHOP). Oviedo, 2008.

ONCOLOGIA I HEMATOLOGIA

- Sirgo A, Rubio B. Effectiveness of a semi-structured group intervention in a group of survivors and recently diagnosed cancer women. 10th World Congress of Psycho-Oncology. Publicat a *Psycho-oncology*, 17 (6, Suplem). Madrid, 2008.
- Rubio B, Sirgo A, Gumà J. Cognitive functioning in breast cancer women before receiving a systemic oncological treatment (adjuvant chemotherapy or hormonotherapy). 10th World Congress of Psycho-Oncology. Publicat a *Psycho-oncology*, 17 (6, Suplem). Madrid, 2008.
- Arenas M, Rovirosa A, Sabater S, Ameijide A, Servitja S, Cabezas I, López Y, Mur E, Gumà J. Experience with endometrial carcinoma (EC): a population-based study in Tarragona Province (Spain). Göteborg, 2008.
- Borràs J, Ameijide A, Vilardell L, Valls J, Marcos-Gragera R, Izquierdo A, Galceran J. Evolución de la incidencia del cáncer en Cataluña, 1985-2002. Mesa espontánea "Evaluación del impacto del cáncer en Cataluña: consecuencias para la prevención y el tratamiento del cáncer". XXVI Reunión científica anual de la Sociedad Española de Epidemiología. Girona, 2008.
- Galceran J, Puigdefàbregas A, Ribas G, Izquierdo A, Parejo L, Marcos-Gragera R. Evolución de la supervivencia del cáncer en Cataluña, y comparación con Europa. Mesa espontánea "Evaluación del impacto del cáncer en Cataluña: consecuencias para la prevención y el tratamiento del cáncer". XXVI Reunión científica anual de la Sociedad Española de Epidemiología. Girona, 2008.
- Marcos-Gragera R, Izarzugaza MI, Martos MC, Vicente ML, Chirlaque MD, Argüelles M, Martínez C, Galceran J, Ardanaz E. Patrón geográfico de la incidencia de las neoplasias hematológicas en la infancia en España, 1983-2002. XXVI Reunión científica anual de la Sociedad Española de Epidemiología. Girona, 2008.
- Moreno M, Llurba A, López M, Marin V, Mateo X, Torres A. Estudio de las lesiones tardías producidas por los alcaloides de la vinca. 26º Congreso de la Sociedad Española de Calidad Asistencial. Saragossa, 2008.
- Mateo X, Llurba A, López M, Marin V, Moreno M, Torres A. Procedimiento de actuación en enfermos con tratamiento citostático derivado de los alcaloides de la vinca. 26º Congreso de la Sociedad Española de Calidad Asistencial. Saragossa, 2008.
- Torres A, Llurba A, López M, Marin V, Mateo X, Moreno M, Grau IC. Abordaje terapéutico de lesiones cutáneas tardías debido a tratamientos con agentes citostáticos vesicantes. VII Simposio Nacional úlceras por presión y heridas crónicas. Primer congreso latinoamericano sobre úlceras y heridas. Tarragona, 2008.
- Marcos-Gragera R, Vilar-Coromina N, Galceran J, Borràs J, Cleries R, Ribes J, Gispert R, Izquierdo A, Borràs JM. Cutaneous malignant melanoma incidence and mortality in Catalonia, Spain: trends from 1985 to 2004 and projections for 2005 to 2019. 2008 Annual Scientific Meeting of IACR. Sydney, 2008.
- Marcos-Gragera R, Vilar-Coromina N, Galceran J, Borràs J, Cleries R, Ribes J, Gispert R, Izquierdo A, Borràs JM. Cutaneous malignant melanoma incidence and mortality in Catalonia, Spain: trends from 1985 to 2004 and projections for 2005 to 2019. 2008 Annual Scientific Meeting of IACR. Sydney, 2008.

Ponències i conferències convidades

- Mur E. Carcinoma d'esòfag. Org. Societat Catalano-Balear d'Oncologia. Barcelona, 2008.
- Sirgo A. Taula rodona I: Nutrició artificial: alimentació o tractament?. Dentro de la IV Jornada dels Comitès d'Ètica Asistencial de Catalunya. Reus, 2008.
- Sirgo, A. Dinamització dels equips multidisciplinars de cures paliatives. Jornada de Cloenda del curs

ONCOLOGIA I HEMATOLOGIA

2007-2008 de la Societat Catalano-Balear de cures Pal·liatives. Girona, 2008.

- Torres A. Otros síndromes de predisposición hereditaria al cáncer (III). Melanoma familiar. Cáncer de próstata familiar. Master asesoramiento genético. Org. Universitat Pompeu Fabra. Barcelona, 2008.
- Gumà J. Reunió de treball: Experiències en l'organització de l'atenció oncològica a Catalunya. Diagnòstic ràpid i atenció multidisciplinària. Org. Pla Director d'Oncologia. Barcelona, 2008.
- Saladié F, Galceran J. El resultat de la quarta volta. Estem fent les coses bé?. IV Jornada del Programa de Detecció Precoç del Càncer de Mama de Tarragona – Terres de l'Ebre. Móra d'Ebre, 2008.

Pertinença a estructures estables de recerca

- Unitat de Recerca en Oncologia. Mapa de Grups de Recerca de la URV. Responsable del grup: Joan Borràs Balada.
- Grupo Español de Investigación en Cáncer de Mama (GEICAM). Borràs J et al.
- Grupo Español de Tratamiento de los Tumores Digestivos (TTD). Cabezas I et al.
- Grupo Oncológico de Tratamiento y Estudio de Linfomas (GOTEL). Gumà J et al.
- Grupo Germinal (GG). Gumà J et al.
- Grupo Español de Estudio Tratamiento y Otras Estrategias Experimentales en Tumores Sólidos (SOL-TI). Gonzalez X et al.
- International Agency for Research on Cancer (IARC). Registre de Càncer de Tarragona
- International Association of Cancer Registries (IACR). Galceran J, Borràs J.
- Xarxa Europea de Registres de Càncer (European Network of Cancer Registries-ENCR). Registre de Càncer de Tarragona.
- European Cancer Prevention Organization (ECP). Galceran J.

**GRUP D'INVESTIGACIÓ EN ONCOHEMATOLOGIA
DE L'HOSPITAL UNIVERSITARI DE TARRAGONA JOAN XXIII**

Responsable del grup:

Andreu Llorente

allorente.hj23.ics@gencat.cat

Investigadors/es:

Lourdes Escoda

Joan Cid

Objectius

Recerca en l'àmbit de l'oncohematologia, tant en el vessant clínic amb la participació en assaigs clínics de l'especialitat, com al laboratori, amb la posada en marxa de l'estudi de les malalties hematològiques per mitjà de la citometria de flux.

Línies de recerca

A més dels assaigs clínics que s'estan portant a terme, el grup participa també com a membre actiu als següents programes cooperatius: PETHEMA (programa espanyol para el estudio y tratamiento de las hemopatias malignas), CETLAM (grup català de leucèmies agudes mieloblastiques y mielodisplasies), GETH (grupo espanyol de trasplante hematopoyetico), GELCAB (grup estudi de limfomas de catalunya i balears), GELTAMO (grupo espanyol de linfoma y trasplante de medula ósea).

Publicacions

- Bosch F, Ferrer A, Villamor N, González M, Briones J, González-Barca E, Abella E, Gardella S, Escoda L, Pérez-Ceballos E, Asensi A, Sayas MJ, Font L, Altés A, Muntañola A, Bertazzoni P, Rozman M, Aymerich M, Giné E, Montserrat E. Fludarabine cyclophosphamide and mitoxantrone (FCM) as initial therapy of chronic lymphocytic leukemia: High response and disease eradication. Clin Cancer Res 2008;14:155-61. FI: 6,25. 1r quartil.
- Montoto S, Moreno C, Domingo-Domenech E, Estany C, Oriol A, Altés A, Besalduch J, Pedro C, Gardella S, Escoda L, Asensio A, Vivancos P, Galán P, Fernández de Sevilla A, Ribera JM, Briones J, Colomer D, Cmapo E, Montserrat E, López-Guillermo A; for the GELCAB, Catalonia, Spain. High clinical and molecular response rates with fludarabine, cyclophosphamide and mitoxantrone (FCM) in previously untreated patients with advanced stage follicular lymphoma. Haematologica 2008;93:207-14. FI: 5,52. 1r quartil.
- Mercadal S, Briones J, Xicoy B, Pedro C, Escoda L, Estany C, Camós M, Colomo L, Espinosa I, Martínez S, Ribera JM, Martino R, Montserrat E, López-

ONCOLOGIA I HEMATOLOGIA

Guillermo A, pel Grup GELCAB. Intensive chemotherapy (high-dose CHOP/ESHAP regimen) followed by autologous stem-cell transplantation in previously untreated patients with peripheral T-cell lymphoma. *Ann Oncol* 2008;19:958-63. FI: 4,87. 1r quartil.

- Oriol A, Ribera JM, Bergua J, Giménez Mesa E, Grande C, Esteve J, Brunet S, Moreno MJ, Escoda L, Hernandez-Rivas JM, Hoelzer D. High-dose chemotherapy and immunotherapy in adult Burkitt lymphoma: comparison of results in human immunodeficiency virus-infected and noninfected patients. *Cancer* 2008;113:117-25. FI: 4,63. 1r quartil.
- Lahuerta JJ, Mateos MV, Martínez-López J, Rossiñol L, Sureda A, de la Rubia J, Garcia-Laraña J, Martínez-Martínez R, Hernández-García MT, Carrera D, Besalduch J, de Arriba F, Ribera JM, Escoda L, Hernández-Ruiz B, García-Frade J, Rivas-González C, Alegre A, Bladé J, San Miguel JF. Influence of pre- and post transplantation responses on outcome of patients with multiple myeloma: sequential improvement of response and achievement of complete response are associated with longer survival. *J Clin Oncol* 2008;26:5775-82. FI: 15,48. 1r quartil.
- Nadal M, Perelló G, Schuhmacher M, Cid J, Domingo JL. Concentrations of PCDD/PCDFs in plasma of subjects living in the vicinity of a hazardous waste incinerator: Follow-up and modeling validation. *Chemosphere* 2008;73:901-6. FI: 2,74. 1r quartil.
- Cid J, Ramiro L, Bertran S, Martínez N, Claparols M, Maymó R, Puig LI, and Pau Pla R. Efficacy in reducing potassium load in irradiated red cell bags with a potassium adsorption filter. *Transfusion* 2008;48:1966-70. FI: 3,37. 2n quartil.
- Cid J, Ramiro L, Martínez N, Palomo M, Magallon O, Claparols M, Ortiz P, Puig LI, Pau Pla Ramón. Quantitative and qualitative analysis of proteins in fresh frozen plasma obtained from whole blood donations and prepared with two photochemical treatments. *Transfus Apher Sci* 2008;39:115-121. FI: 0,97. 4t quartil.
- Lozano M, Basora M, Peidro L, Merino I, Segur JM, Pereira A, Salazar F, Cid J, Lozano L, Mazzara R, Ma-

cule F. Effectiveness and safety of tranexamic acid administration during total knee arthroplasty. *Vox sanguinis* 2008;95:39-44. FI: 2,59. 2n quartil.

Comunicacions a congressos

- Brunet S, Esteve J, Nomdedeu J, Ribera JM, Llorente A, Duarte R, Tormo M, Guardia R, Montserrat E, Sierra J on behalf of Cooperative Group of Acute Leukemia and myelodysplasia (CETLAM). Prognostic significance of mutations of nucleophosmin (NPM1) gene and internal tandem duplication of FLT3 gene (FLT3-ITD) in acute myeloid leukemia (AML) with normal karyotype. Ascó, 2008.
- Canales M, Peñarrubia J, Salar A, Diaz JA, Ferreiro JJ, Ferrer S, Llorente A, Caballero D, García-Marco JA, Palomera Sanchez JJ, González-Barca E. Efficacy and safety of intrathecal liposomal cytarabine injection given prophylactically in patients with high-risk diffuse large B-cell lymphoma: A report of 24 patients in Spain. 13th Congress of the European Hematology association. Copenhagen, 2008.
- Cid J, Callaert M, Ramiro L, Callao V, Contreras E, Escoda I, Llorente A. Clinical effect of transfusion of pooled platelet concentrates obtained by manual pooling or by automated pooling of buffy coats-A retrospective analysis of corrected count increment. XXXst congress of International Society of Blood Transfusion. Macao (Xina), 2008.
- Cid J, Lozano M, Ramiro L, Escolar G, Puig LL, Pla RP. Comparison of two semi-automated devices for preparing leukoreduced pooled buffy-coat derived pooled platelet concentrates in additive solution. XXXst congress of International Society of Blood Transfusion. Macao (Xina), 2008.
- Bosch F, Muntañola A, Villamor N, Terol MJ, González-Barca E, Ribera JM, Abella E, Delgado J, Carbonell F, Garcia Marco J, Escoda L, Ferrer S, Monzo E, Gonzalez Y, de la Serna J, Abrisqueta P, Gine E, Salamero O, Montserrat E. Por el grupo GELCAB. Interim results of the combination Rituximab,

ONCOLOGIA I HEMATOLOGIA

- fludarabine, cyclophosphamide and mitoxantrone (R-FCM) followed by rituximab maintenance in previously untreated chronic lymphocytic leukemia (CLL). 10th International conference on malignant lymphoma. Lugano (Suïssa), 2008.
- Espinet B, Salaverría I, Beà S, Ruiz-Xivillé N, Balagué O, Salido M, Costa D, Rodríguez AE, García JL, Hernández JM, Calasanz MJ, Ferrer A, Salar A, Carrión Polo A, García-Marco JA, Domingo A, González-Barca E, Romagosa V, Marugán I, López-Guillermo A, Millá F, Mate JL, Luño E, Sanzo C, Collado R, Oliver I, Monzó S, Palacín A, González T, Sant F, Salinas R, Ardanaz MT, Font LI, Escoda L, Florensa L, Campo E, Serrano S, Solé F. Estudio de las alteraciones citogenéticas y su impacto pronóstico en 145 casos con cariotipo alterado de linfoma de células del manto. 50ª Reunión Nacional de la AEHH. XXIV Congreso de la SETH. Murcia, 2008.
 - Hoyos M, Brunet S, Esteve J, Duarte R, Bueno J, Llorente A, Tormo M, Guardia R, Queipo MP, Besalduch J, García A, Torres P, Pedro C, Ribera JM, Sierra J. Por el grupo Cetlam. 50ª Reunión Nacional de la AEHH. XXIV Congreso de la SETH. Murcia, 2008.
 - Pérez-García A, Brunet S, Berlanga JJ, Nomdedeu J, Guardia R, Esteve J, Hoyos M, Ribera JM, Bueno J, Tormo M, Pedro C, Llorente A, Heras J, Besalduch J, Bargay J, Torres P, Queipo de Llano MP, Martí-Tutusaus, Sierra J, Gallardo D. El genotipo de CTL-4 condiciona el riesgo de recidiva en pacientes con leucemia aguda mieloblástica en remisión completa post-quimioterapia de inducción. 50ª Reunión Nacional de la AEHH. XXIV Congreso de la SETH. Murcia, 2008.
 - Canales M, Díaz JA, Peñarrubia MJ, Salar A, Caballero D, Ferreiro JJ, Ferrer S, Llorente A, García-Marco JA, Palomera L, Sanchez JJ, Sancho JM, González-Barca E. Análisis de la eficacia y seguridad de citarabina liposomal (Depocyte) como profilaxis de la recaída neuromeningea en pacientes con linfoma difuso de células grandes. 50ª Reunión Nacional de la AEHH. XXIV Congreso de la SETH. Murcia, 2008.
 - Gallardo, Brunet S, Guardia R, Berlanga JJ, Esteve J, Hoyos M, Bueno J, Tormo M, Pedro C, Ribera JM, Llorente A, Besalduch J, Heras I, Torres P, Queipo de Llano MP, Martí-Tutusaus JM, Bargay J, Vivancos P, Nomdedeu J, Sierra J. Desarrollo de un nuevo método de estratificación de riesgo en leucemia aguda mieloblástica de novo en base a características clínicas, citogenéticas y moleculares. 50ª Reunión Nacional de la AEHH. XXIV Congreso de la SETH. Murcia, 2008.
 - Bargay J, Brunet S, Esteve J, Ribera JM, Llorente A, Pedro C, Martí J, Guardia R, Sarrá J, Nomdedeu B, Sierra J, Besalduch J. Influencia pronóstica del acrotipo en pacientes con síndrome mielodisplásico de alto riesgo o leucemia aguda mieloblástica secundaria a SMD. 50ª Reunión Nacional de la AEHH. XXIV Congreso de la SETH. Murcia, 2008.
 - Sierra J, Hoyos M, Tormo M, Duarte R, Ribera JM, Gallardo D, Queipo de Llano P, Besalduch J, Bargay J, Martí JM, Bueno J, García A, Llorente A, Esteve J, Brunet S. La sensibilización con G-CSF durante la quimioterapia, la administración de Mylotarg® antes del autotrasplante y el mayor acceso al trasplante alogénico mejoran la supervivencia de los pacientes con leucemia mieloide aguda y citogenética desfavorable. 50ª Reunión Nacional de la AEHH. XXIV Congreso de la SETH. Murcia, 2008.
 - Bosch F, Abrisqueta P, Villamor N, Terol MJ, Ribera JM, González-Barca E, González M, Abella E, Delgado J, González Y, Ferrer S, Carbonell F, Escoda L, Jarque I, Monzó E, Muntañola A, Salamero O, Montserrat E, por el grupo GELCAB. Rituximab, fludarabine, cyclophosphamide and mitoxantrone (R-FCM) is a highly active chemoimmunotherapy regimen for a chronic lymphocytic leukemia. 50 th Annual Meeting of the American Society of Hematology. San Francisco, 2008.
 - Espinet B, Salaverría, Beà S, Ruiz-Xivillé N, Balagué O, Salido M, Costa D, Rodríguez AE, García JL, Hernández-Rivas JM, Calasanz J, Ferrer AM, Salar A, Carrión A, Polo N, García-Marco JA, Domingo A, González-Barca E, Romagosa V, Marugán I, López-

ONCOLOGIA I HEMATOLOGIA

- Guillermo A, Millá F, Mate JL, Luño E, Sanzo C, Collado R, Oliver I, Monzó S, Palacin A, González T, Sant F, Salinas R, Ardanaz MT, Font LI, Escoda L, Florensa L, Campo E, Serrano S, Solà F. Analysis of cytogenetic abnormalities and their pronostic impact in a series of 145 mantle cell lymphoma cases with abnormal karyotype. 50 th Annual Meeting of the American Society of Hematology. San Francisco, 2008.
- Lahuerta JJ, Mateos MV, Martínez-López J, Rosiñol L, Sureda A, de la Rubia, García-Laraña J, Martínez-Martínez R, Hernández-García MT, Carrera D, Besalduch J, De Arriba, Ribera JM, Escoda L, Hernández-Ruiz MB, García-Frade J, Rivas-González C, Alegre A, Bladé J, San Miguel JF. Effect of pre and post-transplantation responses on outcome of Multiple Myeloma Patients: CR and near-CR should not be considered as equivalent pronostic markers. Results of Pethema/GEM prospective study. 50 th Annual Meeting of the American Society of Hematology. San Francisco, 2008.
 - Ribera JM, Oriol A, Morgades M, Sarra J, Montesinos P, Brunet S, Guardia R, Fernández-Abellan P, Bernal T, Bermudez A, Moreno MJ, Parody R, Tormo M, del Potro E, Llorente A, García-Boyero R, Esteve J, Rabuñal MJ, Pardal E, Grande C, Bueno J, Cladera A, Bethencourt C, Martín-Reina V, Amigo M Luz, Hernandez-Rivas Jesus M, Sanz MA and Feliu E. Treatment of High-risk (HR) Philadelphia chromosome-negative (Ph-) adult acute lymphoblastic leukemia (ALL) according to baseline risk factors and minimal residual disease (MRD). Results of the PETHEMA ALL-AR-03 Trial. 50 th Annual Meeting of the American Society of Hematology. San Francisco, 2008.

Ponències i conferències convidades

- Llorente A. Estrategia terapéuticas frente a la sobrecarga de hierro. Tarragona, 2008.
- Escoda L. 1ª. Trobada d'Hospitals catalans sobre infeccions al malalt hematològic. Caldes de Montbui, 2008.
- Cid J. Transfusió de plaquetes. L reunió Nacional de la AEHH. Múrcia, 2008.
- Llorente A. Maneig òptim d'imatinib i d'altres alternatives terapèutiques. Tarragona, 2008.

GRUP D'ONCOHEMATOPATOLOGIA I BIOINFORMÀTICA

Responsable del grup:

Marylène Lejeune

mlejeune.ebre.ics@gencat.cat

Investigadors/es:

Tomàs Àlvaro	Ramon Bosch
Joaquín Jaén	Montserrat Llobera
Lluís E. Pons	Marta Rodríguez
M. Teresa Salvadó	Xavier Ortín
Carlos López	Llorenç Font

Sistemes Informació:

Jordi Baucells
Xavier Cugat

Objectius

El nostre grup d'investigació és un grup emergent que col·labora amb xarxes espanyoles i estrangeres i que treballa en les seves línies d'investigació des de 2003.

L'objectiu fonamental de les diferents línies d'investigació del grup és:

- Identificar nous marcadors pronòstics de resposta immune tissular dels síndromes limfoproliferatius i d'altres tipus de tumors.
- Determinar la presència i el valor pronòstic de virus oncogènics en la cel·lularitat tumoral de les síndromes limfoproliferatius i d'altres tipus de tumors.
- Automatitzar la lectura de les tècniques de immunohistoquímica i de FISH.

Els objectius del nostre grup per als propers 5 anys consisteixen a continuar i consolidar la dinàmica d'aquestes línies de recerca. Prenent com a base els coneixements consolidats els darrers anys, el grup iniciarà nous subprojectes d'investigació per estudiar patrons de resposta immune en altres tipus de tumors i

la seva interrelació amb altres tipus de virus. Per aconseguir aquests propòsits utilitzarem tècniques de fluorescència mesurades amb sistemes d'anàlisi d'imatge nous que específicament desenvoluparem.

Línies de recerca

- Morfometria i informàtica aplicada: desenvolupament de patrons d'anàlisi d'imatges digitals assistits per ordinador per avaluar quantitativament de manera automatitzada marcadors específics de subpoblacions cel·lulars tumorals i de resposta immune amb tincions immunohistoquímiques i FISH.
- Estudi de la cel·lularitat limfoide reactiva i de la resposta immune tissular intratumoral en síndromes limfoproliferatius i altres neoplàsies: implicacions pronòstiques i mecanismes d'escapament tumoral.
- Potencial oncogènic de virus en limfomes i altres tumors: expressió de marcadors d'infecció per virus d'Epstein-Barr, virus Herpes Humà tipus 8 i virus de l'hepatitis C en les cèl·lules tumorals mitjançant tèc-

ONCOLOGIA I HEMATOLOGIA

niques d'immunohistoquímica i d'hibridació in situ; relació amb altres virus (coïnfeccions) i amb altres factors implicats en l'etiopatogènia dels càncers.

Projectes de recerca actius

- Títol: Relación entre patrones de respuesta inmune y mecanismos de proliferación y apoptosis sobre células tumorales en Linfoma de Hodgkin.
Investigador principal: Tomás Álvaro Naranjo.
Entitat finançadora: Instituto de Salud Carlos III.
Número d'expedient: 05/1527.
Import concedit: 102.340 €
Període d'execució: 2006–2008.
Projecte gestionat per la Fundació Dr. Ferran.
- Títol: Automatización de la detección de dianas moleculares marcadas con hibridación in situ de fluorescencia mediante análisis digital de imagen en cáncer de mama.
Investigador principal: Dr. Ramon Bosch.
Entitat finançadora: Mútua Madrileña.
Import concedit: 28.358 €
Període d'execució: 2008–2009.
Projecte gestionat per la Fundació Dr. Ferran.

Publicacions

- López C, Lejeune M, Salvadó MT, Escrivà P, Bosch R, Pons LE, Álvaro T, Roig J, Cugat X, Baucells J, Jaén J. Automated quantification of nuclear immunohistochemical markers with different complexity. *Histochem Cell Biol* 2008;129:379-87. FI: 2,89. 1r quartil.
- López C, Lejeune M, Escrivà P, Bosch R, Salvadó MT, Pons LI, Baucells J, Cugat X, Álvaro T, Jaén J. Effects of image compression on automatic count of immunohistochemically stained nuclei in digital images. *J Am Med Inform Assn* 2008;15:794-8. FI: 3,09. 1r quartil.

- Lejeune M, Jaén J, Pons LI, López C, Salvadó MT, Bosch R, García M, Escrivà P, Baucells J, Cugat X, Álvaro T. Quantification of diverse subcellular immunohistochemical markers with clinicobiological relevancies: validation of a new computer-assisted image analysis procedure. *J Anat* 2008;212:868-78. FI: 2,55. 1r quartil.
- Álvaro T, Lejeune M, García JF, Salvadó MT, López C, Bosch R, Jaén J, Escrivà P, Pons LI. Tumor-infiltrated immune response correlates with alterations in the apoptotic and cell-cycle pathways in Hodgkin and Reed-Sternberg cells. *Clin Cancer Res* 2008;14:685-91. FI: 6,25. 1r quartil.
- de Sanjose S, Benavente Y, Vajdic CM, Engels EA, Morton LM, Bracci PM, Spinelli JJ, Zheng T, Zhang Y, Franceschi S, Talamini R, Holly EA, Grulich AE, Cerhan JR, Hartge P, Cozen W, Boffetta P, Brennan P, Maynadié M, Cocco P, Bosch R, Foretova L, Staines A, Becker N, Nieters A. Hepatitis C and non-Hodgkin lymphoma among 4784 cases and 6269 controls from the International Lymphoma Epidemiology Consortium. *Clin Gastroenterol Hepatol* 2008;6:451-8. FI: 5,46. 1r quartil.

Llibres i capítols de llibres

- Escrivà P, Lejeune M, Bosch R, López C, González M, Salvadó MT, Jaén J, Pons LE, Álvaro T. STAT1 expression is associated with EBV status in T/NK-cell lymphomas. *Virchows Archives* 452(Suppl 1), abstract O-6, p°S3, 2008.
- López C, Bosch R, M Lejeune, Escrivà P, Rodríguez M, Salvadó MT, Tomás B, Lluís E. Pons, Álvaro T, Jaén J. Proliferation index and percentage of positive nuclear area in follicular lymphoma evaluated with digital image analysis. *Folia Histochem Cytobiol* 46(S2), abstract P2.64, p°81, 2008.
- López C, Lejeune M, Escrivà P, Bosch R, Salvadó MT, Pons LI.E, Álvaro T, Jaén J. Effects of image compression on area and roundness parameters

ONCOLOGIA I HEMATOLOGIA

in digital image analysis. *Folia Histochem Cytobiol* 46(S2), abstract P2.63, p^o80-81, 2008.

- Lejeune M, López C, Escrivà P, Bosch R, Jaén J, Pons LI, Salvadó MT, Álvaro T. Fluorescent in situ hybridization digital image composition using computerized image analysis procedure. *Folia Histochem Cytobiol* 46(S2), abstract P2.40, p^o72, 2008.

Comunicacions a congressos

- López C, Bosch R, Lejeune M, Rodríguez M, Tomás B, Jaén J. Avaluació automatitzada de l'índex de proliferació en limfomes fol·liculars de grau I/II i el seu significat pronòstic. XXIV Jornades Mèdiques i de la Salut de les Terres de l'Ebre. Tortosa, 2008.
- López C, Lejeune M, Salvadó MT, Pons LI E, Àlvaro T, Jaén J. Compressió d'imatges digitals en recomptes quantitativs automatitzats de tincions immunohistoquímiques nuclears. XXIV Jornades Mèdiques i de la Salut de les Terres de l'Ebre. Tortosa, 2008.
- Lejeune M, López C, Escrivà P, Bosch R, Jaén J, Pons LI, Salvadó MT, Álvaro T. Fluorescent in situ hybridization digital image composition using computerized image analysis procedure. 13th Congress of the International Federation of Societies for Histochemistry and Cytochemistry (IHC 2008: 'Imaging of Cell Dynamics'). Gdansk (Polònia), 2008.
- López C, Bosch R, M Lejeune, Escrivà P, Rodríguez M, Salvado MT, Tomás B, Lluís E. Pns, Álvaro T, Jaén J. Proliferation index and percentage of positive nuclear area in follicular lymphoma evaluated with digital image analysis. 13th Congress of the International Federation of Societies for Histochemistry and Cytochemistry (IHC 2008: 'Imaging of Cell Dynamics'). Gdansk (Polònia), 2008.
- López C, Lejeune M, Escrivà P, Bosch , Salvadó MT, Pons LI.E, Álvaro T, Jaén J. Effects of image compression on area and roundness parameters in digital image analysis. 13th Congress of the International Federation of Societies for Histochemistry

and Cytochemistry (IHC 2008: 'Imaging of Cell Dynamics'). Gdansk (Polònia), 2008.

- Pons LL, Muñoz E, Salvadó M^a T, Pérez J, Pla F, Lejeune M, Pla J, Álvaro T. Aumento de incidencia de patología cervical en el hospital comarcal de Tortosa (Terre de l'Ebre- Tarragona). Congreso Nacional de Patología Cervical. Madrid, 2008.

Ponències i conferències convidades

- Álvaro Tomás. Respuesta inmune en síndromes linfoproliferativos. XXVIII Congreso Centroamericano de Patología. San José (Costa Rica), 2008.
- Escrivà P, Lejeune M, Bosch R, Lopez C, González M, Álvaro T. Els Limfomes no Hodgkin de cèl·lules T a les Terres de l'Ebre: Característiques clínico-patològiques i expressió del virus del Epstein-Barr. XXIV Jornades Mèdiques i de la Salut de les Terres de l'Ebre. Tortosa, 2008.
- Escrivà P, Lejeune M, Bosch R, López C, González M, Salvado MT, Jaén J, Pons LE, Álvaro T. STAT1 expression is associated with EBV status in T/NK-cell lymphomas. 3rd Intercontinental Congress of Pathology. Barcelona, 2008.

Activitat investigadora: grups de recerca IISPV

Àmbit estratègic 4 NEUROCIÈNCIES I SALUT MENTAL

NEUROCIÈNCIES I SALUT MENTAL

GRUP DE RECERCA EN NEUROLOGIA HOSPITAL DE TORTOSA VERGE DE LA CINTA

Responsable del grup:

Juan José Baiges

jjbaiges.ebre.ics@gencat.cat

Investigadors/es:

Moisés Garces	Rocio Viñuela
Eva Forcadell	Calamanda Matamoros
Gisela Martín	Ester Inglada
Elena Muñoz	Sonia Galvez
Josep Zaragoza	

Objectius

- Incrementar el coneixement epidemiològic de les principals malalties neurològiques.
- Avaluat l'eficàcia i eficiència de determinats tractament en pacients neurològics.
- Determinar la prevalença i incidència de malalties neurodegeneratives a la nostra regió sanitària.
- Determinar la prevalença i incidència de malalties cerebrovasculares a la nostra regió sanitària i avaluar l'impacte de la implantació del sistema d'atenció especialitzada a l'ictus.
- Determinar la prevalença i incidència d'esclerosi múltiple a la nostra regió sanitària.
- Avaluat l'eficàcia i eficiència del tractament de rehabilitació cognitiva en pacients amb esclerosi múltiple i crear una publicació de suggeriments i guies de rehabilitació cognitiva específica.

Línies de recerca

- Línia malalties neurodegeneratives. Estudis epidemiològics: són 2 estudis epidemiològics observacionals prospectius per determinar la prevalença i incidència de malalties neurodegeneratives en la

nostra regió sanitària caracteritzada per un enveïlliment de la població. Dos projectes inicials amb cribatge de dues malalties de diferents característiques que serviran d'estudi pilot per a la resta de malalties neurodegeneratives.

- a. Estudi epidemiològic de deteriorament cognitiu lleu a Tivenys. Amb la col·laboració d'atenció primària amb les Dres. Beatriz Satue, Emma Marqués, Montse Miravalls, Mar Bria i Noelia Cases. Es tracta de fer un estudi prospectiu exhaustiu de una malaltia d'alta prevalença en una petita població molt ben coneguda i de fàcil control.
- b. Estudi epidemiològic prospectiu de prevalença i incidència de la *esclerosi múltiple* en la població de la regió sanitària Terres de l'Ebre (189.000 hab.) realitzat amb la col·laboració de tots els centres d'atenció primària de la zona. Es tracta d'un estudi de la prevalença e incidència prospectiu a llarg termini d'una malaltia de baixa prevalença que afecta a una població, de gran impacte socioeconòmic i laboral.

- Línia neurovascular:
 - a. Investigació clínica en epidemiologia de malalties cerebrovasculares a la regió sanitària de Terres de l'Ebre arran de la implantació del sis-

tema d'atenció especialitzada a l'ictus. Impacte i resposta poblacional.

- b. Col·laboració amb l'estudi epidemiològic a la regió de Catalunya dins el Pla director de Malalties cerebrovasculars. Beca Marató Ictus.
- Altres:
 - a. Estudi pilot de rehabilitació cognitiva en pacients amb esclerosi múltiple. S'ha realitzat ja un grup pilot de rehabilitació cognitiva valorant la milloria en les diferents àrees cognitives després de 16 sessions de tractament. Intenció de realitzar un estudi a més gran escala de rehabilitació cognitiva en els pacients afectats a tots els nivells de discapacitat; poder calcular l'eficàcia i eficiència del tractament i crear una publicació de suggeriments i guies de rehabilitació cognitiva específica.
 - b. Cribratge i detecció de trastorns de conducta en pacients amb deterior cognitiu; orientació i educació a cuidadors. Es valorarà posteriorment l'eficàcia d'aquesta actuació per realitzar una publicació dirigida a cuidadors sobre tractament de trastorns de conducta.

Comunicacions a congressos

- Garcés M, Baiges JJ, Martín G, Muñoz E, Escrich C, Chamarro E, Forcadell E, Gálvez S. Tractament de l'ictus agut amb fibrinolisis: experiència a les Terres de l'Ebre. XII Reunió Anual de la Societat Catalana de Neurologia / XII Curs d'Actualització en Neurologia. Girona, 2008.
- Forcadell Ferreres E, Gálvez Vicente S, Martín Ozaeta G, Muñoz Farjas E, Garcés Redondo M, Baiges Octavio JJ. Assaig Pilot d'Estimulació Cognitiva en Esclerosi Múltiple Remitent recidivant i Secundària Progressiva. XII Reunió Anual de la Societat Catalana de Neurologia. Girona, 2008.

Publicacions

- García PJ, Sesar A, Ares B, Castro A, Alonso F, Alvarez M, Arbelo J, Baiges J, Burguera JA, Calopa M, Campos D, Castaño B, Carballo M, Chacón J, Espino A, Gorospe A, Giménez S, Granés P, Hernández J, Ibáñez R, Jiménez FJ, Krupinski J, Kulisevsky J, Legarda I, Lezcano E, Martínez JC, Mateo D, Miquel F, Mir P, Muñoz E, et al. Efficacy of Long-Term continuous Subcutaneous Apomorphine Infusions in Advanced Parkinson's Disease with Motor Fluctuations: A multicenter Study. *Movement Disorders* 2008;23:1130-6. FI: 3,21. 1r quartil.
- Piñol G, Larrode P, Garcés M, De la Puerta I, Iñiguez C. Características del síndrome de Guillain Barre en el area III de salud de la Comunidad Autónoma de Aragón. *An Med Interna* 2008;25:108-12.

NEUROCIÈNCIES I SALUT MENTAL

GRUP D'INVESTIGACIÓ EN PSIQUIATRIA (GIP)

Responsable del grup:

Antonio Labad

antonio.labad@urv.cat

Investigadors/es:

Elisabet Vilella

Lourdes Martorell

Alfonso Gutiérrez

Yolanda Alonso

Bárbara Roig

Joaquín Valero

Maria José Cortés

Glòria Albacar

Marcel Rosich

Jordi Tomàs

Ana Hernández

Lorena Moreno

Nerea Abasolo

Eva España

Begoña Verge

Vanesa Serret

Ana M. Gaviria

José G. Franco

Tècnica de laboratori:

Ma Carme Arbós

Objectius

- Projectes: mantenir l'indicador d'almenys un projecte finançat per investigador doctor sènior. Promoure les col·laboracions amb altres grups però evitar les que no resultin productives científicament.
- Publicacions: mantenir un índex superior o igual a 2 publicacions/IP i any; augmentar la mitjana del factor d'impacte de les publicacions a 4 en el proper quinquenni.
- Tesis doctorals: augmentar a 2 el nombre de tesis doctorals defensades al grup/any i en format europeu, sempre que sigui possible.
- Màster/docència postgrau: mantenir la coordinació del màster oficial de qualitat titulat Salut Mental: Psiquiatria, Neurotoxicologia i Psicofarmacologia. Mantenir les col·laboracions en altres màsters i programes de postgrau com a professors convidats.
- Formació del personal del grup: incrementar el nombre de presentacions orals i implementar el portafolis

com a sistema de documentació i seguiment del personal en formació.

- Organització de jornades: mantenir el nombre de 2 jornades de caire científic i divulgatiu que el grup organitza per any.
- Divulgació de resultats: incrementar el nombre d'activitats de divulgació que els membres del grup fan.
- Gestió de qualitat: mantenir la certificació UNE-EN ISO 9001:2000 com a grup de recerca de la URV.
- Xarxes científiques nacionals i internacionals: mantenir la coordinació del node de malalties neuropsiquiàtriques del Banco Nacional de ADN. Entrar en el CIBER de salut mental.

Línies de recerca

- Cerca de fenotips alternatius al diagnòstic en pacients esquizofrènics o amb trastorn de la personalitat.
- Estudi de les alteracions de l'ADN del mitocondri en l'etiopatogènia de l'esquizofrènia.

- El gen DDR1 (receptor domini discoïdina 1) com a proteïna de la mielina en l'esquizofrènia.

Projectes de recerca competitius i actius finançats per agències públiques

- Títol: Estudio de la personalidad como posible factor modulador de los endofenotipos esquizopercóticos. Investigador principal: Antonio Labad. Entitat finançadora: Instituto de Salud Carlos III. Número d'expedient: 06/0857. Import concedit: 15.730 € Període d'execució: 2007-2009.
- Títol: Contribución del ADN mitocondrial (ADNmt) a la etiopatogenia de la esquizofrenia. Correlación de los estudios genéticos y de expresión con características fenotípicas de la enfermedad. Investigador principal: Lourdes Martorell. Entitat finançadora: Instituto de Salud Carlos III. Número d'expedient: 06/1586. Import concedit: 125.477 € Període d'execució: 2007-2009.
- Títol: Nodo de enfermedades neuropsiquiátricas. Banco Nacional de ADN. Investigador principal: Elisabet Vilella Entitat finançadora: Genoma España Número d'expedient: GENNEPP05 Import concedit: 498.853 € Període d'execució: 2006-2009.
- Títol: Receptor dominio discoidina 1 (DDR1) y su asociación con las alteraciones de la mielina en la esquizofrenia y su función en el proceso de mielinización en el SNC. Investigador principal: Elisabet Vilella Entitat finançadora: Ministerio de Educación y Ciencia Número d'expedient: SAF2007-60086 Import concedit: 171.820 € Període d'execució: 2007-2010.

Publicacions

- Vilella E, Costas J, Sanjuan J, Guitart M, De Diego Y, Carracedo A, Martorell L, Valero J, Labad A, de Frutos R, Nájera C, Moltó MD, Toirac I, Guillamat R, Brunet A, Vallès V, Pérez L, Leon M, de Fonseca FR, Phillips C, Torres M. Association of schizophrenia with DTNBP1 but not with DAO, DAOA, NRG1 and RGS4 nor their genetic interaction. *J Psychiatr Res* 2008;42:278-88. FI: 3,71. 1r quartil.
- Sanjuan J, Martin-Santos R, Garcia-Esteve L, Carot JM, Guillamat R, Gutierrez-Zotes A, Gornemann I, Canelas F, Baca-Garcia E, Jover M, Navines R, Valles V, Vilella E, de Diego Y, Castro JA, Ivorra JL, Gelabert E, Guitart M, Labad A, Mayoral F, Roca M, Gratacos M, Costas J, van Os J, de Frutos R. Mood changes after delivery: role of the serotonin transporter gene. *Br J Psychiatry* 2008;193:383-8. FI: 5,45. 1r quartil.
- Martínez-García A, Aldudo J, Recuero M, Sastre I, Vilella-Cuadrada E, Rosich-Estragó M, Frank A, Valdivieso F, Bullido MJ. Presenilin 1 polymorphism associated with Alzheimer's disease in apolipoprotein E4 carriers. *Dement Geriatr Cogn Disord* 2008;26:440-4. FI: 2,64. 2n quartil.
- Aragonès E, López-Cortacans G, Badia W, Hernández JM, Caballero A, Labad A; INDI Research Group. Improving the role of nursing in the treatment of depression in primary care in Spain. *Perspect Psychiatr C* 2008;44:248-58. FI: 1,06. 2n quartil.
- Gutiérrez-Zotes JA, Gutiérrez F, Valero J, Gallego E, Baillés E, Torres X, Labad A, Livesley WJ. Structure of personality pathology in normal and clinical samples: Spanish validation of the DAPP-BQ. *J Pers Disord* 2008;22:389-404. FI: 3,13. 1r quartil.
- Vidal ML, Cortés MJ, Valero J, Gutiérrez-Zotes A, Labad A. Ambiente familiar y emoción expresada en pacientes con esquizofrenia u otras psicosis y en sus familiares de primer grado. *Actas Esp Psiquiatr* 2008;36:271-6. FI: 0,32. 4t quartil
- Martorell L, Costas J, Valero J, Gutierrez-Zotes A, Phillips C, Torres M, Brunet A, Garrido G, Carra-

NEUROCIÈNCIES I SALUT MENTAL

cedo A, Guillamat R, Vallès V, Guitart M, Labad A, Vilella E. Analyses of variants located in estrogen metabolism genes (ESR1, ESR2, COMT and APOE) and schizophrenia. *Schizophr Res* 2008;100:308-15. Fl: 4,24. 1r quartil.

- Roig B, Martorell L, Vilella E. Estudios de expresión génica en tejido cerebral de pacientes con esquizofrenia. *Monografías de Psiquiatría* 2008;20:59-72.

Comunicacions a congressos

- González O, Valero J, Arranz S, Peña J, Labad A. Influencia del consumo de tóxicos en los déficits atencionales de pacientes esquizofrénicos. XXXV Jornadas Nacionales de Socidrogalcohol. La Coruña, 2008.
- Vilella E, Palau N, Figuera L, Arbós C, Saladie J, Ibars J. Implementation of a ISO 9001:2000 Quality Management System in the Biobank of Reus (Spain). European Science Foundation-UB Conference in Biomedicine, Biobanks: Introduction and Next Steps. Sant Feliu de Guíxols, 2008.
- Palau N, Arbós C, Vilella E, Martínez A, Bullido MJ, Elcoroaristizabal X, Pancorbo M, Herrero M, Salazar A, Burguera J. Spanish National Biobank for Neuropsychiatric Diseases. European Science Foundation-UB Conference in Biomedicine, Biobanks: Introduction and Next Steps. Sant Feliu de Guíxols, 2008.
- Rodríguez-Santiago B, Sobrino B, Serra C, Flores R, Brunet A, Gabau E, Guillamat R, Vilella E, Martorell L, Valero J, Gutiérrez-Zotes A, Labad A, Carracedo A, Pérez-Jurado LA. Association of copy number variation at 22q11.23 with schizophrenia. 40th European Human Genetics Conference. Barcelona, 2008.
- Soria V, Gratacòs M, Martínez-Amorós E, Valero J, García C, González JR, Gutiérrez-Zotes A, Saus E, Bayés M, Crespo JM, Martorell L, Vilella E, Labad A, Vallejo J, Menchón JM, Estivill X, Urretavizcaya M. Identification of novel variants in the Arylalkylamine Nacetyltransferase (AANAT) human gene and their

contribution to Mood Disorders susceptibility. 40th European Human Genetics Conference. Barcelona, 2008.

- Hernández A, Gutiérrez-Zotes JA, Gaviria A, Cortés MJ, Valero J, Labad A. Relación entre el modelo dimensional de Livesley (DAPP-BQ) y las escalas de personalidad psicopatológica (PSY-5) del MMPI-2. VII Congreso Nacional de Trastornos de la Personalidad. Còrdova, 2008.
- González O, Sáenz A, Valero J, Gaviria A, Peña, Labad A. Deterioro cognitivo tras el primer episodio de esquizofrenia. 6ª Reunión Internacional sobre las Fases Tempranas de las Enfermedades Mentales: Psicosis y cognición. Santander, 2008.

Ponències i conferències convidades

- Vilella E. Expression of discoidin domain receptor 1 (DDR1) isoforms in brain from matched schizophrenia patients and unaffected controls. XVth World Congress on Psychiatric Genetics. Osaka (Japó), 2008.
- Vilella E. Factores hormonales en la depresión posparto. XII Congreso Nacional de Psiquiatría. València, 2008.

Pertinença a estructures estables de recerca

- Grup de Recerca Consolidat. AGAUR. SGR2005-00967. Grup d'Investigació en Psiquiatría. Responsable del grup: Antonio Labad.
- GIP. Mapa Grups de Recerca de la URV. Responsable del grup: Antonio Labad.
- Node coordinador de malalties neuropsiquiàtriques del Banco Nacional ADN. NEP BNADN. Responsable del grup: Elisabet Vilella.

GRUP MULTIDISCIPLINAR D'INVESTIGACIÓ EN DOLOR HOSPITAL UNIVERSITARI DE TARRAGONA JOAN XXIII

Responsable del grup:

Antoni Castel

antonicastel.hj23.ics@gencat.cat

Investigadors/es:

Maria Rull

Cristobal Añez

Ramón Fontova

José Sala Payá

Maria José Poveda

Rocio Perriñán

Anna Padrol

Natàlia Aragonés

Becària:

Marta Salvat

Objectius

El grup centra el treball en la investigació aplicada en els àmbits del dolor crònic, del dolor agut postoperatori i els factors de pronòstic de cronificació de la lumbàlgia. L'equip està integrat per metges de diferents especialitats (anestesiologia, reumatologia, geriatria) i psicòlegs. Les àrees actuals d'investigació són les següents:

- Investigació en el camp del tractament multidisciplinari dels pacients amb dolor crònic.
- Investigació en el camp del rendiment de les funcions cognitives dels malalts amb dolor crònic i el seu impacte en la qualitat de vida.
- Investigació en el camp del tractament del dolor agut postoperatori.

D'altra banda, en els propers cinc anys està previst iniciar la següent línia d'investigació: Investigació sobre els factors pronòstics de cronicitat de la lumbàlgia.

Línies de recerca

- Investigació en tractament multidisciplinari dels pacients amb dolor crònic:
 - Disseny i validació de programes d'intervenció psicològica cognitivoconductual amb pacients diagnosticats de fibromiàlgia que presenten comorbiditat psicopatològica (trastorns afectius i trastorns d'ansietat).
 - Disseny i validació de programes d'intervenció multidisciplinària dirigits a pacients amb diferents quadres de dolor crònic (lumbàlgia i dolor neuropàtic), dissenyats tenint en compte característiques específiques: edat, situació laboral, o altres.
- Investigació en el camp del rendiment de les funcions cognitives dels malalts amb dolor crònic i el seu impacte en la qualitat de vida.
- Investigació en el camp del tractament del dolor agut postoperatori.

NEUROCIÈNCIES I SALUT MENTAL

Projectes de recerca competitius i actius finançats per agències públiques

- Títol: Desenvolupament i aplicació d'un programa multidisciplinar de tractament de la fibromiàlgia dirigit a pacients amb baix nivell cultural.
Investigador principal: Maria Rull.
Entitat finançadora: Fundació La Marató de TV3.
Número d'expedient: 70910
Import concedit: 182.956 €
Període d'execució: 2008–2010.
- Títol: Programa de millora del rendiment cognitiu dels malalts amb dolor crònic.
Investigador principal: Antoni Castel.
Entitat finançadora: Fundació Caixa Sabadell.
Import concedit: 5.000 €
Període d'execució: 2008–2009.
- Títol: Cronificació del dolor després de la cirurgia d'hernia inguinal, de mama i cardiotòrica: anàlisi dels factors predictius i associació amb polimorfismes genètics.
Investigador principal: Antonio Montes.
Entitat finançadora: Fundació La Marató de TV3.
Import concedit: 199.328 €
Període d'execució: 2008–2010.
Projecte gestionat per l'Hospital del Mar.
- Títol: Rendiment cognitiu i percepció de problemes de memòria en pacients amb dolor crònic.
Investigador principal: Antoni Castel.
Entitat finançadora: Fundación de Afectados y Afectadas de Fibromiálgia y Síndrome de Fatiga Crónica i la Sociedad Española del Dolor.
Número d'expedient: Premio de Investigación en Fibromiálgia y Ciencia 2007.
Import concedit: 6.000 €
Període d'execució: 2008.

Publicacions

- Martínez C, Castel A, Capafons, Sala J, Espejo B, Cardeña E. Hypnotic treatment synergizes the psychological treatment of fibromyalgia: a pilot study. *Am J Clin Hypn* 2008;50:311-21. FI: 1,06. 3r quartil.
- Sala J, Cardeña E, Holgado C, Añez C, Pérez P, Perriñán R, Capafons A. The contributions of Ramon y Cajal and other Spanish authors to hypnosis. *Int J Clin Exp Hypn* 2008;56:1-12. FI: 1,06. 2n quartil.
- Castel A, Cascón R, Salvat M, Sala J, Rull M. Rendimiento cognitivo y percepción de problemas de memoria en pacientes con dolor crónico: con fibromiálgia versus sin fibromiálgia. *Rev Soc Esp Dolor* 2008;6:358-70.
- Castel A, Salvat M, Sala J, Rull M. Cognitive-Behavioural group treatment with hypnosis: A randomized pilot trial in fibromyalgia. *Contemporary Hypnosis* 2008;26:48-59.
- Galvez R, Ribera V, González-Escalada JR, Souto A, Cánovas ML, Castro A, Herrero B, Maqueda MA, Castilforte M, Marco-Martínez JJ, Pérez C, Vicente-Fatela L, Nieto C, Orduño MJ, Padrol A, Reig E, Carballido J, Cózar JM. Analgesic efficacy of zoledronic acid and its effect on functional status of prostate cancer patients with metastasis. *Patient Preference and Adherence* 2008;2:215-24.
- Valero R, Mayoral V, Massó E, Lopez A, Sabaté S, Villalonga R, Villalonga A, Casals P, Vila P, Borrás R, Añez C, Bermejo S, Canet J. Evaluación y manejo de la vía aérea difícil prevista y no prevista: Adopción de guías de práctica. *Rev Esp Anestesiología y Reanimación* 2008; 55:563-70.

Llibres i capítols de llibre

- Méndez B, Añez C, Sandiumenge A. Intubación y manejo de vía aérea. En: De Mendoza D, Rodríguez A, Díaz E y Rello J, editores. *Medicina Intensiva Respiratoria. Principios y práctica*. Silva Editorial. Tarragona, 2008.

Comunicacions a congressos

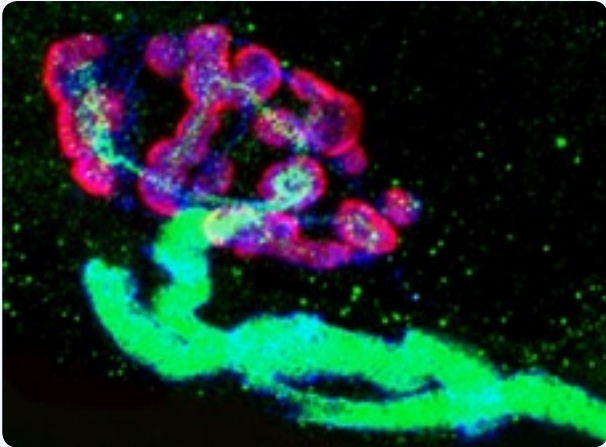
- Poveda MJ, Olona M, Castel A y Fontova R. Frecuencia de incapacidad laboral en pacientes diagnosticados de fibromialgia en el área de influencia del hospital universitario Joan XXIII de Tarragona. Estudio epidemiológico transversal. La Coruña, 2008.
- Castel A, Padrol A, Larroca F, Lobato F, Sala J, Rull M. Imagen, dolor y variables psicosociales. IX Reunión Anual de la Sociedad Española del Dolor. Girona, 2008.

Ponències i conferències convidades

- Castel A. Rendimiento cognitivo y percepción de problemas de conducta en una muestra de pacientes con dolor crónico: con fibromialgia versus sin fibromialgia. Jornada Científica Fibromialgia: una enfermedad más visible. Barcelona, 2008.
- Rull M. Radiofrecuencia en el tratamiento del Dolor Lumbar. VIII Reunión iberoamericana de capítulos del dolor. Asociación venezolana para el estudio del dolor. Venezuela, 2008.
- Castel A. Evaluación de la intensidad del dolor en el paciente geriátrico con o sin deterioro cognitivo. XXIII Jornada de Teràpia del Comportament i Medicina Conductual en la Pràctica Clínica. Barcelona, 2008.
- Castel A. Rendimiento cognitivo y percepción de problemas de conducta en una muestra de pacientes con dolor crónico: con fibromialgia versus sin fibromialgia. IV Jornadas Codo con Codo. Madrid, 2008.

NEUROCIÈNCIES I SALUT MENTAL

UNITAT D'HISTOLOGIA I NEUROBIOLOGÍA (UHNEUROB)

Responsable del grup:

Josep Tomàs

josep.tomas@urv.cat

Investigador/es:

Manel Santafé

Nicolau Ortiz

Neus Garcia

M. Angel Lanuza

Becàries

Núria Besalduch

Marta Tomàs

Objectius

- Coneixement dels mecanismes moleculars de formació, estabilització, inestabilització i pèrdua de sinapsi i connexions neuronals.
- Coneixement dels mecanismes cel·lulars implicats en la fisiopatologia de malalties neurològiques autoimmunes.

Línies de recerca

- Neurobiologia cel·lular i molecular. Sinaptogènesi i plasticitat de les connexions neuronals.
- Estudi de la neurotransmissió en pacients i models experimentals de malalties neurològiques i neuromusculars agudes i cròniques.

Projectes de recerca competitiu i actius finançats per agències públiques

- Títol: Efectos fisiopatológicos de los anticuerpos antigangliósidos de pacientes con enfermedades

neuromusculares sobre las funciones de los gangliósidos en axones motores.

Investigador principal: Manel Santafé.

Entidad financiadora: Instituto de Salud Carlos III.

Número d'expedient : 05/1599.

Import concedit: 59.262 €

Període d'execució: 2006- 2008.

- Títol: Desestabilización y pérdida de conexiones neurales. Mecanismo molecular, dependiente de la actividad sináptica y controlado por las proteínas quinasas A y C.

Investigador principal: José Maria Tomàs.

Entidad financiadora: Fondo de Investigación Sanitaria. Instituto de Salud Carlos III.

Número d'expedient: 05/0207.

Import concedit:102.340 €

Període d'execució: 2006-2008.

Projecte gestionat per la URV.

- Títol: Suport a les activitats del grup de recerca Unitat d'Histologia i Neurobiologia (UHNEUROB).

Investigador principal: José Maria Tomàs.

Entidad financiadora: Agència de Gestió d'Ajuts Universitaris i de Recerca.

Número d'expedient: 2005SGR00337.

NEUROCIÈNCIES I SALUT MENTAL

Període d'execució: 2006-2008.
Projecte gestionat per la URV.

Publicacions

- Garcia N, Santafé M, Tomàs M, Lanuza MA, Tomàs J. Short-term effects of beta-amyloid25-35 to transmitter release in neuromuscular synapses. *J Neuropath Exp Neurol* 2008;67: 250-9. FI: 4,72. 1r quartil.
- Santafé M, Sabaté MM, Garcia N, Ortiz N, Lanuza MA, Tomàs J. Anti-GM2 ganglioside IgM paraprotein induces neuromuscular block without neuromuscular damage. *J Neuroimmuno* 2008;204:20-8. FI: 2,92. 2n quartil.

Comunicacions a congressos

- Santafé M, Ortiz N, Sabaté M, Garcia N, Lanuza MA, Tomas M, Tomas JM. Ganglioside IgM paraprotein induces neuromuscular block without neuromuscular damage. 12th Congress of the European Federation of Neurological Societies. *European Journal of Neurology* 2008 15:16. Madrid, 2008.
- Lanuza M, Besalduch N, Garcia N, Santafé MM, Tomàs M, Ortiz N, Tomàs J. Postnatal neuromuscular synapse maturation in protein kinase C theta knockout mice. 6th Forum of European Neuroscience. Ginebra, 2008.
- Besalduch N, Tomàs M, Santafé MM, Garcia N, Ortiz N, Lanuza M, Tomàs J. Activation of classical-protein kinase C isozymes in the presynaptic activity-dependent muscarinic mechanism of ACh release modulation. 6th Forum of European Neuroscience. Ginebra, 2008.
- Tomàs M, Santafé MM, Lanuza M, Ortiz N, Besalduch N, Garcia N, Tomàs J. Brain-derived neurotrophic factor (BDNF) involvement in the functional elimination of redundant synaptic contacts at polyinnervated neuromuscular synapses during development. 6th Forum of European Neuroscience. Ginebra, 2008.

- Besalduch N, Tomàs M, Santafé MM, Garcia N, Ortiz N, Lanuza MA, Tomàs J. Activació de les isoformes clàssiques de la proteïna quinasa C (cPKC) en el mecanisme, muscarínic presinàptic activitat dependent, de la modulació de l'alliberament d'ACh. VII Simposio de Neurobiologia experimental. Societat Catalana de Biologia. Barcelona, 2008.
- Lanuza M, Besalduch N, González C, Garcia N, Santafé MM, Tomàs M, Ortiz N, Tomàs J. Maduració de la unió neuromuscular postnatal en ratolins deficients en la proteïna quinasa C theta. VII Simposio de Neurobiologia experimental. Societat Catalana de Biologia. Barcelona, 2008.
- Tomàs M, Santafé MM, Lanuza M, Ortiz N, Besalduch N, Garcia N, Tomàs J. Implicació del Brain neurotrophic factor (BDNF) en l'eliminació funcional de contactes sinàptics redundants en la sinapsi neuromuscular poliinnervada durant el desenvolupament. VII Simposio de Neurobiologia experimental. Societat Catalana de Biologia. Barcelona, 2008.

Ponències i conferències convidades

- M Santafé. Coupling of presynaptic muscarinic autoreceptors to serine kinases in low and high release conditions on the rat motor nerve terminal. *Jornadas Neurotoxicología y Psicofarmacología*. Almeria, 2008.

Pertinença a estructures estables de recerca

- Unitat d'Histologia i Neurobiologia (UHNEUROB). Mapa Grups de Recerca de la URV. Responsable del grup: José Maria Tomàs.
- Grup de Recerca Consolidat. AGAUR. SGR2005-00337. Unitat d'Histologia i Neurobiologia (UHNEUROB). Responsable del grup: José Maria Tomàs.

Activitat investigadora: grups de recerca IISPV

Àmbit estratègic 5 SALUT I MEDI AMBIENT

**(TOXICOLOGIA, MICROBIOLOGIA,
MALALTIES INFECCIOSES I VIH/SIDA)**

SALUT I MEDI AMBIENT

CENTRE DE TECNOLOGIA AMBIENTAL ALIMENTÀRIA I TOXICOLÒGICA (TECNATOX). LABORATORI DE TOXICOLOGIA I SALUT MEDIAMBIENTAL (LTSM).

Responsable del grup:

Josep Lluís Domingo Roig

jose Luis.domingo@urv.cat

Pàgina web: www.tecnatox.cat

Gestora Tècnica:

Marta Schuhmacher

Directores d'Àrea:

Martí Nadal

Roser Martí

Mercedes Gómez

Mª Teresa Colomina

Investigadors/es:

Montse Mari

Jordi Sierra

Aïda Valls

José Luis Esparza

Francisco Miró

Arturo Ortega

Margarita Torrente

Tània García

José Gregorio Salazar

Ana Passuello

Mª Luisa Albina

Montserrat Bellés

Francisco García

Victoria Linares

Domènec Sánchez

Paloma Vicens

Ingrid Reverté

Ana Bocio

Neus Roig

Joaquim Rovira

Lolita Vilavert

Gemma Perelló

Isabel Martorell

Virginia Alonso

Diana Ribes

Virginia Alonso

Promotora TecnaTox•LTSM :

Núria Ferré

Tècniques:

Ana Isabel Díez

Beatriz Millán

Pilar Prada

Objectius

- Portar a terme la investigació i desenvolupament a l'àrea de protecció del medi ambient en l'àmbit europeu.
- Estimular la innovació de les empreses mitjançant el contacte entre l'àmbit empresarial i la Universitat.
- Satisfer, des del àmbit universitari, les necessitats de l'administració, de les empreses, pimes i les microempreses dels diferents sectors productius.
- Realitzar accions de transferència de coneixements i de tecnologia, per tal de millorar la salut i la qualitat de vida de la població, així com dels treballadors de les empreses i protegir el medi ambient.
- Realitzar accions de comercialització i màrqueting.
- Desenvolupar una recerca i transferència de qualitat.
- Enfocar el coneixement i la transferència cap a nous models de formació continuada a professionals en actiu.

Línies de recerca

TecnATox-LTSM l'integren diferents línies d'actuació. En la seva vessant alimentària, pretén, en col·laboració amb les empreses del sector, aprofundir en la investigació sobre la dieta i salut des de l'àmbit agroalimentari i cooperar en el desenvolupament de nous processos productius del sector alimentari. Entre els principals serveis, cal destacar l'avaluació dels riscos i dels beneficis del consum per a la població en general.

La línia de Tecnologia ambiental i d'avaluació del risc té, entre els serveis més importants: control, supervisió i predicció dels efectes sobre salut i l'ambient de diverses fonts de l'agent contaminats, en diferents compartiments ambientals i d'etiologies diverses. Desenvolupament dels models de simulació de transport, transformació, degradació i distribució dels contaminants en el medi, i finalment l'elaboració i aplicació de les tècniques d'intel·ligència artificial en l'avaluació dels impactes i risc mediambiental, per a la salut de la població i l'ecosistema.

TecnATox-LTSM compta també amb una àmplia experiència en l'aplicació de la toxicologia experimental avaluativa que és capaç de desenvolupar: models de simulació Quantitative structure-activity relationship (QSAR), per evitar l'ús d'experimentació animal. Desenvolupa també assaigs de toxicitat experimentals in vivo (microorganismes, Microtox i animals d'experimentació), incloent-hi: comportament i l'aprenentatge d'algunes espècies animals, toxicitat reproductiva, estudis de fertilitat, viabilitat de la descendència, teratogènesi, etc.

Projectes de recerca competitius i actius finançats per agències públiques

- Títol: Risk-based management of chemicals and products in a circular economy at a global scale (RISKCYCLE).
Investigadora Principal: Marta Schuhmacher.
Entitat finançadora: COEU – European Commission.

Import concedit: 53.500 €
Període d'execució: 2008-2011.
Projecte gestionat per la URV.

- Títol: Desarrollo de un programa de Capacitación Científico-Técnica y fortalecimiento de una Laboratorio Medioambiental para mejorar la Gestión de la Calidad de las Aguas en ríos Colombianos altamente contaminados.
Investigadora principal: Marta Schuhmacher.
Entitat finançadora: Agencia Española de Cooperación Internacional (AECI).
Número Expedient: D/016090/08.
Import concedit: 74.870 €
Període d'execució: 2008-2011.
Projecte gestionat per la URV.
- Títol: IDE UNIVERS, programme Interreg III B Medoccc, led by the Department of Telecommunications and Information Society (STSI) of the "Generalitat de Catalunya"
Investigador principal: Marta Schuhmacher.
Entitat finançadora: COEU – Comisión Europea.
Import concedit: 112.843 €
Període d'execució: 2006-2008.
Projecte gestionat per la URV
- Títol: Interacción entre factores genéticos y tóxicos (Aluminio y Clorpirifos) sobre la plasticidad neuronal y procesos neurodegenerativos.
Investigadora principal: Maria Teresa Colomina Fosch.
Entitat finançadora: Ministerio de Educación Ciencia y Tecnología Argentina.
Número Expedient: SEJ2006-15628-C02-02/PSIC.
Import concedit: 36.000 €
Període d'execució: 2006-2009.
Projecte gestionat per la URV.
- Títol: Desarrollo de un modelo de evaluación de la exposición y el riesgo, debido al uso de lodo de las aguas residuales de suelo agrícola, basado en un

SALUT I MEDI AMBIENT

sistema de GIS-integrated Expert System (Neuro-fuzzy).

Investigadora principal: Marta Schuhmacher.

Entitat finançadora: Ministerio de Ciencia y Tecnología.

Import concedit: 140.000 €

Període d'execució: 2008-2011.

Projecte gestionat per la URV.

- Títol: Neurodegeneración y cambios en la plasticidad neural asociados a la exposición a PBDEs. Investigador principal: Domingo Sánchez. Entitat finançadora: Instituto de Salud Carlos III. Número Expedient: 07/0823. Import concedit: 75.098 €. Període d'execució: 2008-2010. *Projecte gestionat per la URV.*
- Títol: Desarrollos tecnológicos hacia un Ciclo del Agua Urbano Autosostenible (SOSTAQUA). Investigador principal: Josep Lluís Domingo. Entitat finançadora: Ministerio de Industria, Turismo y Comercio. Import concedit: 125.000 €. Període d'execució: 2007-2010. *Projecte gestionat per la URV.*
- Títol: Estudio en ratas de los efectos de la exposición a ésteres difenilicos polibromados (PBDEs). Sobre la reproducción y el desarrollo pre y postnatal. Investigadora principal: Maria Teresa Colomina. Entitat finançadora: Instituto de Salud Carlos III. Número Expedient: 07/0631. Import concedit: 77.400 €. Període d'execució: 2007-2010. *Projecte gestionat per la URV.*
- Títol: Interacción entre factores genéticos y tóxicos (Aluminio y clorpirifos) sobre la plasticidad sináptica en un modelo animal de enfermedad de Alzheimer. Investigadora principal: Maria Teresa Colomina. Entitat finançadora: Ministerio de Educación Cien-

cia y Tecnología Argentina.

Número Expedient: SEJ2006-15628-C02-02/PSIC.

Import concedit: 36.000 €

Període d'execució: 2006-2009.

Projecte gestionat per la URV.

Publicacions

- Perello G, Martí-Cid R, Llobet JM, Domingo JL. Effects of various cooking processes on the concentrations of arsenic, cadmium, mercury, and lead in foods. *J Agric Food Chem* 2008;56:11262-9. FI: 2,53. 1r quartil.
- Ericson I, Nadal M, Van Bavel B, Lindström G, Domingo JL. Levels of perfluorochemicals in water samples from Catalonia, Spain: Is drinking water a significant contribution to human exposure? *Environ Sci Pollut R* 2008;15:614-9. FI: 3,89. 1r quartil.
- López EM, García M, Schuhmacher M, Domingo JL. A fuzzy expert system for soil characterization. *Environ Int* 2008;34:950-8. FI: 2,80. 1r quartil.
- Nadal M, Perelló G, Schuhmacher M, Cid J, Domingo JL. Concentrations of PCDD/PCDFs in plasma of subjects living in the vicinity of a hazardous waste incinerator: Follow-up and modeling validation. *Chemosphere* 2008;73:901-6. FI: 2,74. 1r quartil.
- Mari M, Nadal M, Schuhmacher M, Domingo JL. Monitoring PCDD/Fs, PCBs and metals in the ambient air of an industrial area of Catalonia, Spain. *Chemosphere* 2008;73:990-8. FI: 2,74. 1r quartil.
- Martí-Cid R, Llobet JM, Castell V, Domingo JL. Human dietary exposure to hexachlorobenzene in Catalonia, Spain. *J Food Protect* 2008;71:2148-52. FI: 1,89. 1r quartil.
- Martí-Cid R, Llobet JM, Castell V, Domingo JL. Evolution of the dietary exposure to polycyclic aromatic hydrocarbons in Catalonia, Spain. *Food Chemical Toxicol* 2008;46:3163-71. FI: 2,19. 1r quartil.
- Gómez M, Esparza JL, Cabré M, García T, Domingo JL. Aluminum exposure through the diet: Metal

- levels in A β PP transgenic mice, a model for Alzheimer's disease. *Toxicology* 2008; 249:214-9. FI: 2,92. 1r quartil.
- Nadal M, Ferré-Huguet N, Martí-Cid R, Schuhmacher M, Domingo JL. Exposure to metals through the consumption of fish and seafood by the population living near the Ebro river in Catalonia, Spain: Health risks. *Hum Ecol Risk Assess* 2008;14:780-95. FI: 0,91. 3r quartil.
 - Martí-Cid R, Llobet JM, Castell V, Domingo JL. Dietary Intake of Arsenic, Cadmium, Mercury, and Lead by the Population of Catalonia, Spain. *Biol Trace Elem Res* 2008;125:120-32. FI: 0,95. 4t quartil.
 - Domingo JL, Martí-Cid R, Castell V, Llobet JM. Human exposure to PBDEs through the diet in Catalonia, Spain: Temporal trend. A review of recent literature on dietary PBDE intake. *Toxicology* 2008;248:25-32. FI: 2,92. 1r quartil.
 - Domingo JL, Nadal M. Domestic waste composting facilities A review of human health risks. *Environ Int* 2008; 35:382-9. FI: 2,80. 1r quartil.
 - Nadal M, Mari M, Schuhmacher M, Domingo JL. Multi-compartmental environmental surveillance of a petrochemical area: Levels of micropollutants. *Environ Int* 2008;35:227-35. FI: 2,80. 1r quartil.
 - Martí-Cid R, Llobet JM, Castell V, Domingo JL. Human exposure to polychlorinated naphthalenes and polychlorinated diphenyl ethers from foods in Catalonia, Spain: temporal trend. *Environ Sci Technol* 2008;42:4195-201. FI: 4,36. 1r quartil.
 - López E, Schuhmacher M, Domingo JL. Human health risks of Petroleum contaminated groundwater. *Environ Sci Pollut R* 2008;50:278-88. FI: 3,90. 1r quartil.
 - Ocampo-Duque W, Sierra J, Ferré-Huguet N, Schuhmacher M, Domingo JL. Estimating the environmental impact of micro-pollutants in the low Ebro River (Spain): an approach based on screening toxicity with *Vibrio fischeri*. *Chemosphere* 2008;72:715-21. FI: 2,74. 1r quartil.
 - Llobet JM, Martí-Cid R, Castell V, Domingo JL. Significant decreasing trend in human dietary exposure to PCDD/PCDFs and PCBs in Catalonia, Spain. *Toxicol Lett* 2008;178:117-26. FI: 2,83. 1r quartil.
 - Ferré-Huguet N, Martí-Cid R, Schuhmacher M, Domingo JL. Risk assessment of metals from consuming vegetables, fruits and rice grown on soils irrigated with waters of the Ebro River in Catalonia, Spain. *Biol Trace Elem Res* 2008;123:66-79. FI: 0,95. 4t quartil.
 - Nadal M, Kumar V, Schuhmacher M, Domingo JL. Applicability of Neuro-Probabilistic Integral Risk Index for the Environmental Management of Polluted Areas. A Case-study. *Risk Anal* 2008;28:271-86. FI: 1,78. 1r quartil.
 - Ericson I, Martí-Cid R, Nadal M, Van Bavel B, Lindstrom G, Domingo JL. Human exposure to perfluorinated chemicals through the diet: Intake of perfluorinated compounds in foods from the Catalan (Spain) market. *J Agric Food Chem* 2008;56:1787-94. FI: 2,53. 1r quartil.
 - Falcó G, Llobet JM, Bocio A, Domingo JL. Exposure to hexachlorobenzene through fish and seafood consumption in Catalonia, Spain. *Sci Total Environ* 2008;389:289-95. FI: 2,18. 1r quartil.
 - Martí-Cid R, Bocio A, Domingo JL. Dietary exposure to PCDD/PCDFs by individuals living near a hazardous waste incinerator in Catalonia, Spain: temporal trend. *Chemosphere* 2008;70:1588-95. FI: 2,74. 1r quartil.
 - Mari M, Schuhmacher M, Feliubadaló J, Domingo JL. Air concentrations of PCDD/Fs, PCBs and PCNs using active and passive air samplers. *Chemosphere* 2008;70:1637-43. FI: 2,74. 1r quartil.
 - Martí-Cid R, Bocio A, Llobet JM, Domingo JL. Balancing health benefits and chemical risks associated to dietary habits: RIBEFood, a new Internet resource. *Toxicology* 2008;244:242-8. FI: 2,92. 1r quartil.
 - Ras MR, Marce RM, Cuadras A, Mari M, Nadal M, Borrull F. Atmospheric levels of polycyclic aromatic

SALUT I MEDI AMBIENT

hydrocarbons in gas and particulate phases from Tarragona Region. *Int J Environ An Ch* 2008;89:543-66. FI: 1,03. 3r quartil.

- Ribes D, Colomina MT, Vicens P, Domingo JL. Effects of oral aluminum exposure on behavior and neurogenesis in a transgenic mouse model of alzheimer's disease. *Exp Neurol* 2008;214:293-300. FI: 3,98. 1r quartil.
- Anghileri LJ, Mayayo E, Domingo JL. Dependence of radiofrequency carcinogenic effects on the pre-existent oncogenes. *Int J Cancer Prev* 2008;2:335-8.

Llibres i capítols de llibre

- Castell V, Gosálbez P, Domingo JL, Llobet JM, Timoner I. Contaminants químics en peix i marisc consumit a Catalunya: avaluació de la ingesta diària. Editorial: Agència Catalana de Seguretat Alimentària. Generalitat de Catalunya. Departament de Salut. Barcelona, 2008. ISBN: 84-393-7687-3.
- Linares V, Bellés M, Albina ML, Alonso V, Domingo JL, Sanchez DJ. Chemical toxicity of uranium in mammals: a summary of some recent results. *Metal Ions in Biology and Medicine*. Vol. 10, pp. 601-8. Eds Ph. Collera, I. Maynard, T. Theophadines, L. Khassanova, T. Collera. Jonh Libbeey Eurotex, Paris, 2008. ISBN 978-2-7420-0714-1.
- García T, Gómez M, Ribes D, Colomina MT, Esparza JL, Domingo JL. Aluminum effects on the behavior of the Tg-2576 transgenic mouse, a model for Alzheimer's disease. Evaluation of the protective role of melatonin. *Metal Ions in Biology and Medicine*. Vol. 10, pp. 684-8. Eds Ph. Collera I, Maynard T, Theophadines L, Khassanova T. Collera. Jonh Libbeey Eurotex, Paris, 2008. ISBN 978-2-7420-0714-1.
- Ribes D, Vicens P, Torrente M, Cabré M, Domingo JL, Colomina MT. Effects of oral aluminum exposure on neurogenesis in a transgenic mouse model of Alzheimer's disease. *Metal Ions in Biology and Medicine*. Vol. 10, pp. 689-94. Eds Ph. Collera I.

Maynard T, Theophadines L, Khassanova T. Collera. Jonh Libbeey Eurotex, Paris, 2008. ISBN 978-2-7420-0714-1.

- Mari Montse, Nadal Marti, Vilavert Lolita, Schuhmacher Marta, Domingo José L. Levels of pcdd/fs in samples of herbage and ambient air in the vicinity of a municipal solid waste incinerator. Vol. 70, pp. 13-6. *Organohalogen Compounds*, 2008.
- Nadal Marti, Mari Montse, Schuhmacher Marta and Domingo José L. Monitoring pahs in a petrochemical area in Catalonia, Spain. Vol. 70, pp. 21-4. *Organohalogen Compounds*, 2008.
- Nadal Marti, Mari Montse, Schuhmacher Marta and Domingo José L. Health risk assessment of pcdd/fs for a population living in the vicinity of a hazardous waste landfill. Vol. 70, pp. 418-21. *Organohalogen Compounds*, 2008.
- Nadal Marti, Perelló Gemma, Schuhmacher Marta, Cid Joan and Domingo Jose L (2008) temporal trend in the levels of pcdd/fs in plasma of a non-occupationally exposed population living nearby a hazardous waste incinerator. Vol. 70, pp. 25-8. *Organohalogen Compounds*, 2008.
- Ferré-Huguet Núria, Bosch Carme, Lourencetti Carolina, Nadal Marti, Schuhmacher Marta, Grimalt Joan O. and Domingo José L. Human health risk assessment for environmental exposure to organochlorine compounds in the catalan stretch of the Ebro river, Spain. Vol. 70, pp. 1526-9. *Organohalogen Compounds*, 2008.
- Kärroman Anna, Nadal Marti, García Francisco, Domingo José L, Van Bavel Bert and Lindström Gunnill. Levels of perfluorinated compounds in human liver samples from Catalonia, Spain. Vol. 70, pp. 1063-6. *Organohalogen Compounds*, 2008.
- Llobet Juan M, Martí-Cid Roser and Domingo José L. Dietary intake of polychlorinated naphthalenes (pcns) and polychlorinated diphenyl ethers (pcdes) in Catalonia, Spain. Vol. 70, pp. 574-7. *Organohalogen Compounds*, 2008.

- Llobet Juan M., Martí-Cid Roser, Perelló Gemma and Domingo José L. Human dietary exposure to pcdd/pcdfs and pcbs in Catalonia, Spain. Vol. 70, pp. 1534-7. *Organohalogen Compounds*, 2008.
- Schuhmacher Marta, Kiviranta Hannu, Ruokojärvi Päivi, Vilavert Lolita and Domingo José L. Concentrations of pcdd/fs, pcbs, and pbdes in breast milk of women from Catalonia, Spain. A follow-up study. Vol. 70, pp. 1878-81. *Organohalogen Compounds*, 2008.
- Passuello AC, Schuhmacher M, Kumar V, Nadal M, Domingo JL. An integrated multimedia model and multicriteria analysis approach to managing sewage sludge application on agricultural soils: framework and methodology. *iEMSs 2008 International Congress on Environmental Modelling and Software*. Barcelona, 2008.
- Nadal M, Mari M, Schuhmacher M, Domingo JL. Monitoring PAHs in a petrochemical area in Catalonia, Spain. *Dioxin 2008, 28th Symposium on Halogenated Persistent Organic Pollutants (POPs)*. *Organohalogen Compounds* 70, 21-24. Birmingham (Anglaterra), 2008.

Comunicacions a congressos

- Perelló G, Ferré-Huguet N, Martí-Cid R, Domingo JL. Exposure to Metals through the Consumption of Fish and Seafood by the Population Living near the Ebro River in Catalonia, Spain: Health Risks. I Simposi d'aqüicultura de Catalunya. Barcelona, 2008.
- Roser Martí-Cid, Ana Bocio, Joan M. Llobet, Victoria Castell and José L. Domingo. Ribefood: A. Software to establish the intake of a number of nutrients and chemical contaminants through the diet. VII Congreso Internacional de Barcelona sobre la dieta mediterránea. Barcelona, 2008.
- Perelló-Berenguer G, Nadal M, Ferré-Huguet N, Martí-Cid R, Domingo JL. Exposure to metals through the consumption of fish and seafood by the population living near the Ebro River in Catalonia, Spain: Health risk. VII Congreso Internacional de Barcelona sobre la Dieta Mediterránea. Barcelona, 2008.
- Vilavert L, Sierra J, Nadal M, Schuhmacher M. Ecotoxicological study of sewage sludges on agricultural soils in Catalonia (Spain). Preliminary results and relation with pollution levels. SETAC Europe 18th Annual Meeting. Warsaw (Polònia), 2008.
- Mari M, Nadal M, Schuhmacher M, Domingo JL. Is a landfill of hazardous wastes a real risk for the population living around? SETAC Europe 18th Annual Meeting. Warsaw (Polònia), 2008.
- Nadal M, Mari M, Schuhmacher M, Domingo JL. Health risk assessment of PCDD/Fs for a population living in the vicinity of a hazardous waste landfill. *Dioxin 2008, 28th Symposium on Halogenated Persistent Organic Pollutants (POPs)*. *Organohalogen Compounds* 70, 418-421. Birmingham (Anglaterra), 2008.
- Mari M, Nadal M, Vilavert L, Schuhmacher M, Domingo JL. Levels of PCDD/Fs in samples of herbage and ambient air in the vicinity of a municipal solid waste incinerator. *Dioxin 2008, 28th Symposium on Halogenated Persistent Organic Pollutants (POPs)*. *Organohalogen Compounds* 70, 13-16. Birmingham (Anglaterra), 2008.
- Nadal M, Perelló G, Schuhmacher M, Cid J, Domingo JL. Temporal trend in the levels of PCDD/Fs in plasma of a nonoccupationally exposed population living nearby a hazardous waste incinerator. *Dioxin 2008, 28th Symposium on Halogenated Persistent Organic Pollutants (POPs)*. *Organohalogen Compounds* 70, 25-28. Birmingham (Anglaterra), 2008.
- Ferré-Huguet N, Bosch C, Lourencetti C, Nadal M, Schuhmacher M, Grimalt JO, Domingo JL. Human health risk assessment for environmental exposure to organochlorine compounds in the Catalan stretch of the Ebro River, Spain. *Dioxin 2008, 28th Symposium on Halogenated Persistent Organic*

SALUT I MEDI AMBIENT

- Pollutants (POPs). Organohalogen Compounds 70, 1526-1529. Birmingham (Anglaterra), 2008.
- Kärrman A, Nadal M, García F, Domingo JL, van Bavel B, Lindström G. Levels of perfluorinated compounds in human liver samples from Catalonia, Spain. Dioxin 2008, 28th Symposium on Halogenated Persistent Organic Pollutants (POPs). Organohalogen Compounds 70, 1063-1066. Birmingham (Anglaterra), 2008.
 - Vilavert L, Sierra J, Nadal M, Schuhmacher M, Domingo JL. Chemical and ecotoxicological characterization of sewage sludges for agricultural use. SETAC North America 29th Annual Meeting. Tampa FL (Estats Units d'Amèrica), 2008.
 - Passuello AC, Nadal M, Schuhmacher M, Domingo JL. Assessing the environmental impact of biosolids applied on agricultural soils: fate and exposure of POPs. SETAC North America 29th Annual Meeting. Tampa FL (Estats Units d'Amèrica), 2008.
 - Nadal M, Vilavert L, Schuhmacher M, Domingo JL. Occupational exposure to microbiological and chemical pollutants in a composting plant. Health risks. SETAC North America 29th Annual Meeting. Tampa FL (Estats Units d'Amèrica), 2008.
 - Llobet Juan M, Martí-Cid Roser, Domingo José L. Dietary intake of polychlorinated naphthalenes (pcns) and polychlorinated diphenyl ethers (pcdes) in Catalonia, Spain. Birmingham, 2008
 - Martí-Cid R, Perelló G, Ferré-Huguet N, Domingo JL. Ingesta de contaminants químics a través de la dieta: riscos per la salut. I simposium d'aqüicultura de Catalunya. Barcelona, 2008.
 - Nadal M, Mari M, Schuhmacher M, Domingo JL. Health risk assessment of PCDD/Fs for a population living in the vicinity of a hazardous waste landfill. Dioxin 2008, 28th Symposium on Halogenated Persistent Organic Pollutants (POPs). Birmingham, 2008.
 - Martí-Cid Roser, Llobet Juan M., Perelló Gemma and Domingo José L. Ribefood: Software para establecer la ingesta de nutrientes y contaminantes químicos a través de la dieta. IV congreso de la asociación española de dietistas-nutricionistas. Bilbao, 2008.
 - Nadal M, Ferré-Huguet N, Martí-Cid R, Schuhmacher M, Domingo JL. Health risks of metal intake through the consumption of fish and seafood by the population living near the Ebro River (Catalonia, Spain). Riverpol. Industrial Pollution in Rivers. Effects on Water Quality, Biota and Agriculture. Tarragona, 2008.
 - Ribes D, Vicens P, Torrente, Cabré M, Domingo JL, Colomina MT. Effects of oral aluminum exposure on neurogenesis in a transgenic mouse model of Alzheimer's disease. 10th International Symposium Metal Ions in Biology and Medicine. Còrsega, 2008.
 - Roser Martí-Cid, Ana Bocio, José L. Domingo i Joan M. Llobet. Ingesta de contaminants químics a través de la dieta: riscos per la salut. Simposi d'aqüicultura de Catalunya. Barcelona, 2008.
 - Linares V, Bellés M, Albina ML, Alonso V, Domingo JL, Sanchez DJ. Chemical toxicity of uranium in mammals: a summary of some recent results. 10th

Ponències i conferències convidades

- Ferré-Huguet N, Nadal M, Schuhmacher M, Domingo JL. Human health risk assessment for environmental exposure to metals in the Catalan bank of the Ebro River and its delta (Catalonia Spain). Riverpol. Industrial Pollution in Rivers. Effects on Water Quality, Biota and Agriculture. Tarragona, 2008.
- Roser Martí-Cid, Núria Ferré-Huguet, Martí Nadal, Jose L. Domingo. Risk Assessment of Metals from Consuming Vegetables, Fruits and Rice Grown on Soils Irrigated with Waters of the Ebro River in Catalonia, Spain. Riverpol, Industrial Pollution in Rivers. Effects on Water Quality, Biota and Agriculture. Tarragona, 2008.

International Symposium on Metal Ions in Biology and Medicine. Còrsega, 2008.

- Casacuberta N, Masqué P, Garcia-Orellana J, Bruach JM, Gispert JR, Pastor J, Belart I, Roig R, Gacia E, Nadal M, Ferré-Huguet N, Martí-Cid R, Schuhmacher M, Domingo JL, de la Iglesia P, Diògene J. Absence of radiological impact caused by natural radionuclides through ingestion downstream the Flix reservoir (Ebro River, Spain). Riverpol. Industrial Pollution in Rivers. Effects on Water Quality, Biota and Agriculture. Tarragona, 2008.
- Passuello AC, Schuhmacher M, Kumar V, Nadal M, Domingo JL. An integrated multimedia model and multicriteria analysis approach to managing sewage sludge application on agricultural soils: framework and methodology. iEMSs International Congress on Environmental Modelling and Software. Barcelona, 2008.
- Nadal M, Perelló G, Schuhmacher M, Cid J, Domingo JL. Temporal trend in the levels of PCDD/Fs in plasma of a nonoccupationally exposed population living nearby a hazardous waste incinerator. Dioxin 2008, 28th Symposium on Halogenated Persistent Organic Pollutants (POPs). Birmingham, 2008.
- Domingo JL. De Flix al Delta: exposició a metales a través del consumo de alimentos locales. Jornades sobre Dret d'Aigües, Protecció i Conservació del Medi Ambient a les Terres de l'Ebre. Tortosa, 2008.
- Ferré-Huguet N. Diseño de un "software" para evaluar los riesgos de la exposición ambiental a través del agua, suelos y aire. Jornades sobre Dret d'Aigües, Protecció i Conservació del Medi Ambient a les Terres de l'Ebre. Tortosa, 2008.
- Ferré-Hugue, N, Domingo JL. Si l'aigua és no més h₂o, hi ha algun risc per a la salut? Setmana del Medi Ambient 2008 – Aigua i vida: una aproximació científica. Tarragona, 2008.

Pertinença a estructures estables de recerca

- Laboratori de Toxicologia i Salut Mediambiental. Mapa Grups de Recerca de la URV. Responsable del grup: Josep L. Domingo.
- Grup de Recerca Consolidat. AGAUR. SGR2005-00479. Laboratori de Toxicologia i Salut Mediambiental. Responsable del grup: Josep L. Domingo.
- TECNIO (ACC1Ó CIDEM/COPCA, Generalitat de Catalunya). Xarxa de Centres de Suport a la Innovació Tecnològica.
- Xarxa Enterprise Europe Network (EEN).
- Xarxa Cordis.
- IDE Univers.

SALUT I MEDI AMBIENT

GRUP DE RECERCA EN MALALTIES INFECCIOSES I VIH/SIDA

Responsable del grup:

Francesc Vidal

francesc.vidal@iispv.cat

Investigadors/es:

Graciano García-Pardo

Frederic Gómez

Miguel López-Dupla

Montserrat Olona

Consuelo Viladés

Sergi Veloso

Joaquim Peraire

Infermeres:

Marta Sanjuán

Montserrat Vargas

Tècniques de laboratori:

Verónica Alba

Raquel Berdonces

Objectius

Les línies prioritàries del grup són l'estudi de les malalties infeccioses en general i, particularment, de la infecció pel VIH/Sida. En el camp de les malalties infeccioses el grup treballa en estudis clínics sobre bacterièmies, endocarditis infecciosa, i infeccions per *Pseudomonas aeruginosa*. En el camp de la infecció pel VIH/Sida, el grup focalitza la seva activitat en l'estudi de la immunopatogènia i els mecanismes moleculars i cel·lulars que modulen l'estat de no progressador a llarg termini (long-term non-progressors). Altres objectius són l'estudi dels mecanismes genètics i moleculars que regulen l'eficàcia i la toxicitat dels fàrmacs antiretrovirals i la coinfecció VHC-VIH.

Línies de recerca

- Malalties infeccioses. *Graciano García-Pardo, Frederic Gómez, Miguel López-Dupla, Montserrat Olona, Francesc Vidal*. Estudi de les bacterièmies, bacterièmies per catèter venós, infeccions per *nocardia*, endocarditis infecciosa, espondilodiscitis, infecció nosocomial.
- Immunogenètica i immunopatogènia de la infecció pel VIH. *Verónica Alba, Raquel Berdonces, Miguel López-Dupla, Montserrat Olona, Joaquim Peraire, Marta Sanjuán, Montserrat Vargas, Sergi Veloso, Francesc Vidal, Consuelo Viladés*. Estudi de les citoquines, quimiocines i els correceptors cel·lulars del VIH. Identificació dels mecanismes de l'hoste que regulen la progressió de la infecció.
- Farmacogenètica i toxicogenètica del tractament antiretroviral. *Verónica Alba, Raquel Berdonces, Miguel López-Dupla, Montserrat Olona, Joaquim Peraire, Marta Sanjuán, Montserrat Vargas, Sergi Veloso*.

so, Francesc Vidal, Consuelo Viladés. Avaluació de l'eficàcia i seguretat de fàrmacs antiretrovirals. Estudi dels determinants genètics de la persona que modulen la resposta virològica i immunològica al tractament antiretroviral. Mecanismes de toxicitat.

- Coinfecció VHC-VIH. Verónica Alba, Raquel Berdonces, Miguel López-Dupla, Joaquim Peraire, Marta Sanjuán, Montserrat Vargas, Sergi Veloso, Francesc Vidal, Consuelo Viladés. Estudis epidemiològics de la prevalença de coinfecció VHC-VIH. Estudis clínics, genètics i moleculars de l'eficàcia i seguretat del tractament de la coinfecció pel VHC en pacients infectats pel VIH. Estudi de quasiespècies virals.

Projectes de recerca competitiu i actius finançats per agències públiques

- Títol: Red de receptores celulares de quimiocinas, respuesta virológica y recuperación inmunológica debida al tratamiento antirretroviral de gran actividad en pacientes infectados por el VIH-1 naives: un estudio farmacogenómico.
Investigador principal: Francesc Vidal.
Entitat finançadora: Instituto de Salud Carlos III.
Número d'expedient: 05/1591.
Import concedit: 47.000 €
Període d'execució: 2006-2008.
- Títol: Etiopatogénesis de la lipodistrofia asociada al tratamiento antiretroviral de elevada actividad: papel de la infección por el VIH-1, procesos inflamatorios asociados e interacción confármacos antiretrovirales.
Investigador principal: Francesc Vidal.
Entitat finançadora: Fundación para la Investigación y Prevención del Sida en España (FIPSE).
Número d'expedient: 06/0396.
Import concedit: 116.100 €.
Període d'execució: 2007-2009.

- Títol: Estudio de la influencia de las variantes genéticas del eje CX3CR1 / CX3CL1 (Fractalkina) sobre la historia natural de la infección por el VIH-1 en una cohorte española caucásica.
Investigador principal: Francesc Vidal.
Entitat finançadora: Instituto de Salud Carlos III.
Número d'expedient: 07/0796.
Import concedit: 69.696 €.
Període d'execució: 2008-2010.
- Títol: Red de Investigación en Sida (RIS). Redes temáticas de investigación cooperativa en salud (RETICS).
Investigador principal: Francesc Vidal.
Entitat finançadora: Instituto de Salud Carlos III.
Número d'expedient: RD06/0006/1004.
Import concedit: 75.000 €.
Període d'execució: 2008-2010.

Publicacions

- Auguet T, Vidal F, López-Dupla M, Broch M, Gutiérrez C, Olona M, Oltra C, Aguilar C, González E, Quer JC, Sirvent JJ, Richart C. A study on the TNF-alpha system in Caucasian Spanish patients with alcoholic liver disease. *Durg Alcohol Depend* 2008;92:91-9. FI: 3,22. 1r quartil.
- Mallolas J, Pich J, Peñaranda M, Domingo P, Pedrol E, Gutiérrez F, Barrufet P, Peraire J, Asenjo MA, Vidal F, Gatell JM. Induction therapy with trizivir plus efavirenz or lopinavir/ritonavir followed by trizivir alone in naive HIV-1-infected adults. *AIDS* 2008;22:377-84. FI: 5,84. 1r quartil.
- Gutiérrez F, Padilla S, Masiá M, Iribarren JA, Moreno S, Viciano P, Hernández-Quero J, Alemán R, Vidal F, Salavert M, Blanco JR, Leal M, Dronza F, Perez Hoyos S, del Amo J; CoRIS-MD. Patients' characteristics and clinical implications of suboptimal CD4 T-cell gains alter 1 year of successful antiretroviral therapy. *Curr HIV Res* 2008;6:100-7. FI: 2,65. 2n quartil.

SALUT I MEDI AMBIENT

- Domingo P, Suárez-Lozano I, Torres F, Teira R, Lopez-Aldeguer J, Vidal F, Muñoz A, Viciano P, Lozano F, Vergara A, Roca B, García Alcalde ML, Cosín J, Terrón A, Galindo MJ, Geijo P, Ribera E, Gonzalez J, Sanchez T, Lacalle JR, Garrido M. First-line antiretroviral therapy with efavirenz or lopinavir/ritonavir plus two nucleoside analogues: the SUSKA study, a non-randomized comparison from the VACH cohort. *J Antimicrob Chemother* 2008;61:1348-58. FI: 4,04. 1r quartil.
- Saumoy M, López-Dupla M, Veloso S, Alonso-Villaverde C, Domingo P, Broch M, Miranda M, Coll B, Saurí A, Vendrell J, Richart C, Vidal F. The IL-6 system in HIV-1-infection and in HAART-related fat redistribution syndromes. *AIDS* 2008;22:893-6. FI: 5,84. 1r quartil.
- De Mendoza C, Van Baelen K, Poveda E, Rondelez E, Zahonero N, Stuyver L, Garrido C, Villacian J, Soriano V; Spanish HIV Seroconverter Study Group (Vidal F). Performance of a population-based HIV-1 tropism phenotypic assay and correlation with V3 genotypic prediction tools in recent HIV-1 seroconverters. *J Acquir Immune Defic Syndr* 2008;48:241-4. FI: 4,41. 1r quartil.
- Alvarez-Martínez MJ, Moreno A, Miró JM, Valls ME, Rivas PV, de Lazzari E, Sued O, Benito N, Domingo P, Ribera E, Santín M, Sirera G, Segura F, Vidal F, Rodríguez F, Riera M, Cordero ME, Arribas JR, Jiménez de Anta MT, Gatell JM, Wilson PE, Meshnick SR; Spanish PCP Working Group. Pneumocystis jirovecii pneumonia in Spanish HIV-infected patients in the combined antiretroviral therapy era: prevalence of dihydropteroate synthase mutations and prognostic factors of mortality. *Diagn Microbiol Infect Dis* 2008;62:34-43. FI: 2,45. 2n quartil.
- Moreno S, Jarrin I, Iribarren JA, Perez-Elías MJ, Viciano P, Parra J, Gomez-Sirvent JL, Lopez-Aldeguer J, Gutierrez F, Blanco JR, Vidal F, Leal M, Rodríguez Arenas MA, Del Amo J; CoRIS-MD. Incidence and risk factors for tuberculosis in HIV-positive subjects by HAART status *Int J Tuberc Lung Dis* 2008;12:1393-400. FI: 2,24. 2n quartil.
- Laufer N, Laguno M, Perez I, Cifuentes C, Murillas J, Vidal F, Bonet L, Veloso S, Gatell JM, Mallolas J. Abacavir does not influence the rate of virological response in HIV-HCV-coinfected patients treated with pegylated interferon and weight-adjusted ribavirin. *Antivir Ther* 2008;13:953-7. FI: 4,55. 1r quartil.
- Vives N, Almeda J, Contreras CA, García F, Campins M, Casabona J; Grupo de estudio NONOPEP (Vidal F). Use of non-occupational HIV post-exposure prophylaxis in Spain (2001-2005). *Enferm Infecc Microbiol Clin* 2008;26:546-51. FI: 1,10. 4t quartil.
- Vidal F. Farmacogenética del tratamiento antirretroviral 2008: ¿hacia un tratamiento personalizado? *Enferm Infecc Microbiol Clin* 2008;26:1-3. FI: 1,10. 4t quartil.
- Gutiérrez M, Mateo G, Vidal F, Pedrol E. Toxicogenética del tratamiento antirretroviral I: lipodistrofia, alteraciones metabólicas y arteriosclerosis. *Enferm Infecc Microbiol Clin* 2008;26:18-23. FI: 1,10. 4t quartil.
- Ferrer E, Gatell JM, Sanchez P, Domingo P, Puig T, Niubo J, Cortes C, Veloso S, Pedrol E, Leon A, Gutierrez M, Podzamczar D. Zidovudine/lamivudine/abacavir plus tenofovir in HIV-infected naive patients: a 96-week prospective one-arm pilot study. *AIDS Res Hum Retroviruses* 2008;24:931-4. FI: 2,02. 3r quartil.
- Pineda JA, Pérez-Elías MJ, Peña JM, Luque I, Rodríguez-Alcantara F; Fosamprenavir Expanded Access Program Group (Viladés C). Low rate of adverse hepatic events associated with fosamprenavir/ritonavir-based antiretroviral regimens. *HIV Clin Trials* 2008;9:309-13. FI: 1,62. 4t quartil.
- Collaboration of Observational HIV Epidemiological Research Europe (COHERE) Study Group (Vidal F). Response to combination antiretroviral therapy: variation by age. *AIDS* 2008;22:1463-73. FI: 5,84. 1r quartil.
- Mallal S, Phillips E, Carosi G, Molina JM, Workman C, Tomazic J, Jägel-Guedes E, Rugina S, Kozyrev O, Cid JF, Hay P, Nolan D, Hughes S, Hughes A, Ryan

S, Fitch N, Thorborn D, Benbow A; PREDICT-1 Study Team (Vidal F). HLA-B*5701 screening for hypersensitivity to abacavir. *N Engl J Med* 2008;358:568-79. FI: 52,58. 1r quartil.

Llibres i capítols de llibre

- Diversos autors i Vidal F. Guia de resistència a los antiretrovirals. Editorial Permanyer, 2008.
- Diversos autors i Vidal F. Guia de Terapèutica Antimicrobiana 2008, 18ª edició. Elsevier-Masson. Barcelona, 2008. ISBN: 978-84-458-1813-8.
- Diversos autors i Peraire J, Vidal F. Guide of the management of HIV drug resistance, antiretrovirals pharmacokinetics and viral hepatitis in HIV infected subjects. Fundació Lluita contra la Sida. Badalona, 2008.

Comunicacions a congressos

- Saumoy M, Olona M, Veloso S, Alonso-Villaverde C, Domingo P, Rodríguez-Chacón M, Miranda M, Viladés C, Peraire J, Coll B, Gutiérrez M, López-Dupla M, Aragonés G, Mateo G, Vidal F. Polimorfismo de PPAR gamma Pro12Ala en pacientes infectados por el VIH con lipodistrofia asociada al tratamiento antiretroviral. 2ª reunión docente de la Red de Investigación en Sida (RIS). Sevilla, 2008.
- Veloso S, Olona M, Saumoy M, Alonso-Villaverde C, Domingo P, Viladés C, Peraire J, Coll B, Gutiérrez M, Mateo G, López-Dupla M, Vidal F. Implicación del sistema TNF alfa en la infección por el VIH-1 y en la lipodistrofia asociada al tratamiento antiretroviral. 2ª reunión docente de la Red de Investigación en Sida (RIS). Sevilla, 2008.
- Viladés C, Olona M, Veloso S, Plana M, Domingo P, Alonso-Villaverde C, Peraire J, López-Dupla M, Garcia F, Gutiérrez M, Berdonces R, Gatell JM, Vidal F. Efecto de los polimorfismos de TNF sobre la historia natural de la infección por el VIH-1. 2ª reunión

docente de la Red de Investigación en Sida (RIS). Sevilla, 2008.

- Veloso S, Chacón MR, Sirvent JJ, Miranda M, Aguilar C, López-Dupla M, Peraire J, Vilades C, Berdonces R, Olona M, Olona C, Sauri A, Vidal F. Expresión de marcadores proinflamatorios en tejido adiposo subcutáneo de pacientes infectados por el VIH-1 que presentan lipodistrofia asociada al tratamiento antiretroviral. 2ª reunión docente de la Red de Investigación en Sida (RIS). Sevilla, 2008.
- León A, Pich J, Ferre E, Murillas J, Garcia I, Segura F, Vidal F, Gutiérrez F, Podzamczar D, Miró JM. Efficacy and safety of tenofovir, abacavir and efavirenz in treatment-naive patients: 48-week results (The ABATE Trial). P1912. European Congress of Clinical Microbiology and Infectious Diseases. Múnic, 2008.
- Laguno M, Cifuentes C, Murillas J, Vidal F, Bonet L, Veloso S, Tural C, Perez I, Gatell JM, Mallolas J. A randomized trial to compare the efficacy and safety of PEG-interferon alfa-2b plus ribavirin versus PEG-interferon alfa-2a plus ribavirin for treatment of chronic hepatitis C in HIV co-infected patients. 15th Conference on Retrovirus and Opportunistic Infections. Boston, 2008.
- Del Amo J, Perez-Hotos S, Jarrín I, Sobrino P, Viciano P, Iribarren J, Miró JM, López-Aldeguer J, Gutiérrez F, Tural C, Gómez-Sirvent JL, Garcia F, Blanco JR, Vidal F, et al. What is the causal effect of HAART on the incidence of tuberculosis in HIV-infected subjects? 12th International Workshop on HIV Observational Databases. Málaga, 2008.
- Teira R, Geijo P, Cosín J, Muñoz-Sanz A, Viciano P, Suarez-Lozano I, López-Aldeguer J, Pedrol E, Vidal F, et al. Risk factors for end-stage liver disease among HIV and hepatitis C virus co-infected patients in the Spanish VACH cohort. 9th International Congress on Drug Therapy in HIV Infection. Glasgow, 2008.
- Sobrino P, Caro AM, Miró JM, Santos I, Gómez-Sirvent JL, Vidal F, Moreno S, Berenguer J y CoRIS. Impacto del nivel educativo en el retraso diagnóstico

SALUT I MEDI AMBIENT

de la infecció per el VIH, en la resposta a targa y en la mortalidad. XII Congreso de la Sociedad Española de Epidemiología. Còrdova, 2008.

- Moreno S, Sobrino P, Caro-Murillo AM, Iribarren JA, Ramos JM, Vidal F, et al. Response to HAART in naive patients with a diagnosis of tuberculosis. XVII International AIDS Conference. Mèxic, 2008.
- Domingo P, Suarez-Lozano I, Torres F, Pomar V, Ribera E, Galindo MJ, Cosín J, Garcia-Alcaide ML, Vidal F, et al. Bacterial meningitis in HIV-infected patients in the HAART era: a report from the VACH cohort. XVII International AIDS Conference. Mèxic, 2008.
- Caro AM, Sobrino P, Gutiérrez F, Iribarren J, Vidal F, López-Aldeguer JL, Segura F, Moreno S, del Amo J and CoRIS. HIV infection in immigrants in Sapin: results from a large multicentric cohort project (CoRIS). 2nd Conference of Migrant Health in Europe. Malmö, (Suècia), 2008.
- Piqueras C, López-Dupla M, Díaz A, Castellar E, Vidal F, Auguet T, Ruiz A, Richart C. Características del eritema nodoso en los pacientes del Hospital Universitari de Tarragona Joan XXIII. Diferencias entre la forma idiopàtica y secundaria. XXIX Congreso de la Sociedad Española de Medicina Interna. La Corunya, 2008.
- Castellar E, Auguet T, Olona M, Broch M, Piqueras C, Llutart J, Vidal F, Richart C. Polimorfismo genéticos de ADH1B, ADH1C y CYP2E1 y càncer de cólon en alcohólicos de una población caucàsica. XXIX Congreso de la Sociedad Española de Medicina Interna. A Corunya, 2008.
- Podzamczar D, Olmo M, Sanz J, Boix V, Clotet B, Knobel H, Leibenger G, Domingo P, Pineda JA, Viladés C, and the NODy Study Group. Low hepatotoxicity in patients randomized to switching nevirapine QD vs. Continuing with nevirapine BID. 15th Conference on Retrovirus and Opportunistic Infections. Boston, 2008.

Ponències i conferències convidades

- Vidal F. Farmacogenómica y toxicidad del tratamiento antiretroviral. Principios de la farmacogenómica en el campo del VIH. IDIBAPS, Fundació irsiCaixa, Red de Investigación de Sida. Madrid i Barcelona, 2008.
- Vidal F. Long-term non-progressors, apoptosis y mitocondria. VII Jornadas Nacionales de mitocondria y VIH. Observatori de Salut Dr. Carles Vallbona y Ciberer. Barcelona, 2008.
- Vidal F. Risc cardiovascular. V jornades catalano-balears del VIH. Barcelona, 2008.
- Vidal F. Historia natural de la infecció per el VIH y marcadores de progresión de la enfermedad. ¿Qué cosas nuevas hemos aprendido en los últimos años?. Curso de actualización en infecció per el VIH. Govern de les Illes Balears, Conselleria de Salut i Consum. Palma de Mallorca, 2008.

Pertinença a estructures estables de recerca

- Redes temáticas de investigación cooperativa en salud (RETICS). Red de Sida RDO6/004. Responsable del grup: Francesc Vidal.
- Grup de Recerca Consolidat. AGAUR. 2005SGR01033. Grup d'estudi de les malalties metabòliques associades a insulín-resistència (GEMMAIR). Responsable del grup: Cristóbal Richart.
- Grup de recerca biomèdica HJ23. Mapa de Grups de Recerca de la URV. Responsable del grup: Francesc Vidal.

GRUP D'INVESTIGACIÓ EN MICROBIOLOGIA CLÍNICA**Responsable del grup:****M^a del Mar Olga**

moperez.ebre.ics@gencat.cat

Investigadors/es:Anna Mª JardíM^a Isabel LlovetM^a José Centelles

María Cortells

Isabel Fort

Objectius

L'objectiu principal d'aquest grup és l'estudi dels diferents aspectes relacionats amb les resistències antimicrobianes en les espècies de bacteris més prevalents en patologia infecciosa humana en el nostre àmbit geogràfic.

El Laboratori de Microbiologia del Servei d'Anàlisi Clínics del HTVC és el laboratori de referència de la Gerència Territorial de l'ICS a Terres de l'Ebre i presta els seus serveis aproximadament a 135.000 habitants de les comarques del Baix Ebre, Montsià i Terra Alta i Ribera d'Ebre. Aquest laboratori, que es troba certificat segons la norma ISO 9001-2000, processa la pràctica totalitat de les mostres biològiques destinades a l'estudi microbiològic i obtingudes en la regió sanitària Terres de l'Ebre, tant de pacients ambulatoris com hospitalitzats. El grup disposa de totes les dades generades en la rutina diària del laboratori així com d'una col·lecció de soques altament representatives de les poblacions bacterianes circulants en el nostre entorn.

Línies de recerca

- Caracterització de mecanismes implicats en la resistència a antimicrobians:
 - a. Beta-lactamases de gram negatius (caracterització fenotípica i genotípica).
 - b. Resistències associades a integrons (detecció d'integrons i caracterització dels cassetts de resistència localitzats en regions variables, mitjançant tècniques d'amplificació d'àcids nucleics).
 - c. Estudi de la transferència horitzontal de determinants de resistència mitjançant experiments de conjugació.
- Estudis d'epidemiologia molecular, mitjançant tècniques basades en l'amplificació d'àcids nucleics (REP-PCR i ERIC-PCR) en aïllaments amb mecanismes de resistència específics o patrons de resistència poc habituals, per tal d'esbrinar si l'emergència i propagació és deguda a transferència horitzontal de determinants de resistència entre diferents clons o a la selecció i disseminació d'un nombre limitat de clons.
- Vigilància periòdica de l'evolució de les resistències a antimicrobians i mecanismes de resistència implicats en les espècies bacterianes més rellevants o prevalents, tant a nivell hospitalari com comunitari,

SALUT I MEDI AMBIENT

amb la finalitat d'aprofundir en l'epidemiologia de les resistències a nivell local i racionalitzar i adequar els tractaments empírics i dirigits a la nostra realitat.

Projectes de recerca actius

- Títol: Epidemiologia de les infeccions produïdes per aïllaments de *Salmonella* entèrica serotipus Typhimurium multiresistent i portadors d'integrans en la Regió Sanitària de Tortosa.
Investigadora principal: Mª Mar Olga Pérez .
Entitat finaçadora: Fundació Dr. Ferran.
Número d'expedient: Beca Dr. Ferran i Clua per a la Investigació en Ciències de la salut.
Import concedit: 3.000 €
Període d'execució: 2004-2008.
Projecte gestionat per la Fundació Dr. Ferran.
- Títol: Epidemiologia molecular i caracterització dels mecanismes de resistència implicats en l'elevada prevalença d'aïllaments de *Klebsiella pneumoniae* amb sensibilitat disminuïda a amoxicilina-clavulànic en un centre socio-sanitari.
Investigadora principal: Mª Mar Olga Pérez Moreno.
Entitat finaçadora: Fundació Dr. Ferran.
Número expedient: Beca Dr. Ferran i Clua per a la Investigació en Ciències de la salut.
Import concedit: 3.000 €
Període d'execució: 2006-2008.
Projecte gestionat per la Fundació Dr. Ferran.

Publicacions

- Oteo J, Garduño E, Bautista V, Cuevas O, Campos J and the Spanish members of European Antimicrobial Resistance Surveillance System. Antibiotic-resistant *Klebsiella pneumoniae* in Spain: analyses of 718 invasive isolates from 35 hospitals and report of one outbreak caused by an SHV-12-producing

strain. *J Antimicrob Chemother* 2008;61:222-4. Fl: 4,04. 1r quartil.

- Oteo J, Campos J, Lázaro E, Cuevas O, García-Cobos S, Pérez-Vázquez M, de Abajo FJ and Spanish Members of EARSS (M.M Pérez-Moreno, I. Buj). Increased Amoxicillin-Clavulanic Acid Resistance in *Escherichia coli* Blood Isolates, Spain. *Emerg Infect Dis* 2008;14:1259-62. Fl: 5,77. 1r quartil.

Comunicacions a congressos

- Pérez Moreno MO, Centelles Serrano MJ, Llovet Lombarte MI, Cortell Ortola M, Jardí Baiges A, Ruiz Blázquez J. Prevalença i epidemiologia molecular d'aïllats de *Salmonella* entèrica serotip Typhimurium d'origen humà portadors d'integrans de classe 1 a la Regió Sanitària Terres de l'Ebre. XXIV Jornades Mèdiques i de la Salut de les Terres de l'Ebre. Tortosa, 2008.
- Pérez Moreno MO, Centelles Serrano MJ, Llovet Lombarte MI, Cortell Ortola M, Ruiz Blázquez J, Jardí Baiges A, Cid MP. Frequency and molecular epidemiology of integron-carrying *Salmonella enterica* ser Typhimurium isolates from the health region of Terres de l'Ebre, north-eastern Spain. 18 European Congress of Clinical Microbiology and Infectious Diseases. Barcelona, 2008.
- Pérez-Moreno MO, Cortell M, Centelles MJ, Llovet MI, Ruiz J, Jardí AM, Cid MP. Molecular epidemiology and mechanisms of beta-lactam resistance in *Klebsiella pneumoniae* isolates with reduced susceptibility to amoxicillin-clavulanate from a chronic-care hospital. 18 European Congress of Clinical Microbiology and Infectious Diseases. Barcelona, 2008.
- Centelles Serrano MJ, Llovet Lombarte MI, Pérez Moreno MO, Jardí Baiges A, Fort Gallifa I, Escobedo Fontanet M. Determinación de CA 12.5, CA 15.3 y CA 19.9 en el autoanализador Cobas e601: Imprecisión y comparación con los resultados obtenidos

en el autoanализador Elecsys 2010. II Congreso Nacional de Laboratorio Clínico. La Corunya, 2008.

- Centelles Serrano MJ, Pérez Moreno MO, Llovet Lombarte MI, Jardí Baiges A, Cortell Ortolá M, Gisbert Fabregat R. Imprecisión analítica del antígeno prostático específico (PSA) total y libre en el autoanализador Unicell Dxi 800: Efecto sobre la variabilidad analítica del índice de PSA. II Congreso Nacional de Laboratorio Clínico. A Corunya, 2008.
- Muria Bailach JF, Cid Espuny JLL, Llovet Lombarte MI, Jardí Baiges AM, Centelles Serrano MJ, Cortell Ortola M. Semen Humano: Influencia de la edad en el porcentaje de formas móviles y en el número de espermatozoides. II Congreso Nacional del Laboratorio Clínico. La Corunya, 2008.
- Cid Espuny JLL, Jardí Baiges AM, Perez Moreno MMO, Llovet Lombarte MI, Muria Bailach JF, Buj Gonzalez JI, Cortell Ortola M, Fort Gallifa I. Valoración del aclaramiento de creatinina y de la fórmula MDRD para la estimación del filtrado glomerular. II Congreso Nacional del Laboratorio Clínico. La Corunya, 2008.
- Sanz Arevalillo N, Castellá Valldepérez C, Martínez Senmartí J, Jardí Baiges Pérez Moreno Mo, Bofill Montoro D. Malaties importades. Dengue. XXIV Jornades Mèdiques i de la Salut de les Terres de l'Ebre. Tortosa, 2008.

Llibres i capítols de llibre

- Dastis Arias M, Cid Espuny JL, Sarvisé Buil C, Valero Politi J. Indicacions dels exàmens in vitro de les propietats biològiques. Publicació commemorativa del VIII Congrés Català de Ciències de Laboratori Clínic. DL:B-12.990-2008. Associació Catalana de Ciències de Laboratori Clínic. Barcelona, 2008.

Pertinença a estructures estables de recerca

- Red Española para la Vigilancia y el Estudio de Resistencias a Antibióticos (REVERA). Instituto de Salud Carlos III.

SALUT I MEDI AMBIENT

SEPSIS

Responsable del grup:

Jordi Rello

jrello.hj23.ics@gencat.cat

Investigadors/es:

Emili Diaz	M ^a Carmen Gilavert
Alejandro Rodríguez	Angel Pobo
Alberto Sandiumenge	Thiago Lisboa
Ignacio Martin-Loeches	Mònica Magret
Santiago Alonso	Despoina Koulenti
Jordi Mariné	Sandra Trefler
Diego de Mendoza	Guillermo Cañardo

Infermera:

Mireia Llauradó

Residents:

Kenneth Planas
Marta López
Mª José Sierra
Elisabeth Papiol
Christian Villavicencio
Olga Moreno
Raquel Enriquez
Elisbet Cos
Sara Rosich

Becàries:

Sofia González
Marta Milián
Ana Parra
Evelyn Santiago

Support Farmacèutic:

Marta Ulldemolins

Support Administratiu:

Rosi Luque

Objectius

- Impulsar la recerca d'objectius operatius a assolir en els propers cinc anys.
- Afavorir les activitats de recerca amb transferència de tecnologia.
- Incrementar la dimensió del grup, potenciant la seva competitivitat i la inserció de joves investigadors/res.
- Impulsar la qualitat de la recerca com a requisit per promoure la integració en l'espai europeu de recerca.

- Augmentar la col·laboració en recerca establint xarxes en que es promogui la multidisciplinarietat i impulsant la internacionalització.

Línies de recerca

- Epidemiologia general y molecular. El responsable de la línia és Ignacio Martin-Loeches s'ocupa sobre els aspectes genètics de la pneumònia i la translocació entre el laboratori i la clínica en els estudis de genòmica.

- Diagnòstic, prevenció i tractament. El responsable de la línia és Jordi Rello, que es dedica essencialment a les pneumònies noscosomials i a la realització d'estudis sobre factors pronòstics, amb implicacions sobre intervencions per millorar la supervivència.
- Inflamació, hipòxia, suport ventilatori. Alejandro Rodriguez és el responsable de la línia. S'ocupa de la inflamació i les seves complicacions en forma de sèpsia greu i xoc sèptic.
- Política de antibiòtics, nous antibiòtics i ajustament de dosis optima (PK/PD). Alberto Sandiumenge és el responsable. S'ocupa de la línia de política de antibiòtics i dels estudis de farmacocinètica/ farmacodinàmica i ajustament de dosis en malalts ventilats, incorporant-hi tècniques de microdiàlisi.
- Seguretat. Emili Díaz és el responsable de la línia de recerca emergent sobre seguretat del pacient crític que conté diversos projectes, com el FADO. En aquest últim projecte hi participen 12 centres catalans amb participació crucial de les infermeres.

Projectes de recerca competitius i actius finançats per agències públiques

- Títol: Infecció Respiratòria Greu. Ajuts per donar suport a les activitat dels grups de Recerca.
Investigador principal: Jordi Rello.
Entitat finançadora: Agència de Gestió d'Ajuts Universitaris i de Recerca.
Número d'expedient: 2005SGR00920.
Import concedit: 50.600 €
Període d'execució: 2005-2008.
- Títol: Estudio prospectivo, randomizado que evalúa el cepillado dental para prevenir la proliferación de la placa dental y el desarrollo.
Investigador principal: Jordi Rello.
Entitat finançadora: Instituto de Salud Carlos III.
Número d'expedient: 06/0060.

Import concedit: 23.232 €
Període d'execució: 2007-2009.

- Títol: Neumonía asociada a ventilación mecánica: Efectividad de la implementación del "Feedback" sobre cumplimiento de un paquete de medidas para mejorar la seguridad de los pacientes en UCI (Proyecto FADO-2).
Investigador principal: Jordi Rello.
Entitat finançadora: Instituto de Salud Carlos III.
Número d'expedient: 07/90960.
Import concedit: 82.885 €
Període d'execució: 2008-2010.
- Títol: CIBER Enfermedades Respiratorias.
Investigador principal: Jordi Rello.
Entitat Finançadora: Instituto de Salud Carlos III.
Número d'expedient: 06/06/0036.
Import: 150.000 € (anualitat 2008).
Centre Consorciat: Institut Català de la Salut.
- Títol: Genetics of sepsis in Europe.
Investigador principal: Jordi Rello.
Entitat finançadora: Instituto de Salud Carlos III.
Número d'expedient: 07/90031.
Import concedit: 55.000 €
Període d'execució: 2008-2010.
Projecte gestionat per la URV

Publicacions

- Lisboa T, Seligman R, Diaz E, Rodriguez A, Teixeira PJ, Rello J. C-Reactive protein correlates with bacterial load and appropriate antibiotic therapy in suspected ventilator-associated pneumonia. *Crit Care Med* 2008;36:166-71. FI: 6,28. 1r quartil.
- Vidaur L, Planas K, Sierra R, Dimopoulos G, Ramírez A, Lisboa T, Rello J. Ventilator-associated pneumonia: impact of organisms on clinical resolution and medical resources utilization. *Chest* 2008;133:625-32. FI: 4,14. 1r quartil.

SALUT I MEDI AMBIENT

- Bordón J, Peyrani P, Brock GN, Blasi F, Rello J, File T, Ramirez J; for the CAPO Study Group. The presence of Pneumococcal Bacteremia Does Not Influence Clinical Outcomes in Patients with Community-Acquired Pneumonia. *Chest* 2008;133:618-24. FI: 4,14. 1r quartil.
- Kee C, Palladino S, Kay I, Pryce TM, Murray R, Rello J, Gallego M, Lujan M, Muñoz-Almagro C, Waterer GW. Feasibility of real-time polymerase chain reaction in whole blood to identify *Streptococcus pneumoniae* in patients with community acquired pneumonia. *Diagn Microbiol Infect Dis* 2008;21:72-5. FI: 2,45. 2n quartil.
- Labeau S, Vandijck D, Rello J, Adam S, Rosa A, Wensch C, Bäckman C, Agbaht K, Csomos A, Seha M, Dimopoulos G, Vandewoude KH, Blot S; for the EVIDENCE study investigators. Evidence-based guidelines for the prevention of ventilator-associated pneumonia: results of a knowledge test among European intensive care nurses. *J Hosp Infect* 2008;70:180-5. FI: 2,47. 2n quartil.
- Battle SE, Meyer F, Rello J, Jung VL, Hauser AR. The Hybrid Pathogenicity Island PAGI-5 Contributes to the Highly Virulent Phenotype of a *Pseudomonas aeruginosa* Isolate in Mammals. *J Bacteriol* 2008;190:7130-40. FI: 4,01. 1r quartil.
- Lisboa T, Diaz E, Sa-Borges M, Socias A, Sole-Violan J, Rodriguez A, Rello J. The Ventilator-associated pneumonia PIRO score: A tool for predicting ICU mortality and health-care resources use in ventilator-associated pneumonia. *Chest* 2008;134:1208-16. FI: 4,14. 1r quartil.
- Wunsch H, Angus DC, Harrison DA, Collange O, Fowler R, Hoste EA, de Keizer NF, Kersten A, Linde-Zwirble WT, Sandiumenge A, Rowan KM. Variation in critical care services across North America and Western Europe. *Crit Care Med* 2008;36:2787-93. FI: 6,28. 1r quartil.
- Lisboa T, Rello J. Diagnosis of ventilator-associated pneumonia: is there a gold standard and a simple approach? *Curr Opin Infect Dis* 2008;21:174-8. FI: 4,75. 1r quartil.
- Lisboa T, Kollef MH, Rello J. Prevention of VAP: the whole is more than the sum of its parts. *Intensive Care Med* 2008;34:985-7. FI: 4,62. 1r quartil.
- Rello J. Demographics, guidelines and clinical experience in severe community-acquired pneumonia. *Crit Care* 2008;12 suppl 6:S2. FI: 3,83. 1r quartil.
- Lisboa T, Rello J. Nosocomial pneumonia due to Gram-positive microorganisms. *Enferm Infecc Microbiol Clin* 2008;26:53-60. FI: 1,10. 4t quartil.
- Roberts JA, Lipman J, Blot S, Rello J. Better outcomes through continuous infusion of time-dependent antibiotics to critically ill patients? *Curr Opin Crit Care* 2008;14:390-6. FI: 3,32. 2n quartil.
- Lisboa T, Rello J. Finding the hidden target in *Pseudomonas aeruginosa* management. *Crit Care Med* 2008;36:2675-6. FI: 6,28. 1r quartil.
- Blot S, Dimopoulos G, Rello J, Vogelaers D. Is *Candida* really a threat in the ICU? *Curr Opin Crit Care* 2008;14:600-4. FI: 3,32. 2n quartil.
- Diaz E, Planas K, Rello J. Infecciones asociadas a los dispositivos utilizados para la ventilación asistida. *Enferm Infecc Microbiol Clin* 2008;26:465-70. FI: 1,10. 4t quartil.
- Landeyro J, Vidaur-Tello L, García-Fontgüivell JF, Elguezábal A, Gené-Hijos M, Mayayo-Artal E. Neuro-Behçet: clinicopathological findings in an autopsy case. *Rev Neurol* 2008;47: 575-8. FI: 0,74. 4t quartil.
- Estébanez-Montiel MB, Alonso-Fernández MA, Sandiumenge A, Jiménez-Martín MJ; Grupo de Trabajo de Analgesia y Sedación de la SEMICYUC. Prolonged sedation in Intensive Care Units. *Med Intensiva* 2008;32:19-30.
- Sandiumenge A, Anglés R, Martínez-Melgar JL, Torrado H; Grupo de Trabajo de Analgesia y Sedación de la SEMICYUC. Use of neuromuscular blockers in the critical patient. *Med Intensiva* 2008;32:679-76.
- Sandiumenge A, Torrado H; Grupo de Trabajo de Analgesia y Sedación de la SEMICYUC. Depression

and use of antidepressants in the critical patient. *Med Intensiva* 2008;32:92-9.

- Lisboa T, Rello J. Prevention of nosocomial infections: strategies to improve the safety of the patients in the Intensive Care Unit. *Med Intensiva* 2008;32:248-52.
- Chamorro C, Borralló JM, Sandiumenge A. Recommendations in sedoanalgesia of the critical patient. *Med Intensiva* 2008;32:198-9.
- Sandiumenge A. Recommendations of the Analgesia and Sedation Group of SEMICYUC for sedation/analgesia and neuromuscular blocking in the critical patient. *Med Intensiva* 2008; 32:1-2.

Llibres i capítols de llibre

- Rello J, Restrepo M. Sepsis. *New Strategies for Management*. Editorial Springer, 2008. ISBN 978-3-540-79000-6.
- De Mendoza D, Rodríguez A, Díaz E, Rello J. *Medicina Intensiva Respiratoria: Principios y Práctica*. Editorial Silva 2008. ISBN 978-84-92465-07-1.
- Lisboa T, Rodríguez A, Rello J. Antibiotic combination vs. Monotherapy in critically ill patients with pneumonia. In: *Controversies in Intensive Care Medicine*. pp.175-82. Editorial Kühlen R/Moreno R/Ranieri M/Rhodes A. ESICM. Medizinisch. Berlin, 2008.
- De Mendoza D, Luján M, Rello J. Mechanical Ventilation for Acute Asthma Exacerbations. In: *Vincent JL, 2008 Yearbook of Intensive Care and Emergency Medicine*. pp. 256-68. Springer –Verlag. Alemania, 2008.
- Rodríguez Alejandro, Magret Mónica, Rello J. Optimal antibiotic use in severe community-acquired pneumonia. In: *Sepsis. New Strategies for Management*. Rello J, Restrepo M (Eds). pp. 85-95. Editorial Springer-Verlag. Alemania, 2008
- Planas K, Lisboa T, Díaz E. Evaluación del paciente grave. In: *Medicina Intensiva Respiratoria: Principios y Práctica*. De Mendoza D/ Rodríguez A/ Díaz E/ Rello J (Eds). pp. 21-32. Editorial Silva, 2008.
- Magret M, Díaz E, Rello J. Cómo dar malas noticias. In: *Medicina Intensiva Respiratoria: Principios y Práctica*. De Mendoza D/ Rodríguez A/ Díaz E/ Rello J (Eds). pp. 53-60. Editorial Silva, 2008.
- Santos L, Periñan R, Sandiumenge A. Analgesia, sedación y relajación. In: *Medicina Intensiva Respiratoria: Principios y Práctica*. De Mendoza D/ Rodríguez A/ Díaz E/ Rello J (Eds). pp. 61–76. Editorial Silva, 2008.
- Fortes M, Valero E, Gilavert MC. Soporte nutricional en la enfermedad respiratoria. In: *Medicina Intensiva Respiratoria: Principios y Práctica*. De Mendoza D/ Rodríguez A/ Díaz E/ Rello J (Eds). pp. 77-88. Editorial Silva, 2008.
- Enríquez R, Rodríguez A, Blanch L. Transporte de oxígeno. In: *Medicina Intensiva Respiratoria: Principios y Práctica*. De Mendoza D/ Rodríguez A/ Díaz E/ Rello J (Eds). pp. 89-96. Editorial Silva, 2008.
- Enríquez R, Rodríguez A, Restrepo M. Intercambio de gases. In: *Medicina Intensiva Respiratoria: Principios y Práctica*. De Mendoza D/ Rodríguez A/ Díaz E/ Rello J (Eds). pp. 97-104. Editorial Silva, 2008.
- Moreno O, De Mendoza D, Fernández Mecánica respiratoria. In: *Medicina Intensiva Respiratoria: Principios y Práctica*. De Mendoza D/ Rodríguez A/ Díaz E/ Rello J (Eds). pp. 105-14. Editorial Silva, 2008.
- Papiol E, Lisboa T, Rodríguez A. Interacción cardiopulmonar. In: *Medicina Intensiva Respiratoria: Principios y Práctica*. De Mendoza D/ Rodríguez A/ Díaz E/ Rello J (Eds). pp. 115-18. Editorial Silva, 2008.
- Magret M, Rodríguez A, Gea J. Insuficiencia respiratoria aguda. In: *Medicina Intensiva Respiratoria: Principios y Práctica*. De Mendoza D/ Rodríguez A/ Díaz E/ Rello J (Eds). pp. 119-24. Editorial Silva, 2008.

SALUT I MEDI AMBIENT

- Magret M, Rodríguez A, Gea J. Alteraciones Va/Q. In: Medicina Intensiva Respiratoria: Principios y Práctica. De Mendoza D/ Rodríguez A/ Díaz E/ Rello J (Eds). pp. 125-36. Editorial Silva, 2008.
- López M, De Mendoza D, Villagrà A. Principios de ventilación mecánica. In: Medicina Intensiva Respiratoria: Principios y Práctica. De Mendoza D/ Rodríguez A/ Díaz E/ Rello J (Eds). pp. 137-54. Editorial Silva, 2008.
- López M, Luján M, De Mendoza D. Ventilación no invasiva. In: Medicina Intensiva Respiratoria: Principios y Práctica. De Mendoza D/ Rodríguez A/ Díaz E/ Rello J (Eds). pp. 155-68. Editorial Silva, 2008.
- Moreno O, De Mendoza D, Blanch L. Monitorización respiratoria. In: Medicina Intensiva Respiratoria: Principios y Práctica. De Mendoza D/ Rodríguez A/ Díaz E/ Rello J (Eds). pp. 169-82. Editorial Silva, 2008.
- López M, De Mendoza D, Villagrà A. Complicaciones de la ventilación mecánica. VIII. In: Medicina Intensiva Respiratoria: Principios y Práctica. De Mendoza D/ Rodríguez A/ Díaz E/ Rello J (Eds). pp. 183-92. Editorial Silva, 2008.
- Magret M, Pobo A, De Mendoza D. Retirada de la ventilación mecánica. In: Medicina Intensiva Respiratoria: Principios y Práctica. De Mendoza D/ Rodríguez A/ Díaz E/ Rello J (Eds). pp. 201-12. Editorial Silva, 2008.
- Papiol E, Lisboa T, De Mendoza D. Asma grave. In: Medicina Intensiva Respiratoria: Principios y Práctica. De Mendoza D/ Rodríguez A/ Díaz E/ Rello J (Eds). pp. 223-38. Editorial Silva, 2008.
- Serrano I, De Mendoza D, Masip J. Edema agudo de pulmón cardiogénico. In: Medicina Intensiva Respiratoria: Principios y Práctica. De Mendoza D/ Rodríguez A/ Díaz E/ Rello J (Eds). pp. 239-58. Editorial Silva, 2008.
- Magret M, De Mendoza D, Masip J. Síndrome de distrés respiratorio agudo (SDRA). In: Medicina Intensiva Respiratoria: Principios y Práctica. De Mendoza D/ Rodríguez A/ Díaz E/ Rello J (Eds). pp. 259-72. Editorial Silva, 2008.
- Planas K, De Mendoza D, Rello J. Hipertensión pulmonar y cor pulmonale. In: Medicina Intensiva Respiratoria: Principios y Práctica. De Mendoza D/ Rodríguez A/ Díaz E/ Rello J (Eds). pp. 273-86. Editorial Silva, 2008.
- Villavicencio C, Sandiumenge A, Gea J. Insuficiencia respiratoria de origen neuromuscular. In: Medicina Intensiva Respiratoria: Principios y Práctica. De Mendoza D/ Rodríguez A/ Díaz E/ Rello J (Eds). pp. 287-302. Editorial Silva, 2008.
- Villavicencio C, Pobo A, Canalís E. Traumatismo torácico. In: Medicina Intensiva Respiratoria: Principios y Práctica. De Mendoza D/ Rodríguez A/ Díaz E/ Rello J (Eds). pp. 303-12. Editorial Silva, 2008.
- Roca M, Pobo A, Roig J. Hemoptisis masiva. In: Medicina Intensiva Respiratoria: Principios y Práctica. De Mendoza D/ Rodríguez A/ Díaz E/ Rello J (Eds). pp. 313-26. Editorial Silva, 2008.
- Qanneta R, Gilavert MC, Anzueto A. Infecciones del tracto respiratorio superior. In: Medicina Intensiva Respiratoria: Principios y Práctica. De Mendoza D/ Rodríguez A/ Díaz E/ Rello J (Eds). pp. 327-38. Editorial Silva, 2008.
- Magret M, Rodríguez A, Rello J. Neumonía comunitaria grave. In: Medicina Intensiva Respiratoria: Principios y Práctica. De Mendoza D/ Rodríguez A/ Díaz E/ Rello J (Eds). pp. 339-46. Editorial Silva, 2008.
- Alcaide MJ, Vidaur L, Canalís E. Manejo del empiema. In: Medicina Intensiva Respiratoria: Principios y Práctica. De Mendoza D/ Rodríguez A/ Díaz E/ Rello J (Eds). pp. 347-54. Editorial Silva, 2008.
- López M, Vidaur L, Torres A. Anaerobios y absceso pulmón. In: Medicina Intensiva Respiratoria: Principios y Práctica. De Mendoza D/ Rodríguez A/ Díaz E/ Rello J (Eds). pp. 355-62. Editorial Silva, 2008.
- Planas K, Lisboa T, Restrepo M. Infecciones por cocos grampositivos. In: Medicina Intensiva Respiratoria: Principios y Práctica. De Mendoza D/ Rodríguez A/ Díaz E/ Rello J (Eds). pp. 355-62. Editorial Silva, 2008.

- guez A/ Díaz E/ Rello J (Eds). pp. 363-70. Editorial Silva, 2008.
- Magret M, Gómez F, Vidaur L. Infecciones por bacilos gramnegativos. In: Medicina Intensiva Respiratoria: Principios y Práctica. De Mendoza D/ Rodríguez A/ Díaz E/ Rello J (Eds). pp. 371-8. Editorial Silva, 2008.
 - Planas K, Díaz E, Rello J. Neumonía asociada a la ventilación mecánica. In: Medicina Intensiva Respiratoria: Principios y Práctica. De Mendoza D/ Rodríguez A/ Díaz E/ Rello J (Eds). pp. 379-88. Editorial Silva, 2008.
 - Planas K, Díaz E, Rello J. Prevención de la neumonía asociada a la ventilación mecánica. In: Medicina Intensiva Respiratoria: Principios y Práctica. De Mendoza D/ Rodríguez A/ Díaz E/ Rello J (Eds). pp. 289-98. Editorial Silva, 2008.
 - Planas K, Díaz E, Rello J. Optimización del uso antibióticos. In: Medicina Intensiva Respiratoria: Principios y Práctica. De Mendoza D/ Rodríguez A/ Díaz E/ Rello J (Eds). pp. 399-416. Editorial Silva, 2008.
 - Cañardo G, De Mendoza D, Gallego M. Oxigenoterapia. In: Medicina Intensiva Respiratoria: Principios y Práctica. De Mendoza D/ Rodríguez A/ Díaz E/ Rello J (Eds). pp. 417-28. Editorial Silva, 2008.
 - Méndez B, Añez C, Sandiumenge A. Intubación y manejo de la vía aérea. In: Medicina Intensiva Respiratoria: Principios y Práctica. De Mendoza D/ Rodríguez A/ Díaz E/ Rello J (Eds). pp. 429-48. Editorial Silva, 2008.
 - Alcaide MJ, Gilavert MC, Canalís E. Toracocentesis y drenaje pleural. In: Medicina Intensiva Respiratoria: Principios y Práctica. De Mendoza D/ Rodríguez A/ Díaz E/ Rello J (Eds). pp. 449-58. Editorial Silva, 2008.
 - Magret M, Vidaur L, Gallego M. Broncoscopio. In: Medicina Intensiva Respiratoria: Principios y Práctica. De Mendoza D/ Rodríguez A/ Díaz E/ Rello J (Eds). pp. 459-64. Editorial Silva, 2008.
 - Villa D, Díaz E, Saurí A. Técnicas de imagen. In: Medicina Intensiva Respiratoria: Principios y Práctica. De Mendoza D/ Rodríguez A/ Díaz E/ Rello J (Eds). pp. 465-86. Editorial Silva, 2008.
 - Colomer I, Bardají A, De Mendoza D. Ecocardiografía. In: Medicina Intensiva Respiratoria: Principios y Práctica. De Mendoza D/ Rodríguez A/ Díaz E/ Rello J (Eds). pp. 487-fin. Editorial Silva, 2008.
- ### Comunicacions a congressos
- Labeau SO, Vandjick DM, Rello J, Adam S, Vandewoude KH, Blot SI. Evidence-based guidelines for preventing ventilator-associated pneumonia: results of knowledge test among 3229 European intensive care nurses. 28th International Symposium on Intensive Care and Emergency Medicine (ISICEM). Brussel-les, 2008.
 - Lisboa T. Assessment of severity in patients with ventilator-associated pneumonia using a simplified piro-based score. European Society of Intensive Care Medicine (ESICM). Lisboa, 2008.
 - Llauro M. Comparative of cuff pressure control among three types of orotracheal tubes. European Society of Intensive Care Medicine (ESICM). Lisboa, 2008.
 - Secanell M. Effects of education in a care bundles' compliance for the prevention of ventilator associated pneumonia (VAP). European Society of Intensive Care Medicine (ESICM). Lisboa, 2008.
 - Sandiumenge A. Descriptive analysis of psycho-affective disorders and psychotropic medication in patients admitted to 9 spanish icus European Society of Intensive Care Medicine (ESICM). Lisboa, 2008.
 - Sandiumenge A. Sedation and analgesia practice in mechanically ventilated patients admitted to 9 icus of university hospitals in spain European Society of Intensive Care Medicine (ESICM). Lisboa, 2008.

SALUT I MEDI AMBIENT

- Sandiumenge A. Agitation in the ICU: description of its incidence and associated risk factors European Society of Intensive Care Medicine (ESICM). Lisboa, 2008.
- Bordon J, Peyrani P, Brock G, Blasi F, Rello J, File T, Ramirez J. The presence of pneumococcal bacteremia does not influence clinical outcomes in patients with community-acquired pneumonia: results from the community-acquired pneumonia organization (CAPO) international cohort study. Clinical Year in Review Bibliography. American Thoracic Society (ATS). Toronto, 2008.
- Wunsch H, Angus D, Harrison D, Collange O, Fowler R, Hoste E, de Keizer NF, Kersten A, Lindt-Lindt Z, Sandiumenge A, Sladen RN, Rowan KM. What's in a bed? Association between number of ICU beds, case mix, and mortality across eight countries. American Thoracic Society (ATS). Toronto, 2008.
- Lisboa T. Improving Outcomes in Community-Acquired Pneumonia. Thematic Poster Session American Thoracic Society (ATS). Toronto, 2008.
- Labeau S, Witdouck S, Rello J, Vandijck D, Claes B, Vandewoude K, Blot S. Evidence-based guidelines for preventing surgical site infection: results of a knowledge test among 650 Flemish intensive care nurses. New dimensions in nursing. 21st ESICM Annual Congress. Lisboa, 2008.
- Secanell M, Ricart M, Solé E, Figueras E, Sante M, Sirvent JM, Diaz E, Orrego C, Rello J. For all FADO Study Investigators. Effects of education in a care bundles' compliance for the prevention of ventilator associated pneumonia (VAP). New dimensions in nursing. 21st ESICM Annual Congress. Lisboa, 2008.
- Koulenti D, Lisboa T, Brun-Buisson C, Krueger W, Macor A, de Waele J, Carneiro A, Topelli A, Martin-Loeches I, Diaz E, Rello J, EU/VAP Study Group. The Spectrum of Practice in Pneumonia Diagnosis in European Intensive Care Units (EU-VAP/CAP STUDY). American Thoracic Society (ATS). Toronto, 2008.
- Lisboa T, Koulenti D, Manno E, Guven M, Nauwynck, Solé-Violan K, Annane D, Dimopoulos G, Deja M, Diaz E, Rello J, EU-VAP Study Group. Practices in Ventilator-Associated Pneumonia Diagnosis in Europe: Does COPD Make a Difference? American Thoracic Society (ATS). Toronto, 2008.
- Waterer G, Kee C, Palladino S, Kay I, Lisboa T, Gallego M, Rello J. Real-Time Quantitative PCR for Streptococcus Pneumonia in Patients with Pneumonia American Thoracic Society (ATS). Toronto, 2008.
- Lisboa T, Rello J, Rodríguez A, Gallego M, Lujan M, De Mendoza D, Wunderink R, CAPUCI; Study Group. PIRO Score for Community-Acquired Pneumonia: A New Prediction rule for Assessment of Severity. American Thoracic Society (ATS). Toronto, 2008.
- Feldman C, Alanee S, Yu VL, Richards GA, Wagener M, Ortqvist A, Rello J. Severity of Illness Scores in Patients with Bacteremic Pneumococcal Pneumonia: Implications for ICU care. American Thoracic Society (ATS). Toronto, 2008.
- Lisboa T, Diaz E, Sa-Borges M, Socias A, Solé-Violan J, Rodriguez A, Rello J. Assessment of severity in patients with ventilator-associated pneumonia using a simplified PIRO-Based Score. Ventilator-Associated Pneumonia. 21st ESICM Annual Congress. Lisboa, 2008.
- Koulenti D, Lisboa T, Martin C, Martin-Loeches I, Putensen C, Komnos A, Mañez R, Diaz E, Papazian L, Rello J for the EU-VAP/CAP Study. Clinical impact of VAP on COPD patients. Ventilator-associated pneumonia. 21st ESICM Annual Congress. Lisboa, 2008.
- Llauradó M, Cueto P, Lisboa T, Secanell M, Feijoo N, Jam R, Figueras E, Ricart M, Sole E, Sirvent JM, Rello J. Comparative of CUFF pressure control among three types of orotracheal tubes. Improving ICU. 21st ESICM Annual Congress. Lisboa, 2008.
- Lisboa T, Rello J, Rodríguez A, Gallego M, Lujan M, Wunderink R. Assessment of severity in ICU Patients with community acquired pneumonia using

- PIRO-based score. Severe infections. 21st ESICM Annual Congress. Lisboa, 2008.
- Planas K, Lisboa T, Magret M, Rodríguez A, De Mendoza D, Díaz E, Rello J. Near-infrared spectroscopy microcirculation assessment in septic patients: a pilot study. Microcirculation and prognosis. 21st ESICM Annual Congress. Lisboa, 2008.
 - Sandiumenge A, Chamorro C, Torrado H, Jiménez M, Muñoz T, Pardo C, Alonso MA, Alonso J. Sedation and analgesia practice in mechanically ventilated patients admitted to 9 ICUS of University Hospitals in Spain. Sedation, Analgesia, Pharmacology. 21st ESICM Annual Congress. Lisboa, 2008.
 - Sandiumenge A, Torrado H, Muñoz T, Pardo C, Alonso J, Alonso MA, Chamorro C, Jiménez M. Descriptive analysis of psycho-affective disorders and psychotropic medication in patients admitted to 0 Spanish ICUS. Sedation, Analgesia, Pharmacology. 21st ESICM Annual Congress. Lisboa, 2008.
 - Sandiumenge A, Jiménez M, Chamorro C, Pardo C, Muñoz T, Alonso J, Torrado H, Alonso M. Agitation in the ICU: description of its incidence and associated risk factors. Sedation, Analgesia, Pharmacology. 21st ESICM Annual Congress. Lisboa, 2008.
 - Magret M, Pobo A, Solé R, Parra A, Vidaur L, Mateo M, Gómez F, Trefler S, Rodríguez A, Rello J. Colonització de la placa dental i pneumònia associada a ventilació mecànica. XXIX Reunió de la Societat Catalana de Medicina Intensiva i Crítica. Badalona, 2008.
 - Planas K, López M, Magret M, Milián M, Díaz E, Rodríguez A, Rello J. Near-infrared Spectroscopy en la valoració de la microcirculació. Resultats preliminars. XXIX Reunió de la Societat Catalana de Medicina Intensiva i Crítica. Badalona, 2008.
 - Secanell M, Ricart M, Solé E, Pla I, Figueras E, Santé M, Lisboa T, Díaz E, Rello J. Compliment de mesures d'infermeria en la prevenció de la pneumònia associada a ventilació mecànica. XXIX Reunió de la Societat Catalana de Medicina Intensiva i Crítica. Badalona, 2008.
 - López M, Planas K, Magret M, Santiago E, Parra A, Trefler S, Lisboa T, Rodríguez A, Rello J. Impacto de la enfermedad pulmonar obstructiva crónica (EPOC) en la supervivencia de pacientes intubados ingresados en la UCI. XXIX Reunió de la Societat Catalana de Medicina Intensiva i Crítica. Badalona, 2008.
 - Planas K, López M, Mafet M, Milián M, Díaz E, Rodríguez A, Rello J. Valoración de la microcirculación por Near-infrared Spectroscopy. XLIII Congreso Nacional de la Semicyuc. València, 2008.
 - Reyes SM, Menéndez R, Aspa J, Capelastegui A, Alfageme I, Bello S, Borderías L, Martín J, Molinos L, Rello J, Rodríguez de Castro F, Ruiz Manzano J, Martínez Tomás R, Lorenzo MJ, Torres A. Factores predictivos de tratamiento secuencial tardío en la neumonía adquirida en la comunidad (NAC) hospitalizada. Archivos de Bronconeumología. Volumen 22, extraordinario 1, especial congreso, mayo 2008. XLI Congreso Nacional de la SEPAR. Tenerife, 2008.
 - Reyes SM, Menéndez R, Aspa J, Capelastegui A, Alfageme I, Bello S, Borderías L, Martín J, Molinos L, Rello J, Rodríguez de Castro F, Ruiz Manzano J, Martínez Tomás R, Lorenzo MJ, Torres A. Impacto de la adherencia a las normativas de tratamiento de la Sociedad Española de Neumología y Cirugía Torácica (SEPAR) en la neumonía adquirida en la comunidad hospitalizada. Archivos de Bronconeumología. Volumen 22, extraordinario 1, especial congreso, mayo 2008. XLI Congreso Nacional de la SEPAR. Tenerife, 2008.
 - López M, Planas K, Magret M, Santiago E, Parra E, Trefler S, Rodríguez A, Rello J. Impacto de la enfermedad obstructiva crónica (EPOC) en la supervivencia de pacientes intubados ingresados en la UCI. 29a Reunió de la Societat Catalana de Medicina Intensiva i Crítica. 25 Jornades Catalanes d'Infermeria Intensiva i Crítica. Badalona, 2008.
 - Uldemolins M, Lisboa T, Díaz E, Rodríguez A, Rello J por EU-VAP Study Group. Tratamiento antibiótico en neumonía asociada a ventilación mecánica: datos del estudio EU-VAP. I Jornades de Formació del CibeRes. Bunyola, 2008.

SALUT I MEDI AMBIENT

Ponències i conferències convidades

- Rello J. "Reasons for morbidity and mortality among sCAP patients". The treatment of severe community acquired pneumonia: When antibiotics are not enough. 28th International Symposium on Intensive Care and Emergency Medicine. Brussel-les, 2008.
- Sandiumenge A. "How to prevent long term sequelae". Agitation + Pain. 28th International Symposium on Intensive Care and Emergency Medicine. Brussel-les, 2008.
- Sandiumenge A. Ventilator-associated pneumonia. 28th International Symposium on Intensive Care and Emergency Medicine. Brussel-les, 2008.
- Sandiumenge A. Antibiotic Strategies: heterogeneity vs rotation (round table). Healthy additives? 28th International Symposium on Intensive Care and Emergency Medicine. Brussel-les, 2008.
- Rello J. "Nosocomial Pneumonia in the Critical Care Setting". Challenges from the Rise of Resistant Pathogens: Part II (Focus on Gram Negative Pathogens. European Society of Clinical and Infectious Diseases (ECCMID). Barcelona, 2008.
- Rello J. Antibiotics Trials: What do We Need to Know? Postgraduate Course. American Thoracic Society (ATS). Toronto, 2008.
- Rello J. Conference on Fighting Infections due to MDR Gram positives European Society of Clinical Microbiology and Infectious Diseases (ESCMID). Venècia, 2008.
- Lisboa T. "VAP Diagnosis: The simple and the simpler" and "Nosocomial Pneumonia Treatment: A long and winding road" Congresso Brasileiro de Medicina Hospitalar. Gramado (Brasil), 2008.
- Lisboa T. "MRSA Treatment: New Drugs" and "Controversies in Critical Care: Combination Therapy". European Society of Intensive Care Medicine (ESICM). Lisboa, 2008.
- Lisboa T. "New technologies for VAP Prevention"; "Nosocomial Pneumonia Diagnosis" and "Nosocomial Pneumonia: Treatment". 9º Congreso de IFIC (International Federation of Infection Control). 14º Congreso Chileno de Control de Infecciones. 7º Congreso Panamericano de Control de Infecciones Intrahospitalarias. Santiago de Chile, 2008.
- Rello J. "MDR Gram Positives in VAP/HAP". 2nd Respiratory & Critical Care Summit Forum. Respiratory Center of Chinese PLA General Hospital. Beijing (China), 2008.
- Rello J. Pro / Con Debate on : Quantitative BAL is useful in the Diagnosis of VAP. The International Sepsis Forum 2008. Còrdova, 2008.
- Sandiumenge A. Secuelas a largo plazo y evolución del paciente con ictus agudo grave. Supervivencia versus. Calidad de vida. Escalas de valoración. III Conferencia de Expertos de la Societat Catalana de Medicina Intensiva i Crítica (SOCMIC): Accidente cerebrovascular cerebral. Barcelona, 2008.
- Díaz E (en representació dels investigadors del Projecte FADO). Prevenció de la pneumònia associada a la ventilació mecànica: projecte FADO. XXIX Reunió de la Societat Catalana de Medicina Intensiva i Crítica. Badalona, 2008.
- Rello J. Desescalamiento terapéutico. III Curso de Optimización antibiótica para residentes de Medicina Intensiva. Palma de Mallorca, 2008.
- Sandiumenge A. Depresión y Uso de Antidepresivos en la UCI. XLIII Congreso Nacional de la SEMICYUC. València, 2008.
- Sandiumenge A. Presentación de las Recomendaciones de la SEMICYUC para la Sedación, analgesia y bloqueo neuromuscular del paciente crítico". Jornadas Educativas de Actualización para Residentes de Medicina Intensiva JEDUS. Madrid, 2008.
- Rodríguez A. Lecciones del CAPUCI: Valoración de la gravedad e impacto en el tratamiento. XIX Reunión del Grupo de Trabajo de Enfermedades Infecciosas (G.T.E.I) de la SEMICYUC. Tarragona, 2008.
- Lisboa T. Neumococo. ¿Qué hay de nuevo en el diagnóstico? XIX Reunión del Grupo de Trabajo de Enfermedades Infecciosas (G.T.E.I) de la SEMICYUC. Tarragona, 2008.

Pertinença a estructures estables de recerca

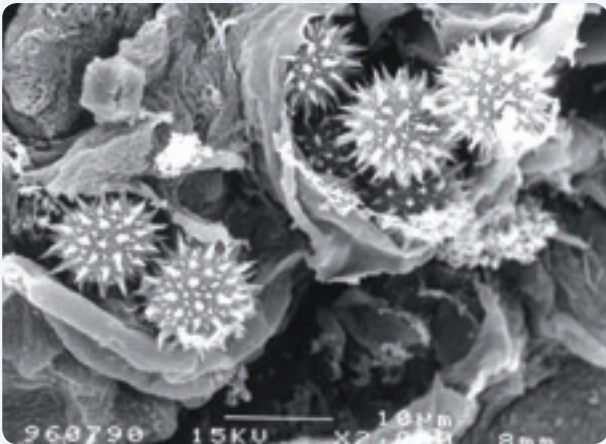
- Centro de Investigación Biomédica en Red de Enfermedades Respiratorias Asociadas (CIBERES). Responsable del grup: Jordi Rello.
- Sepsis. Mapa de Grups de Recerca de la URV. Responsable del grup: Jordi Rello.
- Grup de Recerca Consolidat. AGAUR. 2005SGR00920. Infecció Respiratòria Greu. Responsable del grup: Jordi Rello.

Altres activitats

- Rello J, Course Director. Interactive Postgraduate Course on Pulmonary & Critical Care. Hospital Universitari de Tarragona Joan XXIII. Tarragona, 2008.
- Rello J, Course Director. Managing of the Sepsis in the 21st Century. Hospital Universitari de Tarragona Joan XXIII – Universitat Rovira i Virgili. Tarragona, 2008.
- Rello J, Díaz E, Rodríguez AH. XIX Reunión del Grupo de Trabajo de Enfermedades Infecciosas (G.T.E.I) de la SEMICYUC. Tarragona, 2008.
- Rello J. Evaluador de programas de Investigación del Instituto de Salud Carlos III.

SALUT I MEDI AMBIENT

UNITAT DE MICOLOGIA I MICROBIOLOGIA AMBIENTAL

Responsable del grup:

Josep Guarro
josep.guarro@urv.cat

Investigadors/es:

Mª José Figueras
Francisco J. Pastor
José F. Cano
Josepa Gené
Emilio Mayayo
Alberto M. Stchigel
Javier Capilla
Dania García
Roxana Beaz

Becaris/àries:

Hugo Madrid
Valentina Salas
Carolina Silvera
Eduardo Alvarez
Anabel Alperi
Ingrid Arrillaga
Maria del M. Rodríguez
Enrique Calvo
Luís Collado
Haybrig Perdomo

Tècnica de Laboratori:

Núria Pilas

Objectius

Els objectius de la Unitat de Micologia i Microbiologia Ambiental son els següents:

- Desenvolupar mètodes per a detectar la presència de bacteris patògens en aigües de bany i en aliments.
- Determinar l'incidència, clínica, taxonomia i factors de virulència d'*Aeromonas* i *Arcobacter*.
- Assessorar sobre la microbiologia d'aigües de bany, l'Agència Catalana de l'Aigua, l'Organització Mundial de la Salut i la Unió Europea.
- Determinar la incidència, detecció i identificació de fongs oportunistes.
- Fer assaigs experimentals, mitjançant models animals, i teràpies combinades de possibles alternatives pel tractament de malalties fúngiques.
- Utilitzar marcadors moleculars per a la tipificació de fongs com a eines útils en estudis epidemiològics.
- Investigar la biodiversitat dels fongs microscòpics de diferents hàbitats, principalment el sòl, perquè

constitueixen un dels principals reservoris de fongs patògens.

Línies de recerca

- Microbiologia ambiental.
- Micologia mèdica.
- Biodiversitat fúngica.

Projectes de recerca competitius i actius finançats per agències públiques

- Títol: Monografia sobre hifomicetes del suelo y restos vegetales de la Península Ibérica.
Investigadora principal: Josepa Gené.
Entitat finançadora: DGIN - Dirección General de Investigación.
Número d'expedient: CGL2005-7394.
Import concedit: 89.250 €
Període d'execució: 2005-2008.
Projecte gestionat per la URV.

- Títol: Desarrollo y validación de nuevos sistemas de ensayo para la identificación de candidatos a fármacos en una colección de productos naturales.
Investigador principal: Josep Guarro.
Entitat finançadora: DGIN - Dirección General de Investigación.
Número d'expedient: CIT-090100-2007-7.
Import concedit: 36.000 €
Període d'execució: 2007-2008.
Projecte gestionat per la URV.
- Títol: Creación de una monografía a nivel mundial de hongos microscópicos del suelo (Ascomycota). Identificación y filogenia.
Investigador principal: Josep Guarro.
Entitat finançadora: DGIN - Dirección General de Investigación.
Número d'expedient: CGL2007-65669/BOS.
Import concedit: 61.000 €
Període d'execució: 2008-2009.
Projecte gestionat per la URV.
- Títol: Assessment of human health effects caused by bathing waters (EpiBathe).
Investigador principal: David Kay.
Entitat finançadora: Unió Europea.
Número d'expedient: 022618.
Import concedit: 602.270 €
Període d'execució: 2005-2008.
Projecte gestionat per la URV.
- Títol: Assessment of human health impacts from emerging microbial pathogens in drinking water by molecular and epidemiological studies (Healthy Water).
Investigador principal: Manfred Höfle.
Entitat finançadora: Unió Europea.
Número d'expedient: 036306.
Import concedit: 286.440 €
Període d'execució: 2006-2009.
Projecte gestionat per la URV.
- Títol: Tratamiento experimental de la candidiasis (*Candida glabrata* y *Candida krusei*) basado en la farmacodinamia de los antifúngicos empleados. Modelos animales de inmunosupresión y evaluación de la utilidad de los inmunomoduladores a la terapia.
Investigador principal: Francisco Javier Pastor.
Entitat finançadora: Instituto de Salud Carlos III.
Número d'expedient: 05/0031.
Import concedit: 72.590 €
Període d'execució: 2005-2008.
Projecte gestionat per la URV.
- Títol: Monografía sobre hifomicetes del suelo y restos vegetales de la Península Ibérica
Investigadora principal: Josepa Gené.
Entitat finançadora: DGIN - Dirección General de Investigación.
Número d'expedient: CGL2008-04226/BOS.
Import concedit: 82.500 €
Període d'execució: 2008-2010.
Projecte gestionat per la URV.
- Títol: Ajuts per a donar suport a les activitats dels grups de recerca SGR 2005.
Investigador principal: Josep Guarro.
Entitat finançadora: AGAUR.
Número d'expedient: 2005SGR00518.
Import concedit: 26.600 €
Període d'execució: 2005-2008.
Projecte gestionat per la URV.

Publicacions

- Martínez-Rocha AL, Roncero MI, López-Ramírez A, Mariné M, Guarro J, Martínez-Cadena G, di Pietro A. Rho 1 has distinct functions in morphogenesis, cell wall biosynthesis and virulence of *Fusarium oxysporum*. *Cell Microbiol* 2008;10:1339-51. FI: 5,29. 1r quartil.
- Ruíz-Cendoya M, Mariné M, Guarro J. Combined therapy in treatment of murine infection by *Fusarium solani*. *J Antimicrob Chemother* 2008;62:543-6. FI: 4,04. 1r quartil.
- Janda-Ulfig K, Ulfig K, Cano J, Guarro J. A study of the growth of *Pseudallescheria boydii* isolates from sewage sludge and clinical sources on tributyrin,

SALUT I MEDI AMBIENT

- rapeseed oil, biodiesel oil and diesel oil. *Ann Agr Envir Med* 2008;15:45-9. FI: 1,07. 3r quartil.
- Villamizar RA, Maroto A, Rius FX, Inza I, Figueras MJ. Fast detection of *Salmonella infantis* with carbon nanotube field effect transistors. *Biosens Bioelectron* 2008;24:279-83. FI: 5,061. 1r quartil.
 - Ruíz-Cendoya M, Rodríguez MM, Mariné M, Pastor FJ, Guarro J. In vitro interactions of itraconazole and micafungin against clinically important filamentous fungi. *Int J Antimicrob Ag* 2008;32:418-20. FI: 2,34. 2n quartil.
 - Gilgado F, Cano JF, Gené J, Sutton DA, Guarro J. Molecular and phenotypic data supporting distinct species statuses for *Scedosporium apiospermum* and *Pseudallescheria boydii* and the proposed new species *Scedosporium dehogii*. *J Clin Microbiol* 2008;46:766-71. FI: 3,71. 1r quartil.
 - Lindsley MD, Guarro J, Khairy RN, Williams J, Iqbal N, Pancholi P. *Pseudallescheria fusoidea*, a new cause of osteomyelitis. *J Clin Microbiol* 2008;46:2141-3. FI: 3,71. 1r quartil.
 - Pastor FJ, Guarro J. *Alternaria* infections: laboratory diagnosis and relevant clinical features. *Clin Microbiol Infec* 2008;14:734-46. FI: 2,98. 2n quartil.
 - Guarro J, Gugnani HC, Sood N, Batra R, Mayayo E, Gené J, Kaklar S. Subcutaneous paheohyphomycosis caused by *Walleria seebi* in an immunocompetent host. *J Clin Microbiol* 2008;46:1129-31. FI: 3,71. 1r quartil.
 - Kantarcioglu AS, Guarro J, de Hoog GS. Central nervous system infections by members of the *Pseudallescheria boydii* species complex in healthy and immunocompromised hosts: epidemiology, clinical characteristics and outcome. *Mycoses* 2008;51:275-90. FI: 1,33. 3r quartil.
 - Azor M, Gené J, Cano J, Sutton DA, Fothergill AW, Rinaldi MG, Guarro J. In vitro antifungal susceptibility and molecular characterization of clinical isolates of *Fusarium verticillioides* (*F. moniliforme*) and *Fusarium thapsinum*. *Antimicrob Agents Chemother* 2008;52:2228-31. FI: 4,39. 1r quartil.
 - Khan ZU, Ahmad S, Mokaddas E, Chandy R, Cano J, Guarro J. *Actinomyces elegans* var. *kuwaitiensis* isolated from the wound of a diabetic patient. *Anton Leeuw Int J G* 2008;94:343-52. FI: 1,55. 3r quartil.
 - Rodríguez MM, Serena C, Mariné M, Pastor FJ, Guarro J. Posaconazole combined with amphotericin B, an effective therapy for a murine disseminated infection caused by *Rhizopus oryzae*. *Antimicrob Agents Chemother* 2008;52:3786-8. FI: 4,39. 1r quartil.
 - Castañeda-Ruiz RF, Pascholati LF, Guarro J, Stchigel AM, Stadler M, Saikawa M, Leão-Ferreira SM. Two new anamorphic fungi from Brazil: *Dictyocharopsis polysetosa* and *Myrothecium compactum*. *Mycotaxon* 2008;103:1-8. FI: 0,53. 4t quartil.
 - Figueras MJ, Collado L, Guarro J. A new 16S rDNA-RFLP method for the discrimination of the accepted species of *Arcobacter*. *Diagn Microbiol Infect Dis* 2008;62:11-5. FI: 2,45. 2n quartil.
 - Ballester F, Pastor F.J., Guarro J. In vitro activities of combinations of amphotericin B, posaconazole and four other agents against *Rhizopus*. *J Antimicrobi Chemother* 2008;61:755-7. FI: 4,04. 1r quartil.
 - Carrillo-Muñoz AJ, Giusiano G, Cárdenes D, Hernández-Molina JM, Eraso E, Quindós G, Guardia C, del Valle O, Tur-Tur C, Guarro J. Terbinafine susceptibility patterns for onychomycosis-causative dermatophytes and *Scopulariopsis brevicaulis*. *Int J Antimicrob Chemother* 2008;31:540-3. FI: 2,34. 2n quartil.
 - Serena C, Rodríguez MM, Mariné M, Pastor FJ, Guarro J. Micafungin combined with fluconazole, an effective therapy for murine blastoschizomycosis. *J Antimicrob Chemother* 2008;61:877-9. FI: 4,04. 1r quartil.
 - Ruiz-Roldán MC, Garre V, Guarro J, Mariné M, Roncero MI. Role of the white collar 1 photoreceptor in carotenogenesis, UV resistance, hydrophobicity, and virulence of *Fusarium oxysporum*. *Eukaryot Cell* 2008;7:1227-30. FI: 3,40. 1r quartil.
 - Alperi A, Figueras MJ, Inza I, Martínez-Murcia AJ. Analysis of 16S rRNA gene mutations in a subset of *Aeromonas* strains and their impact in species deli-

- neation. *Int Microbiol* 2008;11:185-94. FI: 2,62. 2n quartil.
- Chowdhary A, Guarro J, Randhawa, HS, Gené J, Cano J, Jain RK, Kumar S, Khanna G. A rare case of chromoblastomycosis in a renal transplant recipient caused by a non-sporulating species of *Rhytidhysterion*. *Med Mycol* 2008;46:163-6. FI: 1,67. 2n quartil.
 - Marimon R, Gene J, Cano J, Guarro J. Sporothrix luriei: a rare fungus from clinical origin. *Med Mycol* 2008;1-5. FI: 1,67. 2n quartil.
 - Mariné M, Espada R, Torrado J, Pastor FJ, Guarro J. Efficacy of a new formulation of amphotericin B in a murine model of disseminated infection by *Candida glabrata*. *J Antimicrobiol Chemother* 2008;61:880-3. FI: 4,04. 1r quartil.
 - Rezusta A, Aspiroz C, Boekhout T, Cano JF, Theelen B, Guarro J, Rubio MC. Cholesterol dependent and Amphotericin B resistant isolates of a *Candida glabrata* strain from an Intensive Care Unit patient. *Med Mycol* 2008;46:265-8. FI: 1,67. 2n quartil.
 - Serena C, Mariné M, Quindós G, Carrillo AJ, Cano JF, Pastor FJ, Guarro J. In vitro interactions of micafungin with amphotericin B against clinical isolates of *Candida* spp. *Antimicrob Agents Chemother* 2008;52:1529-32. FI: 4,39. 1r quartil.
 - Silvera-Simon C, Gene J, Cano J, Guarro J. *Wardomyces litorales*, a new soil borne hyphomycete from Spain. *Mycotaxon* 2008;105:195-202. FI: 0,53. 4t quartil.
 - Gilgado F, Cano J, Gené J, Serena C, Guarro J. Different virulence of the species of the *Pseudallescheria boydii* complex. *Med Mycol* 2008;24:1-4. FI: 1,67. 2n quartil.
 - Rodriguez-Tudela J, Berenguer J, Guarro J, Serda Kantarcioglu A, Horre R, De Hoog G, Cuenca Estrella M. Epidemiology and outcome of *Scedosporium prolificans* infection, a review of 162 cases. *Med Mycol* 2008;1:1-12. FI: 1,67. 2n quartil.
 - Alonso-Vargas R, Elorduy L, Eraso E, Cano J, Guarro J, Pontón J, Quindós G. Isolation of *Candida africana*, probable atypical strains of *Candida albicans*, from a patient with vaginitis. *Med Mycol* 2008;46:167-70. FI: 1,67. 1r quartil.
 - Harun A, Perdomo H, Silgado F, Chen S, Cano J, Guarro J, Meyer W. Genotyping of *Scedosporium* species: a review of molecular approaches. *Med Mycol* 2008;2:1-9. FI: 1,67. 1r quartil.
 - Mariné M, Pastor F, Guarro J. Combined antifungal therapy in a murine model of disseminated infection by *Cladophialophora bantiana*. *Med Mycol* 2008;47:45-9. FI: 1,67. 1r quartil.
 - Marimon R, Serena C, Gene J, Cano J, Guarro J. In Vitro Antifungal Susceptibilities of Five Species of *Sporothrix*. *Antimicrob Agents Chemother* 2008;52:732-4. FI: 4,39. 1r quartil.
 - Collado L, Inza I, Guarro J, Figueras M. Presence of *Arcobacter* spp. in environmental waters correlates with high levels of fecal pollution. *Environ Microbiol* 2008;10:1635-40. FI: 4,9. 1r quartil.
 - Beaz-Hidalgo R, Magi G, Balboa S, Barja J, Romalde J. Development of a PCR protocol for the detection of *Aeromonas salmonicida* in fish by amplification of the *fstA* (ferric siderophore receptor) gene. *Environ Microbiol* 2008;128:386-94. FI: 2,0. 3r quartil.
 - Beaz Hidalgo R, Cleenwerck I, Balboa S, Wachter M, Thompson F, Swings J, Vos P, Romalde J. Diversity of *Vibriosis* associated with reared clams in Galicia (NW Spain). *Syst Appl Microbiol* 2008;31:215-22. FI: 2,5. 2n quartil.
 - Pastor FJ, Guarro J. Anidulafungin: experimental therapy of fungal infections in animal models. *Rev Iberoam Micol* 2008;25:119-123.

Pertinença a estructures estables de recerca

- Unitat de micologia i microbiologia ambiental. Mapa Grups de Recerca de la URV. Responsable del grup: Josep Guarro.
- Grup de Recerca Consolidat.AGAUR.2005SGR00518. Unitat de micologia i microbiologia ambiental. Responsable del grup: Josep Guarro.

Activitat investigadora: grups de recerca IISPV

Àmbit estratègic 6 INNOVACIÓ CLÍNICA

INNOVACIÓ CLÍNICA

ERGONOMY. BIOMECÀNICA CLÍNICA I ERGONOMIA

Responsable del grup:

Rodrigo Miralles

rodrigo.miralles@urv.cat

Investigadors:

Antonio Ruiz

Maria Rull

Luis Franco

Iris Miralles

Sonia Monterde

Salvador Montull

M. Isabel Salvat

Jose Luis Parreño

Objectius

- Aprofundir i millorar el coneixement de la biomecànica de l'aparell locomotor des del punt de vista de la clínica.
- Aplicar aquests coneixements biomecànics a explicar les bases dels tractaments de fisioteràpia.
- Aplicar els coneixements biomecànics a la docència de grau i postgrau en l'àrea de ciències de la salut, no només dins les assignatures pròpies de biomecànica sinó també reforçant les bases científiques d'altres matèries relacionades directament amb aquesta disciplina (bases de la fisioteràpia i la patologia).
- Aplicar les tècniques d'anàlisi biomecànic a la valoració del dany corporal en l'aparell locomotor.

Línies de recerca

- Biomecànica de l'aparell locomotor.
- Docència en ciències de la salut.
- Bases biomecàniques del tractament fisioterapèutic.
- Valoració del dany corporal en l'aparell locomotor.

Projectes de recerca competitius i actius finançats per agències públiques

- Títol: Entrenament de la capacitat d'observació a Fisioteràpia.
Investigadora principal: Isabel Salvat.
Entitat Finançadora: Institut de Ciències de l'Educació (URV).
Import Concedit: 3.840 €
Període d'execució 2007-2008.
Projecte gestionat per la URV.

Publicacions

- Castel A, Cascón R, Salvat M, Sala J, Rull M. Rendimiento cognitivo y percepción de problemas de memoria en pacientes con dolor crónico: con fibromialgia versus sin fibromialgia. Rev Soc Esp Dolor 2008;6:358-70.
- Castel A, Salvat M, Sala J, Rull M. Cognitive-Behavioural group treatment with hypnosis: A randomized pilot trial in fibromyalgia. Contemp Hypnosis 2008;26:48-59.

Llibres i capítols de llibre

- Monterde S, Salvat I, Montull S, Miralles I. Docencia del análisis visual de la marcha en la Universidad Rovira i Virgili. En: 'El cambio en la cultura docente universitaria'. 2008.
- Nogués MR, Montull S, Betés M. Farmacología para fisioterapeutas. Farmacología del dolor, Ed. Médica Panamericana. Madrid, 2008. ISBN: 84-9833-174-3.
- Català E, Ferrandiz M. Dolor Lumbar pp: 383-410. Català E. Manual de Tratamiento del Dolor. 2ª ed. català. pp: 383-410. Ed. P.Permanyer. Barcelona, 2008. ISBN: 978-84-96762-48-0.

Comunicacions a congressos

- Monterde, S, Salvat I, Montull S, Miralles I. Docencia del análisis visual de la marcha en la Universidad Rovira i Virgili (URV) V Congreso internacional de docencia universitaria e innovación. Lleida, 2008.
- Monterde S, Salvat I, Montull S, Miralles I. Student learn from student. Active learning model. European Network of Physiotherapy High Education ENPHE International Conference. València, 2008.

Ponències i conferències convidades

- Salvat. Fisioteràpia i fibromialgia. I Jornada La Fisioteràpia en el tractament del dolor crònic. Col·legi de fisioterapeutes de Catalunya. Barcelona, 2008.
- Salvat. Fisioteràpia i fibromialgia. Jornada Universitària Dolor Crònic: Fisioteràpia y abordaje biopsicosocial. Departament de Fisioteràpia de la Universitat de València. València, 2008.
- I. Miralles. Biomecànica de la marcha en la infancia. EEUU Gimbernat, Universitat Autònoma de Barcelona. Sant Cugat del Vallès, 2008

Pertinença a estructures estables de recerca

- Biomecànica Clínica i Ergonomia. Mapa grups de recerca de la URV. Responsable del grup: Rodrigo Miralles.

INNOVACIÓ CLÍNICA

GRUP DE RECERCA EN CIRURGIA HOSPITAL UNIVERSITARI SANT JOAN DE REUS

Responsable del grup:

Daniel del Castillo

ddelcastillo@grupsagessa.cat

Investigadors/es:

Mercè Hernández

Antonio Sánchez

Fàtima Sabench

Jesus Sánchez

Santiago Blanco

Joan Domènech

Objectius

El grup de recerca en Cirurgia actualment combina la recerca clínica i la recerca experimental i interactuant a la vegada amb d'altres grups i disciplines. Una de les línies prioritàries es la cirurgia de l'obesitat mòrbida, en què som grup de referència de la província per aquest tipus de cirurgia. La cirurgia experimental i la formació continuada en aquest camp, fan que s'estableixi un tríode sobre el qual ens podem projectar. D'altres línies com la cirurgia de la paret abdominal també es sustenten en aquestes premisses. L'objectiu del grup és mantenir-se en aquestes línies i establir-ne de noves, sempre amb el suport i aval científic de la formació i aprenentatge. La docència és a més a més un eix fonamental del nostre treball, en què la innovació docent i l'aplicació de noves estratègies docents com la simulació endoscòpia i el laboratori d'habilitats quirúrgiques representen un estímul tan per nosaltres com per l'alumnat.

Línies de recerca

- Cirurgia metabòlica: Cirurgia de l'obesitat mòrbida i resposta hormonal en animals d'experimentació. Estudis clínics. Esteatosis hepàtica.
- Cirurgia mínimament invasiva de la insuficiència venosa crònica.
- Resposta biològica a l'agressió en diferents materials als defectes de la paret abdominal: estudis clínics i experimentals. Correcció de defectes de la paret abdominal i despesa energètica associada.

Publicacions

- Sabench F, Feliu A, Hernández M, Blanco S, Morandeira A, Del Castillo D. Influence of sleeve gastrectomy on several experimental models of obesity: metabolic and hormonal implications. *Obes Surg* 2008;18: 97-108. FI: 2,85. 1r quartil.
- Blanco S, Hernández M, Sabench F, Díaz C, Buils F, Morandeira A, Del Castillo D. Subfascial endoscopic perforator vein surgery (SEPS) modified technique: Subaponeurotic approach without balloon. *Minim In-*

vasiv Ther and allied Technologies 2008;17:246-50. FI: 0,98. 3r quartil.

- Morandeira A, Sánchez Marín A, Sabench F, Hernández M, Del Castillo D. Tumor sólido pseudopapilar de páncreas. *Cir Esp* 2008;84:45-7.

Comunicacions a congressos

- Hernández M, Sabench F, Blanco S, Morandeira A, Sánchez Pérez J, Del Castillo D. Ileal tranposition as a surgical treatment in morbid obesity with type 2 diabetes mellitus associated. 3rd Congress of IFSO-EC. IFSO (International federation for the surgery of obesity). Capri, 2008.
- Del Castillo D, Feliu A, Blanco S, Hernandez M, Sabench F, Morandeira A, Domènech J, Cabrera A. Gastrectomia tubular (sleeve gastrectomy) por laparoscopia en la obesidad mórbida del adolescente. 10è congrés de la SECO. Sociedad Española de Cirugía de la Obesidad. Barcelona, 2008.
- Hernández González M, Sabench Pereferrer F, Blanco Blasco S, Morandeira Rivas A, Sánchez Marín A, Del Castillo D. Transposición ileal experimental como cirugía metabólica de la obesidad mórbida. 10è congrés de la SECO. Sociedad Española de Cirugía de la Obesidad. Barcelona, 2008.
- Sabench F, Hernández M, Blanco S, Morandeira A, Sánchez Pérez J, Del Castillo D. Ingesta y regulación hormonal: resultados en un modelo experimental de gastrectomía tubular. 10è congrés de la SECO. Sociedad Española de Cirugía de la Obesidad. Barcelona, 2008.
- Hernández M, Sabench F, Blanco S, Morandeira A, Domènech J, Cabrera A, Del Castillo D. Surgical and metabolic treatment in an experimental model of obesity. 16th Congress of Endoscopic Surgery. EAES (European Association for Endoscopic Surgery). Estocolm, 2008.
- Del Castillo D, Feliu A, Blanco S, Hernandez M, Sabench F, Morandeira A, Sánchez Marín A, Vives M. Morbidly obese adolescents and bariatric surgery: laparoscopic sleeve gastrectomy as a good surgical option. XIII Congreso mundial de Cirugía de la Obesidad. IFSO (International federation for the surgery of obesity). Buenos Aires, 2008.
- Sabench F, Hernández M, Blanco S, Morandeira A, Sánchez Marín A, Cabrera A, Del Castillo D. Sleeve gastrectomy and consumption: experimental study
- Laparoscopic sleeve gastrectomy in morbidly obese adolescents. 16th Congress of Endoscopic Surgery. EAES (European Association for Endoscopic Surgery). Estocolm, 2008.
- Sabench F, Hernández M, Blanco S, Sánchez Pérez J, Morandeira A, Cabrera A, Del Castillo D. Consumption and hormone regulation: results from an experimental model of sleeve gastrectomy. 16th Congress of Endoscopic Surgery. EAES (European Association for Endoscopic Surgery). Estocolm, 2008.
- Blanco S, Hernández M, Sabench F, Sánchez Marín A, Morandeira A, Piñana M.L, Del Castillo Déjardin D. The effectiveness of systematic post-operative monitoring for the early detection of staple-line leakage in bariatric surgery. 16th Congress of Endoscopic Surgery. EAES (European Association for Endoscopic Surgery). Estocolm, 2008.
- Blanco S, Hernández M, Sabench F, Sánchez A, Morandeira A, Vives M, Del Castillo Déjardin D. Laparoscopic sleeve gastrectomy in superobesity. four years of experience. 16th Congress of Endoscopic Surgery. EAES (European Association for Endoscopic Surgery). Estocolm, 2008.
- Sánchez Marín A, Domènech J, Hernández M, Sabench F, Sánchez Pérez J, Blanco S, Morandeira A, Del Castillo D. Laparoscopic intraperitoneal onlay mesh repair "ipom" using dual mesh: technical approach. European Hernia 30th Congress. Asociación española de cirujanos / sección pared abdominal. Sevilla, 2008.

INNOVACIÓ CLÍNICA

in obese and non obese rats. XIII Congreso mundial de Cirugía de la Obesidad. Buenos Aires, 2008.

- Hernández M, Sabench F, Blanco S, Morandeira A, Domènech J, Cabrera A, Del Castillo D. Metabolic surgery: results in an experimental model of diabetes and obesity. XIII Congreso mundial de Cirugía de la Obesidad. IFSO (International federation for the surgery of obesity). Buenos Aires, 2008.
- Sabench F, Hernández M, Blanco S, Vives M, Cabrera A, Del Castillo D. Cirurgia metabòlica: una nova disciplina. XIX Jornades Comarcals de Cirurgia a Catalunya. Societat Catalana de Cirurgia. Tarragona, 2008.
- Sabench F, Hernández M, Sánchez Marín A, Blanco S, Sánchez Pérez J, Prieto J, Jara J, Domènech J, Del Castillo Déjardin D. L'ensenyament de la cirurgia a la facultat de medicina de Reus: transversalitat i innovació docent. XIX Jornades Comarcals de Cirurgia a Catalunya. Societat Catalana de Cirurgia. Tarragona, 2008.
- Hernández M, Sabench F, Blanco S, Morandeira A, Domènech J, Cabrera A, Del Castillo D. La trasposició ileal com a cirurgia metabòlica en un model experimental d'obesitat mòrbida associada a diabetes. XIX Jornades Comarcals de Cirurgia a Catalunya. Societat Catalana de Cirurgia. Tarragona, 2008.
- Sabench F, Hernández M, Blanco S, Sánchez Pérez J, Morandeira A, Cabrera A, Del Castillo D. Regulació hormonal del cicle gana-sacietat després d'una sleeve gastrectomy experimental en rates obeses. XIX Jornades Comarcals de Cirurgia a Catalunya. Societat Catalana de Cirurgia. Tarragona, 2008.
- Del Castillo D, Feliu A, Blanco S, Hernández M, Sánchez Marín A, Sabench F, Vives M. Sleeve gastrectomy laparoscòpica com a cirurgia bariàtrica en l'adolescència. XIX Jornades Comarcals de Cirurgia a Catalunya. Societat Catalana de Cirurgia. Tarragona, 2008.
- Del Castillo D, Feliu A, Blanco S, Hernández M, Sabench F, Morandeira A, Domènech J, Cabrera A.

Obesidad mórbida del adolescente y gastrectomía tubular (sleeve gastrectomy) por laparoscopia: indicaciones y detalles técnicos. XXVII Congreso Nacional de Cirugía. Asociación española de cirujanos. Madrid, 2008.

- Sabench F, Hernández M, Blanco A, Morandeira A, Sánchez J, Del Castillo D. Ingesta, regulació hormonal y gastrectomía tubular: resultados en un modelo experimental. XXVII Congreso Nacional de Cirugía. Asociación española de cirujanos. Madrid, 2008.
- Sabench F, Hernández M, Morandeira A, Sirvent J, Cabrera A, Vives M, Sánchez Pérez J, Sánchez Marín A, Del Castillo D. Reparación protésica de los defectos de pared abdominal en dos modelos experimentales de eventración. XXVII Congreso Nacional de Cirugía. Asociación española de cirujanos. Madrid, 2008.

Llibres i capítols de llibre

- Sabench F, Hernandez M, Blanco S, Morandeira A, Del Castillo D. Morbid Obesity, surgical options and regulation of consumption, 241-268. Nova Science Publishers. Nova York, 2008. ISBN: 978-1-60456-440-2.

Ponències i conferències convidades

- III Curs d'actualització en Cirurgia de l'obesitat mòrbida. Universidad Rovira i Virgili. Reus, 2008.
- L'ensenyament de la Cirurgia a la Facultat de Medicina de Reus: Transversalitat i innovació docent. Societat Catalana de Cirurgia. Reus, 2008.
- Hernández M, Sabench F, Blanco S, Morandeira A, Sánchez Marín A, Del Castillo D. Transposició ileal experimental como cirugía metabólica de la obesidad mórbida. Premi a la millor comunicació oral. 10 è Congrès Nacional de la SECO (Sociedad

Española de Cirugía de la Obesidad). Barcelona, 2008.

- Sabench F, Hernández M, Sánchez Marín A, Blanco S, Sánchez Pérez J, Prieto J, Jara J, Domènech J, Del Castillo Déjardin D. L'ensenyament de la cirurgia a la facultat de medicina de Reus: transversalitat i innovació docent. Premi a la millor comunicació oral. XIX Jornades Comarcals de Cirurgia a Catalunya. Tarragona, 2008.

Pertinença a estructures estables de recerca

- Grup de Recerca en Cirurgia. Mapa de Grups de Recerca de la URV. Responsable del grup: Daniel del Castillo.

INNOVACIÓ CLÍNICA

GRUP D'INVESTIGACIÓ EN ATENCIÓ PRIMÀRIA TARRAGONA-REUS

Responsable del grup:

Josep Basora

jbasora.tarte.ics@gencat.cat

Coordinadors:

Bernardo Costa

Enric Aragonès

Àngel Vila

Empar Valvieso

Francisco Martin

Investigadors:

Josep Lluís Piñol

M.Teresa García

Francisco Martín

Marta Baldrich

Coral Chancho

CM Fuentes

Ferran Bejarano

Sílvia Folch

A Aresté

JM Hernández

A Caballero

Cinta de Diego

Neus Saún

Empar Valvieso

Maria Munain

Roser Pedret

Irene Pascual

Jordi Jove

Rosa M^aGonzález

Josep M.Bofarull

Juan José Cabré

Ramón Sagarra

M.Teresa Basora

Judit Saumell

Bernardo Costa

Josep M.Hernández

Marta Ripoll

Jordi Bladé

W Badia

Sílvia Folch

Olga Ochoa

Immaculada Hospital

Ana Moragas

Carmina Poblet

Marisa Barrera

Pilar Espelt

Josep Lluís Piñol

Ramón Sagarra

Carles Llor

Montserrat Olesti

Fco. José Barrio

Teresa M.Llauradó

Yolanda Ortega

Isabel Sánchez-Oro

J Vizcaíno

Victoria Arija

Rosa M^aMasdéu

JL Piñol

N Adell

C Lucena

Elisabeth Salsench

Xabier Ansa

Sílvia Hernández

Cristina Rey

Carme Giner

Francisca Ramos

Montserrat Inglés

Núria Martín

Roser Pedret

Manuel Pérez

Objectius

Els objectius del Grup són formar un equip multidisciplinari que pugui donar respostes a les preguntes de recerca que es formulen a l'Atenció Primària i la seva àrea comunitària intentant d'aquesta manera fer una recerca de suport al procés assistencial. El grup té especial interès en les àrees de prevenció i promoció de la salut.

Línies de recerca

- La línia de recerca més antiga és la prevenció de la diabetis, que ha anat evolucionant en diverses sublínies: destaca l'estudi dels trastorns d'intolerància glicèmica i la prediabetis (actualment participació en l'estudi DEPLAN patrocinat pel VII Programa marc europeu), la síndrome metabòlica i el risc cardiovascular, l'educació terapèutica en diabetis, la seguretat del pacient diabètic, la monitorització

de la glicèmia etc. Manté col·laboracions específiques amb altres grups de l'Institut Pere i Virgili, la Universitat de Michigan en educació terapèutica i el grup DEPLAN europeu.

- La línia de prevenció de les malalties infeccioses s'ha centrat en l'efectivitat de la vacuna antipneumocòccica en l'estudi EVAN. Actualment també du a terme projectes amb la vacuna antigripal, test diagnòstics de les infeccions prevalents, i antibiòtics. Manté col·laboracions amb el grup de malalties infeccioses respiratòries de l'Hospital Joan XXIII.
- La línia de nutrició està lligada a l'estudi PREDIMED de prevenció del risc cardiovascular, amb estudis específics sobre dieta mediterrània i diabetis, dieta mediterrània i osteoporosis. També en grups poblacionals com el projecte EDAL de prevenció de l'obesitat infantil, i la malnutrició en la dependència. Es fa en col·laboració amb la Unitat de Nutrició de la URV.
- La línia de respiratori porta endavant projectes de cribatge precoç de la MPOC i fisioteràpia respiratòria.
- La línia de comunitària porta estudis sobre programes comunitaris relacionat amb el tabac, immigració i la dependència.

Totes les línies tenen projectes becats en convocatòries competitives públiques.

Publicacions

- Costa B. Efectividad en la prevención de la diabetes tipo 2. Un aterrizaje forzoso en la realidad. *Med Clin Barcelona* 2008;130:295-97. FI: 1,34. 2n quartil.
- Cabré J, Martín F, Costa B, Piñol J, Llor J, Ortega Y, Basora J, Baldrich M, Solà R, Daniel J et al. Metabolic Syndrome as a Cardiovascular Disease Risk Factor: Patients Evaluated in Primary Care. *BMC Public Health*. 2008;8:251. FI: 1,63. 2n quartil.
- Almirall J, Bolibar I, Serra-Prat M, Roig J, Hospital I, Carandell E, Agustí M, Ayuso P, Estela A, Torres A; Community-Acquired Pneumonia in Catalan Countries (PACAP) Study Group. New evidence of risk factors for community-acquired pneumonia: a population-based study. *Eur Respir J* 2008;31:1274-84. FI: 5,35. 1r quartil.
- Vila-Córcoles A, Ochoa O, de Diego C, Valdivieso A, Herreros I, Bobé F, Alvarez M, Juárez M, Guinea I, Ansa X, Saún N. Effects of annual influenza vaccination on winter mortality in elderly people with chronic pulmonary disease. *Int J Clin Pract* 2008;62:10-7. FI: 1,60. 1r quartil.
- Ochoa-Gondar O, Vila-Córcoles A, Ansa X, Rodríguez-Blanco T, Salsench E, de Diego C, Raga X, Gomez F, Valdivieso E, Fuentes C, Palacios L; EVAN Study Group. Effectiveness of pneumococcal vaccination in older adults with chronic respiratory diseases. *Vaccine* 2008;26:1955-62. FI: 3,38. 1r quartil.
- Ochoa O, Vila-Córcoles A, de Diego C, Maxenchs M, Grive M, Martín E, EVAN-65 Study Group. The burden of community-acquired pneumonia in the elderly: the Spanish EVAN-65 study. *BMC Public Health* 2008;8:222. FI: 1,63. 2n quartil.
- Vila-Córcoles A. Is the pneumococcal polysaccharide vaccine effective in preventing pneumonia? *Lancet Infect Dis* 2008;8:405-6. FI: 12,06. 1r quartil.
- Aragonès E, López-Cortacans G, Badia W, Caballero A, J Hernández JM, Labad A. Improving the role of nursing in the treatment of depression in primary care in Spain. *Perspect Psychiatr Care* 2008;44:248-58. FI: 1,06. 2n quartil.
- Caballero L, Aragonès E, García-Campayo J, Rodríguez-Artalejo F, Ayuso-Mateos JL, Polavieja MJ, Gómez-Utrero E, Romera I, Gilaberte I. Cross-Sectional Study of the Prevalence, Characteristics, and Attribution of Somatic Symptoms in Patients with Major Depressive Disorder Seeking Primary Health Care in Spain. *Psychosomatics* 2008;49:520-9. FI: 2,20. 2n quartil.

INNOVACIÓ CLÍNICA

- Salas-Salvadó J, Fernández-Ballart J, Ros E, Martínez-González MA, Fitó M, Estruch R, Corella D, Fiol M, Gómez-Gracia E, Arós F, Flores G, Lapetra J, Lamuela-Raventós R, Ruiz-Gutiérrez V, Bulló M, Basora J, Covas MI; PREDIMED Study Investigators. Effect of a Mediterranean diet supplemented with nuts on metabolic syndrome status: one-year results of the PREDIMED randomized trial. *Arch Intern Med* 2008;168:2449-58. FI: 8,39. 1r quartil.
- Carmona-Torre Fde A, Garcia-Arellano A, Marques-Lopes I, Basora J, Corella D, Gómez-Gracia E, Fiol M, Covas MI, Aros F, Conde M, Lapetra J, Estruch R, Martinez-Gonzalez MA. Relationship of alcoholic beverage consumption to food habits in a Mediterranean population. *Am J Health Promot* 2008;23:27-30. FI: 1,77. 2n quartil.
- Salas-Salvadó J, Farrés X, Luque X, Narejos S, Borrell M, Basora J, Anguera A, Torres F, Bulló M, Balanza R; Fiber in Obesity-Study Group. Effect of two doses of a mixture of soluble fibres on body weight and metabolic variables in overweight or obese patients: a randomised trial. *Br J Nutr* 2008;99:1380-7. FI: 2,34. 2n quartil.
- Aragonès E. Desacuerdos diagnósticos entre médicos generales y psiquiatras. *Aten Primaria* 2008;40:644.
- Bejarano Romero F, Piñol Moreso JL, Mora Gilabert N, Claver Luque P, Brull López N, Basora Gallisà J. Elevado consumo de benzodiazepinas en mujeres ancianas asignadas a centros de salud urbanos de atención primaria. *Aten Primaria* 2008;40:617-21.
- García-Campayo J, Ayuso-Mateos JL, Caballero L, Romera I, Aragonés E, Rodríguez-Artalejo F, Quail D, Gilaberte I. Relationship of Somatic Symptoms with Depression Severity, Quality of Life and Health Resources Utilization, in Patients with Major Depressive Disorder Seeking Primary Health Care in Spain. *Prim Care Companion J Clin Psychiatry* 2008;10:355-62.

Comunicacions a congressos

- Sanz A, Sánchez JF, Hernández J, Sevilla JC, Villarroya MT, Eloy Moreno FJ, Anglada J, Cansén S, Chozas JM, Grupo de trabajo Registro HTG SEA. Ácidos grasos poliinsaturados omega-3 en el tratamiento de los pacientes del registro Nacional de HTG. XXI Congreso de la SEA. Madrid, 2008.
- Cabré J, Hernández J, Ripoll M, Basora J, Arijá V, Bejarano F. Projecte SEGUDIAB (Seguretat en pacients diabètics). Taller d'educació terapèutica. Reus, 2008.
- Ortega Y, Jové J, Isern C, Inglés M, Canalejo J, Rius B, Vilalta J, De Magriñà J. Gender differences in primary care patients with COPD. 4th IPCRG World Conference. Sevilla, 2008.
- Cabré J, Cos X, Costa B, Barrio F, Caula J, Sarret S, Mur T, Mundet X, Piñol J. DE-PLAN-CAT Study. Effectiveness of preventing Type 2 Diabetes by a Lifestyle intervention in Catalonia (Spain). 5è Congrés Mundial de prevenció de diabetis. Hèlsinki, 2008.
- Cabré J, Costa B, Martín F, Piñol J, Basora J, Saumell J. The SIMETRIC Spanish Project (METabolic Syndrome as Cardiovascular Risk factor). Cerebrovascular risk appraisal: Clinical usefulness of different calculation methods of stroke risk in primary care. 5è Congrés Mundial de prevenció de la diabetis. Hèlsinki, 2008.
- Fernández J, Jové J, Maya A, Muixí R, Inglés M, Pascual I. Póster. Comparative between urban and rural physiotherapy care home. 14th Regional Conference, WONCA Europe 2008. Istanbul, 2008.
- Inglés M, Jové J, Maya A, Isern C, Basora J, Piñol J, Pascual I. Póster. Effectiveness of respiratory physiotherapy standardized in primary care in patients with moderate COPD and its economic study. 14th Regional Conference WONCA, Europa 2008. Istanbul, 2008.
- Inglés M, Maya A, Jové J, Isern C, De Magriñà J, Martín F, Basora J, Piñol J. Comunicació. Effective-

ness of respiratory physiotherapy standardized in primary care in patients with moderate COPD and its economic assessment. 4th IPCRG World Conference. Sevilla, 2008.

- Maya A, Fernandez J, Inglés M, Jové J, Muixí R, Pascual I. Comunicació. Respiratoryphysiotherapy at home in COPD patients. 14th Regional Conference, WONCA Europe 2008. Istanbul, 2008.
- Maya A, Inglés M, Muixí R, Fernandez J, Jové J, Isern C, Pascual I. Póster. Patient type COPD treaty in unit of primary care physiotherapy. 14th Regional Conference, WONCA Europe 2008. Istanbul, 2008.
- Sanz A, Sánchez JF, Hernández J, Sevilla JC, Villarroel MT, Eloy Moreno FJ, Anglada J, Cansen S, Chozas JM, Grupo de trabajo Registro HTG SEA. Ácidos grasos poliinsaturados omega-3 en el tratamiento de los pacientes del registro Nacional de HTG. XXI Congreso de la SEA. Madrid, 2008.
- Sanz A, Sánchez JF, Hernández J, Sevilla JC, Villarroel MT, Eloy Moreno FJ, Anglada J, Cansen S, Chozas JM, Grupo de trabajo Registro HTG SEA. Ácidos grasos poliinsaturados omega-3 en el tratamiento de los pacientes del registro Nacional de HTG. XXI Congreso de la SEA. Madrid, 2008.
- Cabré J, Castell C, Sabaté J. Evolució en l'última dècada de la síndrome metabòlica en una població mediterrània utilitzant les definicions ATP-III i IDP: de 1992-93 a 2002-03. Jornada de la IDIAP Jordi Gol. Reus, 2008.
- Cabré J, Ripoll M, Hernández J, Arija V, Basora J, Bejarano F. Projecte SEGUDIAB. Seguretat en pacients diabètics. Disseny i resultats preliminars. X Jornada de la Societat Catalana de Qualitat Assistencial. Granollers, 2008.
- Cabré J, Hernández J, Ripoll M, Basora J, Arija V, Bejarano F. Projecte SEGUDIAB (Seguretat en pacients diabètics). Taller d'educació terapèutica. Reus, 2008.
- Saumell J, Cabré J, Ortega Y, Costa B, Basora M, Basora J. Síndrome metabòlica: relació amb el risc

cardiovascular mesurat per diverses escales, en una projecció a deu anys. Jornada de la IDIAP Jordi Gol. Reus, 2008.

Ponències i conferències convidades

- Costa B. Estudios sobre la prevención de la diabetes: experiencia de 10 años. VI Jornades de la IDIAP Jordi Gol. Reus, 2008.
- Cabré J. Epidemiología del síndrome metabólico. Simposium Nacional de Obesidad. Reus, 2008.
- Hernández J. Les experiències vivencials. II Jornada de Formació Sanitària Especialitzada de l'ICS. Barcelona, 2008.
- Basora J. 10 anys de la unitat de Suport a la Recerca. VI Jornades del IDIAP Jordi Gol. Reus, 2008.
- J. Medicina de Família i Universitat. Jornada de Medicina de Família i Universitat. Universitat de Girona. 2008

Pertinença a estructures estables de recerca

- CB07/03/2004. Fisiopatología de la Obesidad y Nutrición (CB06/03'). Instituto de Salud Carlos III (ISCIII). Responsable del Grup: Jordi Salas-Salvadó.

INNOVACIÓ CLÍNICA

OFTALMOLOGIA HOSPITAL UNIVERSITARI SANT JOAN DE REUS

Responsable del grup:

Pere Romero

promero@grupsagessa.com

Investigadors/es:

Isabel Méndez

Jordi Colomé

Mercè Salvat

Ester Santos

Núria Soler

Marc Baget

Matias Almena

Objectius

Continuar la recerca en retinopatia diabètica en el vessant epidemiològic i amb l'aplicació de la càmera no midriàtica. Realitzar nous estudis multicèntrics amb anti-VEGF per al tractament de DMAE i retinopatia diabètica. Finalitzar l'estudi histològic de membranes epiretiniànes en diabètics i no diabètics. Presentació de la tesi doctoral de la Dra. Santos sobre MCP-1 començada fa quatre anys. Finalitzar l'estudi Còrnia MPOC. Iniciar l'estudi sobre glaucoma pseudoexfoliatiu finançat per Pfizer (estudi a nivell internacional) realitzat per Dra. Salvat (tema de la seva tesi).

Línies de recerca

- Línia d'investigació en retinopatia diabètica, (actualment línia principal, en fase d'implantació de la càmera no midriàtica. Volem importar el nostre model a Catalunya a través de l'estudi MISSAP, del Servei Català de la Salut; data finalització estudi MISSAP 2009). Pere Romero Aroca (epidemiologia, cribatge de retinopatia – estudi MISSAP referent d'oftalmologia a Catalunya any 2009), Marc Baget Bernaldiz (estudi histològic de material obtingut a

partir de la retinopatia diabètica, fase d'obtenció mostres 2009), Ester Santos Blanco (estudi MCP-1 en malalts diabètics, actualment està pendent de llegir la tesi basada en els factors inflamatoris a la retinopatia diabètica i la seva relació amb el MCP-1, tesi doctoral amb data de lectura a la Universitat Autònoma de Barcelona, setembre 2009).

- Línia d'investigació en infeccions postoperatòries. (Inclusió del grup dins del Grup Endoftalmitis Barcelona (GEB), amb nous estudis a partir de 2009. Pere Romero Aroca (membre de la Direcció del GEB), Jordi Colomé Campos.
- Línia d'investigació en còrnia. Núria Soler Lluís (estudi còrnia – MPOC en fase d'escriptura, tesi doctoral pendent de lectura a la Universitat Autònoma de Barcelona). Isabel Méndez Marín (doctora) (estudi endotelial de la còrnia i del segment anterior amb biomicroscòpia).
- Línia d'investigació en DMAE (inclusió en estudis multicèntrics durant l'any 2009, amb finançament de: Novartis i Pfizer). Pere Romero Aroca (estudis DEMARA, RETICOR i EMMA). Marc Baget Bernaldiz (estudis DEMARA, RETICOR i EMMA).
- Línia d'investigació en Glaucoma (estudi del glaucoma pseudoexfoliatiu, inici 2009 amb finançament

Pfizer). Mercè Salvat Serra, Isabel Méndez Marín, Pere Romero Aroca.

Publicacions

- Baget-Bernaldiz M, Soler Lluís N, Romero Aroca P, Traveset Maeso A. Maculopatia por tamoxifeno. Arch Soc Esp Oftalmol 2008;83:615-8.

Comunicacions a congressos

- Romero-Aroca P, Ramos-Dominguez DA. Epidemiología y profilaxis de las endoftalmitis. Jornadas Interhospitalarias de Barcelona. Barcelona, 2008.
- Romero-Aroca P, Ramos-Dominguez DA, Baget-Bernaldiz M, Traveset-Maeso A. Epidemiología de la retinopatía diabética. Curso de doctorado Hospital Sant Pau de Barcelona. Cursos de actualización en retinopatía diabética. Barcelona, 2008.
- Romero-Aroca P, Ramos-Dominguez DA, Baget-Bernaldiz M, Traveset-Maeso A. Actualización en el diagnóstico y tratamiento de la retinopatía diabética. Sessió General de Hospital Universitario Sant Joan de Reus. Reus, 2008.

- Romero-Aroca P, Baget-Bernaldiz M, Fernández-Balart J, Méndez-Marín I, Ramos-Dominguez DA, Buil-Calvo JA. "Prévalence des Anomalies Microvasculaires rétinienes et de la rétinopathie non diabétique dans la province de Tarragone, (Espagne). Comunicació en pannell en el 114º Congrés de la Societat francesa d'oftalmologia. Paris, 2008.
- Romero Aroca P. Epidemiologia i profilaxi de la endoftalmitis aguda. 11 Jornades inter hospitalaries de la demarcació de Tarragona. Reus, 2008.
- Romero Aroca P. Nuevo método de screening de la retinopatía diabética mediante cámara no midriática, involucrando a los médicos de atención primaria de salud. Implantación en Cataluña. Primer Simposium en Oftalmología en la clínica de medicina familiar. Mèxic, 2008.
- Capítol "Epidemiología de las endoftalmitis" Romero-Aroca P, Méndez-Marín I, Salvat Serra M. Editorial NEXUS. Comunicació digital del 39 Congrés de la Sociedad Catalana de Oftalmologia 2008.

INNOVACIÓ CLÍNICA

SECCIÓ AL·LERGOLOGIA DE L'HOSPITAL UNIVERSITARI DE TARRAGONA JOAN XXIII

Responsable del grup:

Pere Gaig

pgaig.hj23.ics@gencat.cat

Investigadors:

Vanessa Gázquez

Gaspar Dalmau

Objectius

La nostra activitat de recerca és modesta, perquè som un grup amb una forta pressió assistencial, que és la nostra activitat principal. Impartim docència de post grau per la formació de metges especialistes en al·lergologia (un per any).

Línies de recerca

- Al·lèrgia al verí d'himenòpters, bàsicament les proves de repicada hospitalària.
- Tractament de la urticària crònica.
- Novetats en al·lèrgia alimentària.

Publicacions

- Serrano C, Guilarte M, Tella R, Dalmau G, Bartra J, Gaig P, Cerdà M, Cardona V, Valero A. Oestrogen-dependent hereditary angio-oedema with normal C1 inhibitor: description of six cases and review of pathogenic mechanisms and treatment. *Allergy* 2008;63:735-41. FI: 5,01. 1r quartil.

- Leonart R, Basagaña M, Eseverri JI, Gázquez V, Guilarte Mar, Luengo O, Molina M, Rubira N, Valde-soiro L. Técnicas de diagnóstico no validadas en alergia alimentaria: declaración de postura de la Societat Catalana d'Al·lèrgia i Immunologia Clínica. *Act Diet* 2008;12:76-80.

Llibres i capítols de llibre

- Gázquez V, Gómez C, Gaig P. Urticaria y angioedema. *Manual de Práctica Clínica en Urgencias. Hospital Universitari Joan XXIII. ICS. Camp de Tarragona. Cap. 72, pp. 453-6. Editorial Lacetània Serveis Gràfics. Sant Fruitós de Bages, 2008. B-37228-2008.*
- Dalmau G, Alcoceba E, Gaig P. Anafilaxia. *Manual de Práctica Clínica en Urgencias. Hospital Universitari Joan XXIII. ICS. Camp de Tarragona. Cap. 73, pp. 457-60. Editorial Lacetània Serveis Gràfics. Sant Fruitós de Bages, 2008. B-37228-2008.*
- Mujer de 35 años de edad que consulta por cuadro de tumefacción de manos, pies y labios, lesiones urticariformes en ambos muslos y fiebre de 38°C de cinco días de evolución. *Sección 3: Alergia Cutánea.*

- Casos Clínicos de Residentes en Alergología 2008. Editorial Luzán 5. Madrid, 2008. ISBN: 978-84-7989-529-7.
- Hombre de 57 años, sin antecedentes personales ni familiares de atopia, con varios episodios de IAM con sospecha de causa farmacológica. Sección 1: Reacciones adversas a medicamentos. Casos Clínicos de Residentes en Alergología 2008. Editorial Luzán 5. Madrid, 2008. ISBN: 978-84-7989-529-7.
- Gaig P, Baltasar M, Guspi R, Corominas M, Giner MT, García-Ortega P, Serra E, Cerdà MT. Protocols d'estudi d'al·lèrgia a fàrmacs. Anticoagulants. Cap. 11. Comité d'Al·lèrgia a Fàrmacs de la Societat Catalana d'Al·lèrgia i Immunologia Clínica. M-31855-2008.
- Gázquez V, Dalmau G, Bosque M, Gaig P, Olona M, Belmonte J. Influencia de la alternaria en la agudización de rinitis y asma bronquial en pacientes alérgicos en las áreas de Tarragona y Sabadell. XXVI Congreso Nacional de la Sociedad Española de Alergología e Inmunología Clínica. Bilbao, 2008.
- Navarro S, Gázquez V, Gaig P, Dalmau G, Rovira E. Riesgo de epidemia de asma alérgica por cáscara de soja en la ciudad de Tarragona. XXVI Congreso Nacional de la Sociedad Española de Alergología e Inmunología Clínica. Bilbao, 2008.
- Dalmau G, Gázquez V, Gaig P, Gómez C, Navarro S. Síndrome de Kounis: a propósito de 4 casos. XXVI Congreso Nacional de la Sociedad Española de Alergología e Inmunología Clínica. Bilbao, 2008.
- Rovira E, Cuadras A, Gaig P, Gázquez V, Dalmau G, Cruz MJ. Descarga de cascarilla de soja y riesgo de epidemias de asma en la ciudad de Tarragona. IX Congreso Nacional de Sanidad Ambiental. Sevilla, 2008.

Comunicacions a congressos

- Gómez C, Gázquez V, Gaig P, Navarro S, Dalmau G. Síndrome de Kounis. A propòsit d'un cas. Matí Al·lèrgològic de la SCAIC. Badalona, 2008.
- Navarro S, Dalmau G, Gázquez V, Vilades C, Gomez C, Gaig P. Angioedema acral primaveral. Matí Al·lèrgològic de la SCAIC. Badalona, 2008.
- Navarro S, Dalmau G, Gázquez V, Veloso S, Gómez C, Gaig P. Aspergilosis broncopulmonar alérgica en un paciente senegalés de 32 años. Cas clínic presentat a la Sessió de Residents de la SCAIC. Barcelona, 2008.
- Gázquez V, Gaig P, Dalmau G, Rovira E, Navarro S. Risc d'epidèmia d'asma per soja a la ciutat de Tarragona: 14 anys després. Jornada de Cloenda del Curs Acadèmic 2007-8. Barcelona, 2008.
- Dalmau G, Gázquez V, Vilaplana J, Gaig P, Gómez C, Navarro S, Canadell L. Allergic contact dermatitis in swimming pool users. XXVII Congress of the European Academy of Allergology and Clinical Immunology. Barcelona, 2008.
- Vilamu F, Moreso G, Borrueal A, Olona M, Gaig P, Muñoz A. Evaluación del conocimiento de enfermería en la administración de inmunoterapia específica en atención primaria en Tarragona. IX Encuentro de Enfermería de la SEAIC. Bilbao, 2008.

Ponències i conferències convidades

- Gaig P. Rinitis al·lèrgica. Curs de doctorat organitzat pel Servei d'ORL de l'Hospital Universitari Joan XXIII. Tarragona, 2008.
- Dalmau G. XV Curs de Medicina d'Urgències. Hospital Universitari de Tarragona Joan XXIII. Tarragona, 2008.

INNOVACIÓ CLÍNICA

CIRURGIA ORTOPÈDICA I TRAUMATOLOGIA DE L'HOSPITAL UNIVERSITARI DE TARRAGONA JOAN XXIII

Responsable del grup:

Josep Giné

jgine.hj23.ics@gencat.cat

Investigadors/es:

S. Domènech	X. Aldecoa	L. Lorenzo
R. Huguet	J. Escala	G. Jordà
J. Calmet	X. Biarnés	C. Esteve
F. Boada	Dr. Coy	E. González
A. Marsal	JM. Combalá	
I. García	E. Provinciale	

Objectius i línies de recerca

- Aplicacions de la ressonància nuclear magnètica a la cirurgia ortopèdica.
- Infecció nosocomial en traumatologia i cirurgia ortopèdica.
- Infecció protètica.

Comunicacions a congressos i conferències

- Calmet, J. Anatomia quirúrgica de l'artroscòpia de muscle. Curs pràctic d'anatomia quirúrgica. Facultat de Medicina, UAB. Barcelona, 2008.
- Pérez MC, García-Forcada IL, Esteve C, Iftimie P, Gine J. Fractures obertes de pelvis. Estudi de resultats a llarg plaç. 21è Congrés de la Societat Catalana de Cirurgia Ortopèdica i Traumatologia. Igualada, 2008.
- Pérez MC, Córcoles I, Iftimie P, Rovira P, Gine J. Valor predictiu de les lesions òssies en el diagnòstic de maltractament infantil a propòsit de set casos. 21è Congrés de la Societat Catalana de Cirurgia Ortopèdica i Traumatologia. Igualada, 2008.
- Pérez MC, Jordà G, Provinciale E, Rovira P, Gine J. Piomiositis de l'obturador intern en pacient immunocompromès. 21è Congrés de la Societat Catalana de Cirurgia Ortopèdica i Traumatologia. Igualada, 2008.
- Rovira P, García-Forcada IL, Calmet J, González-Pedrouzo E, Gine J. Fractura de planell tibial intern en pròtesis unicompartmental. 21è Congrés de la Societat Catalana de Cirurgia Ortopèdica i Traumatologia. Igualada, 2008.
- Rovira P, Marsol A, Iftimie P, Pérez-Rivarés C, Gine J. Luxació posterior metacarpofalàngia del polze en nens. 21è Congrés de la Societat Catalana de Cirurgia Ortopèdica i Traumatologia. Igualada, 2008.
- Rovira P, García-Forcada IL, Calmet J, González-Pedrouzo E, Calmet J, Gine J. Luxació acromioclavicular tractada amb ancoratges. 21è Congrés de la Societat Catalana de Cirurgia Ortopèdica i Traumatologia. Igualada, 2008.
- Iftimie P, García-Forcada IL, Rovira P, Gordillo A, Gine J. Incidència d'infecció postquirúrgica. Estudi prospectiu 1996-2006. 21è Congrés de la Socie-

- tat Catalana de Cirurgia Ortopèdica i Traumatologia. Igualada, 2008.
- Iftimie P, García-Forcada IL, Pérez-Rivarés C, Gómez-Roig C, Gine J. Mapa de gèrmens responsables de les infeccions postquirúrgiques. 21è Congrés de la Societat Catalana de Cirurgia Ortopèdica i Traumatologia. Igualada, 2008.
 - Iftimie P, Escala J, Marsol A, Huguet R, Gine J. Fractura vertebral patològica secundària a hipernefro-ma. 21è Congrés de la Societat Catalana de Cirurgia Ortopèdica i Traumatologia. Igualada, 2008.
 - Iftimie P, Escala J, Marsol A, Huguet R, Gine J. Cifosis angular post-traumàtica en fractura de T12: Doble via simultània. 21è Congrés de la Societat Catalana de Cirurgia Ortopèdica i Traumatologia. Igualada, 2008.
 - Iftimie P, Escala J, Marsol A, Huguet R, Gine J. Cifosis toràcica en pacient amb pectus carinatum. 21è Congrés de la Societat Catalana de Cirurgia Ortopèdica i Traumatologia. Igualada, 2008.
 - Gómez Roig C, Aldecoa X, Gordillo A, Domènech S, Gine J. Fractura-Luxació de monteggia inveterada del adult associada a paràlisi iatrogènica del nervi interossi posterior. 21è Congrés de la Societat Catalana de Cirurgia Ortopèdica i Traumatologia. Igualada, 2008.
 - Calmet, J. Possibilitats de tractament de les lesions osteocondrals. Programa docent de COT. Hospital clínic i universitari de Barcelona. Barcelona, 2008.
 - Iftimie P, Marsol A, Huguet R, Escala J, Gine J. Fracturas vertebrales tóraco-lumbares tipo estallido. Resultados del tratamiento mediante instrumentación corta incluyendo la vértebra fracturada. XXII Congreso Nacional de la Sociedad para el Estudio de las Enfermedades del Raquis. Saragossa, 2008.
 - Escala J, Iftimie P, Marsol A, Huguet R, Gine J. Cifosis toràcica en paciente con pectus carinatum. XXII Congreso Nacional de la Sociedad para el Estudio de las Enfermedades del Raquis. Saragossa, 2008.
 - Escala J, Iftimie P, Marsol A, Huguet R, Gine J. Fractura vertebral patològica secundària a hipernefro-ma. XXII Congreso Nacional de la Sociedad para el Estudio de las Enfermedades del Raquis. Saragossa, 2008.
 - Escala J, Iftimie P, Marsol A, Huguet R, Gine J. Cifosis angular postraumàtica en fractura de T12: Doble via simultània. XXII Congreso Nacional de la Sociedad para el Estudio de las Enfermedades del Raquis. Saragossa, 2008.
 - Provinciale E, Macias JM, Ciurana J, Gine J, Salagaray M. Estudi de mausoleu funerari d'època romana (Segles II-III dC). II Congrés de l'Associació Catalano-Balear de Paleopatologia. Barcelona, 2008.
 - Lorenzo L. Principis bàsics traumatològics davant un politraumatitzat. VIII Curs sobre patologia traumatològica a l'àrea d'urgències. Tarragona, 2008.
 - Lorenzo L. Taller RX. VIII Curs sobre patologia traumatologica a l'àrea d'urgències. Tarragona, 2008.
 - Calmet J. Exámenes físicos e imágenes. Calidad del tejido en la inestabilidad del hombro. ¿Qué sabemos y qué no? I Iberoamerican Forum (IAF08). Madrid, 2008.
 - García Forcada IL, Rovira P, Calmet J, González Pedrouzo E, Gine J. Tratamiento quirúrgico de la luxación acromioclavicular mediante anclajes: Un avance. XIX Jornadas de la Asociación Española de Médicos de Baloncesto. San Sebastián, 2008.
 - Iftimie P, Jordà G, García S, Vellida M, Gine J. Pioniositis. No solo una enfermedad tropical. II Congreso de la Sociedad Española de Traumatología y Ortopedia Infantil. Barcelona, 2008.
 - Rovira P, Marsol A, Iftimie P, Pérez Rivarés C, Gine J. Luxación posterior metacarpofalángica del pulgar en niños. II Congreso de la Sociedad Española de Traumatología y Ortopedia Infantil. Barcelona, 2008.
 - García Forcada IL, Iftimie P, Pérez Rivarés C, Calmet J, Gine J. Bacteriologicap mapping in orthopaedic surgery infections. 27th Annual Meeting of the European Bone & Joint Infection Society. Barcelona, 2008.

INNOVACIÓ CLÍNICA

- García Forcada IL, Iftimie P, Rovira P, González Pedrouzo E, Giné J. Post surgical infection incidence in orthopaedic surgery. Prospective study 1996-2006. 27th Annual Meeting of the European Bone & Joint Infection Society. Barcelona, 2008.
- Iftimie P, Escala J, Marsol A, Huguet R, Giné J. Metàstasi vertebral d'hipernefroma. Reunió ordinària de la Societat Catalana de Cirurgia Ortopèdica i Traumatologia. Tarragona, 2008.
- Iftimie P, Escala J, Marsol A, Huguet R, Gine J. Fractura vertebral patològica secundària a hipernefroma. 45 Congreso Nacional SECOT. Valencia, 2008.
- Iftimie P, Marsol A, Escala J, Huguet R, Giné J. Fracturas vertebrales tóraco-lumbares tipo estallido: Resultados del tratamiento mediante instrumentación corta incluyendo la vértebra fracturada. 45 Congreso Nacional SECOT. València, 2008.
- Iftimie P, Escala J, Marsol A, Huguet R, Gine J. Cifosis angular postraumática en fractura de T12: Doble vía simultánea. 45 Congreso Nacional SECOT. València, 2008.
- Iftimie P, Escala J, Marsol A, Huguet R, Gine J. Cifosis torácica en paciente con pectus carinatum. 45 Congreso Nacional SECOT. València, 2008.
- Iftimie P, Marsol A, Escala J, Huguet R, Gine J. Hematoma epidural secundario a fractura vertebral. 45 Congreso Nacional SECOT. València, 2008.
- Rovira P, Marsol A, Iftimie P, Pérez C, Gine J. Luxación posterior metacarpofalángica del primer dedo. 45 Congreso Nacional SECOT. València, 2008.
- Rovira P, García-Forcada IL, Calmet J, González-Pedrouzo E, Córcoles I, Gine J. Fractura de platillo tibial interno en prótesis unicompartmental. 45 Congreso Nacional SECOT. València, 2008.
- Gordillo A, Aldecoa J, Gómez-Roig C, Boada F, Gine J, Huguet R. Espondilodiscitis piógena asociada a paraparesia de extremidades inferiores de larga evolución. 45 Congreso Nacional SECOT. València, 2008.
- Aldecoa J, Castillo A, Boada F, Gómez-Roig C, Gine J, Gordillo A. Evolución postoperatoria de la morfología del nervio mediano tras su descompresión quirúrgica en el síndrome del túnel carpiano. 45 Congreso Nacional SECOT. València, 2008.
- Rovira P, García-Forcada IL, González-Pedrouzo E, Calmet J, Gine J. Luxación acromioclavicular tratada con anclajes. 45 Congreso Nacional SECOT. València, 2008.
- Pérez C, Jordà G, Provinciale E, Gordillo A, Gómez-Roig C, Gine J. Artroplastia total de cadera en pacientes con alteraciones metafisarias mediante prótesis cónica de wagner. 45 Congreso Nacional SECOT. València, 2008.
- Pérez-Rivarés C, García-Forcada IL, Esteve C, Iftimie P, Rovira P, Gine J. Fracturas abiertas de pelvis: Resultados a largo plazo. 45 Congreso Nacional SECOT. València, 2008.
- García Forcada IL, Pérez-Rivarés C, Iftimie P, Rovira P, Gordillo A, Gine J. Sesiones de residentes: ¿Sirven para algo?. 45 Congreso Nacional SECOT. València, 1 a 3 de Octubre de 2008.
- Iftimie P, García Forcada IL, Rovira P, Gordillo A, Calmet J, Gine J. Incidencia de infección postquirúrgica: Estudio prospectivo 1996-2006. 45 Congreso Nacional SECOT. València, 2008.
- Iftimie P, García Forcada IL, Pérez Rivarés C, González Pedrouzo E, Gómez Roig C, Gine J. Mapa de gérmenes responsables de las infecciones postquirúrgicas. 45 Congreso Nacional SECOT. València, 2008.
- Gordillo A, Aldecoa J, Gómez-Roig C, Domènech S, Boada F, Gine J. Resultados a largo plazo de la trapectectomía simple en el tratamiento de la rizartrrosis. 45 Congreso Nacional SECOT. València, 2008.
- Rovira P, Provinciale E, Iftimie P, Gordillo A, Gine J. Osteomielitis aguda multifocal. XIV Internacional Seminar on Pediatric Orthopaedics. Madrid, 2008.
- Aldecoa J. Tractament de les seqüeles de les fractures del radi distal. III Jornada d'actualització COT del Baix Penedès. El Vendrell, de 2008.

CIRURGIA TORÀCICA HOSPITAL UNIVERSITARI DE TARRAGONA JOAN XXIII

Responsable del grup:

Emilio Canalis

ecanalis.hj23.ics@gencat.cat

Investigadors:

Mª José Alcaide

Aleidis Caro

Cristina Gonçalves

Andrea Jiménez

Infermeres:

Pilar González

Raquel Martos

Susanna González

Dolors Mancebo

Anna Ferré

Montse Navarro

Objectius

Docència i recerca en les línies de treball del grup i en els temes de la cartera de serveis de l'especialitat tal com es planteja a l'Hospital Joan XXII.

Línies de recerca

- Infecció pleural.
- Infecció pulmonar postquirúrgica.
- Cirurgia del càncer de pulmó.
- Patologia pleural.
- Cirurgia del simpàtic toràcic (simpatectomia, esplanicnectomia).
- Làsers en cirurgia toràcica.
- Tècniques de tancament de paret toràcica.
- Endoscòpia quirúrgica del tòrax: cirurgia viseoassistida i broncoscòpia terapèutica.
- Traumatismes toràcics.
- Gestió clínica aplicada a cirurgia toràcica.

Llibres i capítols de llibre

- Villavicencio C, Pobo A, Canalis E. Traumatismo toracico. A De Mendoza D, Rodriguez A, Diaz E, Rello J. Medicina Intensiva Respiratoria. Principios y práctica. Silva editorial. Tarragona, 2008.
- Alcaide MJ, Vidaur L, Canalis E. Manejo del empiema. A De Mendoza D, Rodriguez A, Diaz E, Rello J. Medicina Intensiva Respiratoria. Principios y práctica. Silva editorial. Tarragona, 2008.
- Alcaide MJ, Gilavert MC, Canalis E. Toracocentesis y drenaje pleural. A De Mendoza D, Rodriguez A, Diaz E, Rello J. Medicina Intensiva Respiratoria. Principios y práctica. Silva editorial. Tarragona, 2008.

Comunicacions a congressos

- Gironès A, Herrera J, Rubio ML, Gómez I, Estors M, Canalis E. Simpatectomia toràcica bilateral en posició semiasseguda i intubació traqueal. XII Jornades de Cirurgia als Hospitals de Catalunya. Tarragona, 2008.

INNOVACIÓ CLÍNICA

- Caro A, Alcaide MJ, Gonçalves C, Jiménez A, Estors M, Canalís E, Vadillo J, Olona C, Vicente V. Cirurgia sense ingrés de l'elastofibroma dorsi, una entitat infreqüent. XII Jornades de Cirurgia als Hospitals de Catalunya. Tarragona, 2008.
- Mancebo D, Ferré A, Boronat S, González S, Martos R, Navarro M, González P. Procediment hospitalari per la unificació de cures d'infermeria del pacient amb toracostomia oberta. XII Jornades de Cirurgia (Infermeria) als Hospitals de Catalunya. Tarragona, 2008.
- Ferré A, Navarro M, Moreso E, Gonzalez S, Martos R, Solé T. Via clínica de cures d'infermeria pre i postoperatòries de pacients operats de càncer de pulmó. XII Jornades de Cirurgia (Infermeria) als Hospitals de Catalunya. Tarragona, 2008.
- González S, Martos R, Mancebo D, Navarro M, Ferré A, Muro D. Tècnica de Mölndal per la cura de ferides de toracotomia. XII Jornades de Cirurgia (Infermeria) als Hospitals de Catalunya. Tarragona, 2008.
- Beguiristain P, Baixeres B, Solé M, Caro A, Gonçalves C, Alcaide MJ. Col·locació de reservori-catèter venós central permanent sense control radioscòpic. XII Jornades de Cirurgia (Infermeria) als Hospitals de Catalunya. Tarragona, 2008.

Ponències i conferències convidades

- Canalís E. Critères d'évaluation fonctionnelle avant chirurgie d'exérèse. Groupe d'Oncologie Thoracique Azuréen et Groupe Thorax. Niça, 2008.
- Canalís E. Le cancer broncho pulmonaire en Espagne. 61 ème Congrès de la Société Française de Chirurgie Thoracique et Cardio-Vasculaire. Versailles, 2008.
- Canalís E. Fungal infections of pleura and lung. European Respiratory Society (ERS) Annual Congress. Berlin, 2008.

GINECOLOGIA HOSPITAL UNIVERSITARI SANT JOAN DE REUS

Investigador principal:
Pere Cavallé

Investigadors/es:

Josep Ramon Pascual Balsebre
Begoña Muñoz Abellana
Montserrat Inglès Puig
Carme Grifoll Redó
Teresa Gavalda Pellice.

Línies de recerca

Estudi dels factors predictors del retard de creixement intrauterí i la preeclàmpsia en l'embaràs. Estudi realitzat conjuntament amb el Departament de Medicina Preventiva de la Facultat de Medicina (Dr Joan Fernandez Ballart i Dra Michelle Murphy). Estudi cas control, valorant paràmetres bioquímics, hormonals, i estudi Doppler de circulació placentària de les gestants amb preeclàmpsia durant l'embaràs o fills amb retard de creixement, de cara a trobar factor predictors d'aquestes patologies.

Estudi sobre la prevenció del part preterme mitjançant el pessari. Estudi col·laboratiu multicèntric, responsable Hospital Materno Infantil de la Vall d'Hebron. El part preterme afecta al voltant d'un 7% de la població gestant, i actualment és la primera causa de morbiditat neonatal. En pacients de risc, la col·locació d'un pessari especial via vaginal, pot retardar el moment en què es produeix aquest part preterme i millorar els resultats perinatològics.

Tenim en projecte engegar una línia d'estudi en embarassades mitjançant la tècnica de tonometria arterial perifèrica i la relació que pot tenir amb gestants que presentin la preeclàmpsia i el retard de creixement intrauterí en col·laboració amb Dr Raimon Ferre. Aquesta tècnica mesura l'existència de disfunció endotelial

a partir de la vasodilatació capil·lar secundària a la isquèmia d'una extremitat superior versus l'extremitat control. Per realitzar aquesta isquèmia, es col·loca el manegot de mesura de pressió arterial en el braç provant i s'insufla per sobre de la pressió arterial sistòlica, de tal manera que el sensor digital no capta amplitud de pols. Posteriorment, al cap de 5 minuts, es desinfla el manegot i es captura l'ascens en l'amplitud de pols del braç provant versus el control. Aquest mètode mesura la vasodilatació secundària a l'alliberació d'òxid nítric, que depèn directament de l'endoteli arterial. Els avantatges que té front d'altres mètodes de funció endotelial és que no és invasiu i és independent de l'observador, ja que la màquina ho fa tot; això fa que sigui més fiable, exacte i reproduïble que d'altres tècniques. Fins l'actualitat els estudis que s'han fet l'han relacionat amb els factors de risc cardiovascular, la progressió de la lesió de la paret arterial i la major probabilitat d'events cardiovasculars, en especial, coronaris.

Publicacions

- Hernández-Martínez C, Arija V, Balaguer A, Cavallé P, Canals J. Do The Emotional States Of Pregnant Women Affect Neonatal Behaviour? Early Hum Dev 2008;84:745-50. FI: 1,85. 2n quartil.

INNOVACIÓ CLÍNICA

Comunicacions a congressos

- Guillemat Font Y, Salinas Peña JR, Tovar Recasens S, Cavallé Busquets P. Invaginació intestinal en gestant. Girona, 2008.
- Ymbernon Grau N, Pascual Balsebre JR, Grifoll Redó C, Gavaldà Pellicé T, Cavallé Busquets P. Epidermolisi bullosa i embaràs. XXVI Reunió de ginecòlegs i obstètres de les comarques catalanes. Girona, 2008.
- Cavallé P. Assistència al part natural. Hospital U. Sant Joan De Reus. I Jornada de Toco-Ginecologia. Institut Català de Salut. Reus, 2008.

GINECOLOGIA I OBSTETRÍCIA CLÍNICA HOSPITAL UNIVERSITARI DE TARRAGONA JOAN XXIII

Responsable del grup:

Ramón M. Miralles

rmiralles.hj23.ics@gencat.cat

Investigadors/es:

Miriam de la Flor

Mònica Ballesteros

Juana Galera

Línies de recerca

- Paper de la citosina Tweak en la diabetis gestacional.

Projectes de recerca actius

- Títol: Millora de la seguretat en l'àmbit obstètric. Institut Universitari UAB-Avedis Donabedian. Investigador principal: Ramón María Miralles Pi. Entitat finançadora: Universitat Autònoma de Barcelona. Número d'expedient: 012960. Període d'execució: 2007-2008. *Projecte gestionat per la UAB.*

Publicacions

- Miranda MJ, Jané M, Romero M, Miralles RM. Comparación del DIU Mirena frente al DIU tradicional de cobre. *Clín Invest Ginecol Obstet* 2008;2:92-98.
- Miralles RM. Oncología Ginecológica. *Clín Invest Ginecol Obstet* 2008;3:141.

Ponències i conferències convidades

- Miralles RM. Epidemiología del cáncer genital. XXII Curso de Actualización en Ginecología Oncológica. Barcelona, 2008.
- Miralles RM. Ponencia. Uretritis y enfermedad inflamatoria pélvica. Tarragona, 2008.

Comunicacions a congressos

- Miralles RM. 2º Curso de formación Continuada de la Sociedad Catalana de Obstetricia y Ginecología. Presidencia de sesión. Barcelona, 2008.
- Remacha M, Castro M, Ballesteros M, López M, Miralles RM. Gestación gemelar: feto normoconfigurado y placenta íncrta coexistente con mola hidatiforme completa. XXI Congreso Nacional de la Sección de Medicina Perinatal de la SEGO. Adeje (Canàries), 2008.
- Remacha M, Castro M, Albaiges G, Subías E, Miralles RM. Manejo obstétrico, momento y vía del parto en polimarformados, una decisión controvertida. XXI Congreso Nacional de la Sección de Medicina Perinatal de la SEGO. Adeje (Canàries), 2008.
- Remacha M, Castro M, Galera J, De la Flor M, Miralles RM. Cáncer y gestación: a propósito de un caso de neuropatía paraneoplásica secundaria a

INNOVACIÓ CLÍNICA

tumor ovàric de cèl·lules de la granulosa maligno. XXI Congreso Nacional de la Sección de Medicina Perinatal de la SEGO. Adeje (Canàries), 2008.

- Remacha M, Castro M, Miranda MJ, Jané M, Miralles RM. Pancreatitis periparto. A propósito de un caso. Póster. XXI Congreso Nacional de la Sección de Medicina Perinatal de la SEGO. Adeje (Canàries), 2008.
- Miralles RM. I Jornada de Tocoginecología del Camp de Tarragona. Tarragona, 2008.
- Miralles RM. Reunión Nacional de la Sección de Ginecología Oncológica y Patología Mamaria de la SEGO. Barcelona, 2008.
- Miralles RM. Aspectos Ginecológicos en la adolescencia y primera juventud. Universidad de Verano de la Universitat Rovira Virgili. Tarragona, 2008.
- Miralles RM. VI Congreso Nacional de Endoscopia Ginecológica. Valencia, 2008.
- Miralles RM. Jornada de Oncología Ginecológica. Tarragona, 2008.
- Miralles RM. Indicaciones y Contraindicaciones de la histerectomía vaginal. XII Curso Intensivo de Curugía Vaginal. Hospitalet de Llobregat, 2008.
- Miralles RM. I Congreso Nacional de Fitoterapia de la AEEM. Barcelona, 2008.
- Carrera D, Martínez C, Galera J, Luján B, Guspi F, Picas J, Hernández R, Miralles RM, Pujol A. Differences between intratumoral and peritumoral injection for sentinel node study in breast cancer. 6th Biennial International Sentinel Node Society Meeting. Sidney (Austràlia), 2008.
- Miralles RM. Jornada de Cloenda de la SCOG. Barcelona, 2008.
- Miralles RM. XXVI Reunión de Ginecólogos y Obstetras de las Comarcas Catalanas. Girona, 2008.

INFERMERIA HOSPITAL UNIVERSITARI DE TARRAGONA JOAN XXIII

Objectius

- Proporcionar una visió global i integradora de la producció científica d'Infermeria durant l'any 2008 a l'Hospital Universitari de Tarragona Joan XXIII.
- Exercitar-se per col·laborar en equips que treballen amb els coneixements científics i els experiències de la practica clínica.
- Donar la possibilitat als professionals d'infermeria d'anar desenvolupant les seves carreres professionals recolzats pel coneixements, l'experiència i la recerca.

Publicacions

- Eulalia Juve, Sara Farrero, David Monterde, M^a del Mar Sevillano, Carles Olivé, Antonia Casdo, Mari-bel Vila, Marisa Ridau. Umbral de Pericia requerido para la ejecución competencial Enfermera. Metas de Enfermería 2008. Vol. 11, Núm. 10.

Comunicacions a congressos

- Carmina Jiménez, Pilar Ramentol. Diseño, elaboración y puesta en marcha de trayectorias clínicas en la unidad de ORL. 7º Congreso Nacional de la Asociación Española de Enfermería de Otorrinolaringología. Tarragona, 2008.
- Sònia Exposito, Carmina Jiménez, Estefania Muñoz, Yolanda Navas. Paciente Laringectomizado. Cuidados de enfermería. 7º Congreso Nacional de la Asociación Española de Enfermería de Otorrinolaringología. Tarragona, 2008.
- Mª Pilar Espelt, Mª Teresa Canela, Carmen Perez, Fina Adrover, Walesca Badia, Carmen Flores. Mejora de la continuidad asistencial en los ingresos pro-

cesos de salud. 26º Congreso de la Sociedad Española de Calidad Asistencial. Saragossa, 2008.

- Montserrat Hernandez, Eva Cuevas, Mª Jose De Lera, Ana Foix, Rafael Torta. Mujer de 31 años con infarto agudo de Miocardio. Paciente. XXIX Congreso Nacional de Enfermería en Cardiología. Saragossa, 2008.
- M^a del Mar Pinedo, Juan Carlos Aguirre, Ana Carmona. Rotura del aislante del electrodo de un marcapasos. XXIV Reunión de Primavera Sociedad Española de Cardiología. Saragossa, 2008.
- Laura Anguera, Encarna Colodrero, Natalia Garcia, Elena Mateo, Alba Roca, Mª Carmen Velasco, Santiago Alonso. La educación como pieza clave en la prevención y buena evolución de las úlceras por presión. XXXIV Congreso Nacional de la SEEIUC. València, 2008.
- Laura Anguera, Encarna Colodrero, Natalia Garcia, Alba Roca, Lurdes Rubio, Mª Carmen Velasco, Margarita Peralvo. L'halitosi al pacient intubat com a indicador de la higiene bucal. 26 Jornades Catalanes d'infermeria Intensiva i Critica. Badalona, 2008.
- Teresa Solé. Continuitat Assistencial: Realitat o Ficció. Jornades Tècniques de l'associació Catalana d'infermeria. Tarragona, 2008.

INNOVACIÓ CLÍNICA

- Teresa Solé, Dolors Muro, Raquel Martos, Susana Gonzalez, Pilar Gonzalez, Dolors Mancabo. Aplicació Teràpia VAC: Cas Clínic. XII Jornades d'infermeria de Cirurgia. Tarragona, 2008.
- Joana Gonzalez., Montserrat Segarra, Carmen Fabra, Emma Folch, Carmen Novoa, A Castellano. Protocolo de utilización de la terapia de presión negativa. VII Simposio Nacional sobre úlceras por presión y heridas crónicas. 1r Congreso Latinoamericano sobre úlceras y heridas. Tarragona, 2008.
- Blanca Escatllar, Carmen Berbis, Josefa Fernández, Mª Teresa Moya, Carmen Altadill, Castellarnau E. Implantación de un modelo de evaluación inicial de enfermería basado en el Pediatric Assessment Triangle. XX Congreso Nacional de la Sociedad Española de Enfermería de Urgencias y Emergencias. Santiago de Compostela, 2008.
- M^a del Mar Pinedo, Juan Carlos Aguirre, Ana Carmona. Disfunción de un marcapasos por rotura del aislante. XXIX Congreso Nacional de Enfermería de Cardiología. Saragossa, 2008.
- Laura Anguera, Encarna Colodrero, Natalia Garcia, Alba Roca, Mª Carmen Velasco. Guía de Registros de Cumplimentación de la gráfica diaria del servicio de Medicina Intensiva. XXXIV Congreso Nacional de la SEEIUC. València, 2008.
- Laura Anguera, Encarna Colodrero, Natalia Garcia, Alba Roca, Lurdes Rubio, Mª Carmen Velasco, Margarita Peralvo. La Presencia de Halitosis en el paciente intubado como revelador de la higiene bucal. XXXIV Congreso Nacional de la SEEIUC. València, 2008.
- Ricart Bonet, Alicia Moliné, Carmen Martinez, Carmen Velasco, Dolors Toda, Lluïsa Sans, Margarita Cosí, Adorable Miro. Sedoanalgesia en el paciente crítico: Diferentes percepciones. XXXIV Congreso Nacional de la SEEIUC. València, 2008.
- Laura Anguera, Encarna Colodrero, Natalia Garcia, Elena Mateo, Alba Roca, Mª Carmen Velasco, Santiago Alonso. Control y Seguimiento de la Úlceras por Presión grado 3-4 antes y después de la formación del personal de enfermería. XXXIV Congreso Nacional de la SEEIUC. València, 2008
- Sònia Exposito, Carmina Jiménez, Estefania Muñoz, Yolanda Navas. Cuidados de la SNG, en un paciente otorrinolaringológico. 7º Congreso Nacional de la Asociación Española de Enfermería de Otorrinolaringología. Tarragona, 2008.
- Sònia Exposito, Diana Gil, Carmina Jiménez, Marta Sanjuán. ¡Enfermera: No entra aire! 7º Congreso Nacional de la Asociación Española de Enfermería de Otorrinolaringología. Tarragona, 2008.
- Sònia Exposito, Carmina Jiménez, Estefania Muñoz, Yolanda Navas, Pilar Ramentol. Nutrición enteral y fármacos en el paciente ORL portador de SNG. 7º Congreso Nacional de la Asociación Española de Enfermería de Otorrinolaringología. Tarragona, 2008.
- Carmina Jiménez, Pilar Ramentol. Trayectoria Clínica de la Laringoscopia directa. 7º Congreso Nacional de la Asociación Española de Enfermería de Otorrinolaringología. Tarragona, 2008.
- Carmina Jiménez, Pilar Ramentol. Trayectoria Clínica de la de la Septoplastia. 7º Congreso Nacional de la Asociación Española de Enfermería de Otorrinolaringología. Tarragona, 2008.
- Carmina Jiménez, Pilar Ramentol. Trayectoria Clínica de la Timpanoplastia. 7º Congreso Nacional de la Asociación Española de Enfermería de Otorrinolaringología. Tarragona, 2008.
- Asunción Marco, Nuria Martí, Magdalena Pacreu. Complicaciones en la administración de sangre y hemoderivados. XIII Congreso Nacional de Enfermería Hematología. Ubeda, 2008.
- Joana Gonzalez, Montserrat Segarra, Carmen Fabra. Guia Visual de la Presión Negaiva. XX Congreso Nacional de Enfermería Vasculat. Barcelona, 2008.
- Monica Gutierrez, Rosa Rosario, Eva Declara, Mª Jose de Lera. Atención al paciente de CMA en el pre y post operatorio. VIII Congreso Nacional de Cirugía Mayor Ambulatoria. Barcelona, 2008.

- Mª Teresa Moya, Antonia Corrales, Carmen Altadill, Carmen Berbis, Blanca Escatllar, Castellarnau E. Diseño de un Box de reanimación y críticoa en urgencias de pediatría. XX Congreso Nacional de la Sociedad Espanyola de Enfermeria de Urgencias y Emergencias. Santiago de Compostel·la, 2008.
- Carmen Berbis, Josefa Fernández, Mª Teresa Moya, Carmen Altadill, Antonia Corrales, Castellarnau E. Estrategia para mejorar la seguridad en el uso de fármacos en urgencias de pediatría. XX Congreso Nacional de la Sociedad Espanyola de Enfermeria de Urgencias y Emergencias. Santiago de Compostel·la, 2008.
- Isabel Font, Belen de los Mozos, Carmen Ruiz, Sandra Garcia, Alba Herrero, Laura Rebollo, Montserrat Roig. Heridas Infectadas. Recogida de muestras. VII Simposio Nacional sobre ulceras por presión y heridas crónicas – 1r Congreso Latinoamericano sobre ulceras y heridas. Tarragona, 2008.
- R. Olsina Domingo, Anna Herrero. Actualización de las gráficas de Registro de Actividades del técnico en cuidados auxiliares de Enfermería en la Unidad de Cuidados Intensivo. II Congreso Nacional. Técnicos en cuidados. Auxiliar de Enfermería. Teruel, 2008.
- Begoña Gabasa. Actitud de los profesionales sanitarios frente a la donación de órganos. II Congreso Nacional. Técnicos en cuidados. Auxiliar de Enfermería. Teruel, 2008.
- R. Olsina Domingo, Anna Herrero, Mª Jesus Herro, Mª Carmen Fernández, R. Olsina Domingo, Mª Jose Sentis. ¿Sabes quien soy? II Congreso Nacional. Técnicos en cuidados. Auxiliar de Enfermería. Teruel, 2008.
- Isabel Baza, Antonia Garcia, Esperanza Nieves, Noelia Montoya, Montserrat Pons, Margarita Serrano. Vincle Afectiu i Detecció Precoç. III Reunió de Llevadores i DUI de les Comarques Catalanes. Girona, 2008.
- Teresa Batiste, Teresa Diaz, Gracia Moreno, Sofia Martinez Villa, Concepció Palou, Isabel Nuñez. El Pare Contacte Pell amb Pell. III Reunió de Llevadores i DUI de les Comarques Catalanes. Girona, 2008.
- Antonia Garcia, Esperanza Nieves, Montserrat Pons, Mirian de la Flor. Estudi Descriptiu del Càncer de Mama. Congreso de Sinologia y Patologia Mamaria. Manresa, 2008.
- De Molina Fernandez Inma, Simó Rovira Montserrat, Albages Baget Gerard, Ferrer Costa Joaquina, Moreno Ruiz Gracia, Ruiz Pez Angeles. Programa de donación de sangre de cordón umbilical en el Hospital Universitari Joan XXIII de Tarragona. III Congrés de l'Associació Catalana de Llevadores. Girona, 2008.
- Bravo Ramirez Itziar, Simó Rovira Montserrat, Albages Baget Gerard, Duran Suarez Francesca, Telletxea Bertiz Mª Elena, Davila Esposito Antonia. Preferencias asistenciales en el parto de las gestantes del Hospital Joan XXIII de Tarragona. III Congrés de l'Associació Catalana de Llevadores. Girona, 2008.
- Moreno Ruiz Gracia, Ferrer Costa Joaquina, Esteban Illana Concepció, Garcia Rodriguez Rosa, De Molina Inmaculada, Duran Suarez Francesca. Carta a una madre que quiere dar el pecho. III Congrés de l'Associació Catalana de Llevadores. Girona, 2008.
- Piñol Ortiz Laura, Zazpe Perez de Ziriza Edurne, Fernandez Suso M^aVictoria, Marc Jardí Gemma, Pinto Teresa. Eficacia dels tallers afectivo-sexuals realitzats als instituts de la nostra àrea de referència (Tarragona ponent). III Congrés de l'Associació Catalana de Llevadores. Girona, 2008.
- Checa Salcedo Ana, Zazpe Perez de Ziriza Piñol Laura, Bru Serra Elisabeth, Aguilar Bartolomé Irene. Perfil de la usuària de contracepció d'emergència. III Congrés de l'Associació Catalana de Llevadores. Girona, 2008.
- Checa Salcedo Ana, Zazpe Perez de Ziriza Piñol Laura, Marc Jordi Gemma, Pinto Teresa. Programa

INNOVACIÓ CLÍNICA

d'educació preconcepcional. III Congrés de l'Associació Catalana de Llevadores. Girona, 2008.

Ponències i conferències convidades

- Rosa Altes, Pilar Fortuna, Genoveva Gisbert, Anna Vallverdú. Docentes de Practicas. Curs de Navegación y balance medicamentoso en cirugía de rodilla. Berlin, 2008.
- Pilar Fortuna, Anna Vallverdú. Intervencions d'infermeria. Curs de osteosíntesis en cirugía craneo maxilofacial per al personal de l'àrea quirúrgica. Tarragona, 2008.
- Pilar Fortuna, Rosa Altes, Isabel Gomez, Anna Vallverdú. Practica quirúrgica. II Curs d'iniciació a la practica quirúrgica per residents. Tarragona, 2008.
- Gracia Moreno Ruiz. Fent el canvi (part natural). I Jornades de l'ASSIR Territorial. Tarragona, 2008.
- Francesca Duran Suarez. El Part Natural. I Jornades de l'ASSIR Territorial. Tarragona, 2008.
- Inmaculada de Molina Fernandez. Anticoncepció de Barrera en l'Adolescencia. Universitat d'estiu Rovira i Virgili, 2008. Tarragona, 2008.
- Francesca Duran Suarez. " Informe d'Embarassos Adolescents a Catalunya. Universitat d'estiu Rovira i Virgili, 2008. Tarragona, 2008.

PEDIATRIA HOSPITAL UNIVERSITARI DE TARRAGONA JOAN XXIII

Responsable del grup:

Javier Batllé Caravaca

jbatlle.hj23.ics@gencat.cat

Publicacions

- García Siso A, Vidal Rovira R. Seguimiento de un grupo de pacientes tratadas por un trastorno de comportamiento alimentario durante la adolescencia. *Psicopatol. Salud Mental* 2008;12:61-9.
- García Siso A. Fiabilité et validité du test de Szondi. *Szondiana* 2008;28:71-90.
- García Siso A. La consulta paidopsiquiátrica en el hospital general y los trastornos de expresión somática. *Rev Psiquiatr Psicol Niño Adolesc* 2008;8:21-9.

Llibres i capítols de llibre

- Nurses, X. Allué. Enfermería y Antropología. Paderes, cuidadores y cuidados. JM Comelles, MA Martorell, M. Bernal. Editorial ICARIA, Institut Català d'Antropologia. Barcelona, 2008. ISBN 978-84-9888-002-1.

Comunicacions a congressos

- Castellarnau Figueras E, Jarrod Pàmias M, Guirado Sayago E, Fernández Gómez C, Allué Martínez X. Factores asociados a la hiperfrecuentación en urgencias de pediatría. XII Reunión Anual de la Soc. Esp. de Urgencias de Pediatría. Sant Sebastià, 2008.
- Castellarnau Figueras E, Jarrod Pàmias M, Bras Boqueras C, Fernández Gómez C, Almenara Viladrich

M, Allué Martínez X. ¿Cómo detectar a la víctima de un ahogamiento? XII Reunión Annual de la Soc Esp de Urgencias de Pediatría. Sant Sebastià, 2008.

- Castellarnau Figueras E, Jarrod Pàmias M, Bras Boqueras C, Fernández Gómez C, Almenara Viladrich M, Allué Martínez X. Utilidad de las escalas pronósticas del ahogamiento en niños. XII Reunión Annual de la Soc Esp de Urgencias de Pediatría. Sant Sebastià, 2008.
- Bras Boqueras C, Fernández Gómez C, Calavia Garsavall O, Castellarnau Figueras E, Mas Salguero MJ, Allué Martínez X. Ahorcadura en niños: del bullying al suicidio. XII Reunión Annual de la Soc. Esp. de Urgencias de Pediatría. Sant Sebastià, 2008.
- Almenara Viladrich M, Fernández Gómez C, Bras Boqueras C, Castellarnau Figueras E, García Baiges N, Allué Martínez X. Abdomen agudo como primera manifestación de drepanocitosis. XII Reunión Annual de la Soc. Esp. de Urgencias de Pediatría. Sant Sebastià, 2008.
- Castellarnau Figueras E, Berbis Morello MC, Escatllar B, Moya MT, Jarrod Pàmias M, Allué Martínez X. Urgencias: ¿pediatría basada en la paciencia? XII Reunión Annual de la Soc. Esp. de Urgencias de Pediatría. Sant Sebastià, 19-21 abril 2008
- Tuberculosis: una visión actual a través de situaciones clínico-radiológicas Fernández Gómez C, Almenara Viladrich M, Bras Boqueras C, Castellarnau Figueras E, Allué Martínez X. XII Reunión Annual de la Soc. Esp. de Urgencias de Pediatría. Sant Sebastià, 2008.

INNOVACIÓ CLÍNICA

- A Gómez Papí. El poder de les Carícies. Jornada Pell amb pell, des del primer moment. Setmana Mundial del Part Respectat. Barcelona, 2008.
- A Gómez Papí. El poder del contacto piel con piel. Jornadas para La atención al parto y al nacimiento en el siglo XXI. Foro Naro para la Igualdad. Bilbao, 2008.
- A Gómez Papí. Lactancia materna: Coordinación entre los diversos niveles asistenciales. 57 Congreso de la Asociación Española de Pediatría. Santiago de Compostel·la, 2008.
- Juan José Lasarte Velillas, María-Teresa Hernández-Aguilar, Carmen Rosa Pallás Alonso, N. Marta Díaz-Gómez, Adolfo Gómez Papí, María José Lozano. A breastfeeding e-learning project based on a web forum. World Congress of Pediatric Gastroenterology, Hepatology and Nutrition. Iguassu Falls. Brasil, 2008.
- A Gómez Papí. Contacto piel con piel más allá del paritorio. Colecho en el hospital y después. IV Jornada Regional de Lactancia Materna de Castilla y León. Valladolid, 2008.
- A Gómez Papí. El papel del padre en la lactancia materna. IV Jornada Regional de Lactancia Materna de Castilla y León. Valladolid, 2008.
- A Gómez Papí. Contacto precoz y vínculo afectivo. II Xornada de Saúde Perinatal. Nacer mellor para vivir mellor. Santiago de Compostel·la, 2008.

PNEUMOLOGIA HOSPITAL UNIVERSITARI DE TARRAGONA JOAN XXIII

Responsable del grup:

Xavier Aguilar

xaguilar.hj23.ics@gencat.cat

Investigadors/es:

Salvador Perelló

Leonardo de Esteban

Ramon Magarolas

Raquel Recuero

Publicacions

- Riu E, Monsó E, Marin A, Magarolas R, Radon K, Morera J, Andreo F, Nowak D. Occupational risk factors of rhinitis in greenhouse flower ornamental plant growers. Am J Rhinol 2008;22:361-64.

Llibres i capítols de llibre

- EPOC exacerbada. En: Manual de pràctica clínica en Urgències. Editorial Graciano García Pardo i Rafael Fusté Moreno, 2008.
- Asma bronquial aguditzada. En: Manual de pràctica clínica en Urgències. Editorial Graciano García Pardo i Rafael Fusté Moreno, 2008.

INNOVACIÓ CLÍNICA

SECCIÓ DE CIRURGIA PEDIÀTRICA DE L'HOSPITAL UNIVERSITARI DE TARRAGONA JOAN XXIII

Responsable del grup:
Joaquín Maldonado Artero
jmaldonado.hj23.ics@gencat.cat

Investigadors/es:
Yolanda Royo
Carlos Pueyo
Robert
Ida Di

Objectius

- Intentar assistir, dintre de les limitacions que suposa la gran carga assistencial, a la major part de cursos i congressos que puguin afavorir la millora en la qualitat de l'atenció al pacient.
- Realitzar aportacions científiques en forma de publicacions, comunicacions o pòsters.
- Aprofitar la nostra experiència per impartir cursos dirigits a professionals sanitaris de l'àrea d'influència.
- Elaborar protocols clínics, basats en guies clíniques i estudis de tipus metaanàlisis, que unifiquin criteris d'actuació mèdica davant patologies freqüents en el nostre camp específic quirúrgic de la població infantil.

Publicacions

- Pueyo C, Royo Y, Maldonado J, Skrabski R, Gris F, Landeyro L, Bardají C. Double cervical cyst derived from a single thyroglossal duct tract. *J Pediatr Surg* 2008;43:748-50.

Comunicacions a congressos

- Royo Y, Pueyo C, Almenara M, Maldonado J, Skrabski R. Remanentes del tercer y cuarto arcos branquiales: recordando la embriología. IV Congreso Ibérico de Cirugía Pediátrica. Saragossa, 2008.
- Skrabski R, Royo Y, Pueyo C, Maldonado J, Raventós T. Linfangioma de yeyuno: causa excepcional de oclusión intestinal. IV Congreso Ibérico de Cirugía Pediátrica. Saragossa, 2008.
- Royo Y, Skrabski R, Gris F, Fernández F, Pueyo C, Maldonado J. Hidrops vesicular agudo: una causa de masa abdominal para recordar. IV Congreso Ibérico de Cirugía Pediátrica. Saragossa, 2008.
- Avilés FJ, Merán JL, Doménech E, Tobed M, Pueyo C, Maldonado J, Royo Y, Figuerola E, Massana I. Otoplastia. Diferentes técnicas para un mismo objetivo. 59 Congreso Nacional de la Sociedad Española de Otorrinolaringología y Patología Cervicofacial. Tarragona, 2008.
- Garcia S, Gellida M, Valdepérez C, Royo Y, Pueyo C, Jordà G. Abordatge quirúrgic de la piomiositis. 15a Reunió Anual de la Societat Catalana de Pediatria. Berga, 2008.

- Bras C, Pueyo C, Royo Y, Maldonado J, Skrabski R, Guirado E, Albújar M, Valldepérez C. Obstrucció intestinal neonatal deguda a atresia de colon. 15ª Reunió Anual de la Societat Catalana de Pediatria. Berga, 2008.
- Almenara M, Royo Y, Pueyo C, Maldonado J, Skrabski R, Fernández C. Remanents dels arcs branquials inferiors: una causa excepcional de quist cervical. 15ª Reunió Anual de la Societat Catalana de Pediatria. Berga, 2008.
- Pueyo C, Maldonado J, Royo Y, Skrabski R. Piomiositis del obturador: causa poco frecuente de cojera en la infancia. IV Congreso Ibérico de Cirugía Pediátrica. Saragossa, 2008.
- Pueyo C, Royo Y, Maldonado J, Skrabski R. Doble quiste tiroideo e hioideo derivados de un mismo conducto tirogloso. IV Congreso Ibérico de Cirugía Pediátrica. Saragossa, 2008.
- Pueyo C, Skrabski R, Royo Y, Maldonado J, Valldepérez C. Atresia de colon: ¿cuándo pensar en esta malformación?. IV Congreso Ibérico de Cirugía Pediátrica. Saragossa, 2008.

INNOVACIÓ CLÍNICA

SERVEI DE CIRURGIA HOSPITAL UNIVERSITARI DE TARRAGONA JOAN XXIII

Responsable del grup:

Vicente Vicente

wvicente.hj23.ics@gencat.cat

Objectius

- Presentació de tesis doctorals
- Sol·licitud de beques per a estades a l'estranger.
- Realització del III curs de Cirurgia per a residents de l'Hospital.

Projectes de recerca actius

- Títol: Valoración de la eficacia de una malla protésica de bajo peso (polipropileno más polidioxanona más celulosa oxidada regenerada) en la prevención de una hernia para estomal en pacientes que precisan de una ostomía definitiva.
Investigador Principal : Dr. Carles Olona Casas
Investigador asociado: Servicio de Cirugía.
Entitat finançadora: Asociación Española de Coloproctología
Període d'execució: 2007
- Títol : Valoración de los resultados en el tratamiento de la fístula anal del tapón biológico comparado con la fistulotomía / fistulectomía
Investigador Principal : Dr. Jordi Escuder Perez
Investigador asociado : Servicio de Cirugía.

Entitat finançadora: Asociación Española de Coloproctología

Període d'execució: 2007

- Títol: Resistina, adiponectina y proteína C reactiva interacciones como marcadores inflamatorios en la obesidad.

Investigador Principal: Cristobal Manuel Richart Jurado.

Entitat finançadora: Ministerio de Ciencia y Tecnología.

Número d'expedient: SAF2005-00413.

Import concedit: 95.200 €

Període d'execució: 2006-2008.

- Títol: Estudio del canal de glicerol (acuaporina 7) en la regulación coordinada del metabolismo del glicerol y de la glucosa en tejido adiposo abdominal humano. Disfunción en la obesidad y en la diabetes tipo 2.

Entitat finançadora: Fondo de Investigación Sanitaria. Instituto de Salud Carlos III.

Investigador principal: Joan J. Vendrell Ortega.

Número d'expedient: 07/1024.

Import concedit: 74.415 €

Període d'execució: 2008-2010.

- Títol: Implantación de la Exéresis Total del mesorrecto para el tratamiento quirúrgico del cáncer de recto en el Estado Español. Un estudio con proceso docente y resultados auditados.
Entitat finançadora: Asociación Española de Cirujanos.
Investigador principal: Servicio de Cirugía General y Digestiva . Hospital Universitario Joan XXIII.

Publicacions

- Saumoy M, López-Dupla M, Veloso S, Alonso-Villaverde C, Domingo P, Broch M, Miranda M, Coll B, Saurí A, Vendrell J, Richart C, Vidal F, (Olona C). The IL-6 system in HIV-1-infection and in HAART-related fat redistribution síndromes. *AIDS* 2008;22:893-6. FI: 5,84. 1r quartil.
- Spuch J, Mirona, Florit L, Escuder J, Castellote M, Zornoza A. Tratamiento domiciliario de pacientes con fístula pancreática. *Cir Esp* 2008;83:127-31.
- Carlos Pueyo, Yolanda Royo, Joaquin Maldonado, Robert Skrabski, Fernando Gris, Julieta Landeyro, Carlos Bardaji. Double cervical cyst derived from a single thyroglossal duct tract. *Journal of Pediatric Surgery* 2008;43:748-50.
- Olona C, Escuder J, Caro A, Alcaide M J, Gris F, Vicente V. Haemorrhoidectomy with Ligasure® Vessel Sealing in Major Ambulatory Surgery – 4 years experience. *Journal of International Association for Ambulatory Surgery* 2008; Vol 14. 3 sep.
- Caro A, Vadillo J, Coronas JM^a, Alcaide MJ, Gonçalves C, Castellote M, Olona Rutkow – Robbins. Hernioplasty in Ambulatory Surgery. 30 European Hernia Society. Sevilla, 2008.
- Royo Y, Skrabski R, Gris F, et al. Hidrops vesicular agudo: una causa de masa abdominal para recordar. IV Congreso Ibérico de Cirugía Pediátrica. Saragossa, 2008.
- Gonçalves C, Caro A, Olona C, Alcaide MJ, Jiménez A, Feliu F, Escuder E, Gris F, Vicente V. És prou acurat el diagnòstic en l'apendicectomia urgent ?. XIX Jornades de Cirurgia. XII Jornades d'infermeria de Cirurgia als Hospitals de Catalunya. Tarragona, 2008.
- Gonçalves C, Caro A, Olona C, Alcaide MJ, Jiménez A, Feliu F, Escuder E, Gris F, Vicente V. La importància de la cirurgia menor durant el primer any de residència. XIX Jornades de Cirurgia. XII Jornades d'infermeria de Cirurgia als Hospitals de Catalunya. Tarragona, 2008.
- Caro A, Alcaide MJ, Gonçalves C, Jiménez A, Estors M, Canalís E, Vadillo J, Olona C, Vicente V. Cirurgia sense ingrés de l'elastofibroma dorsi lastofibroma dorsi: una entitat infreqüent?. XIX Jornades de Cirurgia. XII Jornades d'infermeria de Cirurgia als Hospitals de Catalunya. Tarragona, 2008.
- Beguiristain P, Baixeras B, Sole M, Caro A, Gonçalves C, Alcaide MJ. Col.locació de reservori-catèter venós central permanent sense control radioscòpic. XIX Jornades de Cirurgia. XII Jornades d'infermeria de Cirurgia als Hospitals de Catalunya. Tarragona, 2008.
- Vicente V. Complicacions Hepato-bilio-pancreàtiques i complicacions de la cirurgia esofago-pancreàtica. XIX Jornades de Cirurgia. XII Jornades d'infermeria de Cirurgia als Hospitals de Catalunya. Tarragona, 2008.
- Gris F. Complicacions en patologia Colon. XIX Jornades de Cirurgia. XII Jornades d'infermeria de Cirurgia als Hospitals de Catalunya. Tarragona, 2008.

Comunicacions a congressos

- Alcaide MJ, Escuder J, Castellote M, Gris F, Olona C, Caro A, Gonçalves C, Vicente V. Cura de la herida perineal con terapia de presión negativa tópica: indicación poco difundida. XII Reunión Nacional de la Asociación Española de Coloproctología. València, 2008.

INNOVACIÓ CLÍNICA

- Caro, Olona, Alcaide, Gonçalves, Escuder, Gris, Vadillo, Castellote, Coronas, Vicente. "Evolución del dolor posthemorroidectomia Milligan Morgan". XXVII Congreso Nacional de Cirugía. Madrid, 2008.
- Caro, Olona, Alcaide, Gonçalves, Escuder, Gris, Vadillo, Castellote, Coronas, Vicente. "Tratamiento de las hemorroides grado 3 mediante ligadura con banda elástica". XXVII Congreso Nacional de Cirugía. Madrid, 2008.
- Caro, Olona, Alcaide, Gonçalves, Vadillo, Castellote, Coronas, Escuder, Feliu, Vicente. "Tratamiento conservador en traumatismo esplénico. ¿Siempre cómo primera opción?". XXVII Congreso Nacional de Cirugía. Madrid, 2008.

Llibres i capítols de llibre

- Olona Casas C, Caro Tarragó A, Vicente Guillén V. Protocolos Tratamiento antimicrobiano domiciliario endovenoso (TADE). Cap. XVI. pp. 223-8. Sociedad Española de Medicina Interna SEMI, 2008.
- Spuch Sanchez J, Castellote Caixal M, Vadillo Bargalló J. Abscesos hepáticos e infecciones de la vía biliar. Infecciones intraabdominales. Cap. XVII. pp. 229-36. Sociedad Española de Medicina Interna SEMI, 2008.
- Mirón Rubio, M, Escuder Perez J. Infecciones de piel y tejidos blandos. Infecciones intraabdominales. Cap. XVII. pp. 229-36 Sociedad Española de Medicina Interna SEMI, 2008.
- Coronas Riba JM^a, Castellote Caixal JM, Caro Tarragó A. Manual de práctica clínica en urgencias. Diagnóstico diferencial del dolor abdominal. Cap, 30. pp: 228-33. Editorial Graciano García Pardo – Rafael Fusté Moreno. Lab. Esteve, 2008.
- Fernando Gris Yrayzoz, Jorge Escuder Pérez, Mª José Alcalde Quirós. Manual de práctica clínica en urgencias. Infecciones intraabdominales. Peritonitis y abscesos. Cap. 35, pp. 251-7. Editorial Graciano García Pardo – Rafael Fusté Moreno. Lab. Esteve, 2008.
- Carles Olona, Jordi Vadillo, Aleidis Caro. Manual de práctica clínica en urgencias. Oclusión Intestinal. Cap. 31, pp. 235-8. Editorial Graciano García Pardo – Rafael Fusté Moreno. Lab. Esteve, 2008.
- V Vicente Guillén, JM Coronas Riba, MJ Alcaide. Manual de práctica clínica en urgencias. Pancreatitis aguda. Cap. 33, pp. 242-6. Editorial Graciano García Pardo – Rafael Fusté Moreno. Lab. Esteve, 2008.
- Jordi Vadillo, Juan Manuel Castellote, M^aJ Alcaide. Manual de práctica clínica en urgencias. Patología biliar. Cap. 32, pp. 2239-41. Editorial Graciano García Pardo – Rafael Fusté Moreno. Lab. Esteve, 2008.
- Jordi Escuder Pérez, Carles Olonas Casas, Aleidis Caro Tarragó. Manual de práctica clínica en urgencias. Patología urgente de la región ano-rectal. Cap. 34, pp. 247-50. Editorial Graciano García Pardo – Rafael Fusté Moreno. Lab. Esteve, 2008.

**SERVEI DE MEDICINA FÍSICA I REHABILITACIÓ
DE L'HOSPITAL UNIVERSITARI DE TARRAGONA JOAN XXIII.
UNITAT DE REHABILITACIÓ DEL DEPARTAMENT DE MEDICINA I CIRURGIA DE LA URV.**

Responsable del grup:

Juan Jacobo Aguilar

juanjacoboaguilar@gmail.com

Investigadors/es:

José Francisco Santos

Teresa Usabiaga

Concepción Abril

Stephan Gálvez

Publicacions

- Millán Casas L, Santos-Andrés JF, Morandeiras-Rivas A y Aguilar-Naranjo J.J. Anàlisis sobre el conocimiento de las medidas de prevención en los linfedemas postmastectomía. *Rehabilitación (Madrid)* 2008;42:195-98.
- Millán Casas L, Santos Andrés FJ, Aguilar Naranjo JJ. Enfermedad de injerto contra huésped. Presentación atípica. *Rehabilitación (Madrid)* 2008;42:165-7.
- Ródenas S, Santos JF, Abril C, Usabiaga T, Abou Hlais S, Aguilar JJ. Eficacia de un programa de rehabilitación preoperatorio en prótesis total de rodilla. *Rehabilitación (Madrid)* 2008;42:4-12.

Llibres i capítols de llibre

- Alvarez Molinero M, Aguilar Naranjo JJ. Dolor abdominal y complicación respiratoria en lesión medular traumática. En *Experiencia en el manejo del paciente con problemas Funcionales*. pp.51-3. Editorial Elsevier Doyma, 2008.
- Aguilar J, Millán L y Abou Hlais S. Lesión Medular. En *Manual de Práctica Clínica en Urgencias*. Editorial Graciano Garcia i Rafael Fuster, 2008.

INNOVACIÓ CLÍNICA

SERVEI OTORINOLARINGOLOGIA I PATOLOGIA CERVICOFACIAL HOSPITAL UNIVERSITARI DE TARRAGONA JOAN XXIII

Responsable del grup:

Enric Figuerola

efiguerola.hj23.ics@gencat.cat

Investigadors/es:

F. Javier Aviles

M. Gonzalez

E. Domenech

J.C. Flores

Objectius

- Treballar la funció de l'oïda mitjana en situacions de afectació de les vies respiratòries altes.
- Estudi dels resultats quirúrgics de la membrana timpànica i de l'estrep.

Línies de recerca

- Desenvolupar la recerca epidemiològica dels nostres malalts amb càncer de laringe. Hem iniciat estudis de diagnòstic clínic prematur, mitjançant citologia exfoliativa de cordes vocals i seguiment d'adenopaties per ecografia cervical.

Publicacions

- JL Merán Gil, E Masgoret Palau, FJ Avilés Jurado, E Domènech, E Figuerola Massana. Arteria carótida aberrante. A propósito de un caso. Acta Otorrinolaringol Esp 2008;59:142-44.
- Merán JL, Masgoret E, Avilés FJ, Doménech E, Flores JC, Figuerola E. Resultados de la estapedotomía

en el tratamiento de la otosclerosis: nuestra experiencia. Acta Otorrinolaringol Esp 2008;59:448-54.

Llibres i capítols de llibre

- Figuerola E, Sanchez R. Llibre de anestesia Hospital Universitari Joan XXIII. Anatomia de la Via Aerea. Tarragona, 2008.
- FJ Avilés Jurado, M Tobed Secall. Dispnea laringia. Guia d'actuació en urgències per atenció primària. Barcelona, 2008. ISBN 978-84-96761-66-7.
- FJ Avilés Jurado, M Tobed Secall. Epistaxi. Guia d'actuació en urgències per atenció primària. Barcelona, 2008. ISBN 978-84-96761-66-7.
- FJ Avilés Jurado, M Tobed Secall. Cossos estranys a l'oïda, al nas i a la laringe. Guia d'actuació en urgències per atenció primària. Barcelona, 2008. ISBN 978-84-96761-66-7.
- FJ Avilés Jurado, JL Merán Gil, E Figuerola. Epistaxis. Manual de pràctica clínica en urgències. Hospital Universitari Joan XXIII de Tarragona. ICS Camp de Tarragona. Editorial G. García Pardo, R. Fuster Moreno. Depósito legal: B-37228-2008. Obra recomendada por la Sociedad Española de Medicina de Urgencias y Emergencias. Tarragona, 2008.

- FJ Avilés Jurado, JL Merán Gil, E Figuerola. Dísnea de vías altas. Manual de práctica clínica en urgencias. Hospital Universitari Joan XXIII de Tarragona. ICS Camp de Tarragona. Eds G. García Pardo, R. Fuster Moreno. Depósito legal: B-37228-2008. Obra reconocida por la Sociedad Española de Medicina de Urgencias y Emergencias. Tarragona, 2008.
- FJ Avilés Jurado, JL Merán Gil, E Figuerola. Síndrome vertiginoso. Manual de práctica clínica en urgencias. Hospital Universitari Joan XXIII de Tarragona. ICS Camp de Tarragona. Eds G. García Pardo, R. Fuster Moreno. Depósito legal: B-37228-2008. Obra reconocida por la Sociedad Española de Medicina de Urgencias y Emergencias. Tarragona, 2008.
- FJ Avilés Jurado, JL Merán Gil, E Figuerola. Otolgia - Otorrea. Manual de práctica clínica en urgencias. Hospital Universitari Joan XXIII de Tarragona. ICS Camp de Tarragona. Eds G. García Pardo, R. Fuster Moreno. Depósito legal: B-37228-2008. Obra reconocida por la Sociedad Española de Medicina de Urgencias y Emergencias. Tarragona, 2008.
- FJ Avilés Jurado, JL Merán Gil, E Figuerola. Rinosisinitis aguda. Manual de práctica clínica en urgencias. Hospital Universitari Joan XXIII de Tarragona. ICS Camp de Tarragona. Eds G. García Pardo, R. Fuster Moreno. Depósito legal: B-37228-2008. Obra reconocida por la Sociedad Española de Medicina de Urgencias y Emergencias. Tarragona, 2008.
- M Tobed Secall, FJ Avilés Jurado. Tumoracions cervicals. Guia d'actuació en urgències per atenció primària. Barcelona, 2008. ISBN 978-84-96761-66-7.
- M. Tobed Secall, FJ Avilés Jurado. Rinosisinitis aguda. Guia d'actuació en urgències per atenció primària. Barcelona, 2008. ISBN 978-84-96761-66-7.

Comunicacions a congressos

- Doménech E, Merán JL, Avilés FJ, Figuerola E, Oliach A, Pellicer F, Risco J. Laringitis herpètica. Reunió interhospitalària. Lleida, 2008.
- FJ Avilés, JL Merán, M Tobed, E Doménech, M Roca, E Figuerola, J Risco. Perforación septal. Diagnóstico diferencial. 59 Congreso de la Sociedad Española de Otorrinolaringología y Patología cérvico-facial. Tarragona, 2008.
- FJ Avilés, E Doménech, JL Merán, M Tobed, A Soley, E Figuerola, J Risco. Linfomas T/NK. Una entidad poco frecuente a tener en cuenta. 59º Congreso de la Sociedad Española de Otorrinolaringología y Patología cérvico-facial. Tarragona, 2008.
- FJ Avilés, JL Merán, M Tobed, E Doménech, E Figuerola, J Risco. Estudio audiométrico y de los factores influyentes en las miringoplastias realizadas en el período 2000-2002 en el Hospital Joan XXIII de Tarragona. 59 Congreso de la Sociedad Española de Otorrinolaringología y Patología cérvico-facial. Tarragona, 2008.
- FJ Avilés, JL Merán, E Doménech, M Tobed, C Pueyo, J Maldonado, Y Royo, E Figuerola, J Risco. Otoplastia. Diferentes técnicas para un mismo objetivo. 59 Congreso de la Sociedad Española de Otorrinolaringología y Patología cérvico-facial. Tarragona, 2008.
- FJ Avilés, L Canadell, JL Merán, M Tobed, E Doménech, R Pardo, E Figuerola, J Risco. Aplicación tópica de mitomicina 0,02% en el tratamiento de atresia coanal. 59 Congreso de la Sociedad Española de Otorrinolaringología y Patología cérvico-facial. Tarragona, 2008.
- FJ Avilés, JL Merán, M Tobed, E Doménech, J Landeyro, A Raventós, E Figuerola. Masa en espacio parafaríngeo como primera manifestación de carcinoma papilar de tiroides. 59 Congreso de la Sociedad Española de Otorrinolaringología y Patología cérvico-facial. Tarragona, 2008.

INNOVACIÓ CLÍNICA

- FJ Avilés, E Doménech, JL Merán, M Tobed, A Soley, E Figuerola, J Risco. Linfomas y otros síndromes linfoproliferativos de cabeza y cuello. 59 Congreso de la Sociedad Española de Otorrinolaringología y Patología cérvico-facial. Tarragona, 2008.
- Avilés FJ, Merán J, Doménech E, Rosa S, Sempere T, Figuerola E. La TC en la cirugía endoscópica nasosinusal. Congreso de la Sociedad Catalana de Cirugía Maxilofacial 2008. Barcelona, 2008.
- E Doménech, JL Merán, FJ Avilés, J Landeyro, E Figuerola, J Risco. 59 Mucormicosis de oído medio. Congreso de la Sociedad Española de Otorrinolaringología y Patología cérvico-facial. Tarragona, 2008.
- E Doménech, JL Merán, FJ Avilés, MD Martínez, E Figuerola, J Risco. Timpanoplastias con reconstrucción osicular. 59 Congreso de la Sociedad Española de Otorrinolaringología y Patología cérvico-facial. Tarragona, 2008.
- E Doménech, JL Merán, FJ Avilés, C Áñez, JC Flores, E Figuerola, J Risco. Videolaringosopia en cirugía endolaríngea. 59 Congreso de la Sociedad Española de Otorrinolaringología y Patología cérvico-facial. Tarragona, 2008.
- E Doménech, JL Merán, FJ Avilés, R Ramirez, E Figuerola, J Risco. Revisión de pacientes lariguetomizados: estadificación, tratamiento y seguimiento. 59 Congreso de la Sociedad Española de Otorrinolaringología y Patología cérvico-facial. Tarragona, 2008.
- JL Merán, FJ Avilés, E Doménech, E Masgoret, E Figuerola, J Risco. Dacriocistorrinostomia endoscópica. Nuestros resultados. 59 Congreso de la Sociedad Española de Otorrinolaringología y Patología cérvico-facial. Tarragona, 2008.
- JL Merán, FJ Avilés, E Doménech, E Masgoret, E Figuerola, J Risco. Estapedotomía por cirugía mayor ambulatoria. Nuestra experiencia. 59 Congreso de la Sociedad Española de Otorrinolaringología y Patología cérvico-facial. Tarragona, 2008.
- E. Doménech, JL Merán, FJ Avilés, R Ramírez, E Figuerola, MD Martínez, J. Risco. Five years of laryngectomy. Epidemiology and tumor characteristics. 7th Congress of the ELS. Barcelona, 2008.

Ponències i conferències convidades

- Dr. Figuerola. XXV Curso Internacional de ORL. Barcelona, 2008.

UROLOGIA HOSPITAL UNIVERSITARI DE TARRAGONA JOAN XXIII

Responsables del grup:

Josep Segarra

jsegarra.hj23.ics@gencat.cat

Investigadors/es:

Antonio García-España

Manuel Prados

José Vila

Juan Luís Borrás

Luisa Díaz

Carmen Aguilar

Línies de recerca

La composició i organització del grup segons les línies d'investigació és la següent:

- Línea de càncer: investigador coordinador: Antonio García-España Monsonis. *Investigadors col·laboradors: José Segarra, Manuel Prados, José Vila, Juan Luís Borrás, Luisa Díaz, Carmen Aguilar.*

Publicacions

- V Monllau, J Segarra, J Alberola, M Pascual, F Sanchez-Martin, F Millan y H Villavicencio. Bifidez pieloureteral derecha incompleta y triplicidad pieloureteral proximal izquierda incompleta. *Actas Urol Esp* 2008;32:1046.
- Pascual M, J Segarra, V Monllau, J Alberola, F Millan, C Martinez y H Villavicencio. Calcificaciones prostáticas. *Actas Urol Esp* 2008;32:768.
- H Ascaso, J Segarra, J Arce, J Alberola, F Millán, H Villavicencio. Anillos de Dumbard: un raro signo radiológico. *Actas Urol Esp* 2008;32:671.
- J Arce, H Ascaso, O Angerri, J Caffaratti, JM Garat, H Villavicencio. Vasculitis gangrenosa juvenil del adulto. *Actas Urol Esp* 2008;32:574.

Llibres i capítols de llibre

- Prados Saavedra M, Vila Barja J, Rodríguez Avila M, Trobat Vanrell F. Manual de Practica Clínica en Urgencias. pp. 283-8. Lacetània Serveis Gràfics, 2008.
- Prados Saavedra Manuel. Urell: evidencia clínica. La verdadera utilidad práctica del extracto de arándano Rojo Americano. pp. 41-54. Litografía Rosès, 2008.
- J. Segarra. Urell: evidencia clínica. La verdadera utilidad práctica del extracto de arándano Rojo Americano. pp. 76-8. Litografía Rosès, 2008.
- H Ascaso, J Segarra, J Alberola, H Villavicencio. Varices periureterales. *Actas Urol Esp* 2008;32:471.
- Monllau Font V, Segarra Tomás J, Alberola J, Pascual M, Sánchez Martín FM, Millán Rodríguez F, Villavicencio Mavrich H. Bifidez pieloureteral proximal derecha incompleta y triplicidad pielourete-

INNOVACIÓ CLÍNICA

ral proximal izquierda incompleta. Actas Urol Esp 2008;32:1046.

- J. Segarra. Crioterapia prostática. Video Arch Esp Urol, 2008.

Comunicacions a congressos

- J Segarra, M Rodríguez-Ávila. Jornada Actualización bisfosfonatos para urólogos de la provincia de Tarragona. Tarragona, 2008.
- J Segarra. "Tratando juntos el Cáncer de Próstata avanzado". Título de la comunicación: Manejo del paciente con cáncer de próstata hormono-refractario en España. Estudio CUORE. Madrid, 2008.
- J Segarra. "Speakers Summit, nuevas evidencias en el tratamiento de la HBP: estudio Combat". Título de la comunicación: PSA en la HBP. Barcelona, 2008.
- J Segarra. XXV Reunión Nacional de Grupo de Urología Oncológica. Moderación mesa redonda día 19: "Opciones terapéuticas, factores pronósticos y supervivencia en la evolución del cáncer de próstata". Albacete, 2008.
- J Vila. XIV Simposi de la Societat Catalana d'Urologia. Manresa, 2008.
- Prados Saavedra M, Ascaso Til H, Vila Barja J, Rodríguez Fernández F, Trobat Vanrell F, Rodríguez Avila M, Segarra Tomàs J. Siliconoma peneano. XIV Simposi de la Societat Catalana d'Urologia. Manresa, 2008.
- Ascaso Til H, Prados Saavedra M, Delgado Ricote H, Elguezabal Analía, Garcia Del Muro Solans FX, Vila Barja J, Trobat Vanrell F, Rodríguez Avila M, Segarra Tomàs J. Debut urológico de tumor desmoplásico de células pequeñas intra-abdominal. XIV Simposi de la Societat Catalana d'Urologia. Manresa, 2008.
- Prados Saavedra M, Ascaso Til H, Vila Barja J, Larios Sanchez M, Rodríguez Avila M, Trobat Vanrell F, Segarra Tomàs J. Ruptura espontania d'angiomiolipoma renal. XIV Simposi de la Societat Catalana d'Urologia. Manresa, 2008.
- Prados Saavedra M, Ascaso Til H, Vila Barja J, Rosa Calero S, Trobat Vanrell F, Rodríguez Avila M, Segarra Tomàs J. Tumor en ronyó en ferradura. XIV Simposi de la Societat Catalana d'Urologia. Manresa, 2008.
- García-España A, Prados M, Día ML, Vila J, Mares R, Aguilar C, Sirvent J.J. Retinoblastoma protein family (RB, p107 and p130), Cyclin D and p53 pattern of expression and phosphorylation in urinary bladder tumors. Cell Cycle and Cancer CNIO. Madrid, 2008.
- H Ascaso, J Segarra, J Palou y H Villavicencio. Crioterapia y prostatectomía radical en cáncer de próstata localizado. LXXIII Congreso Nacional de Urología. Barcelona, 2008.
- H Ascaso, J Segarra, F Millán, J Palou y H Villavicencio. Análisis de los pacientes con cáncer de próstata pT3. XXV Reunión Nacional del Grupo de Urología Oncológica. Albacete, 2008.
- M. Prados. Ruptura estontània d'angiomiolipoma renal. XIV Simposi de la Societat Catalana d'Urologia. Manresa, 2008.

AL·LÈRGIA HOSPITAL DE TORTOSA VERGE DE LA CINTA

Capítol llibre

Baltasar Drago MA. Nuevas Polinosis: Polinosis infrecuentes. Polinosis III: Polen y Alergia. Vol. 3, pp. 93-102. MRA Ediciones SL. Barcelona, 2008. ISBN 978-84-96504-17-2.

Monografies

- Cerdà MT, Garcia-Ortega P, Baltasar M, Corominas M, Pinto E, Serra E. Al·lèrgia a antibiòtics macròlids i quinolones. Protocols d'estudi d'al·lèrgia a fàrmacs. Publicacions de la SCAIC. Cap. 8. DL: M-31853-2008. Barcelona, 2008.
- Baltasar M, Serra E, Corominas M, Garcia-Ortega P, Pinto E, Paig P, Guspí R, Cerdà MT. Benzodiazepines. Protocols d'estudi d'al·lèrgia a fàrmacs. Publicacions de la SCAIC. Cap. 9. DL: M-31854-2008. Barcelona, 2008.
- Guspí R, Baltasar M, Corominas M, Serra E, Gaig P, Garcia-Ortega P, Cerdà MT, Giner MT. Anetèsics locals. Protocols d'estudi d'al·lèrgia a fàrmacs. Publicacions de la SCAIC. Cap. 10. DL: M-31852-2008. Barcelona 2008.
- Gaig P, Baltasar M, Guspí R, Corominas M, Giner MT, Garcia-Ortega P, Serra E, Cerdà MT. Anticoagulants. Protocols d'estudi d'al·lèrgia a fàrmacs. Publicacions de la SCAIC. Cap. 11. DL: M-31855-2008. Barcelona 2008.

Comunicacions

- Baltasar Drago MA, Guspí Bori R. Vòmits alimentaris de 15 anys d'evolució. Matí Al·lergològic de la Societat Catalana d'Al·lèrgia i Immunologia Clínica. Badalona, 2008.
- Guspí Bori R, Baltasar Drago MA, Pons Ferré LI E. Reacció adversa amb xampú? Matí al·lergològic de la Societat Catalana d'Al·lèrgia i Immunologia Clínica. Badalona, 2008.
- San Miguel Moncín MM, Baldrich Andre MJ, Vidal Miquel MA, Guspí Bori R, Llatser, Oliva R. Hiperuricèmia y urticaria. Matí Al·lergològic de la Societat Catalana d'Al·lergologia i Immunologia Clínica. Badalona, 2008.
- Guspí Bori R, Baltasar Drago MA. Reacció amb picada de "vespa indoor". VIII Taller d' himenòpters SCAIC. Barcelona, 2008.
- Marquès L, Amat P, Baltasar M, et al. For the Committee of Hymenoptera Allergy of the Catalan Society of Allergy and Clinical Immunology. Prospective Register Of Hymenoptera Reactions And Geographical Distribution Of Vespidae Stings In Catalonia (Spain). American Academy of Allergy, Asthma & Immunology Annual Meeting. Filadèlfia, 2008.
- Guspí Bori R, Baltasar Drago MA, Sena Ferrer F, Jaén Martínez J. Drug hypersensitivity syndrome caused by allopurinol. A case report. XXVII Congress of the European Academy of Allergology and Clinical Immunology (EAACI). Barcelona, 2008.

INNOVACIÓ CLÍNICA

ANESTÈSIA I REANIMACIÓ HOSPITAL DE TORTOSA VERGE DE LA CINTA

Comunicacions

Novas Brach G, Blanco Salido JA, Grañena Muniente E, Daràs Orenge MA, Barberà JL, Castellnou Ferré J. Seguretat en la pràctica de tècniques locoregionals. VI Congrés de la Societat Catalana d'Anestesiologia, Reanimació i Terapèutica del Dolor. Cerdanyola del Vallès, 2008.

CARDIOLOGIA HOSPITAL DE TORTOSA VERGE DE LA CINTA

Comunicacions

- Bierge Valero D, Lechuga Duran I, Forcadell I, Vázquez JR, Pujals J, Brun Guinda D, Gentile Lorente D. Desarrollo de la unidad multidisciplinaria de implantación de marcapasos. XV Reunión anual de la Sociedad Aragonesa de Cardiología. Saragossa, 2008.
- Gentile Lorente D, Gentile Lorente J, Martín Andrade N, Bierge Valero D, Lechuga Duran I, Brun Guinda D. Aneurismas de las arterias pulmonares. XV Reunión Anual de la Sociedad Aragonesa de Cardiología. Saragossa, 2008.
- Bierge Valero D, Lechuga Duran I, Gentile Lorente D, Brun Guinda D. Unidad de dolor torácico en un Hospital comarcal. XV Reunión anual de la Sociedad Aragonesa de Cardiología. Saragossa, 2008.
- Brun Guinda D, Arasa Tuliesa E, Verdoy Cuevas S, Sanz Arevalillo N, Forcadell Ferreres E, Soler Fontanet M, Bierge Valero D, Lechuga Durán I, Gentile Lorente D. Programas de intervención multidisciplinaria en insuficiencia cardiaca: una realidad también en el ámbito comarcal. XV Reunión anual de la Sociedad Aragonesa de Cardiología. Saragossa, 2008.
- Bierge Valero D, Brun Guinda D, Lechuga Durán I, Gentile Lorente D. Desarrollo de una unidad de dolor torácico en un hospital comarcal. Congreso de las Enfermedades Cardiovasculares (SEC). Bilbao, 2008.
- Brun Guinda D, Gentile Lorente D, Arasa tuliesa E, Bofill Montoro D, Soler Fontante M, Rebull fatsini J. Implantación y desarrollo de un programa hospitalario de intervención multidisciplinaria en insuficiencia cardiaca (IC) en el ámbito comarcal. XXVI Congreso de la Sociedad Española de Calidad Asistencial (SECA). Saragossa, 2008.
- Lechuga I, Forcadell I, Bierge D, Vázquez JR, Pujals J, Ferré R, Sabaté R, Rodríguez R, Piñol A. Desenvolupament d'una unitat multidisciplinària d'implantació de marcapassos. XX Congreso Anual de la Societat Catalana de Cardiologia. Barcelona, 2008.

INNOVACIÓ CLÍNICA

CIRURGIA HOSPITAL DE TORTOSA VERGE DE LA CINTA

Comunicacions

- Hachem N, Velasco M, Jardí J, Guspí F, Comí S, Moreno J. Apendicectomia laparoscòpia. Ha aportat alguna novetat al tractament de l'apendicitis aguda?. XXIV Jornades Mèdiques i de la Salut de les Terres de l'Ebre. Tortosa, 2008.
- Moreno J, Comí S, Velasco M, Hachem AN, Jardí JM, Guspí F, García E. Gist de localització poc freqüent. XXIV Jornades Mèdiques i de la Salut de les Terres de l'Ebre. Tortosa, 2008.
- Velasco Carrasco MC, Jardí Manuz JM, Hachem Ibraim AN, Guspí Saiz Felip, Moreno Matias J, Comí Codina S, Estevez Fernandez M. Cumplimiento de los indicadores de calidad en la vía clínica de la colecistectomia laparoscópica. 26º Congreso de la Sociedad Española de Calidad Asistencial. Saragossa, 2008.
- Jardí Manuz JM, Velasco Carrasco M, Rebull Fatsini J, Solà Miravete E, Hachem AN, Guspí Sáiz F. Compliment dels indicadors de qualitat de la via clínica de la colecistectomia. XXIV Jornades Mèdiques i de la Salut de les Terres de l'Ebre. Tortosa, 2008.

CIRURGIA ORTOPÈDICA I TRAUMATOLOGIA HOSPITAL DE TORTOSA VERGE DE LA CINTA

Publicacions

- Álvarez-Soria MA, Herrero-Beaumont G, Moreno-Rubio J, Calvo E, Santillana J, Egido J, Largo R. Long-term NSAID treatment directly decreases COX-2 and PGES-1 production in the articular cartilage of patients with osteoarthritis. *Osteoarthritis Cartilage* 2008;16:1484-93. FI: 3,79. 1r quartil.

Comunicacions

- Cordero Ampuera J, Darder Prats A, Santillana Ruiz J, Caloto Gonzalez MT, Nocea Pulfer G. Estado de salud de los pacientes con artrosis tratados por cirujanos ortopédicos y traumatólogos en España. Estudio EXPECT. 45 Congreso Nacional de la Sociedad Española de Cirugía Ortopédica y Traumatología (SECOT). València, 2008.
- Hernández Herrero M, Valero Queralt M, Santillana Ruiz M, Bellés Fabra S, Delgado Torne E, Ávila Vellida M. Fracturas de clavícula asociado a plexopatía braquial. A propósito de un caso. 45 Congreso Nacional de la Sociedad Española de Cirugía Ortopédica y Traumatología (SECOT). València, 2008.
- Hernández Herrero M, Santillana Ruiz J, Valero Queralt M, Nieto Morera J, Casadevall García L, Cruz Renovell E. Osteopoiquilia. A propósito de un caso. 45 Congreso Nacional de la Sociedad Española de Cirugía Ortopédica y Traumatología (SECOT). València, 2008.
- Darder Prats A, Santillana Ruiz J, Cordero Ampuera J, Caloto Gonzalez MT, Nocea Pulfer G. Aplicación de la metodología de KANO para evaluar las expectativas sobre el tratamiento de la artrosis, entre cirujanos ortopédicos y traumatólogos en España. Estudio EXPECT. 45 Congreso Nacional de la Sociedad Española de Cirugía Ortopédica y Traumatología (SECOT). València, 2008.
- Cordero J, Darder A, Santillana J, Caloto MT, Nocea G. Application of the kano methodology for evaluating osteoarthritis treatment expectations among patients treated by orthopedic surgeons and traumatologists in Spain. The EXPECT study. Annual European Congress of Rheumatology. París, 2008.
- Cordero J, Darder A, Santillana J, Caloto MT, Nocea G. Características sociodemográficas y clínicas asociadas al nivel de dolor manifestado por los pacientes afectados de artrosis. Estudio EXPECT. XXXIV Congreso Nacional de la Sociedad Española de Reumatología. La Coruña, 2008.
- Santillana Ruiz J, Rebull Fatsini J, Doménech Spaneda MF, García Molina SW, Sol Vidiella J, Hernández Herrero M. Incidència i factors de risc en prótesi totals en cirurgia ortopèdica. XXIV Jornades Mèdiques i de la Salut de les Terres de l'Ebre. Tortosa, 2008.
- Santillana Ruiz J, Rebull Fatsini J, Hernández Herrero M, Doménech M, Pradillos García E, Mora Iler X. Factores de riesgos de infección en prótesis totales en cirugía ortopédica. Estudio caso-control. 45 Congreso Nacional de la Sociedad Española de Cirugía Ortopédica y Traumatología (SECOT). València, 2008.
- Hernández Herrero M, Santillana Ruiz J, Valero Queralt M, Nogales López J, Casadevall García L, Grasa Muro J. Fracturas supracondíleas de fémur en pacientes portadores de artroplastias de rodilla: tratamiento y evolución. 45 Congreso Nacional de la Sociedad Española de Cirugía Ortopédica y Traumatología (SECOT). València, 2008.

INNOVACIÓ CLÍNICA

DERMATOLOGIA HOSPITAL DE TORTOSA VERGE DE LA CINTA

Monografies

- Ferrando Roqueta FJ. Dermografismo. “Atlas visual en Dermatología – La clave está en la piel”. Madrid, 2008.

Comunicacions

- Bel S, Azón A, Bartralot R, Ferrando J, Barberá E. “Ichthyosis and alopecia in twelve years old girl”. XVII Congress of the European Academy of Dermatology & Venereology. París, 2008.
- Bel S, García M, Barberá E, Ferrando FJ. “Brote severo de acné en mujer portadora de diu medicalizado con levonorgestrel”. XXXVI Congreso Nacional de Dermatología y Venereología. Barcelona, 2008.

DIGESTIU HOSPITAL DE TORTOSA VERGE DE LA CINTA

Comunicacions

- Cardona C, Villar M, Sierra M, Lago M, Giné JJ. Malaltia de Whipple. XX Jornada Gastroenterològica de les Comarques Catalana. Mataró, 2008.
- Sierra Moros E, Giné Gala JJ, Lago Macía A, Villar Fernández M, Cardona Castellá C. Lesiones de la mucosa colónica por Enfermedad de Whipple. Semana de las Enfermedades Digestivas (SED). Sitges, 2008.
- Villar Fernández M, Lago Macía A, Sierra Moros E, Cardona Castellá C, Gil Borrás R, Giné Gala JJ. Resultados a largo plazo del manejo de las manifestaciones extraintestinales de la Enfermedad de Crohn con adalimumab. Semana de las Enfermedades Digestivas (SED). Sitges, 2008.
- Lago A, Sierra E, Cardona C, Villar M, Giné JJ. Tratamiento endoscópico con plasma argón en la ectasia vascular astral gástrica. XX Jornada Gastroenterològica de les Comarques Catalana. Mataró, 2008.

INNOVACIÓ CLÍNICA

FARMÀCIA HOSPITAL DE TORTOSA VERGE DE LA CINTA

Comunicacions

- Escoms Moreno MC, Juan Aguilar M, Canela Subirada M. Errores potenciales de dispensación: cuantificación, clasificación y análisis. 53 Congreso Nacional de la Sociedad Española de Farmacia Hospitalaria (SEFH). València, 2008.

GERÈNCIA TERRITORIAL HOSPITAL DE TORTOSA VERGE DE LA CINTA

Publicacions

- Guarga A, Pla R, Benet J, Pozuelo A. Planificaci3n de servicios altamente especializados en Catalunya. *Med Clin* 2008;131:55-9. FI: 1,3. 2n quartil.
- Rue M, Carles M, Vilaprinyo E, Martinez-Alonso M, Espinas JA, Pla R, Brugulat P. Dissemination of periodic mammography and patterns of use, by birth cohort, in Catalonia (Spain). *BMC Cancer* 2008; 8:336. FI: 2,71. 2n quartil.
- Vilaprinyo E, Gispert R, Martínez-Alonso M, Carles M, Pla R, Espinàs JA, Rué M. Competing risks to breast cancer mortality in Catalonia. *BMC Cancer* 2008; 8:331. FI: 2,71. 2n quartil.
- Pérez G, Porta M, Borrell C, Casamitjana M, Bonfill X, Bolibar I, Fernández E; Collaborators: Perisc M, Borràs JM, Gallen M, Castells X, Plasència A, Bustins M, Guarga A, Ferrer A, Domènech M, Puig-Sureda IT, Villavicencio H, López L, Grau J, Caballero F, Belil A, Conesa A, Paluzie G, Valls J, Ginesta I, Coderch J, Inoriza JM, Josa M, Calvo D, Garcia A, Ros T, Nogue M, Toribio R, Vila E, Fernández P, Carreras M, Traserra AA, Serra N, Guitart M, Carbonell JM, Padró JG, Padrós JG, Benet A, Palacín J, Pons A, Pla R. INTERCAT Study Group. Interval from diagnosis to treatment onset for six major cancers in Catalonia, Spain. *Cancer Detect Prev* 2008;32:267-75. FI: 1,6. 3r quartil.

INNOVACIÓ CLÍNICA

GRUP ADMINISTRATIU HOSPITAL DE TORTOSA VERGE DE LA CINTA

Comunicacions

- Murria Vicente MJ, Arasa Gisbert C, Barbera Santamaria E, Vericat Hierro J, Subirats Ventura J. Organigrama Contratación Expedientes Abiertos y Negociados. Primer congreso nacional de la Asociación de Secretariado del Sector Sanitario. Conca, 2008.
- Magín Sanz M, Iriondo Sanz MC, Roig Valdepérez J, Sanz Borràs J, Estrada Ferrando C, Faura González M, Martí Brull JP, Bosch Princep R. La Intranet como herramienta de gestión administrativa en formación continuada. I Congreso Nacional Asociación de Secretariado del Sector Sanitario. Conca, 2008.

HEMATOLOGIA HOSPITAL DE TORTOSA VERGE DE LA CINTA

Publicacions

- Bosch F, Ferrer A, Villamor N, Gonzalez M, Briones J, Gonzalez-Barca E, Abella E, Gardella S, Escoda L, Perez-Ceballos E, Asensi A, Sayas MJ, Font L, Altes A, Muntañola A, Bertazzoni P, Rozman M, Aymerich M, Gine E, Montserrat E. Fludarabine, cyclophosphamide amb mitoxantrone as initial therapy of chronic lymphocytic leukemia: high response rate and disease eradication. *Clin Cancer Res* 2008;14:155-61. FI: 6,25. 1r quartil.
- Arcelus JI, Monreal M, Caprini JA, Guisado JG, Soto MJ, Núñez MJ, Alvarez JC, RIETE investigators. Clinical presentation and time-course of postoperative venous thromboembolism: Results from the RIETE registry. *Thromb Haemost* 2008;99:546-51. FI: 3,50. 2n quartil.
- Espinet B, Salaverría I, Beà S, Ruiz-Xivillé N, Balagué O, Salido M, Costa D, Rodriguez A, García JL, Hernández-Rivas JM, Calasanz MJ, Ferre A, Salar A, Carrió A, Polo N, García Marco JA, Domingo A, Gonzalez Barca E, Romagosa V, Marugan I, Lopez Guillermo A, Milla F, Mate JL, Luño E, Sanzo C, Collado R, Oliver I, Palacin A, Gonzalez T, Sant F, Salinas R, Ardanaz T, Font L, Escoda L, Florensa L, Campo E, Serrano S, Sole F. Anaysis of Cytogenetic Abnormalities and Their Prognostic Impact in a Series o 156 Mantle Cell Lymphoma Cases with an Abnormal Karyotype. American Society of Hematology, 50th annual meeting. San Francisco, 2008.
- Font Ferré L. Sepsis en un paciente con talasemia mayor. Jornadas sobre hemoglobinopatías e inmigración. Madrid, 2008.
- Espinet B, Salverria J, Beà S, Ruiz-Xivillé N, Balagué O, Salido M, Costa D, Rodríguez AE, García JL, Hernández JM, Clasanz MJ, Ferrer A, Salar A, Carrió A, Polo N, García-Marco JA, Domingo A, González-Barca E, Romagosa V, Marugàn I, López-Guillermo A, Millà F, Mate JL, Luño E, Sanzo C, Collado R, Oliver I, Monzó S, Palacín A, González T, Sant F, Salinas R, Ardanaz NT, Font L, Escoda L, Florensa L, Campo E, Serrano S, Solé F. Estudio de las alteraciones citogenéticas y su impacto pronóstico en 145 casos con cariotipo alterado de linfoma de células del manto. Reunión Nacional de la Asociación Española de Hematología y Hemoterapia. Murcia, 2008.

Comunicacions

- Rodríguez Luaces M, Ortín Font X, Domenech Spanedda MF, Font Ferrè LI. Malaltia tromboembòlica (MTE) i càncer. XXIV Jornades Mèdiques i de la Salut de les Terres de l'Ebre. Tortosa, 2008.
- Ortín X, Giralt M, Romeu M, Llorc MR, Sánchez-Martos V, Rodríguez-Luaces M, Font L. Nivel de estrés oxidativo en pacientes en estadios iniciales de leucemia linfática crónica. Reunión Nacional de la Asociación Española de Hematología y Hemoterapia. Murcia, 2008.

INNOVACIÓ CLÍNICA

INFERMERIA HOSPITAL DE TORTOSA VERGE DE LA CINTA

Comunicacions

- Fernández Garcia AN. No col.lapsem el servei d'urgències de l'hospital. XXIV Jornades Mèdiques i de la Salut de les Terres de l'Ebre. Tortosa, 2008.
- Aragonés Gisbert C, Aragonés Gisbert M, Comí Tost J, Ferré Margalef J, Granell Doñate C, Hidalgo Mena A. Consum de drogues legals en menors d'edat. XXIV Jornades Mèdiques i de la Salut de les Terres de l'Ebre. Tortosa, 2008.
- Solé E, Mogarra K. Protocol de trasllat en cataterisme cardíac. XXIV Jornades Mèdiques i de la Salut de les Terres de l'Ebre. Tortosa, 2008.
- Panisello Chavarria ML, Mateu Gil ML. És la nostra una ciutat saludable? XXIV Jornades Mèdiques i de la Salut de les Terres de l'Ebre. Tortosa, 2008.
- Moliné Pallarés A, Bonet Porqueras R, Gil Mateu E, Bonet Notario P, Les Morell E, Bonet Porqueras M. Nocturnitat laboral: Un factor de risc en la qualitat de vida dels professionals d'Infermeria. XXIV Jornades Mèdiques i de la Salut de les Terres de l'Ebre. Tortosa, 2008.
- Moliné Pallarés A, Bonet Porqueras R, Gil Mateu E, Forés Bellés JA. Males notícies: Sabem com donar-les? XXIV Jornades Mèdiques i de la Salut de les Terres de l'Ebre. Tortosa, 2008.
- Lleveria Brull M, Colomé Ochoa N, Arasa Subero M, Lavilla Vidal B, Barrabes Sanchen M, Tafalla Roig C. Programa de donació de la sang del cordó a Terres de l'Ebre. XXIV Jornades Mèdiques i de la Salut de les Terres de l'Ebre. Tortosa, 2008.
- Martínez Segura E, March Pallarés G, Faiges Cortés I, Bonfill Curto D, Borrás Martínez S, Tornel Fabre F. Medición de las cargas de trabajo enfermero en el servicio de urgencias. XX Congreso Nacional SEMES. Salamanca, 2008.
- March Pallarés G, Martínez Segura E, Faiges Cortés I, Bonfill Curto D, Borrás Martínez S, Castellà Castellà M. Aislamiento preventivo en urgencias ¿es necesario? XX Congreso Nacional SEMES. Salamanca, 2008.
- Verdoy S, Rodado E, Cardona M, Piñol S, Bofill D. Tratamiento deplectivo mediante perfusión endovenosa de furosemida a domicilio. Congreso de Hospitalización Domiciliaria. Sant Sebastià, 2008.
- Lusilla Ballano C, Gutierrez Aladrén MP, Jarque audí J, Valls Borrell R, Panisello Carles C. Que bien me cuidas. I Congreso Iberoamericano sobre "Humanización de los cuidados de Enfermería. Dolor y sufrimiento del niño y su familia". Granada, 2008.
- Balaguer Chillida I, Ballart Macià A, París Jiménez D, Pons Prats M, Barrachina Sales M. Todo el Día Aguantando un Huracán. I Congreso Iberoamericano sobre "Humanización de los cuidados de Enfermería. Dolor y sufrimiento del niño y su familia". Granada, 2008.
- Oliva Rico S, Barrachina Sales M, Ribes Navarro C, París Jiménez D, Pérez Gregolosa V. Como afrontar la muerte en el paciente pediátrico. I Congreso Iberoamericano sobre "Humanización de los cuidados de Enfermería. Dolor y sufrimiento del niño y su familia". Granada, 2008.
- Ballart Macià A, Aragonés Gisbert C, Comí Tost J, Granell Doñate C, Hidalgo Mena A. Enfermera, mi niño tiene migraña. I Congreso Iberoamericano sobre "Humanización de los cuidados de Enfermería. Dolor y sufrimiento del niño y su familia". Granada, 2008.
- Oliva Rico S, Pérez Gregolosa V, Aragonés Gisbert C, Ferré Margalef J, Ribes Navarro C. Dolor y sensaciones en el niño postquirúrgico. I Congreso Iberoamericano sobre "Humanización de los cuidados

- de Enfermería. Dolor y sufrimiento del niño y su familia". Granada, 2008.
- Verdera Benedicto S, Ariño Cespedosa M, Carracedo Mañosa M. Escala de Valoración para el alta post-quirúrgica. XXII Congreso Nacional de la Asociación Española de Enfermería de Anestesia, Reanimación y Terapia del Dolor. Úbeda, 2008.
 - Brull Gisbert LI, Pons Prats A, Brull Gisbert T, Garcia Vilarroya N, Marsà Fadrudo C, Juan Reverté I, Escoda Pellisa T, Peig Martí M, Anento Nolla S, Franch Llasat R, Moreno Gallego J, Murria Vicente N, Menasanch Martí A, Martínez Paredes S, Delagneau Rivas J. Proceso de acreditación en nuestro hospital. XXX Congreso Nacional de Enfermería Urológica. Jerez de la Frontera, 2008.
 - Anento Nolla S, Marsà Fadrudo C, Brull Gisbert LI, Escoda Pellisa M^aT, Peig Martí M, Franch Llasat R. Plan de cuidados estandarizado: nefrectomía por laparoscopia. XXX Congreso Nacional de Enfermería Urológica. Jerez de la Frontera, 2008.
 - Anento Nolla S, Pons Prats A, Brull Gisbert T, Múrria Vicente N, Juan Reverté I, Marsà Fadrudo C, Parrilla Barragán P, Escoda Pellisa M^aT, Menasanch Martí A, Brull Gisbert LI, Delagneau Rivas J, Franch Llasat R, Moreno Gallego J, Peig Martí M. Elaboración de una vía clínica para la adenomectomía prostática. XXX Congreso Nacional de Enfermería Urológica. Jerez de la Frontera, 2008.
 - Martorell Morales M, Matías Descalzo C, Porres Viñes MC, Piñol Izquierdo S, Almansa Girona MD, Soler Gracia MC, Rodríguez Casado F, Ibáñez Vila E, Salvadó Usach MT, Giné Gala JJ. ¿Mejora la ansiedad del paciente realizar la gastroscopia con administración de oxígeno?. XVII Jornadas Nacionales de la Asociación Española Enfermería Endoscopia Digestiva (AEEED). Madrid, 2008.
 - Escoda Pellisa MT, Brull Gisbert L, Anento Nolla S, Peig Martí MT, Menasanch Martí I, Franch Llasat R, Moreno Gallego J, Murria Vicente N, Marça Fadrudo C, Brull Gisbert MA, Pons Prats MA, Garcia Vilarroya N, Martínez Patredes S, Parrilla Barragam P, Juan Reverte I, Panisello Arasa B, Delagneau Rivas J, Masdeu Eixarch G. Ética asistencial en urología. XXX Congreso de la Asociación Española de Enfermería Urológica. Jerez, 2008.
 - Lavilla Vidal B, Colomé Ochoa N, Gendre Jornet MI, Clua Ferré C, Palatsi Noll R, Ferrer Caballero J. Pare cangur en cesaries. III Reunió de Llevadores i DUI de les Comarques Catalanes. Girona, 2008.
 - Gendre Jornet MI, Colomé Ochoa N, Lavilla Vidal B, Gasparín Pedraza M, Alegría Alvaro P, Sanz Adell V. Formació en atenció al part natural: clau en el canvi de l'actitud i dels resultats. III Reunió de Llevadores i DUI de les Comarques Catalanes. Girona, 2008.
 - Colomé Ochoa N, Clua Ferré C, Ferrer Caballero J, Sanz Adell V, Gendre Jornet MI, Hernández Gómez MA. ¿Qué hemos hecho, dónde estamos y hacia dónde vamos?. III Congrés de l'Associació Catalana de Llevadores (ACL)/Federación de Asociaciones de Matronas de España (FAME). Girona, 2008.

INNOVACIÓ CLÍNICA

MEDICINA INTENSIVA HOSPITAL DE TORTOSA VERGE DE LA CINTA

Publicacions

Rodríguez Colomo O, Alvarez Lerma F, Alvarez Sánchez B, Oltra Chordá R, Barcenilla Gaité F, Cereijo Martín-Grande E, Cuñat de la Hoz J, Martínez Pellús A; Study Group on the use of active antibiotics against multiresistant gram positive cocci in critical patients. Utilización de antibióticos en el tratamiento de infecciones por cocos gram positivos multirresistentes en paciente críticos. Med Int 2008;32:263-71.

Monografia

Grimaldi D, Louis S, Pene F, Sirgo G, Rousseau JP, Hosmalin A, Chiche JD. Circulating myeloid plamacytoid cell are stongly diminished in septic shock. Critical Care 12 (5) S18, 2008. Sepsis 2008. Meeting abstracts. Granada, 2008.

MEDICINA INTERNA HOSPITAL DE TORTOSA VERGE DE LA CINTA

Comunicacions

- Rodado Alabau E, Bofill Montoro D, Sena Ferrer F, Martínez Senmartí J, Sanz Arevalillo N, Mola Alegre E. Tractament amb BOSENTAN del fenòmen de Raynaud greu en pacients afectes d'esclerosi sistèmica. XXIV Jornades Mèdiques i de la Salut de les Terres de l'Ebre. Tortosa, 2008.
- Chamarro Martí E, Domenech Navarro MF, Quilez Recio A, Lucas Noll J, Sanz Arevalillo N, Bofill Montoro D. Hospitalització domiciliària en pacients amb infecció per germens multiresistents. XXIV Jornades Mèdiques i de la Salut de les Terres de l'Ebre. Tortosa, 2008.
- Sanz Arevalillo N, Castellà Valldepérez C, Martínez Senmartí J, Jardí Baiges A, Pérez Moreno MO, Bofill Montoro D. Malalties importades. Dengue. XXIV Jornades Mèdiques i de la Salut de les Terres de l'Ebre. Tortosa, 2008.
- Cardona Ribera M, Castro Vélez L, Ortí Llaveria A, Chamarro Martí E, Escrich Monfort C, Quilez Recio A. Paludisme greu per plasmodium falciparum. XXIV Jornades Mèdiques i de la Salut de les Terres de l'Ebre. Tortosa, 2008.
- Cardona Ribera M, Castro Vélez L, Chamarro Martí E, Castellà Valldepérez C, Ortí Llaveria A, Sena Ferrer F. Pneumònia per gèrmens atípics amb presentació no habitual. XXIV Jornades Mèdiques i de la Salut de les Terres de l'Ebre. Tortosa, 2008.
- Escrich Montfort C, Miret Llauradó M, Albiol Tomàs N, Martínez Senmartí J, Cardona Ribera M, Rodado Alabau E. Síndrom de cushing secundari a secreció ectòpica de hormona corticotropa. Aproròsit d'un cas. XXIV Jornades Mèdiques i de la Salut de les Terres de l'Ebre. Tortosa, 2008.
- Martínez Senmartí J, Castro Velez L, Escrich Montfort C, Albiol Tomàs N, Castellà Valldepérez C, Sena Ferrer F. Malaltia de whipple. A propòsit d'un cas. XXIV Jornades Mèdiques i de la Salut de les Terres de l'Ebre. Tortosa, 2008.
- Orti Llaveria AJ, Castro Vélez L, Albiol Tomàs N, Martín Ozaeta G, Lechuga Duran I, Jaén Martínez J. Amiloïdosi sistèmica per mutació de la transtiretina. Una malaltia molt poc freqüent. XXIV Jornades Mèdiques i de la Salut de les Terres de l'Ebre. Tortosa, 2008.

INNOVACIÓ CLÍNICA

MEDICINA PREVENTIVA I UNITAT DE QUALITAT HOSPITAL DE TORTOSA VERGE DE LA CINTA

Comunicacions

- Solà Miravete E, Rebull Fatsini J, Périz Pardo S, Castellà Castellà M, Martí Brull P, Jové Edo N. Desplegament del pla de qualitat. Detecció de problemes i propostes de millores en consultes externes. XXIV Jornades Mèdiques i de la Salut de les Terres de l'Ebre. Tortosa, 2008.
- Gombau Montesó C, Domenech Spanedda MF, Sole Gendre E, Diaz Juan C, Sol Vidiella J, Rebull Fatsini J. Avaluació del compliment del protocol de la higiene del pacient enllitat. XXIV Jornades Mèdiques i de la Salut de les Terres de l'Ebre. Tortosa, 2008.
- Solà Miravete ME, Jové Edo N, Rebull Fatsini J, Torrens Serra T, Bonfill Esteller M, Alegre Torres P. Calidad percibida: opinión de los pacientes de la atención durante el proceso de la vía clínica de la colecistectomía laparoscópica. 26º Congreso de la Sociedad Española de Calidad Asistencial. Saragossa, 2008.
- Rebull Fatsini J, Solà Miravete E, Grau Àvila A, Castellà M, Jové Edo N, Brull Gisbert LI. Avaluació externa d'un hospital d'aguts mitjançant el model del departament de salut. XXIV Jornades Mèdiques i de la Salut de les Terres de l'Ebre. Tortosa, 2008.
- Rebull Fatsini J, Solà Miravete E, Jové Edo N, Bonfill Esteller M, Alegre Torres P, Estévez Fernández M. Què pensen els pacients de l'atenció rebuda en la via clínica de la colecistèctomia? XXIV Jornades Mèdiques i de la Salut de les Terres de l'Ebre. Tortosa, 2008.
- Domenech Spanedda MF. Característiques d'enginyeria de les habitacions en aïllament per aire en institucions sanitària. Recomanacions internacionals. Taula rodona sobre control i prevenció de la tuberculosi. Barcelona, 2008.
- Domenech MF, Gombau C, Chamarro E, Rebull J, Canela M, Sol J. ¿Sabemos desinfectarnos las manos?. XIII Congreso de la Sociedad Española de Enfermedades Infecciosas y Microbiología Clínica. Madrid, 2008.
- Solà Miravete M.E, Rebull Fatsini J, Claramonte Porcar R, Juan Aguilar M, Martín Vicente AI, Grau Avila A. ¿Como introducir la seguridad del paciente en un hospital?. 26º Congreso de la Sociedad Española de Calidad Asistencial. Saragossa, 2008.

OBSTETRÍCIA I GINECOLOGIA HOSPITAL DE TORTOSA VERGE DE LA CINTA

Publicacions

- Mateo C, Esteves I, Castro E, Pons LI, González N, Pla J. Utilidad de la eco-Doppler en la consulta de ginecología. Prog Obstet Ginecol 2008;51:355-9.

Comunicacions

- Muñoz Casas E, Rubio del Caño M, Subirats Clavero N, Krasteva Esteves I, Trullen Pla E. Valvulas uretrales posteriores: megavejiga. Congreso Nacional de Perinatología. Tenerife, 2008.
- Muñoz Casas E, Pla Centelles F, Krasteva Esteves I, Pérez Curto J, Castro Striendinger E. Hidrops fetal inmune. Congreso Nacional de Perinatología. Tenerife, 2008.
- Subirats Clavero N, Perez Curto FJ, Jodar Santibañez A, Castro Striendinger E, Pla Hierro J. Distòcia de hombros. Congreso Nacional de la Sección Perinatal de la SEGO. Tenerife, 2008.
- Subirats Clavero N, Pons Ferre LI, Esteves Krasteva I, Muñoz Casas E, Gonzalez Sanz N. Displàsia tanatofòrica. Congreso Nacional de la Sección Perinatal de la SEGO. Tenerife, 2008.
- Krasteva IE, Gonzalez Sanz N; Pla Centells F, Muñoz Casas E, Trullen Pla E. Limb Body Wall Complex. Congreso Nacional de Perinatología. Tenerife, 2008.
- Krasteva IE, Rubio del Caño M, Muños Casas E, Subirats Clavero N, Matero corbalan C. Mielomeningocele en gestación gemelar monocorial biamniotica. Congreso Nacional de Perinatología. Tenerife, 2008.
- Muñoz E, Pons LL E, Krasteva I, Subirats N, Escrivà P, Lejeune M, Pérez J, Pla Fernanda, Jodar A. Distribución en función de la edad de la incidencia de patología cervical en nuestro centro: aumento en los grupos de menor edad. Congreso nacional de Patología Cervical. Madrid, 2008.
- Muñoz E, Pons LL E, Salvadó M^a T, Krasteva I, Subirats N, Escrivà P, Jaén J, Bosch R, Jodar A. Estudio de la patología cervical de la población inmigrante de Europa del Este en nuestro centro. Congreso nacional de Patología Cervical. Madrid, 2008.

INNOVACIÓ CLÍNICA

OFTALMOLOGIA HOSPITAL DE TORTOSA VERGE DE LA CINTA

Publicacions

- Colomé-Campos J, Ortega-Usobiaga J, Shahin M, Forcadell M, Pino A, Forteza T, Baubí C. Anatomical repercussion on the zonular apparatus after a capsular tension ring insertion in swine eyes. Arch Soc Esp Oftalmol 2008;83:589-94.
- Colomé-Campos J. Caso clínico: Cuestión de Imagen. Annals d'Oftalmologia 2008;16:50-1.

Comunicacions

- Colomé i Campos J, Baubí i Lasierra MC, Shahin i Shahin M, Forcadell Solé M, Buj González JI, Pèrez Moreno MO. Pertinença de l'ús d'antibiòtics en usuaris de lents de contacte terapèutiques. XXIV Jornades Mèdiques i de la Salut de les Terres de l'Ebre. Tortosa, 2008.
- Colomé Campos J, Baubí Lasierra M^aC, Forcadell Solé M, Forteza Zaragoza M^aT, Pino Del Pozo A, Shahin M. Indicaciones del uso de lentes de contacto terapéuticas en un hospital comarcal. 20 Congreso Internacional de Optometría, Contactología y Óptica Oftálmica. Madrid, 2008.

OTORINOLARINGOLOGIA HOSPITAL DE TORTOSA VERGE DE LA CINTA

Publicacions

- González M, Blanc JM, Pardo J, Bosch R, Viñuela JA. Head and neck fine-needle aspiration: cytohistological correlation. Acta Otorrinolaringol Esp 2008;59:205-11.

Comunicacions

- González M, Blanc JM, Pardo J, Escrivà P, Bosch R, Viñuela JA. Limfoma T/NK. Reunió Interhospitalària dels serveis d'ORL de Catalunya, Aragó i Andorra. Barcelona, 2008.
- González Pena M, Blanc Curto JM, Pardo Laplana J. Tuberculosi en oïda mitja. 59 Congreso nacional SEORL-PCF. Tarragona, 2008.
- González Pena M, Blanc Curto JM, Pardo Laplana J, Izuel JA. fístula traqueoesofàgica adquirida no maligna. 59 Congreso nacional SEORL-PCF. Tarragona, 2008.
- González Pena M, Blanc Curto JM, Pardo Laplana J, Escrivà Beltri P, Bosch Príncep R. Limfoma T/NK nasal. 59 Congreso nacional SEORL-PCF. Tarragona, 2008.

INNOVACIÓ CLÍNICA

PEDIATRIA I NEONATOLOGIA HOSPITAL DE TORTOSA VERGE DE LA CINTA

Comunicacions

- Panisello Tafalla A, Genaró Jornet P. Síndrom metabòlic en edat infantil. XXIV Jornades Mèdiques i de la Salut de les Terres de l'Ebre. Tortosa, 2008.
- Rodríguez Zaragoza N, Janer Ortuño S, Genaró Jornet P, Rosal Roig J, Cardona Barberán A, Sorní Hubrecht A, Suwezda A. Debilidad muscular, parestesias y arreflexia asimétrica de implantación aguda. Caso clínico. XIII Reunión Anual de la Sociedad Española de Urgencias de Pediatría. Murcia, 2008.
- Rodríguez Zaragoza N, Janer Ortuño S, Genaró Jornet P, Cardona Barberán A, Sorní Hubrecht A, Suwezda A, Mercè Gratacós J. Fiebre prolongada y pancitopenia. Caso clínico. XIII Reunión Anual de la Sociedad Española de Urgencias de Pediatría. Murcia, 2008.
- Rodríguez Zaragoza N, Cardona Barberan A, Janer Ortuño S, Suwezda A, Genaró Jornet P, Sorní Hubrecht A, Rosal Roig J, Mercè Gratacós J. Ileitís infecciosa en nena magrebí de 4 anys. 15ª Reunión Anual de la Societat Catalana de Pediatría. Berga, 2008.
- Janer Ortuño S, Cardona Barberan A, Rodríguez Zaragoza N, Genaró Jornet P, Sorní Hubrecht T, Suwezda A, Rosal Roig J, Mercè Gratacós J. Masa mediastínica posterior en lactant de 9 mesos, una rara forma de presentació de TBC. 15ª Reunión Anual de la Societat Catalana de Pediatría. Berga, 2008.
- Rodríguez Zaragoza N, Cardona Barberan A, Suwezda A, Janer Ortuño S, Sorní Hubrecht A, Genaró Jornet P, Rosal Roig J, Mercè Gratacós J. Infección por rotavirus en recién nacidos pretérmino. 57 Congreso de la Sociedad Española de Pediatría. Santiago de Compostel·la, 2008.
- Janer Ortuño S, Cardona Barberán A, Rodríguez Zaragoza N, Suwezda A, Genaró Jornet P, Sorní Hubrecht T, Rosal Roig T, Mercè Gratacós J. Piomiositis en niño de 7 años. 57 Congreso de la Asociación Española de Pediatría. Santiago de Compostel·la, 2008.

RADIODIAGNÒSTIC HOSPITAL DE TORTOSA VERGE DE LA CINTA

Comunicacions

- García Lorente F, García Rodríguez E, Saladié Roiget F, Galceran Padrós J, Izuel Navarro JA. Les quatre primeres voltes del programa de detecció precoç del càncer de mama a la Regió Sanitària Terres de l'Ebre. Resultats i qualitat comparada amb els estandars europeus. XXIV Jornades Mèdiques i de la Salut de les Terres de l'Ebre. Tortosa, 2008.
- García Rodríguez E, García Lorente F, Saladié F, Galceran J, Izuel JA. Previsió de la disminució de la mortalitat per càncer de mama degut a l'aplicació del programa de detecció precoç del càncer de mama a la regió sanitària de l'Ebre. XXIV Jornades Mèdiques i de la Salut de les Terres de l'Ebre. Tortosa, 2008.
- García Rodríguez E, García Lorente FJ, Vilar Capella J, Herrero Redondo M, Izuel Navarro JA, Camps Pemán A. Carcinoma papil·lar intraquístic de mama en el baró. Presentació de dos casos del HTVC. XXIV Jornades Mèdiques i de la Salut de les Terres de l'Ebre. Tortosa, 2008.

INNOVACIÓ CLÍNICA

REHABILITACIÓ HOSPITAL DE TORTOSA VERGE DE LA CINTA

Comunicacions

- Soler Fontanet M, Escribano Escribano J, Andreu Camps I, Brull Gisbert M, Paris Vidal A, Jaen Martinez J. Valoració crítica del procediment d'accés al programa de prevenció del limfoedema. XXIV Jornades Mèdiques i de la Salut de les Terres de l'Ebre. Tortosa, 2008.
- Soler Fontanet M, Escribano Escribano J, Andreu Camps I, Vañó Bentejac C, Ballester Monferrer A. L'exercici físic base de la rehabilitació cardíaca. Posada en marxa en le nostre servei. XXIV Jornades Mèdiques i de la Salut de les Terres de l'Ebre. Tortosa, 2008
- Escribano Escriban J, Soler Fontane M, Andreu Camps I, Brull Gisbert M, Paris Vidal A. Perfil clínic i demogràfic dels pacients tractats en la unitat de limfoedema. XXIV Jornades Mèdiques i de la Salut de les Terres de l'Ebre. Tortosa, 2008.
- Pérez Garcia L, Vañó Bentejac C, Gonzalez Serra G, Escribano Escribano J. Activitat hidrocinesiteràpica en les Terres de l'Ebre. XXIV Jornades Mèdiques i de la Salut de les Terres de l'Ebre. Tortosa, 2008.
- Perez Garcia ML, Gonzalez Serra G, Vañó Bentejac C, Escribano Escribano J. Hidrocinesiteràpia: Com i per a què. XXIV Jornades Mèdiques i de la Salut de les Terres de l'Ebre. Tortosa, 2008.

UNITAT BÀSICA DE PREVENCIÓ HOSPITAL DE TORTOSA VERGE DE LA CINTA

Comunicacions

- Castells Bo C, Losada Pla N, Lluís Espuny JL, Castellà Castellà M, Sol Vidiella J, Catalan Gómez T, Sanz Borràs P. Evaluación del lugar de trabajo de usuarios de pantallas de visualización de datos de un ámbito de atención primaria. XII Congreso de la Sociedad Española de Medicina y Seguridad del Trabajo. Santander, 2008.
- Sol Vidiella J, Catalán Gómez T, Castellà Castellà M, Rebull Fatsini J, Domenech Spaneda MF, Sanz Borràs P. Estudio de inmunización desconocida frente al virus hepatitis A en trabajadores de un hospital. XII Congreso de la Sociedad Española de Medicina y Seguridad del Trabajo. Santander, 2008.
- Jové Edo N, Solà Miravete E, Rebull Fatsini J, Castellà Carles A, Carles Barrera E. Gestión administrativa en el proceso de acreditación hospitalaria del hospital de Tortosa Verge de la Cinta. I Congreso Nacional Asociación de Secretariado del Sector Sanitario. Conca, 2008.

INNOVACIÓ CLÍNICA

URGÈNCIES I ÀREA DE 24 HORES HOSPITAL DE TORTOSA VERGE DE LA CINTA

Publicacions

- Tomás Vecina S, Chanovas Borràs M, Roqueta Egea F. Violencia de género y Servicios de Urgencias. *Med Clin* 2008;130:278-9. FI: 1,34. 2n quartil.
- Capdevila JA, Gavagnach M, Martínez S, Torres A. Critical evaluation of clinical practice guidelines. *Med Clin* 2008;130:376-9. FI: 1,34. 2n quartil.
- Echarte JL, Chanovas M, Tomás S, Miró O. Blood cultures in the emergency department. *Med Clin* 2008;130:716-7. FI: 1,34. 2n quartil.
- Torres M, Cardellach F, Bundó M, Capdevila JA. Sistema formativo MIR: propuesta de cambios para la adecuación a las necesidades del modelo sanitario. *Med Clin* 2008;131:777-82. FI: 1,34. 2n quartil.

Capítols de llibre

- Julián Jiménez, i col. (MR Chanovas). Actualización en infecciones en Urgencias. Cap. 8. Editorial Ars XXI. Barcelona 2008. ISBN 978-84-9751-322-7.
- Burillo G, Dueñas A, Puguriguer J, Avilés J, Bajo A, Chanovas MR, Pinillos MA, Munné P. Guía de actuación en intoxicaciones agudas. Generalidades del tratamiento. Editorial Adalia. DL: M-6406-2008. Madrid, 2008. ISBN 978-84-936633-6-0
- Burillo G, Dueñas A, Puguriguer J, Avilés J, Bajo A, Chanovas MR, Pinillos MA, Munné P. Guía de actuación en intoxicaciones agudas: intoxicaciones específicas. DL: M-6406-2008. Editorial Adalia. Madrid, 2008. ISBN 978-84-936633-7-7.

Monografies

- G Burillo Putze, A Dueñas Laita, M Trujillo Martín, A Jimenez Sosa, MJ Adrián Martín, J Avilés Amat, M Berruete Cilveti, A Bajo Bajo, JM Calderon de la Barca Gazquez, MR Chanovas Borràs, y resto de investigadores del estudio HISPATOX. Intoxicaciones agudas: perfil epidemiológico y clínico de las técnicas de descontaminación digestiva utilizadas en las urgencias españolas en el año 2006. Estudio HISPATOX. *Emergencias* 20:15-26, 2008.
- Chanovas Borràs M. Reconeixement dels professionals d'Urgències i Emergències. *Fulls d'Urgències*, 2008;7:1.
- M Bundó, J Delàs, M Gavagnach, P Nolasc Acarin, M Torres i la Comissió de Medicina i Especialitats Relacionades del Consell Català d'Especialitats en Ciències de la Salut, adscrit a l'Institut d'Estudis de la Salut. Relació entre l'atenció primària i l'hospitalària. Situació actual i propostes de millora. *Annals de Medicina*, 2008;91:21-5.
- Jiménez Agustín J, Candel Gonzalez JF, Chanovas Borràs MR, INFURG-SEMES et al. Segunda Jornada de Casos Clínicos de Infecciones en Urgencias. Editorial Edicomplet 2008;36:72.
- Aljama Alcántara M, López-Andujar Aguiriano L, Fernández-Valderrama Benavides J, Jiménez Murillo L, Tejedor Fernández M, Torres Roldan R, Grupo de Trabajo y Asesores. Sociedad Española de Medicina de Emergencias. Estandares de acreditación para Servicios de Urgencias Hospitalarios. 2ª edición. DL: M-28135-2008. Editorial Grupo Saned, 2008. ISBN: 978-84-87450-17-4.
- Echarte Pazos JL, Olivé G, Chanovas M, García G, Tomás S, Roqueta F. Implantación del código sepsis desde triaje en los Servicios de Urgencias. Proyecto de investigación de la Sociedad Catalana

de Medicina de Urgencia en el marco de la Alianza para la Seguridad de los Pacientes en Cataluña. *Emergencias* 2008;20:108.

Comunicacions

- Pech Solá M, Chanovas Borràs MR, Vázquez Negre R, Leza Acha MA, Campos Rivela S, Pérez Latorre Y. Laser estético i metahemoglobinemia. XXIV Jornades Mèdiques i de la Salut de les Terres de l'Ebre. Tortosa, 2008.
- Echarte Pazos JL, Olivé G, García G, Tomás S, Roqueta F, Chanovas M, Orego C i Grup de Treball del Codi Sèpsia de la Societat Catalana de Medicina d'Urgències. Implantació del codi sepsia desde triatge en els serveis d'urgències. XVè Congrés Nacional Català d'Urgències i Emergències. Granollers, 2008.

INNOVACIÓ CLÍNICA

UROLOGIA HOSPITAL DE TORTOSA VERGE DE LA CINTA

Monografia

- Marti J, Cañis D, El Boutaibi A, Mendoza M, Delagneau J, Jaen J, Bosch R. Carcinoma urotelial tipus Nested. Variant histologica poc freqüent. Urologia i Comarques 2008;26:14.

Comunicacions

- Marti J, Aleman JR, El Boutaibi A, Cañis D, Mendoza M, Delagneau J, Bosch R, Pons II, Salvador I. Dolor al penis de causa poc freqüent. XVI Jornada de l'Associació Catalana d'Uròlegs de Comarques. Eivissa, 2008.
- Delagneau J, El Boutaibi A, Cañis D, Aleman JR, Orti X, Jaen J, Martí J, Mendoza M. Limfoma vesical primari. XVI Jornada de l'Associació Catalana d'Uròlegs de Comarques. Eivissa, 2008.